

25.11.2014.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Poštovane kolege 25.saziva, otvaram **petu šednicu drugog redovnog jesenjeg zasijedanja u 2014. godini.**

Konstatujem da smo šednicu sazvali dogovorom kolegijuma sa predloženim dnevnim redom i nekim dopunama koje smo konsenzusom utvrdili.

Prije toga da konstatujem da je upražnjeno poslaničko mjesto koalicije Evropska Crna Gora - Milo Đukanović, a da je na to mjesto mandat započeo poslanici Mariji Maji Čatović. Čestitam koleginići Čatović povratak u poslaničke klupe.

Ministar Radunović je podnio ostavku na funkciju ministra zdravlja, pa saglasno Poslovniku Skupštine, objavljujem da Skupština konstatuje ostavku čime Miodragu Radunoviću prestaje funkcija ministra.

Zahvaljujem ministru Radunoviću na zajedničkom radu u ovom parlamentu i želim mu puno uspjeha u daljem radu i puno zdravlja u tom radu.

Takođe, treba da usvojimo zapisnik sa treće posebne šednice drugog redovnog zasijedanja u 2014. godini.

Da li ima nekih primjedaba na zapisnik? Hvala.

Konstatujem da je usvojen zapisnik.

Idemo na utvrđivanje dnevnog reda.

Kao što sam rekao, dogovorom na kolegijumu smo uvrstili dva predloga opozicije na dnevni red, to su dva predloga zakona koje su podnijeli poslanici Branka Bošnjak i Milutin Đukanović. Predlog zakona o dopuni Zakona o radu, Predlog zakona o Zakon o izmjeni Zakona o državnim službenicima i namještenicima, pa oni čine sastavni dio predloga dnevnog reda, o njima se nećemo posebno izjašnjavati.

Sa tim dopunama dnevni red ima šest tačaka, pri tom ću kod tačke o Etičkom kodeksu dati posebno objašnjenje kad utvrdimo dnevni red.

Dopunu su imali poslanici Janko Vučinić, Neven Gošović, Goran Tuponja, podnijeli su Predlog zakona o dopuni Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju i predložili da se uvrsti u dnevni red po skraćenom postupku.

Da li neko želi riječ? Kolega Gošović, izvolite.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče.

Koleginice i kolege, poštovani građani,

Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju propisuju se posebni uslovi za ostvarivanje prava na penziju vojnih invalida u Crnoj Gori od prve do šeste grupe invalidnosti, takođe i posebni kriterijumi za utvrđivanje visine penzija tih lica. Opredijeli smo se da podnesemo predlog ovog zakona, imajući u vidu i materijalni položaj tih lica i činjenicu da njihovo i zdravstveno stanje je posljedica tog nastalog zdravstvenog stanja njihovo angažovanje u odbrani države i svega onoga što je imalo za posljedicu takvo zdravstveno stanje.

U pitanju je posebna grupa, posebna grupa lica osiguranika koji ispunjavaju sve uslove, duboko smo ubijedeni, kao što smo to radili i za posebne kategorije osiguranika u Crnoj Gori, kada su u pitanju zaposleni u aluminijskoj industriji, "Željezari", rudnicima, a vjerujem da ćemo biti u prilici i sada sa usvajanjem u dnevni red Predloga izmjena i dopuna Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju koji su podnijeli i poslanici Demokratske partije socijalista da to pitanje uređujemo za sve bivše radnike koji se nalaze u takvoj jednoj

situaciji da, eto podnošenjem ovog predloga zakona stvorimo te preduslove da u toj istoj situaciji se nađu i vojni invalidi u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Gošoviću.

Čuli ste obrazloženje. Izvolite.

Glasamo za, protiv i uzdržani za dopunu dnevnog reda. Predlog tri poslanika. Hvala vam.

Glasao je 61 poslanik, 27 za, 22 protiv, 12 uzdržanih, predlog nije dobio potrebnu većinu.

Poslanik Koča Pavlović, predložio je da se dnevni red uvrsti u Predlog zakona Odbora za međunarodne odnose i iseljenike povodom postupanja Vlade Republike Hrvatske, prilikom davanja koncesije istaživnja nafte i gasa u reonu Prevlake.

Kolega Pavović. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ:

Poštovane građanke i građani Crne Gore,

Ispred Prevlake se nalazi jedno gasno polje koje se stimava na oko 200 milijardi kubnih metara prirodnoga gasa i ono pripada dijelom nama, dijelom Hrvatima. Po tržišnoj vrijednosti trenutno je oko 100 milijardi eura vrijedno. Oko pedesetak milijardi bi trebalo da pripadne Crnoj Gori, i to nema nikakve veze sa razgraničenjem i sa tim kuda će biti povučena linija na moru razgraničenja između Hrvatske i Crne Gore. I ova Vlada je odlučila svojim ponašanjem, prvenstvenom ćutanjem, a i ovaj Parlament, to jest parlamentarna većina, nedozvoljavanjem da otvorimo raspravu ovdje, ja sam to predlagao prošli put, odlučila je da to pokloni Hrvatima. To je, poštovane građanke i građani Crne Gore, 250 kombinata auminijuma Podgorica. Preko 3.000 km. auto-puteva u Crnoj Gori, 1.000 novih bolnica, da nam ne umiru deca ovako kako umiru, 2.000 novih škola i tako dalje i tako dalje.

Zašto se to dešava, poštovane građanke i građani Crne Gore? A nije jedini razlog dug premijerov i bježanje, kao čovjeka koji je veoma odgovoran za ratovanje za mir, od potencijalne tužbe koja bi mogla doći iz Hrvatske. Tu se očigledno radi o nekim interesima koruptivne prirode. Ja sam ovo prošli put, obrazlažući ovu tačku dnevnog reda, naveo, da kažem prepoznao sam i inkriminisao sam kao nešto što ima sva obilježlja veleizdaje. Sramotno je da ovaj Parlament o tome ćuti. A zašto ćuti, poštovane građanke i građani Crne Gore? Zato što svaka rasprava u ovome Parlamentu može ozbiljno da dovede u pitanje tender koji su Hrvati završili i na koji su im se prijavile šest kompanija. A ova Vlada Crne Gore i ovaj Parlament, to jest parlamentarna većina su jedinstveni u tome da se ne dozvoli na bilo način da se taj tender dovede u pitanje, to jest da se ne dozvoli na bilo koji način da Crna Gora institucionalnim metodama, a u skladu sa svim pravilima međunarodnog prava, jasno pošalje poruku da polaže pravo na dio tih zaliha.

Ja mislim, poštovane građanke i građani Crne Gore, da je Crna Gora trenutno žestoko izložena napadima i ale i vrane. Njen suverenitet državni je napadnut sa svih strana. Da vas ne podsjećam na one aspekte ugrožavanja državne suverenosti koji se mogu vidjeti u ugovorima o kraljičinim plažama, da vam ne govorim o aspektima napada na državnu suverenost koji se mogu prepoznati u onome krajnje, krajnje opasnom ugovoru o auto-putu i tako dalje.

Poštovane građanke i građani Crne Gore, ja nemam nikakvu nadu da će danas parlamentarna većina dozvoliti da se otvori rasprava o gasu i nafti ispred Prevlake i mislim da je to sramotno, ali ovo sam morao da kažem da bi spasio svoju dušu. Mi nećemo dozvoliti da ovo ovako ostane, budite sigurni.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Gospodine Pavlović, hvala vam.

Čuli ste predlog. Kada završimo glasanje, reći ću vam nešto. Izvolite.

Za, protiv i uzdržani. Hvala vam.

Glasalo je 59 poslanika, 25 za, 29 protiv i pet uzdržanih. Konstatujem da predlog nije dobio potrebnu većinu.

Podsjetiću da smo prilikom rasprave o jednom drugom sporazumu sa Hrvatskom imali dilemu da otvorimo po ovim starim zaključcima raspravu u ovom parlamentu. Tada je bio tu ministar Lukšić dva sata. U suštini smo pričali o Prevlaci. Zbog bolesti predsjednika Odbora za međunarodne odnose smo imali pauzu u radu tog odbora. Šutra je sazvan odbor. Šutra bih vas molio da otvorite tu tačku dnevnog reda da inovirate zaključke i po tim navedenim zaključcima ćemo imati čim prije u dnevnom redu razmatranje tih zaključaka povodom Prevlake, tako da temu želimo da raspravimo, ali ne sa bajatim zaključcima nego sa novim radnjama Vlada koje je preuzela u zaštiti interesa Crne Gore. Dobili smo puno uvjeravanje, a ponovićemo ga ovdje čim prije kada vi završite svoje obaveze na odboru, da je zaštićen međunarodno pravni interes, odnosno teritorijalni integritet Crne Gora na taj način i u spornom dijelu područja Prevlake.

Slažem se. Preveliko pitanje da ne bi tražilo i raspravu u ovom Parlamentu. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ:

Gospodine predsjedniče,

Prvo da ukažem na činjenicu da moju procjenu da vi o ovim temama koje su postale već opšte mjesto rukovođenjem ovim Parlamentom uporno kršite Poslovnik, jer ne znam na bazi kojega člana Poslovnika vi u suštini komentarišete, replicirate i tako dalje na predlaganje proširenja dnevnog reda koji je u našem Poslovniku vrlo, vrlo rigidno i rigorozno uokviren. Nema tu prostora za bilo kakvu raspravu, makar ja tako čitam Poslovnik. Sa druge strane, molim vas da ne manipulirate sa tom tezom o tome da su zaključci odbora bajati. Zamolio bih vas da crnogorskoj javnosti saopštite šta je to bajato u tim zaključcima Odbora iz juna mjeseca ove godine, koji pri tom, gospodine predsjedniče, nijesu poznati crnogorskoj javnosti? Ja bih zaista volio da čujem šta je to bajato.

I treća stvar, gospodine predsjedniče, po našem Poslovniku ovaj Parlament je bio dužan do sada, zadnjih pet, šest mjeseci da raspravalja o zaključcima Odbora za međunarodne odnose, on to nije uradio i mislim da smo napravili nešto što nas vodi u saučesništvo u nečemu što je, već sam rekao, veleizdaja Crne Gore.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Prvo, ja sam završio glasanje oko današnje tačke bez ikakvog komentar, kao što znate. Nisam komentarisao vaš predlog dnevnog reda, niti sam otvarao raspravu oko toga. Kad je završeno glasanje dao sam informaciju.

Ponovio sam informaciju koju smo utvrdili na Kolegijumu i što je bio dogovor na Kolegijumu da dobijemo nove zaključke, a da se situacija promijenila, promijenila se. U međuvremenu je bilo više aktivnosti Vlade Crne Gore. Sami ste rekli da dijelimo iste zabrinutosti, možda ne na isti način, ali iste zabrinutosti i zato smo i tražili da se što prije sazove Odbor i da što prije kada donesete zaključke njih razmotrimo ovdje. Tako da nije bilo ništa oponiranje vama u suštinskom dijelu, jer je to odlučeno već o vašem predlogu, a samo sam dao informacije koje je Kolegijum zajednički utvrdio kao najbolji način da se susretnemo sa ovim problemom koji je takođe zajednički.

Nota je upućena nedavno. Imaćete brzu raspravu, samo sutra utvrdite to na dnevnom redu i imaćete brzo raspravu u Parlamentu. Vrlo brzo, samo vi utvrdite nove zaključke ili stare ako ne bude novih.

Izvolite.

ZORAN JELIĆ:

Grupa poslanika Demokratske partije socijalista obratila se Zahtijevom za proširenje dnevnog reda sa Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzisko invalidskom osiguranju. Podsjetiću vas da smo isto negdje u julu mjesecu tražili proširenje dnevnog reda sa istim zakonskim tekstom i on je tada uvršten u dnevni red. Međutim, zbog prekida sjednice nijesmo uspjeli nekih šest ili sedam tačaka da završimo, među kojima je bio i ovaj predlog zakona.

Suština ovog predloga zakona jeste da radnici kojima je prestao radni odnos zbog stečaja u Crnoj metalurgiji i Željezari i njenim pogonima imaju pravo na starosnu penziju sa navršenih 30 godina radnog staža. Dakle, to je isti predlog zakona koji smo, kažem, imali u junu i zamolio bih kolege da uvrstimo u dnevni red. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvolite.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedniče.

Klub Socijalističke narodne partije podržaće stavljanje na dnevni red predloga ovog zakona, uz obavezu da se na njega amandmanski djeluje kako bi i radnici firmi sa sjevera koji su ostali bez posla mogli da dobiju iste uslove za sticanje prava na penziju.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Čuli smo podršku uvrščivanja u dnevni red.

Izvolite, stavljam na glasanje Predlog za dopunu dnevnog reda.

Hvala vam. Glasalo je 53 poslanika, 51 za, nije bilo protiv i dva uzdržana. Konstatujem da je ovaj predlog dobio većinu da bi mogao biti sastavni dio dnevnog reda.

Sa njim imamo sedam tačaka dnevnog reda i stavljam na glasanje predloženi dnevni red. Samo jedna dopuna o kojoj se glasalo, a to je kolega iz DPS-a.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika i svi su bili za.

Dogovor je na Kolegijumu oko predloga etičkog kodeksa poslanika našem internom aktu sa javnim posledicama. Biće tretirano u proceduri kao nacrt do dogovora na Kolegijumu i nadam se konsensualnom dogovoru o sadržaju toga akta, tako da će biti u dnevnom redu

u formi nacрта, pokušaćemo da ga pretvorimo u efektivan predlog do kraja završetka pete sjednice. Do tada ćemo na Kolegijumu pokušati da dođemo do konsensualnog dogovora o sadržaju etičkog kodeksa.

Hvala na pomoći svima koji su našli formu koja će nam pomoći da se brže krećemo kroz ovu materiju.

04. 12. 2014.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Prelazimo na sljedeću najavljenju tačku to je **Predlog zakona o sprečavanju korupcije**. To je tačka sa pete sjednice.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su: Duško Marković, potpredsjednik Vlade i ministar pravde i Svetlana Rajković, generalna direktorica u Direktoratu za međunarodnu pravnu sardnju u evropske integracije.

Izjesticoci odbora su Luid Škrelja, Zakonodavnog odbora i Maršta Šćepanović, Odbora za politički sistem, pravosuđe i uprau. Otvaram pretres.

Kolega Damjanoviću, želite li proceduralno. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče Skupštine, poštovana Skupštino, poštovani građani, gospođu Rajković,

Naravno, to je tačka koja je prethodno dogovorena na Kolegijumu i danas treba da bude na razmotrena i kao prva tačka sa ove pete sjednice, a da se sutra nastave ostale tačke, kako bi u ponedjeljak je l' tako imali glasanje, izjašnjavanje u pojedinostima.

Međutim, ovo je sada novost koju nijesmo imali na Kolegijumu, kada smo dogovarali ovu tačku dnevnog reda, a to je da potpredsjednik Vlade gospodin Marković neće biti ovdje. Mi u Klubu SNP-a smatramo da se radi o jednom od najvažnijih antikoruptivnih zakona koji su došli u ovaj Parlament i zbog digniteta rasprave, uvažavajući gospođu Rajković potpuno kao kompetentnog sagovornika, ali uz prisustvo, naravno potpredsjednika Vlade, tražimo da se odloži rasprava po ovoj tački do sutra dok se ne obezbijedi prisustvo potpredsjednika Markovića. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite, proceduralno, takođe, je li tako?

PREDRAG BULATOVIĆ:

Gospodine potpredsjedniče,

Prije nego što kažem svoj stav vezano za ovo što je predložio SNP, ja moram da saopštim da gospođa Rajković uložila veliki napor u svim fazama u izradi ovih zakona i da je, kada je riječ o Odboru za antikorupciju i u fazama radne verzije učestvovala u radu, tako da ova proceduralna primjedba od strane DF-a nije personalne prirode prema gospođi Rajković. Želim da kažem sljedeće:

Danas u Briselu počinje veoma važan sastanak Odbora za stabilizaciju i produživanje. Mi koji smo bili na POSP-u smo saznali da se danas i sutra ozbiljno razmatra ono što će biti predloženo Evropskom savjetu. Jedan od veoma važnih stvari jeste ovaj set

atikorupcijskih zakona. Uz svo uvažavanje stručnosti gospođe Rajković, veoma je važno, imajući u vidu primjedbe na poziciju Skupštine vezano za zakon, da tu bude potpredsjednik Vlade, gospodin Duško Marković, da kroz raspravu i na licu mjesta saznamo, praktično od drugog čovjeka Vlade da li postoji politička volja da mi dođemo do jednog zakona koji će imati zajedničku podršku. Tako da i Klub DF-a smatra da raspravu treba obaviti uz prisustvo gospodina Markovića, zbog pitanja odgovornosti našeg odnosa, prema tome šta u suštini Vlada želi, šta on misli, jer je on ipak najpoznatiji.

Nije personalno, meni ne bi smetalo sa gospođom Rajković da razgovaram, ali je trenutak važan i mislim da treba gospodin Marković tu da bude.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Imamo, dakle dvije intervencije proceduralno od dva poslanička kluba i naravno i ako nemamo poslaničko pravo da damo proceduralnu intervenciju predstavnici Vlade, ali zbog pojašnjenja, ako se slažete samo da je čujemo. Izvolite gospođu Rajković.

SVETLANA RAJKOVIĆ:

Poštovani poslanici,

Ja sam samo htjela da prenesem izvinjenje potpredsjednika Markovića i da vas obavijestim da je razlog zbog čega on trenutno nije sa nama, to što je odložena sjednica Vlade za danas u tri časa, on je zamolio da razmotrite mogućnost da ja predstavim oba zakona, a on će sigurno sutra biti ovdje. Tako se dogovorio sa predsjednikom Parlamenta. To je onoliko koliko bih možda u cilju uštede vremena sutra možda mogli danas da uradimo. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Mi imamo dva zahtjeva poslaničkog kluba. Da li ostaju pri svojim zahtjevima? Izvolite, kolega.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Kada je pitanje gubljenja vremena, znamo da i ovaj zakon kasni, da je trebao da se usvoji tako da pet minuta više ili manje nije suština. Mnogo je važno da ovdje gospodin Duško Marković, koji je predsjednik Nacionalne komisije gdje je svoju poziciju zamrznuo, prešao da se bavi obavještajnim pitanjima i pitanjima vladavine prava, a ne borbom protiv korupcije, on saopšti uvodno izlaganje i on razgovara sa poslanicima o primjedbama koje mi imamo na zakon i uopšte borbu protiv korupcije koje nema u Crnoj Gori i mi ostajemo pri stavu da on mora biti tu.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite, proceduralno.

MIODRAG VULETIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Samo da kažem jednu stvar. Ako budemo odlučili da radimo, pretpostavljam da ovakav obiman dnevni red do Nove godine neće moći završiti, a koje moramo da odradimo. Vi znate dobro da smo mi 10 dana izgubili zbog Kongresa SNP-a, da se nijesmo bunili ni po

jednom osnovu, da imamo relevantnog predstavnika predlagača materijala, da jednostavno ja lično ne vidim nikakav razlog da ne idemo po dnevnom redu u koliko stvarno cijenimo i mislimo da možemo odraditi ovo onako kako smo se na Kolegijumu dogovorili. U protivnom, imajući u vidu sva ova dešavanja u prethodnih mjesec dana i danas, zaista mi poslanici bićemo dovedeni u takvu zabludu da ništa ne znamo šta je na dnevnom redu koji dan, zato vas molim i molim kolege u koliko stvarno postoji raspoloženje da nastavimo, da odradimo ono što je projektovano za današnji dan, a za sutra dogovaramo se na Kolegijumu, jer nikakvog razloga ne vidim za odlaganje.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Pitam samo, kolege, da li ostaju pri svojim stavovima?

Proceduralno kolegince. Izvolite, kolegince Jasavić, u ime Kluba Pozitivne Crne Gore.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče Mustafiću.

Gospodine uvaženi potpredsjedniče, pridružujem se kolegama iz opozicije, ne zato što treba da se pridružujem reda radi, već zato što se radi o suštinskom pitanju, radi se o krucijalnom zakonu za borbi protiv korupcije i ovo je par ekšelans političko pitanje i hoćemo političku odgovornu osobu koja će morati sa nama da razgovara na ovu vrlo važnu temu, jer mi nećemo pristati na simuliranje pregovaračkih procesa i poglavlja 23 i 24. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolega Rastoder, izvolite.

RIFAT RASTODER:

Kada već reagujemo, nema razloga da ne bi mogli nastaviti raspravu o ovom predlogu zakona, iz razloga što je gospođa Rajković, upravo osoba koja je od početka i zapravo najviše uključena u rad na ovom zakonu i koordinirala ostalu ekipu koja nije bila samo Ministarstva nego i stručna i civilnog sektora i tako dalje i konačno se došlo do tog predloga koji je moguće da nije idealan, ali čini mi se da ima visoku saglasnost oko prilično visokih ocjena, oko kvaliteta sadržaja tog teksta. Dakle, ne vidim razloga da ne možemo, ali ako insistira gospoda, naravno praksa je takva bila, prihvaćemo, ali ne vidim šta ćemo dobiti, to što će ministar biti, jer je bitnije da je neko ko stručno, ko dobro poznaje problematiku, a gospođa Rajković poznaje, ali ako hoćemo već političku raspravu, neka imamo i političku raspravu.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam.

Poštovane kolege, danas na održanom Kolegijumu, nijesmo dogovarali ovu tačku, ali nijesmo se dogovarali da neće biti potpredsjednik Marković prisutan, i to je nova činjenica. Imamo zahtjev tri poslanička kluba za odlaganje ove tačke zbog prisustva, odnosno da se obezbijedi prisustvo potpredsjednika Markovića. U ovom trenutku zasijeda Vladom, dakle, tu ne može biti, opravdano je odsutan. Odlazemo tačku za sutra u 11 sati i time zaključujem današnji rad.

Naravno, uz napomenu da Predlog zaključaka ili zakluče na Izvještaj koji smo raspravljali, Izvještaj o realizaciji strategije regionalnog razvoja, možemo dostaviti do sutra do 12 časova i naravno amandmane za predloge zakona koji su u toku.

Sjutra počinjemo sa ovom tačkom u 11 sati, onda redom po dnevnom redu. Zahvaljujem.

05.12.2014.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Poštovani poslanici 25.saziva, idemo na novu tačku - **Predlog zakona o sprječavanju korupcije.**

Prioritetne teme u našim evro iliatlantskim integracijama. Ustvari, prioritetne teme u evroatlantskim integracijama, zavisno kako to voli neko da podijeli. Saglasnost je potpuno u prioritetnostite teme i jedna od naših obaveza da harmonizujemo legislativu, a mnogo veća obaveza da postignemo efikasnost.

Juče nije mogao biti ministar pravde i potpredsjednik Vlade sa nama, jer je imao Vladu. Upravo bavili su se zakonima koji tek treba da budu na dnevnom redu. Ako smijem da ga opravdam, opravdano je bio odsutan. Danas je sa nama.

Imamo mali problem u rasporedu rada. Nema dvojice potpredsjednika. Jedan božjom voljom, a drugi obavezama, tako da ćemo moći do 12 sati. Ja imam turskog ministra energetike na razgovoru, a kolega Mustafić ima vjersku dužnost. Tako ćemo imati pauzu od 12 do 12,30 sati. Oprostićete nam pa ćemo nastaviti poslije toga.

Izvjestioci naših odbora su Marta Šćepanović, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, a Zakonodavnog odbora je kolega Luid Škrelja.

Predstavnici odbora nemaju potrebe za dodatnim obrazloženjima, ali, uvjeren sam, potpredsjednik Vlade da o novom zakonu prvi put u našem sistemu ima potrebe da objasni. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedniče. I da vas obavijestim da juče nijesam mogao doći na sjednicu Parlamenta zbog toga što se u Vladi vodila diskusija o tri veoma važna zakona koji će danas biti u Parlamentu: Zakonu o Ustavnom sudu, Zakonu o Državnom tužilaštvu i Specijalnom tužilaštvu, tako da sam te zakone kao predlagač morao braniti na Vladi.

Daću samo kratke uvodne napomene zbog uštede vremena i davanja više prilika poslanicima da kažu što misle o ovom zakonu i da daju doprinos njegovom usvajanju na najkvalitetniji mogući način. Znači, institucionalni antikorupcijski okvir u Crnoj Gori se izrađuje već 13 godina, kada je osnovano više organa i tijela za preventivno djelovanje protiv korupcije.

S obzirom da je borba protiv korupcije jedan od prioritetnih ciljeva sve tri grane vlasti, stalno se ulažu naponi u cilju daljeg jačanja efikasnosti, koordinacije i kapaciteta antikorupcijskih tijela. Postojeći decentralizovani antikorupcijski institucionalni okvir, uprkos značajnim unapređenjima, ima nedostatke i ograničenja pa smo zaključili da je neophodno

pristupiti osnivanju novog, jedinstvenog, efikasnog i djelotvornog preventivnog antikorupcijskog organa zasnovanog Zakonom. Ova obaveza proizilazi iz Nacionalnog plana za sprovođenje Strategije 2013-2014. godina, gdje smo predvidjeli izradu modela za unapređenje antikorupcijskog okvira, kroz ispunjenje više indikatora, uključujući i osvrt na procjenu uloge i funkcije Komisije za konflikt interesa i Uprave za antikorupcijsku inicijativu.

Takođe, u Akcionom planu za poglavlje 23 Pravosuđe i temeljna prava predviđeno je unapređenje antikorupcijskog okvira kroz ispunjavanje više indikatora, uključujući i usvajanje Zakona o sprječavanju korupcije, na osnovu prethodno usvojenog modela za unapređenje institucionalnog i normativnog antikorupcijskog preventivnog okvira.

Dakle, u modelu i u Akcionom planu za poglavlje 23 preporučeno je donošenje zakona o sprječavanju korupcije, kojim će se osnovati centralno, nezavisno, preventivno antikorupcijsko tijelo u kojem bi se skoncentrisale nadležnosti postojećih institucija, odnosno nadležnosti i kapaciteti Uprave za antikorupciju, Komisije za konflikt interesa i Državne izborne komisije u dijelu nadležnosti vršenja kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja, čime će se zaokružiti normativno i funkcionalno postojeći koncept zaštite zviždača i druga pitanja. Akcenat se pri tome stavlja na propisivanje jasnih i jakih nadležnosti, izmještanje centralnog antikorupcijskog tijela iz sistema izvršne vlasti, obezbjeđivanje mehanizama za nezavisan izbor menadžmenta buduće Agencije za sprječavanje korupcije i obezbjeđenje njene finansijske nezavisnosti. U cilju izrade ovog zakona u svim fazama je formirana Radna grupa u čiji sastav su ušli predstavnici Uprave za antikorupcijsku inicijativu, Komisije za sprječavanje sukoba interesa, Ministarstva pravde, unutrašnjih poslova, finansija i nevladinih organizacija MANS-a, Cemi-ja i CGO-o. Ekspertska podrška je obezbijeđena iz twining projekta Ipa 2010.godine i ... Drago Kos slovenački ekspert i dugogodišnji predsjedavajući Grecoa, zatim Jure Škrbec iz slovenačke Komisije za sprječavanje korupcije, a Evropska komisija je, takođe, u više navrata dostavila komentare na nacrt zakona koji su u najvećoj mjeri uvršteni u tekst ovog zakona. Inače, komunikaciju sa Evropskom komisijom imamo na ovom pitanju svakog dana i u toku jučerašnjeg dana i sinoć.

Želim, takođe, da kažem da smo nacrt ovog zakona više puta prosljeđivali i obavljali konsultacije i sa Odborom za antikorupciju Skupštine čiji je predsjednik gospodin Bulatović. Zakon je usklađen i pisan u skladu sa obavezama i preporukama međunarodnih dokumenata koje je Crna Gore ratifikovala, i to: Konvencijom Ujedinjenih nacija protiv korupcije, Rezolucijom 97 - 24 komiteta ministara Savjeta Evrope od 20 vodećih načela za borbu protiv korupcije, Krivično-pravnom konvencijom Savjeta Evrope o korupciji, Građansko-pravnom konvencijom Savjeta Evrope o korupciji, standardima antikorupcijskih tijela kao što su evropski partneri za borbu protiv korupcije, Crna Gora je član tog tijela, ministarskom Deklaracijom o deset zajedničkih mjera za /Prekid/ u jugoistočnoj Evropi i najzad, poštovane su i preporuke Greco zemalja Savjeta Evrope za borbu protiv korupcije. Uzete su u obzir i odredbe iz kodeksa ponašanja Savjeta Evrope za javne funkcionere, preporuke Savjeta Evrope komiteta ministara za zemlje članice koje se odnose na zajednička pravila protiv korupcije prilikom finansiranja političkih partija i drugo.

Ovim želim da završim uvodne napomene, 11 mjeseci radimo na ovom zakonu, kao što vidite, u jednom veoma intenzivnom dijalogu sa svim subjektima, uključujući i Skupštinu. Mislim da smo došli do veoma kvalitetnog zakona i da će ovaj zakon ponuditi antikorupcijske modele koji će biti dobra osnova za antikorupcijske politike na preventivnom

planu i koje bi trebale konačno, ako budemo uspjeli da implementiramo ta rješenja, dati jedan važan odgovor na korupciju, kao problem crnogorskog društva. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, predsjedniče Vlade.

Komentare i pitanja poslije prvog kruga izlaganja naših kolega. Malo ćemo promijeniti radosljed. Sve poslije prvog kruga, da čujemo kolege.

Kolega Kalač ima obavezu pa ćemo mu dati prvom riječ u ime klubova, pa kolega Nikčević, Predrag Bulatović, Velizar Kaluđerović i Darko Pajović ili koleginya Jasavić i kolega Popović.

ALMER KALAČ:

Hvala Vam, predsjedniče Skupštine. Uvaženi gospodine Markoviću, sa saradnicom, uvažena Skupštino,

Predloženim zakonom o sprječavanju korupcije propisuju se mjere za sprečavanje sukoba javnog i privatnog interesa, uređuju ograničenja u vršenju javnih funkcija, podnošenje Izvještaja o prihodima, imovini javnih funkcionera, zaštita lica koja prijavljuju ugrožavanje javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije, kao i druga pitanja od značaja za prevenciju i sprječavanje korupcije. Uzimajući u obzir činjenicu da je korupcija svaka zloupotreba službenog, poslovnog, odnosno društvenog položaja ili uticaja u cilju sticanja lične koristi ili koristi za drugog, a sve u cilju napredovanja i jačanja u borbi protiv korupcije, neophodno je pristupiti realizaciji osnivanja novog i učinkovitijeg samostalnog i nezavisnog antikorupcijskog organa koji će obuhvatiti dosadašnje nadležnosti Komisije za sprječavanje sukoba interesa i Uprave za antikorupcijsku inicijativu.

U Izvještaju Evropske unije o napretku Crne Gore za 2014. godinu u oblasti borbe protiv korupcije konstatuje se da se kasni sa ispunjavanjem nekoliko važnih mjera u akcionom planu. Prvenstveno u pogledu usvajanja antikorupcijskih zakona. Jedan od tih preventivnih antikorupcijskih zakona sa čijim usvajanjem se kasnije i zakon o sprječavanju korupcije. Institucionalni okvir je u fazi uspostavljanja, a pokrenuti postupci ne predstavljaju dovoljan osnov za potreban napredak u ovoj izuzetno važnoj oblasti za vladavinu prava, gdje naglašavam da je transparentnost ključna pretpostavka u uspostavljanju sistema odgovornosti, izgradnje povjerenja građana u državne institucije i procedure koje sprovode.

Činjenica da nemamo sudskih presuda za više nivoe, a da imamo na nivoima koji su manje značajni u sistemu, ni malo nije ohrabrujuća. Nije dobro da se kola lome na najslabijim polugama, kao što je slučaj da policajac ili medicinska sestra zbog poklona od 50 eura završi u Spužu, a da njihov nadređeni od plate posjeduje kuće, stanove i luksuzne automobile. Nažalost, dešavalo se da se procesuiraju slučajevi korupcije, naročito u policiji nad pripadnicima manjinskih naroda i da zbog 20 eura koje su rezultat dogovora da se ne bi napisala kazna za prekoračenje brzine, što svakako ne odobravam, završavaju u Spužu. U istom sistemu imamo slučaj nadređenog tom istom policajcu čije su pronevjere na desetine hiljada eura, a nemamo procesuiran slučaj, a još manje potpuni sudski epilog.

Sistem borbe protiv korupcije mora obuhvatiti sve nivoe, od vrha države do svake jedinice lokalne samouprave pojedinačno. Stoga je neophodno da Crna Gora nastavi da uspostavlja trajan proces decentralizacije državnih institucija, odnosno svih vidova političke i ekonomske moći. Stavljajući u prvom planu nastavak procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, smatram da je važno da Parlament Crne Gore donese jedan ovakav zakon

kako bi se izbjegao proces usporavanja daljih aktivnosti. Preporuke koje dobijamo u dijelu vezanom za borbu protiv korupcije su da zakonodavni okvir konstantno treba jačati u narednoj godini, dok još uvijek ne bude funkcionisala Agencija za sprječavanje korupcije. Postojeće institucije, takođe, trebaju dati proaktivan pristup oblasti prevencije korupcije.

Trajne reforme i njihovo efikasno sprovođenje ostaju prioritet u budućem periodu, jer korupcija je sistemski problem društva u tranziciji i izražena je na svim nivoima. Povećanje napora u postizanju rezultata u istrazi, gonjenju i osudama u slučaju koruptivnih radnji su mjere koje, takođe, trebaju dobiti pozitivan epilog. Ono što daje posebnost ovom Predlogu zakona jesu njegova usklađenost sa zakonodavstvom Evropske unije i potvrđenim međunarodnim ugovorima, i to sa konvencijom UN protiv korupcije, Rezolucijom 97 - 24 Komiteta ministara Savjeta Evrope, krivično-pravnom Konvencijom Savjeta Evrope o korupciji, te preporukama grupe zemalja Savjeta Evrope za borbu protiv korupcije, čiju smo delegaciju imali čast ugostiti u prethodnom mjesecu.

Osvrnuo bih se na uporedna iskustva jedne od članica EU. U Litvaniji je u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova uspostavljena specijalizovana jedinica za borbu protiv korupcije, koja je 2001.godine transformisana u jednu od prvih multifunkcionalnih antikorupcijskih agencija u Evropi. Specijalizovane institucije, kada je u pitanju okvir za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, su: Etička komisija, skupštinski odbor za borbu protiv korupcije i Međusektorska komisija za koordinaciju borbe protiv korupcije.

Bošnjačka stranka će podržati ovaj zakon iz razloga što je akcionim planom poglavlja 23 Pravosuđe i temeljna prava definisano uspostavljanje agencije koja će početi sa radom 01.januara 2016.godine. Problem dosadašnjih slabih institucija koje nijesu u stanju da se izbore sa ovakvim problemima je dovoljan indikator da će nova agencija biti institucionalno jačanje u borbi protiv korupcije. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Najavio sam kolegu Nikčevića, pa Bulatovića.
Izvolite.

RADIVOJE NIKČEVIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Potpredsjedniče Vlade Markoviću, gospođo Rajković, kolege poslanici,

Uspješna borba protiv korupcije podrazumijeva dobro poznavanje ove pojave. Nju je zbog svoje složenosti i stalnih prilagođavanja uslovima u društvu teško potpuno istražiti. To upućuje na činjenicu da nije jednostavno ni uspostaviti adekvatne mehanizme za njeno sprječavanje. Pa i onaj koji je uspostavio takve mehanizme, kao što su razvijene zemlje, među kojima i Njemačka, korupciju nije do kraja iskorijenio pa nećemo ni mi. Međutim, ona se može značajno ublažiti. Korupcija je u kriminološkom smislu najopasniji vid kriminala, a karakteriše je prikrivenost, promjenljivost, visok stepen društvene opasnosti, mnoštvo pojavnih oblika, rasprostranjenost i teško dokazivanje. Korupcija i mito kao negativne društvene pojave javljaju se od formiranja prvih država i od pojave lica koja obavljaju državne poslove. Razvojem država razvijali su se i različiti pojavni oblici.

Crna Gora u borbi protiv korupcije do sada je postupala kontinuirano na sveobuhvatan i organizovan način, poštujući načela da se protiv ovakve pošasti od koje nijesu imune, kao što sam već rekao, ni razvijene zemlje, može efikasno boriti samo stvaranjem antikorupcijskog zakonodavnog okvira, kao i stvaranja uslova za efikasnu

primjenu sprovođenja strateških dokumenata. Korupcija je u nekim državama regiona prepoznata kao značajan izvor ugrožavanja nacionalne bezbjednosti. Ona je jedno od najznačajnijih pomoćnih sredstava organizovanog kriminala; ona je izuzetno štetna pojava koja narušava i temeljne vrijednosti jednog društva. Mi smo stvarali taj institucionalni okvir postepeno u posljednjih 10,12 godina kada je osnovano više organa i tijela za preventivno djelovanje protiv korupcije. U tom periodu, kao što je već rečeno, vršene su česte analize eksperata nevladinog sektora koje su pokazale da dosadašnji decentralizovani, antikorupcijski, institucionalni okvir ne daje željene rezultate i da ga treba promijeniti. Te ocjene potvrđuju i preporuke u Izvještaju Evropske komisije o analitičkom pregledu usklađenosti zakonodavstva Crne Gore koje pored ostalog sadrže obavezujuće odredbe za uspostavljanje nezavisnosti i antikorupcijskih tijela koje će se zakonom regulisati. U cilju daljeg unapređenja normativnog okvira, efikasnog sprovođenja zakona, ispunjavanja nadležnosti institucija zaduženi za prevenciju kao i bolju koordinaciju u oblasti prevencije, danas razmatramo zakon kojim će se stvoriti uslovi za formiranje jedinstvenog, efikasnog antikorupcijskog organa. Donošenje ovog zakona predviđeno je i akcionim programom za pregovaračko poglavlje 23. Važno je istaći da je ovaj zakon usaglašen sa evropskim zakonodavstvom i potvrđen međunarodnim konvencijama. Takođe, vođeno je računa i o uporednim iskustvima zakonodavnim rješenjima, primjerima prije svega zemalja iz okruženja, kao i razvijenih zemalja. Ovim zakonom predviđene su mjere za sprječavanje sukoba interesa i ograničenja u vršenju javnih funkcija, zaštite lica koja prijavljuju ugrožavanje interesa, kao i drugih pitanja od značaja za prevenciju i sprječavanje korupcije.

Dakle, posao prevencije korupcije je sprječavanje sukoba interesa u vršenju javne funkcije i postupanja po prijavama zaštite zviždača, kao i drugi poslovi regulisani ovim zakonom, koje vrši Agencija za sprječavanje korupcije kao samostalno i nezavisno tijelo. Značajna novina koja se predviđa ovim zakonom je ovlašćenje agencije koja će osim poslova kontrole lobiranja i sprovođenja mjera imati kontrolu finansiranja političkih partija u izbornim kampanjama u skladu sa posebnim zakonima. Ovaj zakon sadrži sedam poglavlja. Poglavljem 5 se uređuje osnivanje, pravni položaj, nadležnosti unutrašnje organizacije i način rada agencije.

Pošto su moje kolege i ministar već ukazao koji su značaj i poslovi te agencije, ja bih rekao sljedeće, da će se definisati način i postupak izbora direktora koga imenuje Savjet Agencije, značajno je napomenuti po prvi put uvođenje jedne vrste ograničenja, a to je da se ne može izabrati lice koje je posljednjih pet godina imenovala Vlada Crne Gore ili Skupština kao javnog funkcionera. Donošenjem ovog zakona kao i seta drugih antikorupcijskih zakona, koje smo donijeli ili ćemo ih donijeti ovih dana, Zakon o lobiranju, izmjene i dopune Zakona o sprečavanju sukoba interesa, etičkog kodeksa, finansiranja partija, Zakona o javnim nabavkama i ovih zakona koje je pomenuo gospodin Marković, koje je Vlada juče utvrdila, koje ćemo mi ovih dana razmatrati, ispunjavaju se sve naše obaveze ka stvaranju zakonodavnog okvira za efikasnu borbu protiv korupcije. Lično sam optimista da će se naredni period biti obilježen snažnijom i odlučnijom borbom protiv korupcije, te će se ostvariti kvalitetno veći pomak, da će biti više mjerljivih rezultata na planu prevencije i sprječavanju korupcije. Svima je već odavno bilo jasno da su zakoni za borbu protiv korupcije važni, ali mnogo je važnija njihova implementacija od strane nadležnih antikorupcijskih tijela. Zato je potrebno obezbijediti integritet, odgovornost, transparentnost javne uprave, pravosuđa, policije, poreskih organa, carinskih službi, zdravstva, obrazovanja, javne nabavke, potrebno je kvalitetnije upravljanje i primjena standarda, kontrole i

monitoringa. Treba raditi na razvijanju istražnih tehnika i kvalitetnom osposobljavanju kriminalističke službe, specijalizovanih ne samo za korupciju, već i za razne oblike prevara, poreskih utaja i pranja novca.

I na kraju, treba osmišljeno i dugoročno napraviti plan kampanje za borbu protiv korupcije u cilju podizanja svijesti o netoleranciji korupcije, jer suštinske promjene stavova i ponašanja, kada je u pitanju ova pojava, mogu se postići jedino udruživanjem svih snaga koje čine društveni trougao država - privatni sektor - građansko društvo. Jasno je da ćemo mi podržati ovaj zakon. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam, kolega Nikčeviću.

Kolega Bulatović, a neka se pripremi kolega Kaluđerović.

Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče.

Dame i gospodo, gospodine potpredsjedniče Vlade, gospođo Rajković,

Ovaj zakon, kao što svi znamo, pripada jednom setu takozvanih evropskih zakona. Ako zaboravim neki, nemojte zamjeriti, lobiranje, ovaj zakon, sprečavanje sukoba interesa, javne nabavke, kodeks poslanika i Zakon o javnom okupljanju, gdje ste zabranjuje okupljanje ispred Vlade, i finansiranje političkih partija. Ali, važno je da nijesam zaboravio ovaj zakon o javnom okupljanju, koji je, par ekselans, evropski zakon.

Druga stvar, mi imamo kašnjenje u realizaciji ovih planova. Naravno, kašnjenje samo po sebi nije problem ako je kvalitet tu prisutan, u šta ja izražavam sumnju da ova vlada, na čelu sa predsjednikom Demokratske partije socijalista, vodi računa o kvalitetu. Sada smo u trci sa vremenom. Ja sam juče rekao da se juče i danas se u Briselu održavaju važni sastanci koji pripremaju Evropski savjet, gdje će biti definitivni stav šta je Crna Gora od oktobra do danas uradila na primjeni evropskih standarda. Dakle, formalizam usvajanja ovog ogromnog broja zakona i bojim se da Evropski savjet ne aktivira klauzulu balansa u slučaju da se ne usvoji Zakon o javnom okupljanju, gdje se zabranjuje okupljanje ispred Vlade. Ali mislim da jedna parlamentarna demokratija na čelu sa predsjednikom Skupštine može da nas tog tereta relaksira.

S druge strane, mi moramo da kažemo da će Evropska komisija insistirati od svoje sjednice Evropskog savjeta pa nadalje na implementaciji zakona, na reformama i na mjerljivim rezultatima.

Gospodine potpredsjedniče Vlade, vama je ponuđen kompromis u vidu amandmana, prije svega, poslanika opozicije. Spremnost vaša i Vlade da ispravimo neke stvari u zakonu koje sigurno idu ka tome da tijelo bude nezavisno i samostalno, da director ne bude neograničen, nego da Savjet ima određenu ulogu, da se jača uloga Parlamenta, da se jača uloga nadležnog radnog tijela, pa i pitanje koje je dato kroz amandman gospodina Mladena Bojanića kako se dolazi do budžeta te agencije su pitanja za koja vam ja predlažem, evo u moje ime, da pokušamo da nađemo kompromis i da to prodiskutujemo. Jer, svi smo dobili stavove nevladinih organizacija koje nijesu zadovoljne primjedbama koje su dale njihovim uvažavanjem. Ja moram da kažem da stavovi Ambasade Sjedinjenih Američkih Država, koje se tiču neosnovanog bogaćenja, nijesu uvažene. Dato je jedno obrazloženje, a onda su primjedbe koje su to poništavale da je to krivična materija i da se kroz garantovanje da će se

i pod krivičnom odgovornošću onaj ko ne prijavljuje imovinu sankcionisati. Sada nematoga u ovom zakonu. Dakle, tu spada i ovo što je maloprije iz DPS-a rečeno da treba da osmislimo jedan plan itd. Mi smo predložili da ova Skupština razmatra strategiju ostvarivanja strategija. To je bilo pa izbrisano. Tako da je to na samom početku da kažem jedna ponuda koju ja vama dajem.

Neću citirati izvještaj Evropske komisije koji govori o tome da je korupcija veliki problem i vi ćete morati kasnije kad se sve ovo završi da nam kažete zašto u Crnoj Gori nema mjerljivih rezultata. Ja mislim da je to zbog toga što nema političke volje, da predsjednik Demokratske partije socijalista koči ostvarivanje mjerljivih rezultata, posebno u oblasti visoke korupcije. Nije slučajno što je percepcija korupcije koju Transparency International objavio da je Crna Gora pala sa 67 na 86 mjesto od 175 zemalja potpuno realno.

I na kraju, gospodine Markoviću, imali smo ovih dana POSP. Na POSP-u su evropski parlamentarci jednoglasno, a kome se ne sviđa ovaj stav neka se javi da polemiše poslije toga, koliko god da ih je bilo bili su jednoglasni, u vrlo kritičkim tonovima koji se tiču same Crne Gore. I to ćemo sada pa ubuduće da stalno /Prekid/

Ako može još malo, ja evo odužih. Prije nego što kažem nekoliko stvari, vezano za ovo, obraćam se vama, ima veze sa ovim stvarima. Nijesam ja slučajno ovaj zakon o javnim okupljanjima pomenuo. Ja se sjećam, gospoda koja su ranije bila u opoziciji kada smo imali ranije problem javnih okupljanja, kad su na hiljade, da ne kažem desetine hiljada ljudi dolazili na proteste, da se pod predlogom jednog političara smatralo da treba da se održavaju protesti na stočnoj pijaci. E, pa neće moći da se prave nedodirljiva mjesta. Ključno mjesto gdje narod treba da dolazi, protestuje je Vlada. Postoje najave, postoje razmišljanja i Demokratski front razmišlja, a pažljivo analizira sve oblike efikasne političke borbe, neisključujući mogućnost protesta zajedno sa opozicijom. I to je bilo sasvim dovoljno, gospodine Markoviću, da se ovdje donese taj zakon koji nije evropski zakon. Ja sam pravio ironiju. O tome ćemo voditi posebnu raspravu. Nadalje, vraćen je na važne funkcije bivši direktor policije, umjesto da odgovara na svoj nerad, na veoma važno mjesto gdje vi koordinirate. Vi ste sa ključnih mjesta koja se tiču borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala prešli na koordinaciju bezbjednosnih službi. Značili to da umjesto borbe protiv korupcije, a Vi ste po mom mišljenju jedan od najsposobnijih ljudi u Vladi, politički Vas apsolutno ne podržavam, potpuno su nam različite politike, ali mi ne smeta da kažem da ste Vi jedan od najsposobnijih ljudi i Vi idete sa resora borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala da koordinirate bezbjednosne stvari, ne u interesu države, nego u interesu Vlade personalno. U tom kontekstu su i promjene koje se dešavaju vezano za komandovanje specijalnim antiterorističkim jedinicama i ja očekujem da ćete Vi kasnije, pošto mislim da direktno imate veze sa tim, a ovo ima direktne veze sa borbom protiv korupcije, da date svoje mišljenje.

Ovdje je predsjednik Skupštine, i milo mi je da je tu, saopštio sljedeću stvar. Da je Filip Vujanović izvršio poharu ekonomsku Crne Gore. To nije prvi put. Filip Vujanović je 1998.do 2002.godine bio na čelu Vlade Crne Gore, to je pitanje vrhovnog državnog tužioca, da nam objasni i da procesuiru tu stvar ili da kaže da neko nije govorio kako treba.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Možemo li završiti?

PREDRAG BULATOVIĆ:

I na kraju, vezano za ovaj zakon. Vi ste veoma vješto pitanje prevencije borbe protiv korupcije, prevencije, nema borbe, prebacili na Skupštinu. U zakonu se govori o prevenciji, nema pitanja borbe na Skupštinu, pri čemu je Skupština potpuno marginalizovana. Njen je zadatak samo da izabere određenu komisiju u čijoj je nadležnosti izbor i Savjeta, a u nadležnosti Savjeta direktora.

Gospodine Markoviću, mi smo ovdje izvršili ustavne promjene i kroz ustavne promjene smo dobili Ustavni sud koji je politički, Sudski savjet, Tužilački savjet. Imamo amandmane. Ne smatram da su naši amandmani Sveto pismo, ali su amandmani za pregovore oko sastava komisije, a imadrukih amandmana koji se tiču određenih pitanja. Administrativna istraga, pozicija zviždača i niz drugih stvari koji traže da nakon obavljene rasprave, a na bazi amandmana, vidimo imate li vi spremnosti i volju da se dogovorimo da dobijemo zakon oko koga smo saglasni da bi se on primjenjivao u punom kapacitetu od 1.januara 2016.godine. Ako to ne uradite, onda teza koja je uvijek prisutna kod nas u Demokratskom frontu i u Demokratskoj narodnoj partiji, koju predvodi Mllan Knežević, jeste da je Vlada glavni krivac zato što nema političku volju, što je korupcija tako visoka, raspostranjena i što nema procesuiranih slučajeva visoke korupcije. Izvinite što sam prekoračio.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Vi ste predsjednik Odbora za antikorupciju, pa će to nadoknaditi potpredsjednik Vlade. Samo da Vam objasnim. Ja sam vrlo precizan, kao što znate u izjavama.

Rekao sam da treba, da objasni, da se 10 godina zalagao za takvu privatizaciju, koja je izvršila finansijsku poharu Crne Gore. Juče smo čuli samo krediti koje smo platili 2013. godine su 20 miliona. To je 15.000 radnih mjesta u Crnoj Gori da se otvori. To znači da stopa nezaposlenosti padne sa 13 na šest-sedam, što će da se primakne skoro strukturalnoj nezaposlenosti. To su cifre veće od 700 miliona, cifra je veća od 700 miliona, ali to će dokazati. U Briselu ste čuli sljedeću star, da zavise naši pregovori od analize tog slučaja, otvaranje poglavlja o konkurenciji. Gospođa Kas Granje koja će doći uskoro ovdje da to objasni i ostalima. Prema tome moje je pravo da pitam zašto je novac građana Crne Gore otišao preko granice. Moja je obaveza da pitam. Odgovaraću za sve zašta sam se zalagao, ne mogu odgovarati za ono protiv čega sam bio. Izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Ja sam očekivao da ćete poslije ovako neobično duge diskusije gospodina Bulatovića, u prekoračenju vremena sa pet minuta dogovorenih na skoro 15 miuta, uvažavajući činjenicu, što ste i sami kazali, da je imao diskusiju kao predsjednik Odbora za antikorupciju, a to nije Matični odbor za ovaj zakon još uvijek, vjerovatno ćemo ga dovesti u tu poziciju, ali ono što sam najmanje očekivao da ćete u komunikaciji sa gospodinom Bulatovićem ponovo dijeliti određene, rekao bih, političke poruke prema odgovornima u odnosu na određene, mada smo zajednički bili odgovorni u svim dosadašnjim procesima privatizacije i kvantifikujući garancije i radna mjesta. Mislim da je to takođe jedna vrsta zloupotrebe Vas kao predsjedavajućeg. Teško je bilo odgovoriti gospodinu Bulatoviću na sve teze koje je saopštio, jer išao je dosta široko od Stočne pijace do Zakona o korupciji, pa promovisao novu Demokratsku partiju i mnogo toga još i nije ni čudo što je potrošio skoro 15

minuta u tako širokom dijelu svojih iznešenih teza. Ja bih molio da se vratimo zbilja na dnevi red. A što se tiče POSP-a, gospodine Bulatoviću, biće ovih dana vremena da analiziramo proceduralne elemente tog održanog sastanka. Kada sam pomenuo već POSP, želim da iskoristim ovu priliku i da vam se zahvalim na silnim onim pozdravima kojima ste pozdravili napredak Crne Gore u demokratizaciji i u evropskim iskoracima.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Molim Vas bez duela. Kolega Simoviću, neću da obračunavam Vaše prekoračenje. U procentima je veće nego njegovo, imajući u vidu koliko ste imali pravo.

Ja sam poslanik ovog Parlamenta. Prozvao me je citirajući me netačno, ja sam imao pravo kao i svi poslanici, da kada me neko po imenu i prezimenu prozove i citira da to objasnim. Znači, to sam uradio kao i svako zašto bi uradio kad se kaže ime i prezime i što sam rekao. Elementarna stvar, iskoristio sam svoje poslaničko pravo. Nijesam negativan, samo sam rekao gledam u Vas i da bolje znate od mene. Važno je da predsjednik Odbora za antikorupciju i potpredsjednik Vlade za pravdu obavlja dijalog ovdje u Parlamentu. Kolega Simović se meni obratio. Potpredsjednik Vlade hoće da odgovori na Vašu diskusiju pa ćete imati pravo komentara. Imate formalna prava, dajte da odradimo to suštinski dobro. Izvolite, minut i završeno.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Pošto sam obećao - biće prilike da razgovaramo o svim pitanjima koje sam pokrenuo. Gospodine Simoviću, nastavićemo raspravu. Ja sam vrlo sistematično svoje izlaganje pozicionirao. To što su Vama neki pojmovi možda nepovezani u ovom trenutku, za nas u opoziciji su veoma povezani.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Bulatoviću, trebate meni da odgovorite a ne kolegi Simoviću.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Ja sam, gospodine Krivokapiću, rekao da nekada pokušaj jake opozicije da se prebaci da protestuje na stočnoj pijaci je bio strah od opozicije i odnos prema narodu tada. Sada je očiglednoneki strah zbog diskusije koja se vodi o potencijalnom demokratskom obliku izražavanja političke volje. Protesti, ko god ih je pomenuo, pomenuo ih je kao demokratski oblik, ne nasilni, ne neustavni.

Oko toga da Matični odbor, Odbor za antikorupciju nije za ovaj zakon. I POSP je zaključio da mora normativno da se definiše pozicija odbora. Ovaj odbor mora da bude i matični, i na ovaj Odbor mora da dolazi vrhovni državni tužilac i mi smo proces otpočeli. Predrag Bulatović nikada nije niti će za nešto što je vidljivo a da je pozitivno da kaže da nije pozitivno. Pa nijesam ja protiv sebe, ja sam samo za promjene kvalitetne.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Hoćemo li dati potpredsjedniku Vlade da sad obavi dijalog sa nadležnim našim predsjednikom Odbora?

Možemo li, kolege iz opozicije, vas prvo pitam? Hvala vam.

Izvolite, potpredsjedniče Vlade.

Da napravimo malo življi dijalog. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ:

Ja ću se držati isključivo teme.

Gospodin Bulatović je ovdje otvorio nekoliko pitanja u pogledu konzistentnosti zakonskog rješenja. I da li neko drugi preuzima odgovornost za antikorupcijske politike, sa sumnjom da to ne može dati rezultat. I da je Skupština nepravedno ili da kažem neustavno zaobiđena u odnosu na svoju poziciju, kada je u pitanju i prevencija korupcije i borba protiv korupcije.

Ja bih rekao da ta teza jednostavno ne odgovara činjenicama. Parlament, usvajajući zakon i kroz izbor Savjeta Agencije za sprječavanje korupcije prenosi svoja ovlašćenja na Agenciju na ovom polju koja izvire iz zakona. Veoma je važna uloga Parlamenta, to ne radi Vlada i to ne radi niko drugi. Mi smo samo predlagači u jednom komplikovanom procesu da dođemo do Predloga zakona o kojem treba da se izjasni Skupština. Tako da zaista ovaj argument da Skupština nema nikakva ovlašćenja ne stoji, jer Skupština svoja ovlašćenja prenosi na Savjet, a Savjet svoje izvještaje dostavlja Skupštini i Skupština ih razmatra. Ne vidim gdje je tu Skupština zaobiđena.

Drugo, kada je u pitanju borba protiv korupcije, takođe je veoma važna uloga ovog Parlamenta, ustavnim reformama koje smo sproveli 2013.godine, a kasnije implementirali kroz izmjene Zakona, sada i kroz konačne zakone koje ćemo imati do kraja decembra. Skupštini su data veoma moćna ovlašćenja u kreiranju institucija za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije, odnosno za vladavinu prava u cjelini. Skupština bira Sudski savjet, Skupština bira tužilački savjet. Skupština bira Vrhovnog državnog tužioca. Birajući ih, oni su odgovorni Skupštini, Skupština razmatra njihove izvještaje. Ne radi to Vlada. Vlada nema nikakvu ulogu u ovom procesu koji se tiče izbora ovih tijela. Znači, centralno mjesto gdje se prenose ovlašćenja i gdje se utvrđuje odgovornost na neki način je Parlament i zaista ne mogu da se složim sa gospodinom Bulatovićem da je u ovom smislu Parlament zaobiđen i da nema svoju konstruktivnu ulogu. A sa Odborom za antikorupciju znate da kao Vlada imamo veoma intenzivan i konstruktivan dijalog i na ovom zakonu. U odnosu na ovo što ste rekli za deklaraciju u POSP-u, što se tiče Vlade i nas u Ministarstvu mi veoma ozbiljno i odgovorno posmatramo sadržaj te deklaracije. Bez obzira na koji je način usvojena. Ali, to ne znači da je to sveto pismo, to je Parlament. U Parlamentu se odluke donose i na osnovu percepcije i na osnovu političkih stavova i programa partije u Parlamentu. Vi vjerovatno neka rješenja zakona nećete podržati samo zbog toga što ga predlaže ova Vlada, iako su ta rješenja evropska. Kažem, vjerovatno, dozvolite mi da saopštim svoj stav. Ali, želim takođe da vas informišem da je juče bio Odbor za pridruživanje i stabilizaciju, koji je odlično ocijenio ono što radi Crna Gora, neću da kažem Vlada, nego što radi Crna Gora, jer je ovo posao Crne Gore, znači i Parlamenta i Vlade i cijelog Sistema. Veoma je dobro ocijenio što se radi, veoma pozitivno okarakterisao dosadašnji napredak i usaglasio se oko mjera i politika na kojima treba da nastavimo. U odnosu navaš predlog oko amandmana, sinoć smo dugo razgovarali u mom kabinetu. Veoma ozbiljno razmatramo te amandmane, kao što znate dio amandmana smo već prihvatili. Vi ste na nadležnom odboru danas jedan dio amandmana opozicije uz vladajuću koaliciju prihvatili suprotno stavu Vlade. Ja ću se naravno, i u nastavku rada Parlamenta boriti za predlog Vlade i za naš izvorni predlog Ministarstva pravde iako to nijesu podržali poslanici DPS-a. Znači to je dijalog. Ja se ne ljutim zbog toga. Boriću se za ono što je naš predlog i što je naš princip, pa ćemo vidjeti

kako će se poslanici DPS-a oko toga izjasniti. Imamo dijalog, razgovaramo i do završetka rasprave o ovom zakonu taj dijalog će sa naše strane biti podržan. Zahvaljujem, predsjedniče.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Bitno je da imamo dijalog o ovako važnoj temi između ljudi koji su najodgovorniji u izvršnoj i zakonodavnom dijelu vlasti na ta pitanja.

Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Gospodine predsjedniče Skupštine, gospodine potpredsjedniče Vlade,

Prvo, ja moram pred licem crnogorske javnosti da kažem da uvijek kada sam kao predsjednik Odbora pozvao da razgovaramo o pitanjima koja su u Vašoj nadležnosti široko postavljena, Vi ste se odazvali. Formalno nijeste imali obavezu i problem je u suštini taj što Odbor nema formalizovano komunikaciju u mnogim pitanjima uključujući pitanje zakona. Što se tiče gospođe Rajković, ja sam juče nju pohvalio i uopšte mi nije problem da neko ko predano radi, čak iako u nekim rješenjima gdje se politički odlučuje, a u svakom zakonu ima politička odluka, da se ne slažemo, nije ni to problem. I ja nijesam osoba koja kritikuje sve. Kad govori, govori sa argumentima.

Drugo, ja Vama zahvaljujem što ste iznijeli punu istinu o POSP-u. Rekli ste ovako - Deklaracija POSP-a nije Sveto pismo. Vidim, ne ostvaruju se zaključci. Znae kako se donose Deklaracija POSP-a? Tamo vlast ima većinu. I uglavnom je svaki putsem sada Demokratska partija socijalista glasala za Deklaraciju. Ovoga puta je bila uzdržana. Ali, uvijek, gospodine Markoviću, su evropski parlamentarci bili jedinstveni kao i sada. I sada pošto se otvara pitanje procedure, oni imaju drugačiji princip rada. Juče je bilo ili prekjuche je bilo više poslanika Evropskog parlamenta, nego na nekim sastancima kada je DPS bio za Deklaraciju. Pa opozicija nije postavljala formalno pitanje. Ali je to Sveto pismo i od sada pa ubuduće ćemo mi da se ponašamo prema tome da to nije neobavezujuća Deklaracija. U protivnom, opozicija ima potrebu da /Prekid/ prema Evropskoj komisiji, prema Evropskom parlamentu i da kaže - Mi smo gospodo ignorisani, jer to nije Sveto pismo. Nijesu realizovani mnogi zaključci koji se tiču upravo borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala. Znae, kada je vladajućoj partiji i Vladi važno da zaštiti svoju poziciju u odnosu na medije, u odnosu na Javni servis, onda se ljutite. A ova Deklaracija je na fonu izvještaja o napretku.

Treće, ja nijesam rekao da ne treba preventivna uloga u borbi protiv korupcije da bude kod Skupštine. Ja sam se zalagao da bude i amandmani koje sam potpisao idu ka tome, ali na način ne reda radi, nego na način, kako je Odboru za bezbjednost posebnim zakonom definisano da može da vrši kontrolnu ulogu. I drugo, kako je posebnom rezolucijom Odboru za evropske integracije dodijeljeno da vrši kontrolu onoga što se zovu evropske integracije. Gospodine Markoviću, Vi ste u problemu i svo Vaše izlaganje pada u vodu. Kažete - Vlada nije involvirana za izbor Savjeta. Pa neće biti. Ključno tijelo je Komisija od pet članova, koja je sastavljena od predstavnika Vlade pod rednim brojem jedan. Poštovani građani, može li biti tačno da ovo što je rekao potpredsjednik Vlade da Vlada nije uključena ima člana Komisije? Dva, člana Sudskog savjeta treba da ima. Tri, predstavnika Univerziteta. Poštovani građani, na čelu Univerziteta je osoba koja radi kampanju za Demokratsku partiju socijalista, par ekselans nezavisna. Četiri i pet - opozicija i nevladin

sektor gdje možete da manipulišete. Naš je predlog da iz tog izvornog sastava Komisije možemo da prenesemo određene stvari. Na kraju, mi smatramo i sljedeće - da pošto preuzimamo tu obavezu, da onako kako Odbor za odbranu i bezbjednost, kako Odbor za evropske integracije ima nadležnost stavite da ovaj plenum razmatra strategije, akcione planove, da direktor posebno dolazi da razgovara i podnosi izvještaj. U protivnom, pa neće biti da ne dolazi i ministar odbrane, i direktor policije, i ministar unutrašnjih poslova. A zašto nebi došao direktor Agencije za borbu protiv korupcije? Pa nije on neka "sveta krava" koju ne treba da diramo, nego treba da podnosi izvještaj ako smo mi prenijeli tu nadležnost.

Ja vam nudim, makar u ime naših amandmana, a mislim da će čitava opozicija to prihvatiti, da sjednemo i da nađemo rješenje sada za zakon kojiće se primjeniti kasnije, da dođemo do onoga što će pozicionirati Skupštinu, prije svega, i pred licem javnosti da razgovaramo o prevenciji. Ovdje nije riječ o onome što se tiče represivne akcije koja je pod direktnom političkom kontrolom predsjednika Demokratske partije socijalista i zato nema merljivih rezultata.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Želite li Vi? Hvala.

Nema toga u Poslovniku, ne postoji ispravka navoda. Poslanik je dužan da govori istinu, a mi ne možemo znati šta je istina u beskraju.

Idemo dalje.

Kolega Kaluđeroviću, izvolite. Neka se pripremi kolega Pajović.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

Hvala Vam, gospodine predsjedniče Skupštine.

Poštovane kolege poslanici, poštovana Skupštino, poštovani građani, gospodo iz Vlade, gospodine Markoviću, gospođu Rajković,

Razgovaramo o Predlogu zakona o sprječavanju korupcije i ovim predlogom zakona kada bude usvojen staviće se van snage Zakon o sprječavanju konflikta interesa. Imamo jednu po malo neobičnu situaciju, iza ovog predloga zakona razmatraćemo izmjene i dopune upravo tog zakona koje će biti na snazi samo toliko dok ne počne primjena ovog zakona. Planirano je da to bude početkom 2016. godine.

Zbog javnosti koja prati naš rad, dozvolite da pročitam član 2 koji daje definiciju korupcije: "Korupcija je svaka zloupotreba službenog, poslovnog, odnosno društvenog položaja ili uticaja u cilju sticanja lične koristi ili koristi za drugog". Pripadam onima, vjerujem da ćemo se lako saglasiti oko toga, koji misle da je korupcija i visoki stepen korupcije u Crnoj Gori najveći problem crnogorskog društva i najveći problem sa kojim se, očigledno, do sada efikasno ne borimo, koji je u osnovi najvećeg broja naših problema kada je u pitanju savladavanje onih pitanja koja znače izgradnju Crne Gore kao države vladavine prava i napredak u ekonomiji Crne Gore.

Potpuno je jasno da je korupcija, nažalost, bila prisutna prilikom privatizacije najvećeg broja privrednih subjekata u Crnoj Gori, a posljedice toga su katastrofalne kao što znamo. Pomenuću Vas i ja predsjedniče Parlamenta kada ste govorili o ogromnim problemima Kombinata aluminijuma, okrnuli ste, tako da kažem, i rekli - Ovo je ili veliko neznanje, ili velika korupcija. Vi dobro, kao i ja, znate i ukupna javnost da Vlada i vlast koja je realizovala privatizaciju Kombinata aluminijuma nema i ne može se izgovarati na neznanju. Ostaje onda ovo drugo. Možemo samo pretpostaviti šta bi bilo i koliko bi pozitivnih

efekata i koliko pozitivnog napretka za čitavo crnogorsko društvo bilo da smo imali da je Vlada, odnosno odgovorni pojedinci iz Vlade kada je zaključivan privatizacioni ugovor za Kombinat aluminijuma, za Željezaru i mnoge druge privredne kolektive, imali prave, istinske strateške partnere. Ne bi stotine i stotine miliona evra pošle u sanacijekoje ih i dalje nijesu spasili od stečaja i bojim se u skoro vrijeme i likvidacije.

Bili smo, jedan broj parlamentaraca, u prilici prilikom određenih međunarodnih studijskih posjeta da čujemo od uglednih međunarodnih profesora, da ukazuju na primjere da bi potencirali koliko je značajno, koliko je djelotovorno za društvo da se uspješno bori protiv korupcije. Primjer azijskog ekonomskog tigra Singapura koji se godinama žestoko borio sa problemom korupcije. Ali kada je korupciju uspio da svede na neki podnošljivi nivo, onda je uslijedila ogromna ekonomska ekspanzija. Sve to mora nama svima biti izuzetan izazov da i ovim zakonskim okvirom napravimo pravne pretpostavke za djelotvorniju borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, u konkretnom slučaju korupcije. Treba li podsjećati da je korupcija proizvela u najvećoj mjeri činjenicu da, nažalost, Crna Gora ima 11% građana, ili oko 70.000 građana koji žive ispod linije siromaštva, odnosno žive u bijedi, a, na drugoj strani, imamo, po istraživanju relevantnih međunarodnih institucija, 20 pojedinaca koji se pod tim kriterijumima smatraju multimilionerima, čija se imovina procjenjuje u prosjeku da je vrednija od 30 miliona dolara, a njihova imovina, po toj procjeni, vrijedi oko 2 milijarde dolara. To je ogromni jaz u državi koja je Ustavom deklarirana kao država socijalne pravde. Nažalost, u ovom trenutku, to je samo jedna puka ustavna proklamacija, ali nas i dalje obavezuje da činimo sve da joj težimo, da joj što je moguće više dosegemo.

Prepoznajem pozitivne stvari, pitanje prevencije korupcije. Izgradnja principa integriteta. Da svako u ime svih građana Crne Gore vršeci javne funkcije, funkcije vlasti, radi zakonito, pravedno, u interesu građana, a ne u svom ličnom interesu. To je suština i ovih zakonskih normi koje bi, ako budu implementirane, trebale tome da doprinesu.

Samo na kraju, predsjedniče, da kažem, sve vas pozivam da obratimo pažnju na član 86. Jeste deklarirano da Agencija za sprječavanje korupcije je tijelo koje je samostalno, nezavisno, odgovara ovom parlamentu ima pet članova. Bira ih Skupština. Ali, kako ih bira? Kolega Bulatović je na to ukazao, predsjedniče parlamenta, Vas posebno pozivam da obratite pažnju ako to do sada niste dovoljno učinili. Dakle, imam dobru namjeru da kažem, možda ne sa zlom namjerom, ali nažalost, mogla bi biti zla namjera, je skriveno da u suštini Skupština je u prilici ne da se izjašnjava o listi svog radnog tijela, Odbora za antikorupciju, nego Komisije kao pomoćnog radnog tijela koje ovaj odbor formira. U članu 86 stoji da Odbor nakon javnog konkursa formira komisiju, petočlanu, njen sastav je kolega Bulatović, rekao sam je tamo jedan predstavnik Parlamenta a svi su ostali van Parlamenta. Onda je Odbor, a nakon toga i Skupština, vezana predlogom liste koju utvrđuje to pomoćno radno tijelo. Dovoljno je tom pomoćnom radnom tijelu da samo sprovede konkurs i da utvrdi ko formalno ispunjava uslove i mora ostaviti radnom tijelu Skupštine i Parlamentu da istinski bira, a ne da se dovede u poziciju i radno tijelo i Skupština da ono što kažu po principu uzmi ili ostavi. To je mnogo značajno. I ja ću sa kolegama podnijeti jedan set amandmana i u najvećem dijelu koristiti ono što su kolege iz MANS-a učinili, u suštini u najvećoj mjeri prenijeti ono što su njihova zapažanja i doprinos da se poboljša tekst ovog zakona. Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ako se dobro sjećam, u Odboru za antikorupciju je najveća proporcija vlasti i opozicije u korist vlasti. 8:5 ako se dobro sjećam. Tu je najveća proporcija u korist vlasti, tako da ne bi trebalo da bude problema da taj Odbor to odradi.

Kolega Rifat Rastoder, pa zatim kolega Pajović.

Izvolite, kolega Rastoder.

RIFAT RASTODER:

Poštovani predsjedniče, prije svega, se unaprijed izvinjavam, predvidio sam da je rasprava o ovom predlogu zakona skraćena na pet minuta, tako da ne zamjerite ako budem morao malo prekoračiti predviđeno vrijeme.

Povodom Predloga zakona o sprječavanju korupcije koji je na dnevnom redu i posebno povodom jučerašnjeg odlaganja rasprave o njemu, uz svo uvažavanje interesa za političkim takmičenjem, da ne kažem, nadgornjavanjem svakim mogućim povodom, slobodan sam, prije svega, ustvrditi da je čak i sa stanovišta opozicionih interesa važnije što kvalitetnije uobličavanje jednog ovakvog zakona i uopšte sličnih zakona kojima se dokidaju uslovi za opstajanje korupcije uopšte. Dakle, apelujem da koncentrišemo pažnju na što je moguće kvalitetnije uobličavanje njegovog zakona, jer imali smo raspravu i čini mi se da ima prostora za to. Ovo govorim tim prije što je, po mom dubokom uvjerenju, pred nama ne samo još jedan važan Predlog iz seta antikorupcijskih zakona, nego još jedna potvrda dobre prakse donošenja sličnih zakona. Kao što smo, naime, mogli vidjeti, a i čuli smo Predlog zakona o sprječavanju korupcije rezultat je višegodišnje široke analize i timskog rada predstavnika veoma različitih stručnih društvenih i političkih struktura. Sasvim razumljivo, krenulo se od normativnog institucionalnog okvira. Shodno tome, kao i u preporukama partnera iz pregovaračkog procesa o članstvu u Evropskoj uniji, imamo predlog novog posebnog zakona o ovoj problematici, a u sklopu zakona i posebno važnu novinu - novi jedinstveni preventivni antikorupcijski organ. Riječ je o novoj Agenciji za sprječavanje korupcije, koja će objединiti dosadašnje nadležnosti iz oblasti borbe protiv korupcije, Uprave za antikorupcijsku inicijativu, Komisije za sprječavanje sukoba interesa, Državne izborne komisije u dijelu vršenja kontrole finansiranja političkih partija i izbornih kampanja, te kontrolu nedavno formalno-pravno promovisane nove djelatnosti lobiranja, kao i nadležnosti sadašnje Nacionalne komisije za sprovođenje strategije borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Što se normativnog sadržaja tiče, među najznačajnim novinama, pored odredaba koje se odnose na osnivanje agencije, jesu svakako one koje se odnose na javne funkcionere i konkretno, primjera radi, proširenja, recimo, definicije povezanog lica sa javnim funkcionerom kao obaveznika primjene zakona. Zatim ograničenja da u istom mjesecu javni funkcioner može ostvariti naknadu kroz članstvo u samo jednom tijelu ili komisiji. Značajna novina je i mogućnost da javni funkcioner da saglasnost agenciji za pristup podacima o svim računima bankarskih i drugih finansijskih institucija, u skladu sa zakonom kojim se uređuje bankarsko poslovanje, a koje bi se dalo isključivo za potrebe provjere podataka iz izvještaja. Oko ovog pitanja u dosadašnjoj raspravi na Odboru kojim predsjedavam bilo je dilema da li treba propisati obavezu, a ne kao što je sada, mogućnost davanja takve saglasnosti. Ojačane su u mnogome, istina, samo prekršajne sankcije za nepoštovanje zakona, ali je ipak ostalo još dosta prostora za popriličan broj dilema i mogućnosti dorade odredaba predloženog zakona.

Posebno bi, čini se, zaista, kako je već i rečeno, trebalo dodatno izanalizirati odredbe člana 85 i naročito odredbu stava 3 ovog člana, koja se odnosi na sastav i imenovanje komisije za sprovođenje izbora članova savjeta agencije. Nije baš jasno čime se predlagač rukovodio predlažući baš ovakav sastav komisije, u kojoj bi, između ostalog, Parlament bio tek polovično zastupljen, u kojem za razliku od sudskog nema predstavnika, recimo, Tužilačkog savjeta. Zašto bi baš predstavnik Univerziteta Crne Gore bio relevantniji od, recimo, predstavnika Udruženja pravnika, Advokatske komore ili, recimo, Ustavnog suda u krajnjem slučaju. Da se i ne govori o svojevrsnom stereotipu odredbe stava 6 istog člana, koja se ponavlja iz zakona u zakon, uprkos činjenici da se takav izbor predstavnika nevladinih organizacija pokazao potpuno neadekvatnim do sada. Konačno, dilema je i zašto su kazne za kršenje zakona usmjerene u prvom redu na pravna lica generalno, umjesto na odgovorna lica u njima, što bi sa stanovišta /Prekid/ bilo znatno efektnije. Na samom kraju i pitanje da li je obim neophodnih priprema baš takav da novopredviđena agencija može početi sa radom tek 1. januara 2016. godine, kada bi prestale sa radom komisije za sprječavanje sukoba interesa i Uprava za antikorupcijsku inicijativu.

No, u svakom slučaju, u svoje ime i ime Poslaničkog kluba SDP-a puna podrška, a slobodan sam i kao predsjednik Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu informisati da je Predlog zakona dobio većinsku podršku i ovog, kao i Odbora za antikorupciju koji je, shodno članu 137 Poslovnika Skupštine, prethodno razmotrio i dostavio kao matičnom Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu pozitivno mišljenje o Predlogu zakona. Istina, u posebnom prilogu Odbora za antikorupciju ukazuje se i na više dilema i mogućih adekvatnih rješenja pojedinih odredbi Predloga zakona.

Značajan broj sugestija u pisanoj formi, kao što vam je poznato, stigao je i od nevladine organizacije Institut alternativa, dok su predstavnici nevladinih organizacija Centar za razvoj nevladinih organizacija i MANS neposredno učestvovali u raspravi na sjednici matičnog odbora i tom prilikom, takođe, iznijeli više dilema i sugestija za poboljšanje teksta. Sve ove sugestije smo dostavili predstavnicima predlagača. Očekujem da ćemo, ipak, imati danas i tokom rasprave određeniji stav i o njima, a kolegama poslanicima članovima odbora i ostalima ostala je mogućnost da na osnovu ovih inicijativa i sugestija mogu i amandmanski reagovati do predviđenog odlučivanja o ovom predlogu. Hvala vam i izvinite.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Možemo razmotriti da se produži rok do kraja dana, mislim da je dovoljno, da bi odbori mogli u ponedjeljak ujutro to pogledati prije nego što mi budemo i glasali, tako da amandmani na ovaj zakon se mogu podnositi do kraja dana. Hvala kolegama na razumijevanju jer smo ubrzanom procedurom ušli u ovaj zakon. Oni su sistemski zakoni po mnogo čemu jer se bave potencijalno sistemskim pojavama. Nadam se da je to samo potencijalno i da ćemo spriječiti da do toga dođe.

Kao što sam najavio, moraću dati pauzu do petnaest do jedan zbog obaveze i moje i potpredsjednika Parlamenta. Izvinjavam se potpredsjedniku Vlade na tih dvadeset pet minuta pauze. Nastavljamo u petnaest do jedan. Prvi diskutant je kolega Pajović, a poslije njega kolega Popović. Hvala.

- Pauza -

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Poštovane kolegice i kolege, nastavljamo sa raspravom, sa uvodnim izlaganjima. Kolega Darko Pajović u ime Kluba Pozitivna Crna Gora, a neka se pripremi poslanik Popović, u ime kluba četiri partije. Izvolite, poslaniče Pajoviću.

DARKO PAJOVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovani ministre, uvažena gospođo Rajković,

Dakle, mi smo imali već prilike da porazgovaramo o ovom zakonu na Odboru za antikorupciju i ono što ću iskoristiti od ovih pet minuta koliko mi sleduje mogućnost jeste da ukažem na neke stvari koje bi mogle u značajnoj mjeri da poboljšaju ovaj zakon.

Kada je u pitanju korupcija, mi tu nemamo nikakvih dilema, a vjerujem da nemate ni vi dilemu u Vladi da stanje stvari nije dobro, da stanje moramo da mijenjamo. Na to su vas vrlo jasno upozorili i upozoravaju stalno evropski zvaničnici i znam da u tom takozvanom papirološkom dijelu, u pisanju akcionih planova i tome slično Vlada ima zapažen uspjeh. Ali, ono što nas zanima u Pozitivnoj Crnoj Gori jesu mjerljivi i konkretni rezultati kojih nema. Kad govorimo o mjerljivim i konkretnim rezultatima, prije svega, mislim na korišćenje instituta finansijskih istraga, takođe mislim i bez obzira što se možda nećemo saglasiti sa korupcijom na visokom nivou, ali cijenim da bi to bio jedan vrlo snažan signal da se korupcija u Crnoj Gori ne isplati. Naime, mi za ovih dvije godine još uvijek nijesmo vidjeli tako snažan impuls koji je poznat crnogorskoj javnosti upravo od crnogorske Vlade.

Dakle, kada pitate običnog građanina, sigurno neće imati percepciju da se korupcija u Crnoj Gori ne isplati. Upravo zbog nemanja rezultata. Da ne bi bilo dileme, mi korupciju prevashodno posmatramo kroz ekonomiju ove zemlje i mi u svom tom novcu koji nestaje u tokovima korupcije zapravo vidimo desetine hiljada radnih mjesta. Zbog toga se i zdušno zalažemo za što strožije mjere kada je u pitanju borba protiv korupcije i takvih pošasti. Dakle, ti milioni evra, desetine hiljada, kako kome više odgovara su zapravo naša radna mjesta. Radna mjesta za građane Crne Gore. Radna mjesta koja državi Crnoj Gori treba zapravo da obezbijede veću naplatu poreza i tome slično.

Korupcija bukvalno jede ono što je ekonomska budućnost ove zemlje, jede naša radna mjesta i jede ekonomiju i ekonomski razvoj ove zemlje. To je jedini i isključivi razlog zašto Pozitivna Crna Gora insistira na što strožijim normama kada je u pitanju borba protiv korupcije. Ponoviću nešto što smo mnogo puta naglasili - mi ne tražimo lov na vještice. Mi ne želimo dabilo ko bude gonjen ili osuđivan ili doživljen u javnosti kao korumpiran čovjek ako to nije. Ali, želimo snažan impuls da se korupcija u Crnoj Gori ne isplati. U tom smislu, predložili smo i nekoliko amandmana koji su na liniji onoga što su bile naše rasprave na Odboru za antikorupciju. Prije svega cijenimo da bi trebalo kriminalizovati neobjašnjivo stečeno bogatstvo. Napomenuli ste da je Konvencija Ujedinjenih nacija, član 20, inkorporirana u zakonu. Moram da vam kažem da nije, jer tamo je vrlo jasna odredba koja govori o kriminalizaciji neobjašnjivo stečenog bogatstva. Mi tu normu nemamo u ovom zakonu. Mi, takođe, nemamo ni normu krivične odgovornosti. Bez obzira što smo čuli objašnjenje na Odboru za antikorupciju, da je to predmet nekih drugih zakona, mi smo se pozvali na uporednu praksu sa zemljama u regionu. Mi stvarno mislimo da bi umjesto novčane kazne funkcioneru, koji je, na primjer, nelegalno stekao milion eura i imamo novčanu kaznu od nekoliko stotina ili nekoliko hiljada eura, trebalo to prenormirati naravno u kaznu zatvora koju smo tako stavili, upravo amandmanima. Jer, u protivnom, čini mi se, da

šaljemo poruku funkcionerima i javnim ličnostima da vi možete korupcijom ili bilo čim steći milion eura i treba da platite kaznu od nekoliko hiljada eura. To nije dobro. Naravno, ne ulazim u to da nakon toga imamo sudske procese, rad tužioca, a vidite i sami koliko je to efikasno. Cijenimo da bi ta norma i tekako pospješila efektivnost. Ne mislimo da je dobro da buduća agencija treba da moli, traži javnom funkcioneru da on prijavljuje svoje prihode i onda da utvrđuje načine do kojih ona može doći, da li su ti podaci vjerodostojni.

Dakle, govorilo se o neophodnosti zaštite privatnosti bankovnih računa, odobrenju same osobe, da li je može dobiti i tome slično. Mi ne bismo išli tom linijom. Kada se odlučite da obavljate javnu funkciju, bili političarili istaknuti funkcioner, vi gubite pravo na neku privatnost. Ja mislim da svaki građanin Crne Gore ima pravo da zna koliko koji političar ima nekretnina, koliko ima ušteđevine i mislim da nema ništa loše u tome. Druga stvar je što mi često doživljavamo, ako neko ima, taj je lopov i treba odmah da ga kaznimo. Ne mi se za to ne zalažemo. Postoje vrlo jasno poreske prijave koliko su gospoda ili gospođe platile porez. Nikakav problem, imao i milione i milione na takav način. Ali, nemanje mehanizma da sama Agencija koja pledira da bude nezavisna, da se na suštinski način bori protiv korupcije, a ovo je nama suštinski način, mislim da nije dobro. Samo još dva stava. Kada je u pitanju Savjet, pomenuli smo i na Odboru, mi se ipak zalažemo za profesionalizaciju Savjeta. Mi isto mislimo da njegova sama uloga koja je generalno savjetodavna, poprilično volonterska, možda i nije dobra zakonska odredba uz uvažavanje svih drugih sugestija koje smo tamo čuli, već cijenimo, ipak, da bi mu ipak trebalo proširiti ovlašćenje i profesionalizovati Savjet. Ne naravno kao jedno obimno i glomazno tijelo, ali cijenimo da bi on i tekako pomogao onome čemu zapravo težimo, a to je nezavisnost u samom radu. I takođe smo saglasni sa kolegama da sam sastav Komisije nije dobro određen. Jer, na ovaj ili onaj način, ukoliko želimo da govorimo rječnikom iz realnog života, Vlada ima ako ne direktan, nego indirektan uticaj na odabir pojedinih članova Komisije koja bi određivala konkretno sastav Savjeta i u tom smislu smo podnijeli amandmane.

Naša želja je, i ne krijemo to, jača borba protiv korupcije, jer ovo je Zakon na nivou sprječavanja preventive. Mi bismo voljeli da to ode korak naprijed. Za nas je godinu dana jako veliki period. Danas je 2014.godine, učemo u 2016.godinu, pa ćemo pojačavati zakonske norme. Dakle, mina ovaj način ne možemo očekivati veće korake. Ono što je naša želja jesu mnogo oštrije norme ne zbog "lova na vještice", već zbog želje da ovo stvarno bude jedna efikasna borba protiv korupcije, koja, ponoviću, jede naša radna mjesta i jede ekonomsku budućnost ove zemlje. Mi smatramo da je potrebno poslati jedan vrlo snažan impuls, prije svega, crnogorskoj javnosti da se korupcija u Crnoj Gori ne isplati. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Poslanik Popović, posljednji u nizu uvodnih izlaganja. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani, poštovani predstavnici Vlade,

Što se tiče samog Predloga zakona o sprječavanju korupcije, Poslanički klub albanskih partija FORCE i Albanske alternative, Hrvatske građanske inicijative, Liberalne partije će podržati ovaj Prijedlog zakona. Korupcija je jedna od najvećih anomalija svakog društva, tako i crnogorskog. Može se reći da je to jedan od najstarijih zanata na svijetu uz prostituciju. Korupcija postoji još od antičkog vremena i kvalifikovana je kao loše

istovremeno vrlo rasprostranjeno ponašanje koje se nepovoljno odražava na rad javne uprave. Naravno, običaji, istorijski, geografski faktori su proteklog vremena uveliko promijenili mišljenje javnog mnjenja o korupciji u smislu kvalifikovanja ove pojave. Kao rezultat toga zastupljenost korupcije i mjera u borbi protiv ove pojave u zakonima i ostalim propisima stalno se povećava kako se bližimo savremenom dobu. U nekim istorijskim periodima, određene koruptivne radnje bile su dozvoljene ili su kazne bile blage, ili se čak i nijesu primjenjivale. Riječ korupcija ima korijen u latinskom jeziku (korumpo - pokvarenost, izopačenost, podmićivanje). Ovaj pojam je u srednjem vijeku dobio svjetovno značenje, vladar je u početku u ime boga vršio sudsku vlast, da bi je vremenom prenio na sudije koji su bili zaduženi da kažnjavaju ljudsku pokvarenost. U drugoj polovini 18.vijeka korupcijom se naziva ponašanje sudije koji je od stranke uzeo novac da bi donio po nju povoljnu presudu. Preciznije, u ovom kontekstu izraz korupcija se primjenjivao i na stranku i na sudiju, a u vrijeme religijskog rata u Francuskoj u 16.vijeku kategorija korumpiranja obuhvatala je i ostale nosioce javnih funkcija. Kao prekretnicu za inkriminaciju koruptivnih radnji u Evropi možemo navesti francuski Građanski zakonik donijet 1810.godine u vrijeme Napoleona, koji je predviđao kažnjavanje korupcije u javnoj upravi, obuhvatajući djela koja su počinjena u vezi sa vršenjem službene dužnosti. U narednom periodu razvoja moderne državne uprave, različiti oblici zloupotrebe službenog položaja i inskriminisani su kao krivična djela koja se narušava povjerenje javnosti u nezavisnost rada državnih službi.

Početak 20.vijeka, optužbe da su predstavnici vlasti masovno korumpirani postalo je po prvi put najkorišćenije sredstvo političke borbe i političkog rječnika u Sjedinjenim Američkim Državama. Kasnije su se normalno države organizovale i može se istaći Konvencija Ujedinjenih nacija, koja je naročito usmjerena na prevenciju, inkriminisanje, otkrivanje i sankcionisanje krivičnih djela sa obilježjima korupcije, kao i na međunarodnu saradnju država potpisnica na ovom planu.

Konvencija posebno potencira neophodnost formiranja posebnih antikorupcijskih tijela i jačanja transparentnosti finansiranja političkih partija i izbornih kampanja, donošenja etičkih kodeksa za sve kategorije državnih službenika i javnih funkcionera i sveobuhvatnog definisanja procedura javnih nabavki. U odnosu na kazneno-represivnu politiku zemalja potpisnica, Konvencijom se uvodi proširena definicija kažnjivih koruptivnih radnji, definiše odgovornost pravnih lica za krivična djela, s obilježjem korupcije, kao i intenzivira međunarodna pravna pomoć. Ono što je crnogorska specijalnost i našto bi se posebno trebalo osvrnuti je pitanje koje sam postavio i premijeru prije nekoliko mjeseci - ustanovljenje nezakonitog bogaćenja kao krivičnog djela. Koliko znam, to je u procedure. Mislim da je Vlada utvrdila nacrt takvog zakona. To je najveća crnogorska specifičnost. Naročito mi u Liberalnoj partiji nemamo ništa protiv onih koji su na legalan način do bogatstva došli, na osnovu svog teškog rada, na osnovu talenta. Ali, imamo apsolutno protiv onih koji su došli do takvog bogatstva, a evo čuli smo nedje ovdje od prethodnih diskusija, ima ih 20-tak multimilionera, teško je reći milijardera, ali sigurno je u desetinama miliona eura ili dolara su teški, koji su došli zbog svojih političkih privilegija i na taj način su... Neki su prije, potpredsjedniče, 10 minuta prebacili vrijeme.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Otkako ja vodim sjednicu nijesu.

Poslanik Pajević je govorio prije Vas i u šest minuta se uklopio.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Pa kako, da ne govorim kad ste Vi tu? Jer ovo je ista tačka, a ja sam isto predstavnik kluba. Završavam. Vi ste mene poslije četiri sekunde kad je završilo...

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Nijeste u pravu. To je Vaš utisak kolega Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Pa samo kad gospodin Krivokapić predsjedava i gospodin Radulović da ja govorim, a da Vas izbjegavam. Vi ste mene veoma dragi i ne znam kako da Vas izbjegavam.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolega Popoviću, nema potrebe da se izbjegavamo, naprotiv. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Ništa. Završavam. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Moramo se držati dogovorenog vremena, a i naših dogovora. Dakle, sada potpredsjednik Vlade ima pravo da odgovori na postavljena pitanja ili prokomentariše uvodna izlaganja, a nakon toga uvodničari imaju pravo da odgovore na te komentare. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ:

U najkraćem par komentara oko najvažnijih pitanja i dilema koje su se otvorile kroz diskusije poslanika, ali prije toga da zahvalim na jednom odgovornom i veoma posvećenom pristupu, koji može doprinijeti unapređenju zakona i gdje god postoji prostor za to, mi smo, odnosno Vlada je spremna da na taj način radi do konačnog usvajanja zakona.

Pošao bih od onoga što je rekao gospodin Pajović. Potpuno se slažem, gospodine Pajoviću, da je oticanje novca iz javnih fondova putem korupcije direktno podiranje naše ekonomije, a to posljedično znači ugrožavanje kvaliteta života naših građana. To znači dalju ekonomsku nestabilnost koja proizvodi socijalnu i svaku drugu. Slažem se sa Vama da je ovo veoma važno pitanje, da Crna Gora ima izazove na tom problem i da odgovori na najkvalitetniji način, ali za neke stvari su potrebni redosljedi u potezima, ali potrebno je i vrijeme.

Znači, mi moramo prvo utvrditi zakonodavni okvir, moramo imati institucionalni okvir i oni treba da izbace rezultate. Da li smo zakasnili, moguće da smo zakasnili, ali sada ne možemo žaliti za vrijeme koje je prošlo. Moramo nastojati da ovaj problem u budućnosti svedemo na minimum što prije da bi država imala uslova da ostvari svoj napredak. I zbog toga, slažem se sa vama da su rezultati veoma važni. Bilans rezultata je veoma važan.

Kada govorimo o korupciji, treba da imamo u vidu dva elementa - prevenciju i represiju. Zakon o sprječavanju korupcije je antikoruptivni zakon i on treba da uspostavi mehanizme i modele u kojima će svaki javni službenik biti u stanju da u svom svakodnevnom radu uspostavlja mehanizme, pravila i standarde da do korupcije ne dođe. To je ključna stvar, ili ključna poruka, ili obaveza ovog Zakona o sprječavanju korupcije. Represija se

prenosi na organe za sprovođenje zakona takođe na osnovu ovlašćenja iz zakona. I baš zbog toga što smo mislili da nemamo i što mislimo da nemamo dovoljno bilans rezultata na tom planu, mi smo veoma brzo radili na novom Zakonu o specijalnom tužilaštvu. Juče smo ga na Vladi utvrdili i ono će se baviti organizovanim kriminalom, bez obzira na visinu zapriječene kazne, visokom korupcijom koja se odnosi na javne funkcionere, obuhvaćene ovim zakonom i na korupciju u privatnom sektorukada ona prelazi 40.000 eura. Vjerujem da ćemo već u idućoj godini izborom vrhovnog državnog tužioca i uspostavljanjem specijalnog tužilaštva imati sve pretpostavke zakonodavne, institucionalne, da do rezultata dođe. Ako budemo imali znanja, ako budemo imali sposobnosti, rezultati mogu brzo doći, jer probleme imamo u mnogim sektorima kada je u pitanju korupcija.

Vežano za neka rješenja iz ovog zakona koja se tiču agencije. Znači, moramo da razumijemo da ako formiramo nezavisno tijelo, da u svakoj fazi obezbijedimo postupak procedure koja tu nezavisnost obezbjeđuje - i u pogledu predlaganja, i u pogledu izbora, i u pogledu kontrole nadzora, i u pogledu finansijskog aspekta. Nema nezavisnosti, tu ćemo se složiti, gospodine Pajoviću, ako je bilo koje tijelo ove vrste finansijski zavisno. Ako o njegovoj zaradi odlučuje ministar finansija, ili ako u budžetu eksplicitno bez ikakvog uticaja tog tijela ili Skupštine odlučuje Vlada, te nezavisnosti nema. I zbog toga su neke naše mjere u tom smislu imale za cilj da obezbijede i finansijsku nezavisnost, kao ključni element ukupne nezavisnosti. Mi mislimo da je ovaj model dobar, ali ne kažemo da je on jedini. Za naše prilike mislimo da je dobar. Diskutovali smo o njemu. Dijelili smo ta iskustva. U Italiji sam vidio kako funkcioniše njihova Agencija za antikorupciju. Tamo su profesionalci. Sudije, ugledni pravници, profesori, profesionalci, ali u Italiji Agencija za antikorupciju razmatra sve javne ugovore na nivou Italije i ima preko tri stotine zaposlenih. Znači, ako vi u Parlamentu mislite da treba da idemo na profesionalizaciju Savjeta, onda je sasvim sigurno da ne treba da imamo direktora profesionalca, nego da imamo profesionalni savjet.

U pogledu komisije htjeli smo da obezbijedimo neku participaciju sve tri grane vlasti da bi obezbijedili nezavisnost. Ako mislite da tu postoji model koji je bolji od ovoga koji smo mi predložili, ali ne na način kako predlaže gospodin Bulatović, nezavisnost je samo ako nema Vlade. Pa valjda je i Vlada po Ustavu jedan dio nezavisne i samostalne vlasti. Ako ćemo da podržimo taj model tu mora biti i predstavnik Vlade.

Drugo, vežano za utvrđivanje izbora Savjeta. Mi smo se opredijelili da to ide putem liste. Znači, ako nadležni odbor ocijeni da jedan kandidat na listi za Savjet neispunjava uslove, neka se čitav postupak ponavlja, jer je to ipak jedan snažan instrument da se dođe do sastava Savjeta koji će zaista biti nezavisan. U tom smislu sam na neki način odgovorio o onim dilemama o kojima je govorio poslanik Kaluđerović.

I vežano za ovo što je govorio poslanik Rastoder da kažem da smo mi tokom ove godine ostavili prostora da uspostavimo kompletnu infrastrukturu za funkcionisanje Agencije za antikorupciju. To znači da ćemo u periodu od godinu dana donijeti sve podzakonske akte, da ćemo obezbijediti prostor za agenciju, već radimo na tome i da ćemo obezbijediti informacijski sistem za potrebe rada agencije i agencija će sasvim sigurno biti u funkciji 1. januara 2016. godine.

Ako, gospodine Pajoviću, vaši amandmani idu u smislu snaženja ovih principa da dođemo do nezavisnog i samostalnog tijela koje će ovaj zakon primjenjivati bez bilo kakvog pritiska, onda smo spremni na tom planu da radimo. Nijesam imao prilike da vidim vaše amandmane. Imaćemo ih vjerovatno u toku dana, ali nema razloga da ne budemo kooperativni, a ako se ne složimo, to nije iz loše namjere nego samo u pogledu pristupa.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Poslanik Pajović želi da odgovori na komentare, pa poslanik Kaluđerović, poslanik Bulatović. Izvolite.

DARKO PAJOVIĆ:

Ne bih govorio sada o političkoj volji i političkoj želji, ali bio sam u ovom uvodnom izlaganju vrlo jasan. Mi želimo mnogo oštrije zakon, nazovite ga kako hoćete. Vi kažete prevenciju, a ja bih volio da tamo piše i suzbijanje korupcije. Nije poznat snažan signal da se korupcija u Crnoj Gori ne isplati.

Uz dužno poštovanje, prevencija je uvijek bitnija od represije, ali mi smatramo da na ovaj način još uvijek nemamo tu represiju. Dao sam na jednostavnom primjeru da možda šaljemo tu poruku da može se otuđiti nezakonito milion, pa ćete platiti kaznu od nekoliko hiljada eura. Mislim da to nije dobro. Nijesam apsolutno na liniji toga da smo zakasnili. Nikad nijesmo zakasnili, ali razumjećete da, često to pominjem, nećete se naći uvrijeđeni, 18 godina sam imao kad je počeo višeparlamentarni život u Crnoj Gori. Danas imam 42, 24, ušao sam u 43. godinu. Dakle, 25 godina jeste ogroman period kada govorimo o korupciji. Ne kažem da je sve bilo leglo korupcije, ali hoću da kažem da nije bilo efikasne borbe protiv korupcije. Ako ovo gradimo za buduće generacije, vjerujem da nam je to cilj, uz dužno poštovanje, dok se dođe do primjene zakona, dok se ustanove institucije i sve ostalo, proći će još dosta vremena. Moramo biti realni, godine i godine, dakle ovaj zakon je dominantno za onu generacija koja dolazi, koja će možda tek postati punoljetna. Mislim da bi na taj način poslali mnogo snažniju poruku i da njihovi idoli, možda ne bi bili ljudi koji se "snađu u životu", nego upravo oni ljudi koji pošteno zarađuju svoj novac. Ne ulazeći u to da su drugi, možda do kraja, nepošteni, ali saglasićemo se da mi nemamo, recimo, za većinu ljudi milionera o kojima ste ovdje govorili, dokaz o porijeklu te imovine. Mene samo zanima jesu li oni platili porez. Da budem vrlo jasan. Platite vi porez, imajte vi milione, radite vi šta god hoćete, što je u skladu sa zakonom, ali porez državi mora da se plati.

Vezano za profesionalizaciju Savjeta, ostali ste mi nejasni, tu Vas nijesam dovoljno dobro razumio. Dao sam argumentaciju da misim da ne bi moglo da smeta, a da finansijski gledajući ne bi bio veliki izdatak u koliko bi smo profesionalizovali Savjet. Nijesam shvatio Vašu argumentaciju, jer ste mi kazali da u tom slučaju nemamo potrebe za profesionalnim direktorom agencije. Naprotiv. Mislim da bi takav Savjet mogao samo da osnaži izvršnog direktora i čini mi se da sa nadoknadom od 360 eura, koliko je orijentaciono planirano za članove Savjeta, ne možemo očekivati jednu ogromu ili veliku posvećenost. Ovo govorim na bazi Izvještaja u koji sam imao uvid, a radi se o novčanim primanjima iako sam saglasan da novčano primanje sigurno neće nekoga opredijeliti hoće li se boriti protiv korupcije na bolji ili gori način, ali ipak smatram da ti ljudi kad dođu prvog kući i njihovu predanost poslu, ipak kažem, ako ne bi bio veliki finansijski izdatak, a nama te finansijske kalkulacije za te članove Savjeta upravo govore da ne bi, da bi bilo dobro profesionalizovati Savjet. Nijesam samo razumio ovu Vašu rečenicu koju ste kazali ...

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, kolega Pajoviću, davno je isteklo dva minuta. Pravilo treba da važi za sve isto, za sve poslanike u ovoj sali i nemojte me dovoditi u situaciju da moram da prekidam ili da, ne daj Bože, isključujem mikrorofon.

Kolega Kaluđerović, izvolite.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

Hvala Vam. Trudiću se, nema potrebe da me prekidate.

Gospodine Markoviću, saglasni smo, čini mi se, u najvećoj mjeri da je korupcija jedan od najvećih i najozbiljnijih problema sa kojim se, za sad, neuspješno rve crnogorsko društvo, zbog toga što su slabašne institucije koje bi trebale da se uhvate u koštac sa njom, odnosno zato što nema dovoljno političke volje. Saglasni smo, takođe, da je predlog zakona o kojem razgovaramo kvalitetniji zakonodavni okvir za buduće djelovanje, rad agencije i tako dalje.

Nemojte da vas čudi činjenica što će predlog ovog zakona biti napadnut sa značajnim brojem amandmana, vjerujem sa najboljom namjerom da se taj zakonodavni okvir unaprijedi, jer svjedoci smo ružne, užasne činjenice da je korupcija u osnovi tih svih promašenih privatizacija zbog kojih će generacije, nažalost, ljepšu budućnost bojim se čekati decenijama.

Dakle, činjenica što su u 90% slučajeva u postupcima privatizacije strateški partneri bile off šor kompanije, dakle kompanije sa sjedištem na tim egzotičnim ostrvima kojima se ne znaju, odnosno kriju se pavi vlasnici govori mnogo čega. Imamo posljedice - i Željezara, i KAP i mnoge druge privatizacije lanaca hotela u Herceg Novom, Ulcinju i tako dalje.

Kada je u pitanju način izbora Savjeta Agencije, imajte na umu da je predlogom zakona definisano da je agencija nezavisno samostalno tijelo koje bira ova Skupština. Pazite mehanizam. Skupština bira na osnovu liste koju joj predlaže nadležni odbor, a to je Odbor za antikorupciju, a /Prekid/ vezan predlogom liste koju utvrđuje komisija pretočena u kojoj je samo jedan predstavnik Parlamenta. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Poslanik Bulatović, izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, dame i gospodo,

Javljam se jer ste me negativno pomenuli, inače ne bih da nijeste. Centralno pitanje je, gospodine Markoviću, što Vlada predvođena predsjednikom Demokratske partije socijalista sprječava suštinsku borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, a posebno sprječava procesuiranje takozvane visoke korupcije. To ovaj zakon ne tretira i negdje gdje bi mogao da tretira, a to je pitanje tzv. neosnovanog bogaćenja ili prosto rečeno zloupotreba položaja i raskorak između imovine koju na svoje ili tuđe ime imaju lokalni državni funkcioneri kako bivši, tako i aktuelni, ste se potrudili da ni jednim mikronom ne bude obrađen ovdje. Prvo ste rekli Ambasadi Sjedinjenih Američkih Država da je to definisano Odredbom o nacrtu, da pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću svako potpisuje, pa ste to izbrisali. Među nama rečeno, to vam je bila nikakva argumentacija, pa ćete navodno to da uradite kroz Krivični zakon i tako dalje. To je centralno pitanje.

Evropska komisija će tražiti zbog daljeg evropskog puta upravo to od Crne Gore. Premijer je rekao danemaborbe protiv korupcije ako Evropska unija ne da pare. Ako ne

bude para, onda se on neće boriti protiv korupcije, ali za svaki slučaj rekao je da je politika Evropske unije prema Rusiji, kad su sankcije u pitanju, nedjelotvorna ali je primijenio sankcije i tako dalje. Jasno je danema primjene evropskih standarda i nema suštinske borbe protiv korupcije.

Ovaj zakon se bavi prevencijom korupcije. Dao sam predlog sa kolegom Vladom Bojovićem i predsjednikom Demokratske narodne partije gospodinom Kneževićem, kao ponudu za razgovor /Prekid/ da kada imamo jednog poslanika iz vlasti, da je to dio Skupštinske. Da se odmah dogovorimo. Neka umjesto tog jednog poslanika vlasti bude Vlada jer je to isto. To je apsolutno isto, ali ćete mi reći gdje piše u evropskim standardima da mora da bude predstavnik svake grane vladi. Suština je da nema potrebe da imamo toliko pretežak izbor, a posebno nema potrebe da imamo nemoguće uslove za razrješenje. U suštini, mi imamo nešto što ste vi dobro izračunali da možete da kontrolišete kao vrh Demokratske partije socijalista, odnosno personalno predsjednik DPS-a i Vi kao drugi čovjek, a vjerujem sa tendencijom da budete prvi čovjek DPS-a.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Poslanik Popović. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Poštovani ministre, više sam govorio sa istorijskog aspekta korupcije, ali sam se dotakao tu i ustanovljavanja nezakonitog obogaćivanja kao krivičnog djela, što je jedan od najvećih problema crnogorskog sistema. O tome nijeste ništa rekli. Ustvari, problem Crne Gore je kako to bogatstvo koji su ljudi na nezakonit način stekli, a radi se o ogromnom bogatstvu, Crna Gora je mala pa se tu radi o par desetina ljudi koji su došli na nezakonit način do ogromnog bogatstva, vratiti u sistem. To je nešto što je uzeto od države, uzeto je od naroda i po onoj narodnoj, mi ne smijemo dozvoliti da to ostane tako, ko je ćapio - ćapio je, sad idemo, pik ne važi više i sad idemo u sljedeću eru koja će biti era blagostanja. Više se to neće događati. Tako da kod korupcije mi moramo pojačati mehanizme uzimanja nezakonito otetih novaca, sredstava od građana Crne Gore i od države Crne Gore. To je ono što mislim da je najvažnije i što najviše bode oči u ovako maloj državi.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i Vama.

Ovim smo završili uvodna izlaganja, odgovore i odgovore na odgovore. Sada po proceduri dajem riječ kolegi Pavloviću koji je tražio da postavi pitanje.

Izvolite, kolega.

KOČA PAVLOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući,

Gospodine Markoviću, želim prvo odgovor na pitanje, a nakon toga ću imati diskusiju u kojoj ću iznijeti svoje gledanje cijelog ovog zakonskog teksta. Moje pitanje se odnosina ovaj dio iz poglavlja 2 koje se tiče sprječavanja sukoba interesa, konkretno na član 8. U članu 8 u stavu 2 tog člana, vi u suštini pravite izuzetke, tj. propisujete na koga se ovaj dio zakona koji se tiče konflikta interesa ne odnosi i kažete - obaveza davanja izjava, jer to je prvi korak u eventualnom konstatovanju konflikta interesa u kome se može naći neki od

javnih funkcionera, iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na poslanika i odbornika, kao i na javnog funkcionera za koga važe pravila o izuzeću propisana posebnim zakonom ili drugim aktom.

Prvo, želim da kažem iako nijesam pravnik, čini mi se da preko puta imam dva pravnika, je li vama logično, je li u skladu sa pravnom logikom da se iznad jednog zakona, bilo koga, a kamoli ovako značajnog zakona koji u ovom trenutku treba da se bavi jednim od najznačajnijih pitanja od čijeg rešavanja zavisi sudbina ove države, a to je pitanje korupcije i konflikta interesa, da se ovaj zakon stavlja ispod nekog pojedinačnog akta koji može biti pravilnik o glasanju u Vladi? Je li vama to logično kao pravnici, gospođo Rajković, kao pravniku, gospodine Markoviću? Drugo, je li ova norma evropski standard? Treće, ovo vam je 1000 i nešto ljudi koji će biti isključeni potencijalno, a upravo su to ljudi zbog kojih donosimo ovaj zakon.

Gospodine Markoviću, nećemo se valjda ponovo dogovarati oko toga da nije opozicija izvor korupcije nego vlast i da je glavni izvor korupcije u jednoj državi koja ima ovakav problem sa korupcijom Vlada. Nemojte da isključujemo te ljude. Mi smo, gospodine Markoviću, kao što znate, u ovom domu izabrali vrhovnog državnog tužioca u jednoj situaciji koja je, po mom mišljenju, apsolutni konflikt interesa. Tako značajnu figuru u hijerarhiji one strukture vlasti koja treba da se bori protiv korupcije. Izabrali smo ga. Da li je koleginica koju sam pominjao, koja je glasala bila u konfliktu interesa kada je biran vrhovni državni tužilac? Molim Vas konkretno mi odgovorite.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Postavili ste više od jednog pitanja.

Izvolite, potpredsjedniče, imate pravo na odgovor. Bilo je, čini mi se, nekoliko pitanja.

DUŠKO MARKOVIĆ:

Intencija ovog stava 2 nije da se zaštiti Vlada. Kao što znate, iz stava 1 ministri su obavezni da podnose izjavu o sukobu interesa. Stav 2 obuhvata poslanike i odbornike, između ostalog, a Vi ste poslanik, tako da se ovaj stav odnosi i na Vas kao opozicionog poslanika. Ne polazimo valjda od činjenice da je korupcija samo u vlasti. /Upadica/ Razumijem, nego kažem zbog čega smo, dozvolite da završim. Ne sporim Vaš predlog, ne sporim pristup nego želim da Vam objasnim zbog čega smo se odlučili na ovakvu formulaciju stava 2. Valjda ako je poslanik i odbornik izabran od strane naroda, treba mu se vjerovati. Ali, ako insistirate ili mislite da tu treba da pravimo neku korekciju, razgovaraćemo o tome. Ova odredba se odnosi na lica koja su izuzeta po posebnim zakonima - Zakon o upravnom postupku, parničnom postupku i drugim zakonima. Diskutovaćemo u nastavku i oko tog Vašeg pristupa.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite, proceduralno.

KOČA PAVLOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, mislim da je svrha pitanja upućenog predlagaču, u ovom slučaju potpredsjedniku Vlade, da se dobije odgovor. Postavio sam pitanje, nijesam dobio odgovor. Tako da bih Vas zamolio da Vi pripitate gospodina Markovića da li smo mi ovdje u ovom domu imali konflikt interesa kada je bio izbor vrhovnog državnog tužioca.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:
Čuli ste pitanje. Želite li da odgovorite?

DUŠKO MARKOVIĆ:

Potpuno nerazumljivo pitanje. Pitate ministra pravde da li se u Skupštini desio konflikt interesa tokom glasanja, zamislite. Nijesam pratio taj izbor. Odgovorite Vi na to pitanje. Imate nadležno tijelo koje se bavi utvrđivanjem konflikta interesa. Zašto mene pitate, gospodine Pavloviću? To je nadležnost Skupštine i neka Skupština da odgovor na to.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:
Zahvaljujem.

Nemate pravo. Diskusija nakon što kolegistica Jasavić dobije pravo da postavi pitanje, a i nakon diskusije iz Kluba DPS-a. Izvolite, poslanice Jasavić, dva minuta.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Gospodine Markoviću, želim da Vas pitam šta vas je rukovodilo kada ste se opredjeljivali kod sastava Savjeta da Savjet ima pet članova. Mislim da je to preveliki broj članova Savjeta, potpuno nepotrebno. Zašto se niste odlučili za profesionalni savjet? Maloprije ste obrazlagali da ne može direktori savjeta da budu profesionalni. Ne bih se složila sa Vama, jer imamo Agenciju za zaštitu ličnih podataka gdje su i članovi savjeta i direktor u sličnim pozicijama. Ne znam zašto vas je to opredijelilo. Htjela bih da dobijem taj odgovor.

Ono što je za mene ključno jeste da su predstavnici nevladinog sektora bili uključeni, po onome što smo dobili kao informaciju od Vas, u izradi ovog zakona i to je nešto što je i na odborima potencirano. Dužna sam kao neko ko je imao priliku da se upozna sa informacijom Centra za građansko obrazovanje da Vas pitam sljedeću stvar. Ovdje se Centar za građansko obrazovanje kao nevladina organizacija koja je bila uključena u rad ograđuje od ovog da je ovaj tekst dio njihovog i vašeg zajedničkog rada, na način što kažu da je obesmišljen rad Radne grupe u kojoj su učestvovali predstavnici NVO-a. Napominju da radna grupa iz NVO sektora nije učestvovala u konačnom kreiranju tekstova predloženih Vladi. Moje pitanje za Vas je zašto imamo ovakve konstatacije kada znamo da se nevladine organizacije kvalitetno bave ovom materijom.

Ono sa čime završavam jeste opet citat iz te informacije - Važno je podvući da je Radna grupa od svog formiranja radila vrlo intenzivno i blagovremeno produkovala prvi nacrt, a da je dalje kašnjenje velikim dijelom uslovljeno nedostatkom političke volje dauđe u institucionalnu izgradnju efikasnog i efektivnog sistema za borbu protiv korupcije na svim nivoima, sa posebnim fokusom na korupciju u sferi vršilaca najviših javnih državnih funkcija. Ovdje imate javnu osudu da imamo nedostatak političke volje od strane nevladinih organizacija pošto su one vrlo važan činilac ovog društva. Želim odgovor na pitanje. Zašto nema antikorupcijske klauzule u zakonu. To je, takođe, moje pitanje. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:
Čuli ste pitanja. Izvolite, potpredsjedniče Markoviću.

DUŠKO MARKOVIĆ:

Odgovor na Vaše interesovanje oko prigovora CGO-a. Do završetka javne rasprave civilni sektor je preko svojih predstavnika bio aktivno uključen u pripremu zakona. Kada se završi javna rasprava i kada se uđe u proceduru usaglašavanja unutar Vlade, gdje se uključuju institucije Vlade, Sekretarijat za zakonodavstvo, nadležna ministarstva itd, tu više nema prostora za civilni sektor. Zakon predlaže Vladi nadležno ministarstvo. Radna grupa je samo tu da kao rezultat zajedničkog rada i rezultata javne rasprave utvrdi nacrt zakona koji ide na usaglašavanje u vladinoj proceduri i ministarstvo predlaže Vladi, a Vlada Parlamentu. Znam da je ambicija civilnog sektora da je zakon dobar samo ako se prihvate sve njihove primjedbe. Onda bi predlagač zakona bio civilni sektor, ne bi bila Vlada. Tako da je tu negdje nesporazum, ali njima je, u skladu sa zakonom i uredbom i našim interesom da čujemo njihove predloge i sugestije, bilo omogućeno u najznačajnijoj fazi izrade na ovom zakonu sve do zaključenja javne rasprave. To je u odnosu na prvo pitanje.

Na drugo pitanje oko Savjeta. Mi smo se opredijelili za ovaj model jer mislimo da je on najcjelishodniji. Zbog toga smo izveli rješenja u pogledu nadležnosti Savjeta i nadležnosti direktora Agencije. Pogledajte šta su nadležnosti Savjeta, a šta su nadležnosti direktora Agencije. Direktor Agencije izvršava zakon, daje mišljenje i tako dalje, a Savjet radi druge nadležnosti.

Ako idemo na profesionalizaciju Savjeta, onda je realno da članovi savjeta izvršavaju zakon. Ne možemo ići na profesionalizaciju, po mom mišljenju barem, savjeta a da oni imaju ista ovlašćenja i Takođe sadirektorom koji izvršava zakon. Za mene su to dvije stvari koje nijesu kompatibilne. Ja to tako gledam. Ako se opredijelite, po mom mišljenju, i ako u Parlamentu to opredjeljenje dobije većinu da savjet bude profesionalan, onda savjet treba da izvršava zakon i članovi savjeta, a onda nam ne treba paralelna administracija, direktori i druge službe da trošimo novac uzalud.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Prelazimo na diskusije.

Poslanica Marija Čatović ima riječ, a neka se pripremi poslanik Pavlović.

MARIJA MAJA ČATOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolege poslanici, poštovani ministre pravde i potpredsjedniče Vlade, gospođu Rajković, uvaženi građani,

Donošenje Zakona o sprječavanju korupcije je danas pred nama i predstavlja važan osnov za preventivno djelovanje protiv korupcije je jedan od prioriternih ciljeva svih subjekata vlasti.

U modelu Akcionog plana za poglavlje 23 preporučuje se donošenje ovog zakona, kao i osnivanje centralnog nezavisnog preventivnog antikorupcijskog tijela u kojem bi se skoncentrisale nadležnosti postojećih institucija decentralizovanog antikorupcijskog okvira. Akcentat se stavlja na propisivanje jasnih odgovornosti i nadležnosti kako bi se postigli uslovi za efikasnu i uspješnu prevenciju korupcije. Zbog toga, donošenjem ovog zakona kojim se uspostavlja stabilan i odgovarajući pravni okvir, osnivanje agencije i definisanje njene nadležnosti stvara se mogućnost za efikasnije, cjelishodnije sprječavanje korupcije na svim novima.

Ovim zakonom propisuju se mjere za sprječavanje sukoba interesa i ograničenja u vršenju javnih funkcija zaštite lica koja prijavljuju ugrožavanje javnog interesa, kao i druga pitanja od značaja za prevenciju i sprječavanje korupcije. Sve poslove u skladu sa ovim zakonom vršiće Agencija za sprječavanje korupcije kao samostalno nezavisno tijelo. Agencija vrši poslove kontrole lobiranja i sprovodi mjere kontrole finansiranja političkih partija i izbornih kampanja u skladu sa posebnim zakonom. Zakon je sistematizovan kroz sedam poglavlja: osnovne odredbe sprječavanja sukoba interesa u vršenju javnih funkcija, ograničenje u vršenju javnih funkcija, pokloni, sponzorstva, donacije, Izvještaji o prihodima i imovini javnih funkcionera, zviždači, prevencija, korupcija, agencija, kaznene, prelazne i završne odredbe.

U osnovnim odredbama su predstavljene određene oblasti koje uređuju i utvrđuju definiciju korupcije javnog funkcionera, poslove agencije kao samostalnog i nezavisnog tijela koje osniva Skupština Crne Gore. Takođe, propisane su mjere i mehanizmi koje sprovodi agencija kroz kontrolu lobiranja i finansiranja političkih partija i izbornih kampanja, a koje su regulisane posebnim zakonom.

U drugom dijelu date su norme kojima se propisuje ponašanje javnog funkcionera i njegove obaveze u cilju sprječavanja sukoba interesa i poštovanja ograničenja u vršenju javnih funkcija. Novina u odnosu na Zakon o sprječavanju sukoba interesa odnosi se na proširenje definicije povezanog lica sa javnim funkcionerom kao obveznikom primjene zakona i na člana zajedničkog domaćinstva, te drugo fizičko i pravno lice sa kojim javni funkcioner uspostavlja ili je uspostavio poslovni odnos.

Kad je riječ o vršenju drugih javnih poslova, novina je propisano ograničenje da u istom mjesecu javni funkcioner može ostvarivati naknadu kroz članstvo samo u jednom tijelu ili komisiji. Takođe, novina je da u slučaju članstva u organima rukovođenja, upravljanja ili nadzora javnog preduzeća, javne ustanove ili drugo pravnog lica, kao i naučnih, humanitarnih, sportskih i sličnih udruženja javni funkcioner ne može ostvariti prihod ili drugu naknadu.

Značajna novina je mogućnost da javni funkcioner da saglasnost Agenciji za pristup podacima o svim računima bankarskih i drugih finansijskih institucija, u skladu sa Zakonom kojim se uređuje bankarsko poslovanje koja bi se davala isključivo za potrebe provjere podataka iz izvještaja.

Posebnim poglavljem uređen je postupak po prijavi zviždača, sadržaj prijave i oblici prijavljivanja o ugrožavanju javnog interesa, koja upućuju na postojanje korupcije, kao i obaveze organa vlasti, privrednog društva, drugog pravnog lica i preduzetnika, odnosno Agencije, po podnijetoj prijavi.

U poglavlju koje se odnosi na prevenciju korupcije, kad je u pitanju strategija za borbu protiv korupcije i prateći akcioni plan, propisuje da Agencija priprema predlog strategije akcionog plana koji dostavlja Skupštini Crne Gore na usvajanje.

Uređeno je osnivanje, pravni položaj, nadležnost unutrašnje organizacije i način rada Agencije za sprječavanje korupcije. Propisano je da će Agencija početi sa radom 01.01.2016. godine, kad prestaje sa radom Komisija za sprječavanje sukoba interesa i Uprava za antikorupcijsku inicijativu.

O izvještaju o napretku Crne Gore za 2014. godinu, u oblasti borbe protiv korupcije, konstatuje se da kasni nekoliko važnih mjera u Akcionom planu, prvenstveno u pogledu usvajanja antikorupcijskih zakona. Jedan od tri preventivna antikorupcijska zakona sa čijim se usvajanjem kasni je Zakon o sprječavanju korupcije. Osnovni razlozi kašnjenja leže u

činjenici da se u toku izrade samog zakona moralo voditi računa i o ostalim zakonima za čije sprovođenje će biti nadležna agencija pa je bilo neophodno sagledati najbolji najefikasniji normativni model koji će objediniti navedena rješenja. Hitnost udonošenju ovog zakona neophodna je kako bi se izbjeglo usporavanje daljih aktivnosti na unapređenju normativnog antikorupcijskog okvira, kao važnog uslova za nastavak i unapređenje procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Zakon smatram dobrom osnovom za borbu protiv korupcije i podržaću ga. Hvala na pažnji.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Poslanik Pavlović ima riječ, a nakon njega, kroz naravno dogovor između vlasti i opozicije, poslanik Slaven Radunović. Izvolite.

KOČA PAVLOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Poštovane građanke i građani Crne Gore,

Ovaj zakonski tekst je još jedan invalidni zakon koji nam je došao iz Vlade. U kom smislu invalidni? Pa vi kad pogledate taj zakonski tekst, kada gledate one odredbe koje se tiču nadležnosti, kada uopšte uzmete u obzir ideju pravljenja jedne takve institucijemožete steći utisak da se radi o zaista nečemu što bi moglo da igra efikasnu ulogu u borbi protiv korupcije ili u prevenciji korupcije. Međutim, onda kad gledate ključne odredbe zakona, znači ko će da sprovodi taj zakon, kako će da bude imenovana komisija koja treba da izabere savjet, koji treba da izabere direktora i koji kasnije treba da se bavi sprovođenjem zakona, vidite da je u stvari taj zakonski tekst relativno kvalitetan ovome prethodnom dijelu tu učinjen potpunim invalidom.

Demokratska partija socijalista prosto neće dopustiti da bilo ko drugi osim ona kontroliše ovaj proces. Taj proces je od samog početka, proces evropskog integrisanja, doživljen kao bezbjednosno opasan za vrh vlasti, vrh režima i za Demokratsku partiju socijalista i zbog toga je, da vas sve podsjetim, na mjesto bivše ministarke za evropske integracije došao iz bezbjednosnog sektora najpouzdaniji čovjek režima da se bavi tim procesom evropskih integracija, prvenstveno da kažem onim poglavljima 23 24, i da koči što više cijeli proces evropskog integrisanja kako ne bi niza stranu odletio neko iz samoga vrha režima. Povremeno se neko pusti ovako malo niz vodu, itd, ali čak imam, da kažem i neka saznanja, da bi uskoro neko mogao da bude pušten niz vodu jedna malo krupnija riba da se prosto stekne utisak da se pušti ta magla, da se stvori jedna fasada da se zaista ovdje nešto radi.

Komisija, po ovom zakonskom tekstu, koja bi trebala da se bavi izborom savjeta, je komisija koju bi trebalo da čine: gospođa Radmila Vojvodić, gospođa Vesna Medenica, gospođa Vlada Crne Gore i neko iz civilnog sektora. A proces izbora nekoga iz nevladinog sektoraće obavljati Vladina kancelarija za saradnju sa nevladinim sektorom iz čega se lako može zaključiti ili pretpostaviti da će se tu dobiti neko iz ovoga Roćenovoga civilnog sektora, od ovih koji dobijaju značajne pare od Vlade da fingiraju traj civilni sektor. I peto mjesto neko iz opozicije, iz Parlamenta. To je ta zastupljenost Parlamenta o kojoj tako glasno govori gospodin Marković. Dakle, taj neko iz opozicije, iz Parlamenta, ili će biti omiljeni opozicionar

DPS-ov, ili će biti neko ko nije omiljeni opozicionar nego je stvarni opozicionar, ali će u svakom slučaju biti "ikebana" cijelog procesa.

I sada treba ta komisija da izabere, pa naravno da će Savjet činiti ugledni članovi DPS-a, a da će ti ugledni članovi DPS-a koje izabere ova komisija, onda poslije izabrati nekoga, recimo Vesna Ratković, koja se sad odjednom poslije sedam godina borbe protiv korupcije sjetila da se treba boriti protiv korupcije. Prije neki dan, iznenadio sam se, nešto reče oko korupcije. Pa nju sam uzeo više kao metaforu, gospodine Markoviću, znam ja da imate vi Vesni Ratković koliko vam volja.

Dakle, gospodine Markoviću, šalite li se Vi sa nama? Vi mislite stvarno da će ovo da prođe. Sad trenutno hoće, ali samo dok ne izađemo na ulicu, dok ovaj narod ne izađe na ulicu. Vidite li da je počelo. Ne prijetim ja Vama, gospodine Markoviću. Prijete vam iz Rožaja isa drugih mjesta vam prijete. Ja vam ne prijetim.

Gospodine Markoviću, poštovane građanke i građani Crne Gore,

Sjećate se svi one divne sezone Barselonine, kad je vodio Gvardiola, i kad su oni igrali onu tika taku, tako se zvala, oni beskonačni pasovi dok protivnik ne padne u nesvijest, a onda prođu i daju go. E ovo je tika taka gospodina Markovića i Ranka Krivokapića koju oni igraju i sa Evropom i sa cijelom našom zajednicom. Sve fingiraju nekakve poteze, nekakva dodavanja, ja tebi centriram, ti meni spustiš loptu, ja onda pođem lijevo pa je vratim, itd, prave se umnožavaju se razne institucije koje nemaju nikakvoga smisla praviti ih, jer ovi postojeći zakoni su dovoljni za nekoga ko posjeduje dovoljno političku volju da krene u obračun sa korupcijom. Samo malo, ako mogu dobiti. Gospodine Markoviću, članovi ovoga savjeta koje vi predlažete da izabere ova komisija bi valjda trebali da budu ljudi koji nijesu prepoznati po korumpiranosti. Valjda bi trebalo da budu ljudi koji su u stanju da objasne porijeklo svoje imovine. Pa nigdje to u zakonu ne piše. Od juna ja sam gospođi Rajković i gospodinu Markoviću sugerisao, između ostalog, to da je minimum što trebamo uraditi da ti ljudi koji treba da se bore protiv korupcije prvo moraju proći provjere predviđene ovim zakonom. A ne. E to najbolje govori šta gospodin Marković ovim zakonom želi.

Poštovane građanske i građani Crne Gore, očigledno je da se proizvodi još jedna institucija koja neće raditi ništa, još jedan zakon. To je najviše za evropske oči malo da se napravi jedna dimna zavjesa, i ja samo želim da vam kažem, i Vama, gospodine Markoviću, i svima u vladajućoj koaliciji - stvari idu u jednom smjeru koji je zabrinjavajući. Za nas koji smo patriote, za nas koji želimo Crnu Goru da sačuvamo, stvari idu u veoma zabrinjavajućem pravcu. I to pokazuju i ovi protesti koji se dešavaju u Rožajama, i oni koji se dešavaju u Nikšiću studentski, i ovi koji će se desiti sutra.

Gospodo, nemojte gurati ovaj narod na ulicu. Moglo bi vam se razbiti o glavu, jer ulica je, poštovane građanke i građani Crne Gore, još jedina institucija u ovoj državi koja je neukaljana. Ostalo sve kontroliše gospodin Marković i ekipa. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Poslanik Radunović ima riječ.

Potpredsjedniče, izvolite.

Znači, to je komentar. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ:

Tražio sam komentar, jer nazvati ovaj predlog zakona o kojem raspravlja Parlament, do kojeg se došlo nakon godinu dana jednog intenzivnog rada u kompleksnoj strukturi koja podrazumijeva uključivanje i Evrope na različitim nivoima, invalidnim, praktično vam suzbija svaki motiv da nastavite diskusiju o razlikama. To je moj prvi pristup. Naravno to je pravo poslanika, ali taj anarhistički pristup kada se bavimo ozbiljnim poslom za ono što se tiče naše budućnosti, za mene je neprihvatljiv. Ali, treba pročitati zakon i iz zakona analizirati norme koje suprotno govore, dijametralno suprotno onome na čemu svoje izlaganje bazira poslanik Pavlović.

Ja čak mislim da ćemo po ovim ograničenjima koja smo predvidjeli za članove Savjeta teško doći do kandidata za članove Savjeta. Ja mislim da ta ograničenja nijesu neophodna, ali zbog opšteg ambijenta, zbog percepcije, zbog problema koje imamo smo na ta ograničenja naišli. I evo, uvaženi potpredsjedniče, samo ću ih pročitati zbog crnogorske javnosti. Ako ih gospodin Pavlović nije pročitao, ali da to čuje crnogorska javnost i građani.

Znači, za člana Savjeta ne može biti izabrano lice koje je u posljednjih 10 godina obavljalo ili obavlja funkciju poslanika ili odbornika, funkciju člana Vlade Crne Gore, funkciju u političkoj partiji, predsjednika partije, člana predsjedništva, njihovih zamjenika, člana izvršnog odbora i glavnog odbora i drugi funkcioneri u političkoj partiji. Vidjećemo kako ćemo doći do članova Savjeta i ko će se javiti. Uz ove uslove gore šta član savjeta treba da ispuni.

Znači, mi smo ovdje izbacili kao moguće kandidate, ovo što govori Koča Pavlović, politiku. Poslanik Koča Pavlović, izvinjavam se jer ja za razliku od Vas ne pravim takve greške, ali je greška, o čemu govori poslanik Pavlović, da je ovo zakon koji daje šansu samo DPS-u i vlasti da sačuva svoje pozicije. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Izvolite, poslaniče.

KOČA PAVLOVIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Gospodine Markoviću, ja se zaista čudim što Vi motive za raspravu tražite u nekoj ličnoj ravni. Ja ne raspravljam s Vama zato što se Vi meni sviđate ili zato što govorite nešto što se meni dopada, nego upravo zato što nas o jadu zabaviste 25 godina, gospodine Markoviću. Ne mene samo, nego cijeli ovaj narod.

Drugo, anarhični pristup, vjerujte da ovaj pristup je akademski u odnosu na anarhični koji bi se mogao desiti u Crnoj Gori ako vi, a vi očigledno nastavljate da insistirate na zamajavanju svih živih i na krađi ove države. Gospodine Markoviću, Vi ste dio Vlade koju ja, moram i ja da budem ličan, ja je nazivam "pink panter vlada". To je vlada koja u zadnjih pola godine je ušla u aktivnosti koje predstavljaju, po mom mišljenju, veleizdaju kada je u pitanju gas i nafta ispred Prevlake, kada je u pitanju auto-put i kada su u pitanju razni resorti o kojima pregovara vaš šef režima, gospodine Markoviću.

Gospodine Markoviću, još jednom Vam ponavljam, ulica postaje jedina institucija u ovoj državi koja je nekontrolisana od DPS-a i jedina koja je sačuvala obraz i neće vas Zakon o zabrani okupljanja oko Vlade, predsjedništva, parlamenta, suda spasiti. Ni jednoga koji je krenuo u to da se tako brani nije spasio pa neće spasiti ni vas.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Izvolite, poslaniče Radunoviću, diskusija. Neka se pripremi kolegunica Kovačević.

SLAVEN RADUNOVIĆ:

Hvala Vam, gospodine predsjedavajući.

Ja ću da započnem moje izlaganje izražavanjem zahvalnosti gospođi Kovačević koja me pustila preko reda i gospodinu Miljaniću iz mog kluba koji je takođe trebao prije mene da govori, iz razloga što imam stranačke obaveze u Herceg Novom pa moram malo ranije da idem. /Upadica/ Pa koliko je uzalud, gospodine Stanišiću, mislim da ćete se uvjeriti, kao i više puta do sada. Uzalud nije i da je Herceg Novi bastion slobodnih građana Crne Gore koji je za vas neosvojiv.

Ja sam mislio da posvetim svoju diskusiju isključivo jednoj temi, a to je tema izbora komisije od pet članova. Međutim, kako su se moje kolege i gospodin Pavlović, a prije njega i gospodin Bulatović bavili tim, neću posvetiti čitavih pet minuta, ali jednostavno moram da ukažem na strašnu, izuzetnu sposobnost DPS-a da obesmisli svaku akciju koja se može u početku ocijeniti kao pozitivna. Kao, mi sad donosimo neki zakon koji treba da se bavi sprječavanjem korupcije, a onda kažemo: Članove Savjeta bira komisija u kojoj sjedi, možda ću koristiti riječi nekog od mojih kolega, vođa i onaj koji osmišljava kampanje DPS-a, znači rektorka, koja određuje čovjeka koji će da zastupa interese Univerziteta i koja je uostalom i supruga jednog od dugogodišnjih ministara iz DPS-a. Zatim učestvuje neko koga će da predloži Sudski savjet na čijem čelu je čovjek koji je bio predsjednik Izvšnog odbora ili predsjednik stranačke Vlade DPS-a, samo da vidimo kakvo je obesmišljavanje u pitanju, preskočiću oko nevladine organizacije, da ne gubim vrijeme i ukoliko zatreba vjerovatno ste tako zamislili, predstavnik iz Skupštine iz redova opozicionih partija, kako to reče gospodin Pavlović, nekog od omiljenih poslanika kojeg ćete da izaberete, otprilike vi iz DPS-a, i ta partija vjerovatno će da da kandidata. Da vas podsjetim, ovdje je izabran sekretar Državne izborne komisije ne voljom opozicionih birača, a to mjesto pripada opoziciji, birača ili poslanika, nego voljom Demokratske partije socijalista. Svaki čovjek kojeg izaberu na bilo kojem tijelu normalno je da osjeća određenu zahvalnost prema onima koji su ga izabrali. Zato je velika razlika je li vas izabrala opozicija na ovo mjesto ili vas je izabrao DPS. Vi očekujete, pretpostavljam, da dobijete nešto zauzvrat što ste podržali kandidata kojega opozicija nije podržavala. Pretpostavljam da ste tako zamislili i sa ovim kandidatom iz opozicije za člana komisije. Zbog toga je Klub Demokratskog fronta podnio amandman kojim se jasno kaže da član komisije iz opozicije bude onaj koji dobije 50+1 podršku opozicionih poslanika. /Upadica/ Eto, tako. To mi je drago da čujem, baš sam to htio da dobijem ovom diskusijom da javno kažete da prihvatate, jer znam da Vam je teško u ovoj situaciji, dok na ovaj način o ovome pričam da to odbijete. Zato, vrlo sam zadovoljan. Mislim da mi je diskusija uspjela već sad.

Znači, dobili smo da makar taj predstavnik opozicije bude stvarno opozicioni poslanik. To je broj jedan. Ne nijesmo složni, ali postoje različiti interesi. Mi nijesmo jedna partija svi. Postoje različiti interesi s vremena na vrijeme i nikako nije dobro da DPS povremeno iz redova opozicije uzima po nekog ko mu odgovara i na taj način šalje sliku pogrešnu. Mnogo je bitno da budemo monolitni da bismo mogli da se razračunamo sa vama. I vjerujte da radimo na tome vrlo predano svakog dana i da će to doći na red vrlo brzo. Potrudiću se da ne zloupotrijebim vrijeme iz razloga što sam ga dobio i kako sam ga dobio. Reći ću samo još jednu stvar. Podnio sam amandman koji tretira nešto što je već pomenuto, a to je da su

odbornici i poslanici izuzeti od davanja izjave. Ja mislim da treba da dajemo izjave iste kao i ostali javni funkcioneri kada mislimo da će se odlučivati o nečemu gdje možda postoji konflikt interesa. To je vrlo često, nas je puno, možda nije poslanika, ali je vrlo puno odbornika u Crnoj Gori. I dao sam amandman kojim se propisuje obaveza organa vlasti ne samo da stavi van snage odluku donijetu suprotno ovom zakonu, već i da spriječi njeno izvršenje. Da ne bude da se nekome dodijeli, recimo, koncesija, pa je on radi, dok se u međuvremenu ne desi da otkrijemo da je bilo konflikta interesa. Dobro. Imate amandman pa se po njemu odredite. Hvala vam puno.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, poslaniče Radunović.

Riječ ima kolegistica Kovačević, a neka se pripremi poslanik Miljanić.

Izvolite.

ZORICA KOVAČEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Poštovani poslanici, uvaženi građani, uvaženi gospodine Markoviću, gospođu Rajković,

Pred nama je Predlog zakona o sprječavanju korupcije koji proizilazi iz naših obaveza definisanim Akcionim planom za poglavlje 23, a koji se odnosi na jačanje preventivnih politika na planu sprječavanja korupcije.

Svi godišnji izvještaji od kada su počeli pregovori sa Evropskom unijom do zadnjeg izvještaja govore o korupciji kao ozbiljnom problemu. Takođe ću se složiti sa Vama kada ste govorili o tom ozbiljnom problemu, da je to problem koji urušava institucije, njihov kredibilitet i na taj način direktno urušava i osnovni princip svake države, a to je vladavina prava. Zadnji godišnji izvještaj iz 2014. godine kaže da je napredak u borbi protiv korupcije bio ograničen i da treba zakonodavni okvir ojačati. Upravo danas imamo to donošenjem ovog zakona. Znači neophodno je kako bi se izbjeglo usporavanje daljih aktivnosti na unapređenju normativnog antikorupcijskog okvira kao važnog uslova za nastavak unapređenja procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Takođe, donošenjem ovih zakona cilj nam je bio da ustanovimo nove prakse, da raskinemo sa starim našim navikama i na taj način pojačamo integritet državnog službenika, posebno javnog funkcionera i naravno integritet državne administracije u cjelini kako bi naša administracija bila profesionalna, odgovorna i časna. Za dalji napredak na planu borbe protiv korupcije neophodna su nam zakonska rješenja utemeljena na pozitivnoj međunarodnoj praksi, snažne institucije, profesionalno osposobljen kadar i funkcionalna saradnja među institucijama. U prilici smo danas da damo svoj puni doprinos konstruktivnim u njihovom kvalitetu zakonskih rješenja i naravno i tako da ćemo se i danas sa punom odgovornošću ponijeti prema ponuđenim rješenjima koje imamo u ovom zakonu. Sada mi dozvolite ukratko da na nekoliko člana dam svoje komentare i tražim Vaše mišljenje.

Članom 23 vezano za podnošenje Izvještaja o prihodima, imovini i načinu, način je da je obaveza podnošenja izvještaja o imovini, postupak provjere podataka iz izvještaja odnosi se i na državnog službenika koji ima obavezu podnošenja izvještaja u skladu sa posebnim zakonom. Ovo se odnosi na policijske funkcionere, zaposlene u Poreskoj upravi, Carinskoj upravi, što smatram da je veoma dobro rješenje, kao i da će Agencija za sprječavanje korupcije imati mogućnost provjere podataka o imovini i prihodima javnih funkcionera.

Drugo, u članu 26 stav 2, da se podaci iz registra izvještaja o prihodima i imovine javnih funkcionera brišu poslije 10 godina od prestanka funkcije, predloženo je bilo u početku da to bude pet godina, pa vas pitam, da li ovo preciziranje norme odnosi se na moguće, shvatam da se to odnosi na moguće krivične postupke, za koje bi ove evidencije bile korisne - Da li je ovo stav Evropske komisije i kako ste došli sa toga da to bude sa pet na deset godina?

Drugo, u članu 95, stav 3, a vezano za finansiranje agencije kojim je propisano da odobrena sredstva za funkcionisanje i rad agencije ne mogu biti manje od 2% od tekućeg budžeta, mislim da je to veoma dobro rješenje i naglašavam da se nezavisnost ovakve institucije obezbjeđuje između ostalog i minimum sredstava što znači da se određivanjem budžeta ne može vršiti uticaj na rad agencije. Takođe, u članu 71 briše se potreba za izradu nove strategije za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije pa u vezi sa tim postavljam pitanje - Na koji način ćete pratiti mjere iz ove strategije Akcionog plana koje nijesu obuhvaćene ovim zakonima?

Na kraju, kao značajna novina u Predlogu zakona je mogućnost da javni funkcioner da saglasnost agenciji za pristup podacima na svim računima bankarskih i drugih finansijskih institucija u skladu sa zakonom kojim se uređuje bankarsko poslovanje, koja bi se davala, znači, isključivo za potrebe provjere podataka iz izvještaja. Iako je preporuka Evropske komisije bila da se pristup podacima u svim računima bankarskih i drugih finansijskih institucija javnih funkcionera uvede kao obaveza, a ne kao mogućnost uz saglasnost javnog funkcionera, postojeća rješenja u Zakonu o bankama to ne omogućavaju. Ovaj zakon je pratio i zaključak Vlade, da Ministarstvo finansija obavi razgovor sa Centralnom bankom i postigne eventualnu saglasnost za predložene izmjene i dopune Zakona o bankama, pa vas pitam - Dokle se došlo? Mada moram da vam kažem na kraju da je ova norma, po mom mišljenju, veoma dobra i biće prilike da vidimo kako će javni funkcioneri dati saglasnost za provjeru i pristup svim podacima nakon početka primjene zakona. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, koleginice Kovačević.

Poslanik Miljanić.

Želite li? Izvolite, odgovorite na pitanje.

SVETLANA RAJKOVIĆ:

Zahvaljujem na pitanju.

Samo kratko, pošto smo pitanje bankarske tajne i izvještaja u potpunosti elaborirali, ovo nije bilo dotaknuto do sada. Dakle, u pravu ste. Članom 26 smo povećali broj godina čuvanja podataka iz izvještaja o imovini i prihodima upravo na sugestiju Evropske komisije, koja kaže - ukoliko dođe do pokrenutog krivičnog postupka ili pokrenute finansijske istrage, ovakvi podaci bi mogli biti od koristi za nadležne organe. Shodno tome je ta preporuka i prihvaćena.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Poslanik Miljanić ima riječ, a neka se pripremi poslanik Vuletić.

ZORAN MILJANIĆ:

Poštovani potpredsjedniče Skupštine, poštovani potpredsjedniče Vlade, gospođu Rajković, kolegice i kolege, građani Crne Gore,

Svake godine u ovo doba otprilike ista priča - priča o korupciji, donosimo novi zakon o korupciji. Treba reći da je bolji od prethodnog i uglavnom svi zakoni koji se donose u zadnje vrijeme, vjerovatno ste u koordinaciji sa partnerima iz Evrope, budu bolji od onih prethodnih, odnosno i ovi koji se po prvi put ustanovljavaju su prilično kvalitetni zakoni. Ali, samo na papiru i strah me da ne ostanu mrtvo slovo na papiru. Imam potpuno pravo to da kažem. Isto smo pričali o korupciji i prošle godine, o sprječavanju korupcije, o borbi protiv korupcije. Od tad do današnjeg dana nemamo ni jednu jedinu sudsku pravosnažnu sudsku presudu u borbi protiv korupcije na visokom nivou. Ja mislim da je to neuspjeh, prvo Vlade a onda možda i svih nas.

Vi kažete, odgovarate floskulom, čujemo od svih i poslanika i članova Vlade, i iz ministarstava - da u svakoj državi u Evropi i u razvijenim državama postoji korupcija. I to je tačno. U svakoj državi postoji korupcija, ali u svakoj državi postoje i pravosnažne presude protiv korupcije na visokom nivou i postoje ljudi, funkcioneri, državni i partijski koji se nalaze u zatvor upravo zbog korupcije, a takvih primjera imamo u regionu. Ja shvatam zašto je to tako. To je tako iz razloga ona piramida koja je vlast i kad se izvuče jedan kamenčić može da padne čitava piramida. Zato nema rezultata u ovoj oblasti na što uporno insistira Evropska komisija. Insistira na rezultatima. Ne bih se bavio komisijama, savjetima. Smatram da je možda sasvim svejedno ko sjedi u tim savjetima, zato što ne očekujem nikakve rezultate ni u budućem periodu, ali me interesuje jedan dio koji je vezan za otkrivanje korupcije, vrlo značajan dio, a to je dio koji se odnosi na zviždače. Zbog građana bih naveo šta je zviždač. Zviždač je lice koje prijavljuje korupciju. Sa zviždačem se postupa u skladu sa Zakonom kojim se uređuje tajnost podataka. Znači, zviždač je neko ko treba da prijavi korupciju. Neće biti da mi do sad nijesmo imali primjera zviždača. Imali smo ih i pitam vas gdje su oni danas. Zviždači iz slučaja koji nijesu vezani za korupciju, ali jesu za kriminal i korupciju, zviždači iz policije vezano za slučaj Pejanović, policajac Stanković i policajac Nurković iz Rožaja i još nekoliko policajaca iz te grupe iz Rožaja. Vi dobro znate, kao što i ja znam da su oni trenutno u državama Evropske unije dobili politički azil. Ima li veće sramote za državu Crnu Goru od toga? Od koga to njih brani Luksemburg, od koga to njih brane druge razvijene države Evropske unije. Brane ih od svoje države. Zašto? Zato što su ukazali na krivična djela. To su problemi, gospodine Markoviću.

Sve ovo ukazuje da ne postoji dovoljno političke volje u vlasti da se sa ovim problemom najzad spravimo. Kada bude političke volje, svi organi će raditi svoj posao. I one koje već imamo, policija tužilašto, kao i ove nove koje ovim zakonom ustanovljavamo. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Nastavljamo dalje.

Poslanik Vuletić ima riječ, a neka se pripremi poslanica Azra Jasavić.

MIODRAG VULETIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Pozdrav za uvažene dame i gospodu poslanike i potpredsjednika Vlade sa saradnicom, poštovane građane.

Kako da otpočnem raspravu o ovom dokumentu, osim da iznesem jedan svoj stav da je ovo jedan, da kažem tako, od zakona koji je izazvao izuzetno interesovanje i pažnju makar dijela poslanika, odnosno nas koji smo članovi dva odbora. Ja sam član, sticajem okolnosti i Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, koji je i matični odbor za razmatranje o ovoj pravnoj stvari, a isto tako sam i član Odbora za antikorupciju. I zaista, na tim odborima smo imali intenzivnu i kvalitetnu raspravu, gdje smo apostrofirali mnoge dileme, postavili mnoga pitanja i moram ovdje javno istaći i dobili zaista izuzetno korektne, kvalitetne i pravno utemeljene, sa dobrim obrazloženjima, odgovore od uvažene saradnice gospodina ministra Svetlane Rajković.

A sada bih istakao neke svoje impresije vezano za ovaj zakon.

Dakle, korupcijom se smatra svaka zloupotreba službenog, poslovnog, odnosno društvenog položaja ili uticaja u cilju sticanja lične koristi ili koristi za drugog. Zakonom o sprječavanju korupcije o kojem danas vodimo raspravu propisuju se mjere za sprječavanje javnog i privatnog interesa, uređuju ograničenja u vršenju javnih funkcija, reguliše način podnošenja izvještaja o prihodima i imovini javnog funkcionera, utvrđuje normativno i funkcionalno zaštita zviždača i kao najbitnije, istakao bih, istim se propisuje osnivanje centralnog nezavisnog preventivnog antikorupcijskog tijela Agencije za sprječavanje korupcije koja ima svojstvo pravnog lica i organe upravljanje, dakle Savjet agencije, direktora Agencije i naravno lica koja su zapošljena u toj agenciji.

Pored operativnih poslova pobrojanih u članu 78 Zakona, Agencija vrši poslove nadzora nad sprovođenjem propisa kojim se uređuje lobiranje i sprovodi mjere kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja u skladu sa posebnim zakonom. U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti Agencija može angažovati domaće i međunarodne stručnjake, odnosno institucije, organizacije i ustanove.

Mišljenja sam da je predloženi zakon dobar i da je dobro koncipiran, tako da je kroz sedam poglavlja propisano najbitnije što doprinosi efikasnijem načinu preduzimanja mjera i radnji u borbi protiv korupcije. Ne sporim da se ovaj zakon može još poboljšati podnošenjem odgovarajućih amandmana, a što smo zajednički konstatovali, kao što rekoh, prilikom njegovog razmatranja na odborima za politički sistem, pravosuđe i upravu i Odboru za antikorupciju, uz učešće nevladinih organizacija i članova radne grupe za izradu ovog zakona. Dakle, svako od nas može da posmatra ovaj zakon na svoj način i svako sa svoje tačke gledišta može biti u pravu. Ono što je nesporno, valjda, je da nam je zajednički cilj da dobijemo kvalitetan zakon. Stoga ističem neke dileme i pitanja koje smo pokušali da razjasnimo ili da dobijemo odgovore od predlagača na matičnom odboru i Odboru za antikorupciju.

Osvrnuo bih se posebno na prigovore koje smo čuli od pojedinih, pretežno, opozicionih poslanika, a već su neki i apostrofirani. Prvo se prigovara zašto se zakon donosi po hitnom postupku, a počinje da se primjenjuje tek za godinu dana, tj. 2016. godine. Odgovor smo čuli. Isto tako, pojedine kolege poslanici smatraju da članovi Savjeta treba da posao u Savjetu rade profesionalno i da imaju nadzornu i kontrolnu ulogu a ne zakonodavnu, kako je to utvrđeno članom 88 predloženog zakona.

U dijelu finansiranja Agencije iz člana 96, stav 2 imperativno se utvrđuje mjesečni dodatak zaposlenom u iznosu od 30%, pa pitam po kojim kriterijima ili im to pravo pripada, zaposlene. Zbog čega nije utvrđena obaveza javnog funkcionera da mora, na zahtjev

Agencije, odobriti uvid u bankovne račune, već je to propisano kao mogućnosti ili dobra volja iz člana 24, stav 2. Mislim da smo i tu dobili odgovor.

Zašto nije utvrđena materijalna i krivična odgovornost za funkcionera ukoliko dostavi netačne podatke u izvještaju? Ovo ističem više zbog javnosti, jer smo zaista dobili kvalitetne odgovore na ova pitanja.

Što je dobra namjera zviždača? Meni i sada to nije dovoljno jasno iz člana 59. I ko to cijeni u postupku i ko utvrđuje nagradu koja ga pripada po osnovu obavljenog posla? Zbog čega nije isprecizirano ko je kandidat opozicije za članstvo u komisiji za sprovođenje izbora Savjeta agencije. Evo čuli smo danas saglasnost od predstavnika predlagača i predlagača amandmana po ovom pitanju.

Dakle, druga pitanja na koje smo dobili odgovore, ne bih komentarisao. Sve u svemu radi se o jednom rekao bih krovnom zakonu seta antikorupcijskih zakona, čijom implementacijom i primjenom očekujem vidljive efektne na planu preventivnog djelovanja u cilju suzbijanja i sprječavanja korupcije na svim nivoima, koji su predmet njegove regulative zbog čega isti podržavam i predlažem Skupštini da ga usvoji. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam kolelga Vuletiću. Vi ste afirmativno govorili o ovom zakonu, ali ste postavili nekoliko pitanja pa gospođa Rajković želi da odgovori. Izvolite.

SVETLANA RAJKOVIĆ:

Vrlo kratko, pošto smo zaista ovome posvetili jako mnogo vremena i na odborima ali, kao što poslanik Vuletić reče, možda je dobro zbog javnosti da i njih obavijestimo na koji način smo negdje konstatovali razloge zbog kojih se Vlada opredijelila za određena rješenja u ovom zakonu.

Materijalna i krivična odgovornost u izvještajima je, prema mišljenju predlagača, nesuvislno i nemoguće uvođenje obaveze javnom penzioneru zato što ovo rješenje nije podržano u krivičnom zakonodavstvu. Podsjetiću vas da u krivičnom zakonodavstvu imamo krivična djela falsifikovanje isprave i falsifikovanje službene isprave. Kada razmotrite i član 142 Krivičnog zakonika koji definiše značenje izraza gdje je propisana izjava, odnosno šta se pod izjavom podrazumijeva, odnosno pod ispravom, vidjećete da ni u kom slučaju izvještaj o imovini i prihodima javnih funkcionera ne može biti tretiran kao službena ili bilo kakva druga isprava.

Dakle, sve i da uvedemo krivičnu i materijalnu odgovornost u podnošenju izvještaja o imovini i prihodima javnih funkcionera, tužilac nema biće krivičnog djela po kome bi mogo krivično da goni javnog funkcionera po ovom osnovu.

Što se tiče bankarske tajne, takođe smo dosta o tome razgovarali. Stojimo na stavu da je ovako postavljeno rješenje u smislu do sada saglasnosti javnog funkcionera da pristup bankarskim podacima, čisto rješenje bez potencijalnih kolizija između Zakona o sprječavanju korupcije i Zakona o bankarskim podacima.

A zašto smo se opredijelili za 30% zarade državnim službenicima koji će raditi u Agenciji. Pa upravo da bismo obezbijedili jedan dodatni ne samo finansijski motiv, nego obavezu tom državnom službeniku koji ima namjeru da da svoj doprinos u radu u Agenciji, da je na neki način kroz tih 30% obevezniji i odgovorniji da poštuje pravila, zakon i naravno etičke i norme integriteta koje su mu neophodne da sprovodi ova rješenja. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Nastavljamo dalje.

Poslanica Azra Jasavić ima riječ, a neka se pripremi poslanik Škrelja. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovane kolegice, poštovane kolege, poštovani građani, poštovana gospođo Rajković,

Ovo je jedan od zakona koje smo morali da donesemo. Morali smo da donesemo zato što je to benefit koji proizilazi iz naših pregovaračkih procesa sa Evropskom unijom. Da nije naših prijatelja iz Evrope, "daleko bi bilo sunce", odnosno ne bismo imali ovu odredbu i ove odredbe, i evo, jeste da malo teže grije, ali počelo je da grije, zahvaljujući upravo pregovaračkom procesu i to su oni benefiti koje svi zajedno imamo. Ali, ono što ste ponudili nije nešto sa čim se možemo pohvaliti i neće donijeti puno benefita crnogorskim građanima. Zašto? Zato što konstantno kroz izradu normative Vlada pokušava da simulira uspješnost pregovaračkih procesa, a kada su rezultati na djelu, onda smo tu insuficijentni, nedostaju valjani rezultati, ali ne samo sa stanovišta primjene zakona nego i sa stanovišta izrade normativnih rješenja i mislim da je vrijeme da prestanemo da simuliramo uspješne pregovaračke tokove koje vodimo. Moramo konačno početi, kako to radi i Srbija, evo jutros imamo dobre vijesti, hapšenje 15 ljudi vezano za akciju Štrpce i to se zove ozbiljna borba protiv svih pošasti u koje društvo može da se nađe. Bojim se, to što smo lider u regionu, može da bude da ćemo biti negdje daleko od lidera ukoliko ne budemo ozbiljno radili normativno i ukoliko ne budemo ozbiljno primjenjivali te zakone.

Moj motiv da se bavim politikom jeste upravo bio baziran na tome da ne mogu da se pomirim sa činjenicom da imamo 600 i nešto hiljada stanovnika, a da u mojoj zemlji ima 70 hiljada gladnih ljudi. Ja sa tim niti ću da se pomirim, niti imam na to moralno pravo. Zašto? Zato što mi je nejasno kako je u ovoj zemlji došlo do takvog nepoštenog raspoređivanja društvenog bogatstva. 20 multimilionera i 70 hiljada gladnih ljudi. Na to ne može pristati ni jedan zdrav razum u ovoj zemlji.

Druga ključna tačka koja se vezuje za ovaj zakon jeste da će on zajedno sa Zakonom o specijalnom tužilaštvu, sa Zakonom o državnim tužilaštvu, sa izborom VDT-a konačno uspostaviti onu etičku vertikalu vrijednosti u ovoj zemlji, da se prosto zna šta vrijedi šta ne vrijedi, šta je istinska elita, šta je kvazi elita. Jer, kvazi elita ne mogu da budu oni koji pljačkaju narod. Ne mogu da budu kvazi elita oni koji sjede u svojim udobnim kućama, kupaju se u medu i mlijeku, a njihove komšije nemaju da jedu. Ja ne pristajem da to može meni da bude elita.

Zašto je ovaj zakon loš. Zato što ste vi napravili takav koncept da Savjet bira Skupština i prebacili odgovornost na nas. A mi kad preuzimamo odgovornost, spremni smo da je preuzmemo, ali tražimo da imamo puni normativni okvir da sve ovo dovedemo na pravi način u red. Pa ste onda rekli da nadležni odbor raspisuje konkurs, pa ste onda rekli, da objasnimo građanima Crne Gore, šta ste sve rekli i zamislili, da odbor obrazuje komisiju, ali ste nam odredili da u komisiji treba da budu predstavnici Vlade, predstavnik Univerziteta, predstavnik NVO sektora, Sudskog savjeta i jedan član Parlamenta. To je nešto što je za nas neprihvatljivo i na to nećemo pristati, jer ste uradili sljedeću stvar. Dali ste komisiji

ovlašćenje da utvrđuje dvije liste, u članu 86. Prva je lista lista blagovremenih, čini mi se, prijava. A druga je lista lista predloga. Vrlo sam dobro pročitala član i znam o čemu govorim.

I šta ste onda uradili. Vi listu od pet predloga koju utvrdi komisija dostavljate nadležnom odboru, a nadležni odbor to dostavlja Skupštini. Šta predstavlja nadležni odbor? Poštaraod nadležne komisije do Skupštine. Pa ste onda na kraju rekli, ako ne uspije taj izbor, ponoviće se. I onda idemo u nedogled. Neslaganje u Parlamentu. Postoje problemi ovamo, postoje problemi onamo. Samo ste vi idealni. Samo u Vladi ne postoje problemi, a kod nas postoje problemi. Mi nećemo izabrati one koje nam predloži Komisija i onda se vrtimo u začaranom krugu. To nećemo da dozvolimo sigurno.

Ono što ne možemo da prihvatimo jeste da je neobjašnjivo veliki broj ljudi koji u Crnoj Gori imaju mnogo više imovine nego što im to plata dozvoljava. Meni ne može niko da objasni sa 1200 eura, koliko prima neki funkcioner, da može da ima jahte, stanove, kuće, vile, djecu da školuju u inostranstvu, jer to je neizvodljivo, to je nemoguće. Neka mi neko objasni kako to uspijevaju. Alhemičari, to je nemoguće.

Ovaj zakon uopšte ne tretira to pitanje nezakonitog bogaćenja, to je ono što moramo da odradimo kako treba. Pitanje zvizdača je ovdje, za mene, vrlo neadekvatno riješeno, jer pitanje zaštite zvizdača koji iz opravdanih razloga se pojave kao zvizdači, oni imaju pravo da budu zaštićeni iako su dobronamjerno podnijeli tu prijavu. Pa ćete nam objasniti kako će to agencija da utvrđuje opravdanost i dobronamjernost, jer trenutno se u Crnoj Gori dešava jedna velika priča koja će se otvoriti ovdje u Parlamentu oko remonta dva voza u hrvatskoj od strane Gredelja i imamo ljude koji su prijavljivali resorno ministarstvo, biće o tome vremena da se priča ovdje u Skupštini, osnove sumnje za korupciju, pa je ministarstvo nadležno pokrilo kompletan slučaj. Šta će tužilac uraditi, to ćemo da vidimo, ali zvizdači nijesu na adekvatan način, po mom mišljenju, ovdje zaštićeni, niti osnovi za opravdanost dovoljno utvrđeni. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, kolegice Jasavić.

Poslanik Škrelja ima riječ, a neka se pripremi poslanik Bojović.

LUIĐ ŠKRELJA:

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, uvažene građanke i građani Crne Gore, poštovana gospođo Rajković,

Koristim priliku da svim građanima katoličke vjeroispovjesti koji večeras i sutra slave veliki praznik Nikoldan poželim sve najbolje i da vazda slave onako kako i dolikuje ljudima koji vjeru upotrebljavaju u svrhu ljudskosti i poštovanja jedni prema drugima.

Dozvolite mi i da to učinim i na mom maternjem albanskom jeziku./Govor na albanskom/

Sada ću da dam skroman doprinos i ovom zakonskom projektu. Korupcija sama riječ, mnogi su i rekli, potiče od latinske riječi koruptus, ... znači korumpere, a znači uništiti, pokvariti i kada se koristi kao pridjev, doslovno znači - potpuno uništen, uništeno ili potpuno pokvaren ili pokvareno. Samom ovom definicijom riječ korupcija u modernom engleskom jeziku na primjer ne može se svesti samo na pravnu definiciju, već se neizostavno mora odnositi i na druge oblasti. Na primjer, etiku, moralna korupcija, takozvana moralna iskvarena djela ili moralno iskvarena osoba, informatičku tehnologiju data korupcion,

greške u podacima, jezička korupcija to su jezičke greške, upravo zato se engleska riječ korump i prevodi na bosanski jezik kao pokvaren, loš, nečist, izopačen i nepošten.

Uprkos navedenom prevodu, ovako šire i potpuno poimanje riječi korupcija čini se ne postoji u svakodnevnoj upotrebi u južnoslovenskim jezicima, gdje je ovaj pojam sveden gotovo isključivona pravnu oblast. Korupcija se pojavljuje u gotovo svim područjima života i djelovanja od javnih institucija, preko politike, do privrede i poslovanja sa inostranstvom. Korumpiranom osobom se smatra svaka službena ili odgovorna osoba koja radi lične koristi ili koristi grupe kojoj pripada zanemari opšti interes koji je dužna štiti s obzirom na položaj i vlast koji su joj povjerene. Korumpiranim se smatra i kada građanin nudi ili pristaje na davanje zatraženog ili ponuđenog mita. Korupcija se manifestuje na razne načine, u raznim državama, kulturama i periodima, isto kao što ovisno o tome i varira i sama definicija korupcije, odnosno aktivnosti koje se smatraju dijelom te pojave. Korupcija se najčešće javlja u obliku potkupljivanja državnih službenika, ali i iznuđivanja novca građana, zatim kao nepotizam i pronevjera javnih sredstava. U raznim kulturama postoji i različit odnos prema korupciji. U nekim državama je toliko rasprostranjena da se smatra sasvim normalnim, uobičajenim, a ponekad i prihvatljivim načinom života i poslovanja.

Najjednostavnija koruptivna praksa jeste podmićivanje i najlakše ga je otkriti. Dovoljno je, na primjer, označiti novčanice kojima nosioci koruptivne radnje isplaćuje. Zato kada se približavamo višim nivojima odlučivanja, mehanizmi korupcije postaju složeniji. Korist prestaje biti samo finansijska. Nastaje opasna situacija gdje novac više nije nužan u igri već se truguje uticajem. Vlasništvo nad dobrima, obećava se usluga za uslugu, privilegovan tretman, sve sa ciljem da se donese odluka ili preduzmu mjere u korist onoga ko korupciju inicira. Otuda u našem razumijevanju svako neopravdano trošenje, namještanje tendera i favorizovanje ponuđača, isključivanje postojećih kontrolnih mehanizama, ali i kritičke javnosti, medija, organizacija civilnog društva, prije svih, može ukazivati na korupciju.

Svako smisleno i cjelovito bavljenje korupcijom sadrži zato bar četiri normativna problemska kruga. Prvi je polazni i čini napor da se definiše šta je to zapravo korupcija. Drugi predstavlja mapiranje korupcije, odnosno nastojanje da se odrede pojavni oblici, vrste i nivoi korupcije. Treći aspekt čini suočavanje iza ... kontekstualne i relativno trajanih motiva iz ... korupcije. Tek tada slijedi izlaganje elemenata strategije, etapnih i finalnih ciljeva, polja primjene, korišćenje taktika i sredstava, uključivanje i metode i najzad ostvarivanje sinergije djelovanja aktera efektivne antikoruptivne strategije. Hvala vam na pažnji.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Riječ ima poslanik Bojović, a neka se pripremi poslanica Drobnjak.

Izvolite.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, uvaženi građani,

Zbog čega smo mi predstavnici opozicije tražili da na današnjoj sjednici na kojoj se raspravlja o Zakonu o sprječavanju korupcije bude prisutan ministar Marković? Tražili smo prisustvo Markovića zbog toga što za nas iz Demokratskog fronta pitanje borbe protiv korupcije u Crnoj Gori nije formalno pitanje, već pitanje političko, dakle, pitanje postojanja

političke volje. Drago mi je što je gospodin Marković ušao sada u Parlament da sasluša moju diskusiju, pošto će ona na takav način biti intonirana sa određenim konkretnim pitanjima.

Puko donošenje zakona sa ciljem stvaranja predstave o tome kako navodno država vodi borbu protiv korupcije nije potvrda postojanja političke volje u ovoj vlasti za istinsku borbu protiv korupcije, posebno korupcije na visokom nivou. To je valjda svima jasno. Mi bismo valjda borbu protiv korupcije trebali da vodimo zbog sebe, zbog Crne Gore i naših građana. Međutim, kako vidimo, Vlada isključivo povlači poteze pod pritiskom Brisela. Kada se pomenula u posljednjem izvještaju klauzula balansa, Vlada je ubrzanom procedurom inicirala brojne izmene zakona i usvajanje novih zakona, izgradnju novih institucija kako bi stvorila privid o tome da je snažno krenula u borbu protiv korupcije. Pod pritiskom Brisela se usvajaju takozvani antikorupcijski zakoni. Međutim, Vlada u svakom od tih zakona predvidi i jasne mehanizme opstrukcije njihove efikasne realizacije i upravljanje nezavisnih institucija. Upavo i ovaj zakon, Zakon o sprječavanju korupcije, sadrži u sebi te karakteristične i konkretne mehanizme opstrukcije efikasne realizacije ovog zakona i uspostavljanje nezavisnih konstitucija koje bi trebalo da ovaj zakon sprovede. Kada se svi zakoni, gospodine Markoviću, usvoje koje ste vi predvidjeli da date ovom Parlamentu, kada se sve antikorupcijske institucije formiraju, ponovo ćemo se suočiti sa nedostatkom rezultata zbog problema nedostatka političke volje ove vlasti.

Kad govorimo o prilagođavanju zakona evropskim standardima, smatram da jedan zakon koji treba da unaprijedi borbu protiv korupcije u Crnoj Gori treba da bude prilagođen ambijentu kakav postoji u Crnoj Gori, a to je ambijent zarobljenih institucija i institucija koje su pod kontrolom jednog centra moći. Zna se da se on nalazi u vrhu Demokratske partije socijalista. Mi predlažemo da se izmjenama zakona upravo smanji prostor za zloupotrebe tih institucija koje su pod kontrolom vrha vlasti. Vidjećamo da li ćete na to pristati. Za sad vidim da nema volje. Dake, predlažemo da se u zakonu suzi prostor za zloupotrebe institucija za koje znamo da mogu biti zarobljene.

Ključne odredbe su, kao što su i moje kolege govorile, odredbe koje se tiču načina izbora članova Savjeta, a sutra i direktora agencija. Zašto su to ključne odredbe? Zbog toga što od toga ko bude vodio Agenciju za borbu protiv korupcije i ko bude predstavljao Savjet u toj Agenciji za sprječavanje korupcije zavisiće i efikasna primjena ovog zakona. Personalna odgovornost je bitna.

Vi ste zapravo načinom na koji ste predložili da se biraju članovi Savjeta, o čemu su već moje kolege govorile, tvrdim, podvalili ovom Parlamentu ili pokušavate da podvalite ovom Parlamentu. Komisija koju ste predvidjeli je jedna vrsta kukavičjeg jajeta koju vi poturate ovom Parlamentu. Skupštini Crne Gore prenosite veliki dio odgovornosti. Skupština je ta koja je nadležna da izabere Savjet koji sutra bira direktora Agencije za sprječavanje korupcije, ali čitav postupak izbora članova Savjeta i sutra direktora agencije treba da kontroliše izvršna vlast, Vlada, odnosno Demokratska partija socijalista. Da budem konkretan, od pet članova komisije imamo tri člana koji su nesporno prepoznati da su pod kontrolom vlasti. Vlada, o njoj ne moramo da govorimo. Predstavnik Univerziteta, rektor Radmila Vojvodić, sudski Savjet, predsjednik sudskog Savjeta gospodin Mladen Vukčević, nekadašnji predsjednik Izvršnog odbora DPS-a. Ne očekujete valjda da će Mladen Vukčević ili Radmila Vojvodić da u Savjet delegiraju nekoga ko neće izvršavati naloge predsjednika DPS-a Mila Đukanovića.

Još jedan mehanizam opstrukcije efikasne primjene ovog zakona i rezultata koji bi trebalo da proisteknu je što ste zaštitili direktora agencije od mogućnosti njegove smjene. Vi ste zacementirali direktora i otežali ste u ovom zakonu mogućnost da on bude smijenjen ako ne bude radio posao kako treba. Treći mehanizam opstrukcije se ogleda u činjenici da vi prilikom utvrđivanja predloga ovog zakona, gospodine Markoviću, tokom 11 mjeseci rada nijeste inicirali izmjene drugih zakona, važećih zakona, Zakona o bankama i Krivičnog zakonika kako bi ste omogućili efikasnu primjenu ovog zakona i efikasni rad Agencije za sprječavanje korupcije.

Vlada uporno izbjegava da zakonski reguliše sankcionisanje neosnovanog bogaćenja javnih funkcionera. Apsolutno je jasno da ste za razliku Zakona o lobiranju kome ste pristupili krajnje improvizatorski, ovom zakonu ste pristupili sa jasnim ciljem i jasnom namjerom, da opstruirate borbu protiv korupcije, jer bi efikasna borba protiv korupcije podrazumijevala procesuiranje predsjednika DPS-a Mila Đukanovića i drugih visokih funkcionera DPS-a. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Sada riječ ima poslanik Stanišić, umjesto poslanice Drobnjak. Došlo je do rotacije u redosljedu govornika, a neka se pripremi poslanik Bojanić.

Izvolite.

OBRAD STANIŠIĆ:

Hvala Vam, gospodine predsjedavajući.

Uvaženi potpredsjedniče Vlade, gospođo Rajković, kolegice, kolege, poštovani građani,

Evo danas smo čuli raspravu o jednom sistemskom zakonu, o zakonu koji pominjemo zadnjih nekoliko mjeseci i koji je jedan od preporuka Evropske komisije da ga treba usvojiti u toku ove godine, a kako je rečeno najdalje do 16.decembra ove godine. Čuli smo i priče da ovakav zakon ne treba podržati. To najviše govore oni koji govore o političkoj volji za borbu protiv korupcije. Nema je kod vlasti, ali ima je kod opozicije. Ali kada treba pojedini zakon, koji je veoma bitan za rješavanje tih problema, donijeti, onda politička volja izostaje kod opozicije, a vlast ima namjeru da se ti zakoni usvoje kako bismo se protiv ove pošasti, koja nije samo karakteristična za Crnu Goru, borili na efikasan i na pravi način.

Ono što me iznenađuje jeste diametralno suprotne razlike mojih kolega koji su članovi Odbora za antikorupciju na sjednicima tog odbora, kao zainteresovanog kada je ovaj prijedlog zakona bio na dnevnom redu u odnosu na ono što se priča u plenumu. No dobro. I to je demokratsko pravo i to je ono što treba da čujemo. Pominje se klauzula balansa. Najviše je pominju oni poslanici koj bi željeli da dođe do te klauzule, a te klauzule uopšte nema u Izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore ili nijesam dobro čitao Izvještaj. Nigdje nema klauzule balansa, ali pojedini poslanici to žele da pomenu i ovdje, a posebno u Brisel kako se pođe - šta je sa klauzulom balansa. Pa nema je, niko je ne pominje i tamo nam je rečeno da oni o tome ne razmišljaju. Gospodin Han, komesar za pregovore o proširenju kad je bio u Odboru za evropske integracije rekao je da o tome niko ne razmišlja. Razmišljaju samo oni koji bi željeli da se to desi. Ali, na njihovu nesreću, a na sreću građana Crne Gore to se neće desiti.

Dobro znamo da je pet zakona u proceduri i da ih treba usvojiti u ovoj godini. To je Zakon o lobiranju, završili smo raspravu o tom zakonu, to je Zakon o sprječavanju korupcije, danas završavamo raspravu i nadam se da ćemo te zakone izglasati u ponedjeljak, kao što je i dogovoreno. Dalje, imamo etički kodeks poslanika, koji također treba usvojiti. Imamo i Zakon o državnom tužilaštvu, koji također treba usvojiti, a posle ove tačke dnevnog reda ide i Zakon o finansiranju političkih partija, koji je sistemski bitan zakon koji treba da donesemo da bismo sve ovo o čemu pričamo mogli da rješavamo na pravi demokratski i efikasan način.

Zbog građana Crne Gore želim da kažem, pošto sam se javio za riječ, ovdje je bilo priče i prenošenje nečega što je bilo na POSP-u, da je tamo vlast doživjela fijasko i tako dalje, a nije pominjano da je jedan od kopredsjedavajućih na POSP-u gospođa Doc rekla da je Crna Gora postigla impesivan napredak u evropskim integracijama, da prva sledeća članica Evropske unije će biti Crna Gora. Po njenom mišljenju, Junke nije dao dobru izjavu da za pet godina neće biti proširenja, a mi smo rekli iz vlasti, bio sam jedan od onih koji je rekao da nije bitno vrijeme kad ćemo biti članica Evropske unije, nego da je bitan kvalitet i način na koji ćemo usvojiti evropske standard. Mi smo prva delegacija jedne države koja pledira da bude članica Evropske unije koja je prisustvovala Odboru evropskog parlamenta gdje su predstavnici svih 28 članica Evropske unije. Znači, odati je priznanje.

Dalje, gospodo, zbog građana Crne Gore, da dobro znamo kako je usvojena deklaracija na Devetoj sjednici POSP-a, a ja sam kao član POSP-a prisustvovao na osam sjednica POSP-a do sada. Na jednoj nijesam. Usvojena je bez odluke većine od svih poslanika i evropskog i crnogorskog Parlamenta, a njih je ukupno 28. To jutro kad se glasalo 02.decembra bilo je prisutno 13 članova, deset iz Crne Gore parlamentaraca i tri iz Evropskog parlamenta. Mi smo organizacija koja radi po Poslovniku, a član 3, stav 2 tog Poslovnika kaže - preporuke se smatraju donesenim ukoliko dobiju podršku većine delegacije Evropskog parlamenta i delegacije Skupštine Crne Gore. Neka građani Crne Gore presude da li je te većine bilo. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

Jeste li tražili komentar, kolega Bulatoviću?

Izvolite, kolega Bojaniću. To je posljednja diskusija za danas po ovoj tački.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče. Ovo nekad dobro dođe pred završnu riječ.

Bilo je puno riječi da je ovo sistemski zakon. Takođe, bilo je puno riječi da je korupcija prisutna u ovom sistemu kod nas. Mogu se saglasiti sa jednim i drugim, međutim, ono što smatram da je previše korupcije u ovom sistemu i ne mislim da se samo zakonima može nešto radikalno promijeniti na bolje. Mislim da je rješenje ovog problema u promjeni sistema, odnosno u promjeni kreatora ovog sistema i ovakvog stanja. To je kao uvod za ovaj zakon. Bilo je već nekoliko diskusija, moraću se u dijelu i ponoviti, jer je meni interesantno ako nađem odgovor zašto se donosi ovaj zakon, zašto je on danas pred nama, vjerujem da ćemo imati i bolju sliku o svemu ovome. Nemam dilemu da ovaj zakon nije donesen, odnosno ne predlaže se zato što je Vlada voljna, spremna i hoće da se bori aktivno protiv korupcije, odnosno na jednom većem nivou kako bi trebalo nego što je dosada, nego jednostavno iz prostog razloga ili pritisak Evropske unije da se to mora usvajati. To ste, na

kraju krajeva, u obrazloženju priznali, ne zato što priznajete da ima korupcije u sistemu, nego to je nalog Evropske unije ako hoćemo da idemo ozbiljnije u pregovore, a bojim se da se i tu stvara jedan privid da se kroz te izjave dajte prvo novac, pa ćemo onda vladavinu prava polako pravi otklon, odnosno zadržka da negdje u nekom momentu i to odužimo u nedogled. Jer, očigledno da ovaj vakuum, odnosno ova situacija najbolje odgovara sadašnjoj vlasti, da smo tu u predvorje Evropske unije, ne moramo još da poštujemo sve njihove zakone, ali jednostavno tu smo na tom putu i da se svi strpimo, jer, bože moj, to je najvažniji cilj Crne Gore i crnogorskog društva, pa da usput istrpimo sve ove stvari koje nam se dešavaju godinama manje-više iste.

Nemam iluzija da će se ovim zakonom nešto bolje promijeniti, nažalost. Nemam iz prostog razloga kada se vratimo malo i pogledamo šta se sve dešavalo, toliko je slučajeva bilo kojima nije nikakva zakonska regulativa bila smetnja da se istraže do kraja i procesuiraju. Pomenuću jedan jako krupan, hoću opet da ga pomenem jer se i dalje čeka neka dokumentacija koju treba da nam američka Vlada, odnosno američka Komisija za hartije dostavi već godinama, o nečemu što se desilo u našem dvorištu, aferu "Telekom" koju valjda mogu da otkriju naši istražni organi i procesuiraju. Zar je toliki problem da neko ustanovi da li je 7,3 miliona plaćenih konsultantskih usluga odgovaralo onome što su te konsultantske usluge donijele. Valjda ne treba za to da konsultujemo američku Komisiju za hartije od vrijednosti. Valjda imamo dovoljno snage i spremnosti da neko kaže da li je 7,3 miliona konsultantskih usluga stvarno vrijedno toga plaćenog novca. Ne znam. Ministar ne sluša, ali nema veze. Evo da se direktno osvrnem vezano oko ovog zakona. Dao sam dva amandmana. Vidim da neke amandmane vladajući poslanici u Odboru za pravosuđe su prihvatili, bojim se da će do glasanja promijeniti svoje mišljenje, jer očigledno da će biti pritisak da ga mijenjaju. Vidjećemo do kraja da li će glasati prema svojoj savjesti ili po partijskoj direktivi. To ostavljamo da vidimo kada bude glasanje.

Ono što meni naročito smeta u svemu ovome je što se u obrazloženju zakona predviđa, doduše, ne stoji jasno u zakonu, ali očigledno da je to namjera, da se spoje dvije institucije koje se sada tu negdje da se bore protiv korupcije Uprava za sprječavanje korupcije i Komisija za sprječavanje sukoba interesa u jednu instituciju i da dodamo još jedan broj zaposlenih i da napravimo novi privid da imamo sada jednu instituciju, efikasnu i racionalnu koja će se baviti tim stvarima. Ne vjerujem u taj scenario da može da donese očekivane rezultate, odnosno koje bi trebalo da donese. Praksa je pokazala po mnogo čemu ako idete u objedinjavanje i integraciju različitih institucija u jednu, da spajanjem više institucija u jednu nećete riješiti problem efikasnosti i nećete riješiti problem racionalnosti, jer su to osnovna dva razloga zbog kojih bi trebalo da radimo integracije ove institucije. Imate dvije institucije koje dosad nijesu pokazale veliki entuzijazam. Nije ih zakon sprečavao ni u jednom momentu da se bave aktivnije protiv korupcije. Šta ih to natjerati da sada budu aktivne kada ih spojimo? Šta će to doprinijeti racionalizaciji kada ste predvidjeli u obrazloženju zakona da će pored ovih postojećih kadrova kod spajanja tih institucija da se još 15-ak novih ljudi zaposli? I onaj dio jako sporan, ali o tome ćemo kada budu amandmani, da se njima apriori obezbijedi 30% veća plata kao neka nagrada za budući rad. Apsolutno sam protiv toga. Dajmo im prostora da se dokažu, pa ćemo im povećavati plate isto kao i ostalim državnim činovnicima i namještenicima. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:
Zahvaljujem, kolega Bojaniću.

Imate jedan komentar na Vaše izlaganje. Kolega Bulatović ima komentar. Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Gospodine Bojaniću, u uvodnom izlaganju sam pohvalio Vaše amandmane vezano za nezavisnost Agencije za borbu protiv korupcije, ali sam prosto očekivao u Vašoj diskusiju, kada ste već pomenuli Telekom, da ćete prije toga pomenuti Elektroprivredu i konsultantske usluge. Ili je pitanje Vašeg lapsusa ili mislite da to nije problem. Za mene je to problem, jer vi ste dali inicijativu da se obavi kontrolno saslušanje, govori o besmislu svega ovoga što se radi. Petnaest do šesnaest miliona evra je otišlo mimo Zakona o javnim nabavkama, neka čuje potpredsjednik Vlade ovo, oni kao nemaju pojma o tome, suprotno Ugovoru između Vlade i A2A. Vrhovni državni tužilac je odgovorio na zahtjev Odbora za antikorupciju stavom da je naš zahtjev Odbora priključio krivičnoj prijavi partije penzionera. To je najjača akcija koja je bila za 15 do 16 miliona.

Mogu vam reći sljedeću stvar. Što se Telekoma tiče, imao sam prilike kao član Anketnog odbora i kao član Odbora za odbranu i bezbjednost da pogledam dokumentaciju. Mislim da je i na osnovu onoga što su Vrhovno državno tužilaštvo i policija imali mogli da se procesuiraju određeni ljudi. Ti američki prevodi, to je taj nedostatak političke volje. Zato, gospodine Bojaniću, mislim da klauzula balansa se ne pominje slučajno, nego veoma namjerno. Ne priželjkujem klauzulu balansa, ali će u aprilu i u junu, ako ne bude mjerljivih rezultata, moguće ona biti aktivirana. Ono što mogu da vam kažem, pošto ste vi imali nejasnoće, za devet sjednica Odbora za stabilizaciju i pridruživanje je bio rekordan broj prisutnih sada u Briselu. To je uobičajeni broj, ali suština je da su bili jedinstveni u svom stavu. Oni imaju drugačiji tip konsultacija, ne idu u predsjedništva vladajućih partija.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Izvolite, možete proceduralno.

OBRAD STANIŠIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, ne znam na osnovu čega ste dali komentar gospodinu Bulatoviću na izlaganje. Ako je kolega Bojanić prešao u vlast, u redu, ali ako je ostao opozicionar, onda ne znam na osnovu čega ste dali.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolega Stanišiću, mogu da Vam objasnim ako želite.

Riječ je o poslanicima koji pripadaju jedan Klubu Demokratskog fronta, a drugi je nezavisni poslanik. Tako da nijesu u istom klubu.

OBRAD STANIŠIĆ:

Izvinite. Samo još da Vam kažem nešto. Nezavisni poslanik zna se je li on opozicionar ili je uz vlast. Prema tome, nema nezavisnih. Ovdje je neko nekoga birao da bude vlast ili opozicija. Nije istina da je najveći broj članova Parlamentarnog odbora bio ovoga puta. Najmanji broj. I prvi put da se odluke i preporuke i deklaracija donese sa manjim brojem od ukupnog broja poslanika, to je 28, trebalo je da bude 15. Nikad se do sada nije desilo da ih bude manje od natpolovične većine. To nije istina, ko god kaže.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Procedura. Izvolite, možete, naravno.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Gospodine potpredsjedniče Skupštine, stvarno ne znam na osnovu čega je prethodni poslanik dobio riječ.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Po istom osnovu po kojem ste i Vi sada dobili.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Po istom osnovu da i ja završim. Nezadovoljan sam stavovima gospodina Bojanića i on će da mi objasni da li je on promijenio mišljenje za Elektroprivredu ili nije. To je suština čitave priče.

Sada pozivam crnogorsku javnost i javnost Evropskog parlamenta da za sve sjednice koje su održane do sada vidimo kako su se završavale. Prvi put se pozivamo na Poslovnik, rekao sam u Briselu da u Poslovniku piše tako, ali kada je opozicija ostajala u manjini i kada je samo Eduard Kukan bio jedini prisutan u sali, mi nijesmo postavljali proceduru. Sada je neko ko apsolutno vlada na osnovu afere "Snimak" ostao u manjini, pa mu je to problem. Pozivam i Vas, gospodine Mustafiću, i gospodina Krivokapića na koga se ovo odnosi da li je on prekršio Poslovnik. Mene što se tiče, nikada nijesam pravio problem procedure. /Upadica/ Da, sjednice POSP-a.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Izvolite, kolega Bojaniću.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem gospodinu Bulatoviću što me je podsjetio za Elektroprivredu. Nijesam je pomenuo jer je to novi slučaj. Što se tiče Telekomu, mogu reći izvedeni su i dokazi o korupciji, ali, nažalost, niko nema to da vidi. Kod Elektroprivrede nijesam znao da je stigao odgovor tužilaštva, tako da nijesam ni imao vremena da se bavim time. U pravu je gospodin Bulatović kada kaže da sam podnosilac inicijative da se ispituju ti sumnjivi sporni ugovori. Tako da ćemo o tome vjerovatno imati prilike da govorimo.

Gospodin Mišo Stanišić ima dilemu jesam li sada kao nezavisan na strani opozicije ili vlasti.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Molim Vas, kolega Bojaniću, ne možete, nije to bila bočna replika. To možete meni da objasnite.

MLADEN BOJANIĆ:

Vama da kažem da to neću dokazivati riječima kao mnogi, nego djelima. Mislim da će biti jasno i jasno je svakome na kojoj sam strani.

Da time završim odgovor gospodinu Bulatoviću vezano za Elektroprivredu. Vrlo sam raspoložen kao neko ko je podnio inicijativu da se uključim u rad Odbora za antikorupciju kada bude zakazana sjednica povodom toga pitanja i da do kraja to razmotrimo. Na kraju krajeva, radi se o jednoj potpuno istoj matrici koju smo imali kod Telekoma. Elektroprivreda, znači posle privatizacije, da kažem sumnjive, najblaže rečeno, imamo isplate određenim konsultantskim uslugama. Otprilike se to negdje svodi, tamo je za 100 miliona isplaćeno 7,3, a ovamo je za 300 miliona isplaćeno 15 miliona prodaje, tako da neke približne procenete imamo, a to ćemo sve da razjasnimo kada bude došlo na dnevni red sjednice za antikorupciju. Jednostavno je dokazati, svi znaju koji rade finansijske istrage. Ustanovi se vrijednost posla. Ako ne odgovara tome iznosu koji je plaćen, onda ide finansijska istraga tragom novca i lako i jednostavno se dokaže u čiji račun i za koga je sve to rađeno. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, kolega Bojaniću.

Ovim smo završili raspravu o Prijedlogu zakona o sprječavanju korupcije. Evo prilike za završnu riječ.

Želite li, gospođo Rajković? Izvolite.

SVETLANA RAJKOVIĆ:

Prvenstveno da se svima zahvalim i na konstruktivnoj raspravi i na učešću na odborima i na amandmanima koje smo dobili od svih poslanika. Sada sam tokom rasprave dobila cijeli jedan set i radujem se da se vratim u kancelariju i da ovaj set amandmana razmotrimo.

Svima nam je važno da donesemo zakon koji je prvenstveno zadovoljavajući za sve nas. Od toga zavisi i koliko će on efikasno i dobro biti primjenjivan. Zato, ponavljam još jednom, potpunu spremnost Vlade da u najvećoj mogućoj mjeri izađe u susret svim predlozima koji ne bi urušili, kao što je potpredsjednik rekao, koncept, ideju koju smo imali tokom izrade ovog zakona, preporuke koje moramo da ispoštujemo i pravni sistem koji nas sve obavezuje. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Ovim smo završili raspravu o Prijedlogu zakona o sprječavanju korupcije koja je trajala gotovo četiri sata sa jednom pauzom. Naravno, o ovoj ćemo se tački izjasniti naknadno.

Sada prelazimo na dogovorenu sljedeću tačku dnevnog reda. To je **Predlog zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja**. Podsjećam da su Predlog zakona podnijeli poslanici: Milutin Simović, Branko Čavor, dr Draginja Vuksanović, Ljerka Dragičević i Suljo Mustafić. Izvjestioci odbora su Radovan Obradović, Zakonodavnog odbora i Rešid Adrović, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet. Otvaram pretres i pitam predstavnike predlagača da li žele riječ.

Poslanik Simović. Izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Hvala.

Dio predlagača se dogovorio da uzmem riječ u ime predlagača, s tim što će koleginja Vuksanović uzeti pravo od jednog minuta, da u ime predsjedavanja Radnom grupom da svoje utiske o radu naše zajedničke Radne grupe.

Na samom početku, prije svega, želio bih da zahvalim svim članovima Radne grupe koja je u prethodna dva i po mjeseca veoma angažovano radila na pripremi Predloga ovog zakona. Zahvaljujem svim predstavnicima klubova poslanika i predstavnicima civilnog sektora koji su dali doprinos pripremi ovoga predloga. Svakako rad na Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja bio je olakšan dostavljanjem nacрта tog zakona od strane Vlade Crne Gore i učešćem predstavnika Vlade na svim sjednicama Radne grupe. Pravni okvir i okvir institucija u ovoj oblasti u procesu izgradnje je od 2008. godine. Podsjetiću da je prvi zakon donesen u julu 2008. godine i imao je jednu izmjenu u julu 2010. godine. Drugi zakon usvojen je u avgustu 2011. godine i imao je čak tri izmjene. Dakle, zakoni u ovoj oblasti su mijenjani više puta, u cilju iznalaženja boljih rješenja i ispunjavanja međunarodnih standarda. Nemam želju, a iskreno ni potrebu da se bavim dubljom analizom motiva i ciljeva zakona koji je usvojen februara ove godine. Konačnu ocjenu o njemu dao je Ustavni sud proglašavajući najveći broj članova neustavnim. Da budem do kraja precizan, 20 od 22 člana je bilo neustavno.

Danas imam zadovoljstvo da predstavim Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja iz više razloga. Iz čvrstog uvjerenja da ovaj zakon predstavlja kvalitetno rješenje i da će ostati na snazi u dužem periodu mijenjajući dosadašnju praksu izmjena zakona u ovoj oblasti skoro svake godine. Predloženim rješenjima uklanjaju se svi nedostaci primijećeni u prethodnom periodu od strane Savjeta Evrope, odnosno GREKO-a, Evropske komisije, Državne revizorske institucije i u njemu su usaglašeni prijedlozi predstavnika političkih subjekata i civilnog sektora. GREKO, da podsjetim, predstavlja najkredibilniju instituciju u Evropi koja već dugi niz godina prati sprovođenje i napredak u ovoj oblasti svih zemalja članica Savjeta Evrope i Sjedinjenih Država. U svom Izvještaju o evaluaciji iz decembra 2010. godine GREKO je uputio 14 preporuka za Crnu Goru, od kojih devet u dijelu transparentnosti finansiranja političkih partija. U Izvještaju o usaglašenosti usvojenog decembra 2012. godine, GREKO je konstatovao napredak koji je Crna Gora ostvarila i zaključio da je ispunjeno deset preporuka dok su ...ocijenjene kao djelimično ispunjene. Rješenjima u ovom zakonu ispunićemo u cjelosti sve GRECO preporuke, tako što smo napravili značajne izmjene i to na takan način što smo propisali nova pravila, koja se odnose na ograničenja i zabranu upotrebe javnih resursa u izbornoj kampanji, definisali i način kontrole primjene tih odredbi, riješili pitanje institucije, odnosno obezbjeđivanja efikasne kontrole monitoringa nad finansiranjem političkih subjekata izbornih kampanja i nadzora nad sprovođenjem zakona koji će od dana formiranja vršiti Agencija za sprječavanje korupcije, kao samostalno i nezavisno antikopijsko tijelo. Uspostavili dosljednu i jasnu obavezu revizije godišnjih konsolidovanih izvještaja koje će vršiti Državna revizorska institucija, kao nezavisni vrhovni organ državne revizije. Propisali obavezu političkim subjektima da uredi način vršenja interne kontrole finansijskog poslovanja i na kraju, kada je u pitanju preporuka GRECO-a, unaprijedili sistem sankcija za povrede pravila finansiranja političkih subjekata na način što je uveden širi raspon sankcija i propisana mogućnost izricanja mjere djelimičnog ili potpunog gubitka prava na budžetska sredstva za finansiranje troškova izborne kampanje. Takođe, imali smo posebno odgovoran odnos o preporukama Državne revizorske institucije, upućenim uz izvještaje o obavljenoj reviziji godišnjih računa političkih partija i izbornih kampanja. Te preporuke su se odnosile na propisivanje obaveze usvajanja

odredbe o vođenju računovodstvene evidencije političkih partija u cilju jednoobraznog vođenja, uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola rada političkih partija i preciznog utvrđivanja pitanja zajmova, zaduživanja i ostalo.

Veoma važno, ovim prijedlogom će biti ispunjene mjere i indikatori iz Akcionog plana za poglavlje 23.

I na samom kraju. Siguran sam da prijedlog ovog zakona treba vrednovati kao zajedničkih uspjeh svih institucija koje su učestvovala u njegovoj izradi, uspjeh predstavnika svih parlamentarnih partija i predstavnika civilnog sektora. Rezultat koji predstavlja novi iskorak u demokratizaciji našega društva i ispunjavanju naših evropskih preporuka i obaveza i rezultat koji predstavlja konkretan doprinos jačanju povjerenja u izborni proces. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem kolegi Simoviću kao jednom od predlagača, a predlagači su petoro poslanika. Pitam izvjestioca odbora želi li riječ.

Kolega Obradović u ime Zakonodavnog odbora. Izvolite, kolega Obradoviću.

RADOVAN OBRADOVIĆ:

Poštovani poslanici, poslanice, poštovani građani Crne Gore,

Zakonodavni odbor je jednoglasno ocijenio da je ovaj zakon usklađen sa ustavno-pravnim sistemom, ali uz jednu molbu da postoji primjedba na član 33, koji se odnosi na to da državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave, javna preduzeća i ustanove mogu izuzetno od dana raspisivanja izbora do dana završetka izbora da zapošljavaju na određeno vrijeme, odnosno da primaju po ugovoru na određeno vrijeme, odnosno na povremene i privremene poslove radnike ukoliko je to mjesto sistematizovano. Stoji jedna riječ "izuzetno" i ostala je tu dilema da li da se dopuni taj član ili ne, jer bi, po mišljenju Zakonodavnog odbora, možda trebalo da stoji jedan stav, stav jedan prvi, pa ovaj stav dva da bude izuzetno od stava jedan, koji naglašava na koji način se primaju na određeno vrijeme u drugim uslovima.

Koleginica Vuksanović je bila prisutna i mislim da je ona uzela obavezu vezano za ovo, pa vjerovatno će dati pojašnjenje. U ostalom dijelu je zakon ocijenjen, kao kvalitetno kvalitetan, izuzetno odličan i bez primjedaba, osim u ovom dijelu da da' pojašnjenje. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala. Prema rasporedu idemo na izlaganje poslaničkih klubova.

Kolega Branko Čavor, a neka se pripremi kolega Đukanović. Izvolite.

BRANKO ČAVOR:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Koleginice i kolege poslanici,

Finansiranje partija predstavlja značajnu aktivnost i često izaziva veliku pažnju javnosti. Često se u nju i unosi, da kažem, jedna doza mistifikacije u ovoj oblasti i zbog toga je neophodno da bi se i taj dio izbjegao uz ove svoje važne teme, donijeti dobar pravni akt, dobar zakon koji će na najbolji način urediti odnose u ovoj oblasti i što je u interesu i partija, i građana, i čitavog našeg društva.

Kao što je već rečeno u uvodu, ovaj zakon je imao više transformacija, čak ako se vratimo od vredmena višestranačja, sedam zakonskih akata je donešeno, odnosno izmjena i dopuna zakona od kojih je u najvećem broju radila Vlada Crne Gore. U jednom slučaju podršku nevladinog sektora, u dva slučaja izrade zakona sa ekspertima Evropske unije, a imali smo jednu izmjenu i dopunu Zakona opozicije, koji je takođe usvojio Parlament. Znači, može kazati da u ovom vremenu je bilo unapređivanja u ovoj oblasti.

Želim da kažem da u ime naše partije smo bili veoma kooperativni i konstruktivni u svim ovim fazama donošenja i izmjena i dopuna ovog zakona, a posebno želim da naglasim u fazama primjene ovog zakona, jer smo, ipak, najodgovorniji i najbolji način smo primjenjivali ovaj zakon i dobili smo u svakoj prilici i pozitivne ocjene od validnih institucija, koje su naše finansijski izvještaj iskazivali sa pozitivnom i dobrom ocjenom.

Jedino nijesmo bili kooperativni kod zakona koji je donesen zadnji, kao što je već rečeno, i znamo dobro kako je taj zakon završen na Ustavnom sudu, kao neustavan i neprimjenjiv. Radna grupa je oformljena, kao što je već rečeno, ne želim da ponavljam. Radili smo veoma dobar posao, da smo bili oper veoma kreativni, veoma konstruktivni, da smo bili puno posvećeni ovom pitanju i tolerantni u donošenju dobrog predloga zakona.

A šta nam je cilj svima bio u radnoj grupi. Da dođemo do dobrog zakona, zakona koji će zadovoljiti unutrašnje potrebe, a i zadovoljiti potrebe na putu ka Evropskoj uniji. Takođe, je osnovno bilo da u odredbama ovoga zakona se prepozna potpuna usklađenost sa Ustavom i pravnim sistemom naše države i usaglašeno sa međunarodnim standardima. Već je rečeno s jedne strane da je bilo u ranijem periodu preporuka, naročito GRECO-a, devet od kojih su pet ranije bile prihvaćene, a s ovim izmjenama i dopunama zakona i ove četiri preostale preporuke, ove važne institucije postaće sastavni dio ovog zakona.

Ono što je važno u ovom predlogu zakona jeste da je on primjenjiv i održiv i da se ta njegova primljenjivost ogleda u tome da se svaka od ovih jasnih primjedbi može primijeniti ukoliko se želi ispoštovati svaka od onih odredbi i da svi zajedno shvatimo da je primjena odredbi, prije svega i uneresu partije, u interesu institucija, ali i interesu građana. Ovim zakonom treba se prepozna i transparentnost, jer u ovom zakonu je prepoznato šta političke partije moraju uraditi u cilju transparentnosti oko objavljivanja svih finansijskih izvještaja i u redovnom i u izbornim kampanjama. Isto tako je definisano šta državni organi i lokalni organi moraju raditi u vrijeme izbora u objavljivanju onih podataka koji se traže ovim izvještajem i naravno Agencija za sprječavanje korupcije, koja je kao nezavisna agencija obavezna takođe biti veoma transparentna u obradi svih ovih podataka.

Ovim zakonom su definisani nadzor i kontrola. Nadzor i kontrola u velikom dijelu pripadaju Agenciji i oni su interes svih nas u ovom, danas izrečenom na prethodnoj tački dnevnog reda, prilikom formiranja ove agencije, da bude nezavisna, stručna, kvalitetna i da mi u tom smislu podržavamo da bude i jakih kapaciteta - i kadrovskih, i stručnih, i finansijskih da bi ispratila sav ovaj posao. Naravno, i kaznene odredbe koje su ovdje date u ovom zakonu su, prije svega, odredbe koje prepoznaju namjeru predlagača zakona da odgovore one koji žele neprimjenjivati odredbe ovog zakona.

Oko novina bih rekao da su dvije novine. Jedna se odnosi na definisanje izvora prihoda partija, oni se odnose na redovan rad i rad u toku izborne kampanje. Da je bilo riječi o finansijama iz državnih izvora, kao javnih izvora, ali i iz privatnih izvora. I u tom dijelu smo imali slaganja, u jednom dijelu kada su u pitanju izvori finansija javni, dakle od budžeta, bilo je različitih ideja, ali sam ostavio u onom predlogu da to bude 0,5% od tekućeg budžeta

države Crne Gore. Što se tiče privatnih izvora, bilo je najviše priče oko članarine i mislim da smo došli do jednog potencijalno srednjeg rješenja koje je naišlo na podršku većine.

I na kraju gdje je najviše bilo priče i velike pažnje i rada je na pitanjima ograničenja i zabrana. Želim kazati da smo tu u četvorouglu tih pitanja našli ponajbolje rješenje, prije svega, imajući u vidu, s jedne strane, percepciju javnosti vezano za zloupotrebe, a, s druge strane, imajući potrebu da donesemo ona rješenja koja su u skladu sa Ustavom i sa pravnim sistemom Crne Gore. Treći ugao koji je takođe važan da ne povrijedimo nigdje interes građana kroz izbornu kampanju i četvrti ugao da svi zajednički povratimo, ili, bolje reći, razvijemo dalje unapređenje ovog zakona.

I na kraju, da i ja zahvalim članovima Radne grupe na korektnom i dobrom radu. Siguran sam da ćemo u ponedjeljak izglasati ovaj zakon koji je potreban na putu ka Evropskoj uniji, s jedne strane, ali zarad i naših unutrašnjih potreba. Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, kolega Čavor. Poslanik Đukanović u ime Kluba DF-a.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore,

Pred nama se nalazi Zakon o finansiranju političkih subjekata, koji predstavlja samo dio cjelokupnog zakonodavstva neophodnog za uspostavljanje povjerenja u izborni proces. Mislim da je vrijeme da se rezimira šta je do sada urađeno u uspostavljanju povjerenja u izborni proces.

Svi ćemo se sjetiti kako je počelo. Počelo je krađom predsjedničkih izbora i velikim protestnim skupom opozicije. Opozicija je ispostavila određene zahtjeve. Čak većina u ovom Parlamentu nije potvrdila pobjedu gospodina Vujanovića, nego se pristupilo formiranju radne grupe koja je trebala da se bavi zakonima koji bi u krajnjem imali za cilj da uspostave povjerenje u izborni proces. Imam za potrebu da podsjetim šta je sve do sada urađeno. Vladajuća koalicija nije prihvatila najznačajnije zahtjeve opozicije koji su se odnosili na Zakon o državljanstvu. Zahtjevi opozicije su se odnosili na lakše dobijanje državljanstva Crne Gore i bili su od velike koristi za značajan broj građana. Takođe, vladajuća koalicija odbila je najznačajnije predloge opozicije koji su se odnosili na Zakon o registru prebivališta. Ni do danas nemamo definiciju rezidencijalnog uslova, odnosno ne postoji bilo kakav akt koji definiše šta znači imati prebivalište od 24 mjeseca. Ko ima prebivalište od 24 mjeseca o tome i dalje odlučuje Ministarstvo unutrašnjih poslova na osnovu slobodne volje. Usvojen je Zakon o biračkom spisku i taj zakon je trebao da počne da se primjenjuje 1. novembra ove godine. Da li se taj zakon primjenjuje? Ne primjenjuje, a Ministarstvo unutrašnjih poslova ne želi da implementira softver afis koji bi eliminisao sve duple birače iz biračkog spiska.

Zakon o ličnoj karti je samo simbolički promijenjen. Usvojili smo zajednički ovdje Zakon o izboru odbornika i poslanika, koji je trebao da se primjenjuje od 1. novembra 2014. godine. Da li se najznačajniji elementi tog zakona primjenjuju? Ne primjenjuju se. Nema danas u Herceg Novom elektronske identifikacije birača, nema novog načina glasanja putem pisma. Šta radi Državna izborna komisija? Svi smo saopštavali da to treba da bude najznačajniji organ. Državna izborna komisija još nije pripremila akte o organizaciji i sistematizaciji službe u okviru Državne izborne komisije. Kad se sve sumira, šta danas živi od usvojenog izbornog zakonodavstva? Ništa. Brutalni odgovor vladajuće koalicije na zahtjeve opozicije. Ili je nešto odbijeno, nije prihvaćeno, a ono što je prihvaćeno ne

implementira se. Očigledno da je želja vladajuće koalicije da provocira opoziciju ne usvajajući i ne sprovodeći osnovne demokratske principe u izbornom procesu.

Sada da se osvrnem na Zakon o finansiranju političkih subjekata. Mora se saopštiti da ovaj zakon predstavlja izvjestan korak naprijed u odnosu na zakon koji je važio prije zakona koji je usvojen u februaru. Šta su suštine ovog zakona? Suštine ovog zakona su da jednostavno određeni procesi prilikom zapošljavanja, prilikom dodjele pomoći postaju transparentniji. Ali, ovaj zakon to njemu nije pripadalo, nije mogao da riješi elementarnu stvar. Nije mogao da eliminiše partijsko zapošljavanje. Zbog toga smo kolegica Branka Bošnjak i ja predložili da se izmijeni Zakon o radu, kao i Zakon o državnim službenicima i namještenicima. Suština zakona se ogledala u jasnim kriterijumima prilikom zapošljavanja. Da se ne bi dozvolilo kao što se do sada radilo rukovodećem kadru koji je u najčešćem slučaju iz Demokratske partije socijalista ili Socijaldemokratske partije da po svom nahođenju mimo kriterijuma zapošljavaju aktiviste i članove DPS-a i SDP-a. Hiljaditi put u Crnoj Gori će se desiti da se neki zakoni usvoje, a da se ti zakoni ne sprovode. Očigledno je da aktuelna vlasti po koju cijenu neće dozvoliti da se nešto implementira, što bi moglo ugroziti nju samu. Mi, kad kažem mi, mislim na čitavu opoziciju, ne možemo u ovom Parlamentu da nametnemo demokratske standarde za izbore koji će se održavati. Očigledno je da Demokratska partija socijalista, koja je, podsjećam građane Crne Gore, ulicom došla na vlast, jedino taj način razumije i da će je ulica prisiliti da poštuje konačno neke demokratske principe, bar u izbornom procesu. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam, kolega Đukanović. U ime Kluba Socijaldemokratske partije govoriće kolegica Vuksanović. Ona je i rukovodila radom Radne grupe koja je pripremala ovaj zakon i njeno rukovođenje je bilo jedan od razloga veoma dobre harmonije i veoma dobrog rada Radne grupe. Izvolite, kolegice Vuksanović.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući. Uvažene kolege poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Na samom početku, a prije moje diskusije, želim da zahvalim Kolegijum predsjednika Skupštine, kojimi je ukazao povjerenje da predsjedavam ovom Radom grupom i ja vjerujem da sam opravdala njihova očekivanja. Takođe, želim da zahvalim svim kolegama poslanicima koji su učestvovali u radu Radne grupe, jer smo zaista jednim korektnim odnosom, po mom mišljenju, doveli do onih rezultata u ovom zakonu za koje vjerujemo da će u potpunosti značiti demokratsko sprovođenje izbornih procesa i primjene normi izbornog zakonodavstva.

Želim da zahvalim i predstavnicima Vlade, kao i svim predstavnicima NVO sektorana jednom zaista korektnom pristupu i konstruktivnom radu, koji je i doveo do ovog rezultata.

Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja je zakon koji je u potpunosti, kao što je rekao uvaženi kolega Obradović, usaglašen sa Ustavom, sa pravnim sistemom Crne Gore i naravno usaglašen u odnosu na ono što je rekao kolega Simović sa svim preporukama Grekoa.

Moje veliko zadovoljstvo je, kao nekogko je predsjedavao Radnom grupom, jeste da smo se u pogledu odredaba ovog zakona usaglasili u preko 90% odredaba. Naročito mi je

veliko zadovoljstvo što smo našli kompromis i jednoglasno odlučili o članu 33, koji se odnosi na zabranu obraničenja kojima se sprječava svaki oblik zloupotrebe prilikom zapošljavanja, a u toku izborne kampanje.

U odnosu na konstataciju uvaženog kolege Obradovića, ja bih prije rekla da to nije primjedba na riječ "izuzetno", već jedna korisna sugestija. Naravno, podrazumijevalo se da se ovdje misli na one subjekte koji stupaju u radni odnos na određeno vrijeme, jer se podrazumijeva koje su to situacije kada se nekom licu mora po Zakonu o radu dati rješenje na neodređeno vrijeme. Tačno se zna koliko neko može raditi na određeno da bi se zaposlio na neodređeno vrijeme.

Takođe, na Zakonodavnom odboru braneći ovaj zakon i konkretno analizirajući ovaj član zakona ukazala sam da u pravu izuzeci i riječ "izuzetno" stvaraju prostora za brojne zloupotrebe, jer se izuzeci u pravu usko tumače, primjenom onih vrsta tumačenja koje poznaje teorija opšte teorije prava, ali da je ovo zaista jedan rijedak slučaj gdje baš riječ "izuzetno" znači pozitivna u primjeni, a u postupku zapošljavanja.

Zakon o finansiranju političkih subjekata izbornih kampanja koncipiran je u devet glava, počev od onih osnovnih odredaba zakona, preko finansiranja redovnog rada političkih subjekata, finansiranja izborne kampanje za izbor odbornika i poslanika, finansiranja izborne kampanje za izbor predsjednika države, zabrane i ograničenja, finansijskog poslovanja političkog subjekta, podnošenja i objavljivanja izvještaja čime se postiže veoma značajna transparentnost u sprovođenju norme ovog Zakona, nadzor i konačnome kaznene odredbe. Veoma značajnu poziciju u ovom Zakonu ima Agencija koja će pratiti kompletan proces izbornog zakonodavstva, uz obavezu objavljivanja onih podataka koje smo naveli u ovom Zakonu, a na samom sajtu.

Ono što je jako važno jeste da upravo ova norma koja se tiče zabrane ograničenja kod samog zapošljavanja predviđa da se moraju poštovati odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima u dijelu da se ispoštuje svaki stadijum o zapošljavanju, od raspisivanja internog oglasa unutar samog organa, preko internog oglasa između državnih organa, do javnog oglasa i samog konkursa. Ako u praksi primijenite sve ove stepenice u postupku zapošljavanja, poštujući sve rokove i to pod pretpostavkom da idu svi jedni za drugim, mi ćemo vidjeti, da ćemo potpuno izbornu kampanju moći da prođemo i da se potpuno ispoštuje izborna procedura, tako da će rijetko ko moći da se zaposli a da nije prošao ovu proceduru. Jer, ako raspisujete konkurs a poštujete stepenicu unutar organa, ako se na taj oglas unutar organa javi neki subjekt, onda je očigledno da je on već zaposlen unutar nekog organa. Ako nema nikog unutar tog organa, i da se na oglas među državnim organima i tako redom i poštujući sve te rokove, proces sam trajanja i rok trajanja izborne kampanje biće okončan. Ono što je vrlo značajno i što ja želim naglasiti ovdje jeste upravo odredba Zakona o radu iz člana 163, koja predviđa mogućnost zapošljavanja Ugovora o privremenim i povremenim poslovima. Mi smo ovdje upravo to stavili pod izuzetno da nebi došlo do zloupotreba, da se ovaj ugovor može zaključiti za radno mjesto koje je sistematizovano. Ono što je jako važno jeste i što sprječava zloupotrebu da u okviru tog ugovora veoma značajna odredba mora biti, kao što zakon propisuje, da se to lice prima na tačno određeni broj dana. Znači, to lice koje stupa u radni odnos a na osnovu Ugovora o privremenim i povremenim poslovima, prima se na određeni period i on će znati i biti upoznat prilikom samog zaključenja tog ugovora na period koliko će ostati u radnom odnosu.

Takođe smo ukazali da se mora poštovati Zakon o radu koji je precizirao brisanje Ugovora o djelu. Tako da su se tu otklonile zloupotrebe, koje su se dešavale u državnim organima, da se podvode zapošljavanja pod Ugovorom o djelu. Taj Ugovor o djelu, ali samo u dijelu davanja nekih intelektualnih usluga i drugih intelektualnih važnosti, predviđa Zakon o obligacionim odnosima. I još jedna stvar, što se tiče Ugovora o privremenim i povremenim poslovima, zakonodavac je u okviru norme člana 163 predvidio da se ti ugovori mogu zaključiti samo za lakše poslove, pa se i postavlja pitanje, ako su to neki lakši poslovi, zar su zaista toliko bili nužni da se mora pokrenuti postupak oglašavanja i raspisivanja tih oglasa i konkursa u toku izborne kampanje. To je samo djelić onoga čime smo se mi bavili, ali zaista važan dio našeg uloženog truda, da zaista sve norme ovog zakona usaglasimo sa Ustavom i pravnim sistemom ove države. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, kolegice Vuksanović.

Uvodna izlaganja. Koleginica Jasavić ima riječ u ime Kluba pozitivne Crne Gore, a neka se pripremi koleginica Dragičević u ime Kluba pet partija.

Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene kolegice, uvažene kolege, poštovani građani,

Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja je jedan od takođe ključnih antikorupcijskih zakona. I mi smo imali ovdje priliku od kolega iz vlasti da čujemo retrospektivu kako su se ti zakoni donosili, pa su se kolege posebno usvrnule na Zakon koji je donijet u februaru, koji je Ustavni sud proglasio neustavnim. Imam potrebu da kažem da je taj zakon bio prava mjera za Demokratsku partiju socijalista. Zašto je on bio prava mjera. Zato što je samo takav zakon mogao da spriječi sve zloupotrebe državnih resursa koje su sprovedene već decenijama, a koje su konačno dokumentovane kroz aferu "Snimak". Sredstva za elementarne nepogode koristila su se za članove DPS-a; sredstva od MIDAS projekta usmjeravala su se takođe članovima DPS-a. Imali smo pritiske na zaposlene, imali smo "jedan zaposleni, četiri glasa". Imali smo preslušavanje raznih prvih ljudi, institucija sa stanovišta ispitivanja ko glasa za koga, fenomen poštologa i svega onoga što predstavlja potpunu dekandeciju vrijednosti jednog civilizovanog društva, a sve ono što je civilizovano ne može biti u red zloupotrebe državnih resursa, a zloupotreba državnih resursa su najefikasnije sprovodili upravo predstavnici Demokratske partije socijalista.

Kolega Đukanović je ovdje govorio da je sve počelo predsjedničkim izborima. Ja bih dopunila da je kulminacija bila sa predsjedničkim izborima, a da smo imali parlamentarne izbore u 2012.godini, gdje su se visoki funkcioneri Demokratske partije socijalista na njihovim najvećim stranačkim organima dogovarali, planirali, organizovali kako će od naših zajedničkih para obezbijediti da oni dobiju vlast i na taj način dovedu sebe u nelegitimno vodstvo. Mi smo iz tog razloga i pristupili donošenju onakvog zakonakakav je bio u februaru.

Želim da iskoristim ovu priliku da zahvalim kolegama iz nevladine organizacije MANS koji su dali puni doprinos u donošenju upravo tog zakona. Jer, taj zakon je omogućio da Demokratska partija socijalista u maju nema apsolutnu vlast bez obzira što je imala ogroman broj resursa u ranijim godinama, ali je to izvršna direktorica ove nevladine organizacije u vidu odmazde debelo platila sa prijavom kampanjom koja se vodi protiv nje

preko ekspozitura Demokratske partije socijalista u listu "Informer". To je bio razlog zašto je crnogorska javnost bila zapljusnuta sa prljavom kampanjom i montiranjima gospođi Čalović.

Ono što je žalosno je da je ovaj Parlament sa stanovišta političke dimenzije afere "Snimak" donio samo tehnički izvještaj, a pravna dimenzija afere "Snimak", zahvaljujući crnogorskom pravosuđu koje nije nezavisno već je debelo zavisno, najbolji dokaz da ono jeste zavisno jeste ko je predsjednica Vrhovnog suda, to je posljednja linija odbrane ove vlasti, jeste činjenica da smo imali samo dva osuđena lica i to puki izvršiooci dok su organizatori oni koji su bili nalogodavci potpuno eliminisani iz efikasne i djelotvorne tužilačke istrage. Sve se svelo na najobičnije izvršioce i to na način što su dvojica od njih dobili samo uslovne kazne, a 10 njih je i oslobođeno.

Ono oko čega se nijesmo mogli dogovoriti, a što je za mene ključno pitanje i za Pozitivnu Crnu Goru, jeste ko će predsjedavati odborom koji će pratiti primjenu izbornog zakonodavstva. Mi smatramo, imajući jednu činjenicu da je opozicija ta koja argumentovano ukazuje da nema povjerenja u izborni proces i da ga uopšte nikada nije ni bilo od momenta kada smo imali višestranačke izbore, da opozicija može jedina biti ta koja može predsjedavati tim odborom i na taj način kontrolisati ovaj proces kako to smatramo da treba. I na kraju želim da završim sa tim da kolege iz vlasti nijesu pokazali spremnost da o tome na kvalitetan način moramo i da se dogovorimo, onako kako bi to bilo fer, a to je da upravo tim odborom predsjedava predstavnik opozicije. Koliko god da je Zakon kvalitetan, u inventivnosti zloupotrebe državnih resursa od strane Demokratske partije socijalista ne treba sumnjati. Oni su tu zaista toliko kreativni, jer je za njih pitanje vlasti biti ili ne biti, a u takvim okolnostima apsolutno su spremni na sve što je najbolje dokazala i prljava kampanja koju su vodili protiv izvršne direktorice MANS-a. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, kolegice Jasavić.

I sada ćemo čuti kolegicu Dragičević posljednju u krugu uvodnih izlaganja.

Izvolite, kolegice Dragičević.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Uvažena Skupštino, uvaženi građani Crne Gore,

Zahvaljujem prethodnicima koji su govorili o Zakonu o finansiranju političkih subjekata i političkih kampanja i da ja to ne bih ponavljala sada, sve je to već rečeno, to ste vjerovatno dobro shvatili, ja ću da govorim iz jednog drugog ugla. Rad na Prijedlogu zakona o finansiranju političkih subjekata i političkih kampanja, po mom osobnom mišljenju i utisku, bio je veoma korektan. Imam samo jedan mali kuriozitet koji bih htjela da podijelim sa svima vama.

Na prvom sastanku radne grupe čiji sam i ja bila član, zbog efikasnosti rada radne grupe, mi smo se dogovorili da se za javnost zatvori rad radne grupe. Određeno je bilo da predsjednica Radne grupe poslije završenog rada uvijek da izvještaj za medije. I kad bi dala predsjednica izvještaj za medije i kad ne bi dala, sutradan se u novinama "Dan" pojavio tekst koji je od riječi do riječi prenosio ono što je bilo na radnoj grupi. Ali, od riječi do riječi. Ja sam čak jednom rekla da bi možda bilo dobro da promijenimo salu. Međutim, to nije uvaženo. Evo to sam htjela da podijelim sa vama. Ovo je moje lično zapažanje.

Sad ću nešto da kažem ispred manjinskih partija, odnosno u ime Hrvatske građanske inicijative, Bošnjačke stranke i Force, odnosno i ovih drugih manjinskih partija. Moram da kažem da smo mi veoma zadovoljni kao manjinske partije da sve bude mnogo transparentnije nego do sada i mišljenja smo da smo mi kao manjinske partije u onoj netransparentnosti bili najviše pogođeni i gubili i nadamo se da do toga više neće dolaziti. Kao manjinske partije, imamo jedan amandman koji smo predali i uvjereni smo da će usvajanje tog amandmana u mnogome popraviti i poboljšati uopšte status manjinskih partija u Crnoj Gori.

Na kraju ja bih željela da svim učesnicima radne grupe zahvalim na vrlo tolerantnom i dobrom odnosu i da poželim da se Zakon usvoji sa svim onim amandmanima što ko traži od nas. Hvala lijepa.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

U ime predlagača nakon uvodnih izlaganja ima pravo na komentare i na odgovore na pitanja kolega Simović.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Ja mislim da smo mi svi predlagači ovoga zakona, ali da ispoštujemo tu procedure, kad kažem svi mislim na suštinski sve članove radne grupe, odnosno sve predstavnike svih poslaničkih klubova koji sjede u Parlamentu Crne Gore.

No, ipak, preuzimajući ulogu predlagača, osvrnuo bih se na dvije ocjene koje su se čule u prvim diskusijama, u dijelu gospodina Đukanovića, kazao je jednu ocjenu s kojom se ne slažem da je ovaj Zakon samo dio zakona i sa sa stavom uvažene kolegice Jasavić, gdje je kazala da je onaj zakon iz februara o.g, dakle onaj neustavni zakon prava mjera. Dakle, ne slažem se ni sa jednom ni sa drugom konstatacijom, složio bih se jedino sa, možda taj sud da je dio nečega se možda odnosi na diskusiju gospodina Đukanovića, jer od ukupno raspoloživih pet minuta za diskusiju, tačno je 57 sekundi iskoristio jer je i sam kazao - Sada ću se osvrnuti na Zakon o finansiranju političkih partija. Taj mali dio Vaše diskusije odnosio se na tačku dnevnog reda, a ostalo je bilo opšta priča s kojom se apsolutno ne slažem.

Ovaj zakon ne može biti dio zakona, dio uređivanja jedne oblasti, jer ovaj Zakon u cjelosti uređuje jednu veoma osjetljivu oblast, kakva je oblast finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja. Ovaj zakon ne može biti dio, jer smo u cjelosti, ne dijelom nego u cjelosti, prihvatili preporuke jedne relevantne međunarodne diskusije savjetodavnog tijela Savjeta Evrope, kakav je GRECO. Od svih devet preporuka ranije usvojenih pet, sada četiri možemo da kažemo da je Crna Gora lider ne samo u regionu, nego i šire u odnosu na procenat usaglašenosti sa GRECO preporukama. Ovaj Zakon ne može biti dio, jer smo u cjelosti usvojili preporuke koje je dala naša domaća institucija kakva je Državna revizorska institucija i ovaj zakon ne može biti dio zato što smo praktično hoćemo, otvoreno, korektno da saopštimo u cjelosti usaglasili stavove između političkih subjekata koji su učestvovali u radu radne grupe i civilnog sektora.

Dakle, to nije dio, to je cjeloviti odgovor u odnosu na ono što je bio zahtjev prilikom izrade ovoga zakona, a, ponavljam, imali smo i jednu olakšavajuću okolnost Nacrt zakona koji je došao od strane Vlade Crne Gore, koji je koordiniran u kabinetu potpredsjednika gospodina Markovića i uz učešće svih političkih subjekata, kasnije ovdje u Parlamentu i

civilnog društva. Ja mislim da ovaj Zakon treba da bude na ponos svih onih institucija koje su učestvovala u njegovoj izradi i sasvim je realno očekivati da svi oni koji se zaklinju u odnosu na evropski put Crne Gore, a to je široki front političkih subjekata u Crnoj Gori, da glasaju ovaj Zakon. I drugo zbog čega se ne mogu saglasiti sa kolegicom Jasavić, zamislite ko to saopštava, uvažena pravica, konstataciju da prava mjera može biti nešto što je neustavno. Prava mjera može biti zakon koji je od ukupno svojih 22 člana, koliko je bilo izmjena i dopuna toga zakona, 20 članova Ustavni sud proglasio neustavnim. Ja mislim da je ovo dobra prilika kada se usvaja ovaj zakon, da oni koji su radili na onome zakonu, kao izvorni autori, znamo ko je bio izvorni autor, znamo da su potpisnici formalni toga zakona bili predstavnici opozicije i mislim da je ovo trenutak da svi oni koji su glasali za taj zakon bi bilo dobro da ga makar ne pominju i da to bude, da kažem, jedna epizoda prolazna u političkom životu Crne Gore, u parlamentarizmu Crne Gore kada je politika bila važnija od prava.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem.

I u ime klubova pravo odgovora na Vaše komentare.

Poslanik Đukanović. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, Vama se obraćam. Nijesam htio da tražim proceduralno, ali mislim da je veoma važno da se govori istinito u ovom Parlamentu.

Ja sam spomenuo da je Zakon o finansiranju političkih subjekata dio izbornog zakonodavstva. Gospodin Simović je to protumačio na drugi način i onda smo čuli niz insinucija netačnih.

Gospodine Simoviću, sve što sam saopštio je tačno. Recite i ono što ste usvojili i ono za što ste Vi glasali nećete da sprovedite. Zbog čega nema danas elektronske identifikacije birača, a obavezali ste se da će startovati 1.novembra? Zbog čega danas, nije implementiran Zakon o vođenju biračkog spiska, gospodine Simoviću? Nije implementirano zbog toga što god bi se implementiralo, a moglo bi da narušiti monopol Demokratske partije socijalista i da ih ugrozi, Demokratska partija socijalista to neće da uradi.

Gospodine Simoviću, koristiću grubu riječ, kako vas nije sramota da posle sedam godina od usvajanja Ustavaneće nijedan organ da definiše šta znači imati prebivalište 24 mjeseca? Gospodine Simoviću, ustanite i definišite to. To je ustavna norma. Član Ustava 45, koji se mijenja jedino na referendumu sa 60% glasova "za". Znači, da bi se ta norma promijenila, mora da glasa preko 300 hiljada građana Crne Gore. Vi to nećete da promijenite i zato nije čudo što se dešava u Crnoj Gori da se broj stanovnika poveća za pet hiljada, a broj birača za 120 hiljada.

Vaše priče da je to druga metodologija zaista su više nego neozbiljne.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Izvlite, kolegice Jasavić.

Nemate pravo.

Čitajte Poslovnik, kolege. Nije inkriminisana riječ. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Samo kratko. Upravo prava mjera za zloupotrebu državnih resursa koje ste vi brutalno sprovodili za vrijeme parlamentarnih izbora 2012. kao i za vrijeme predsjedničkih izbora, a i ranije pretpostavljam, za šta nemam dokaze, jer afera "Snimak" je dokaz za ovo o čemu sad govorim, ali je analogno, potpuno logično da ste to i ranije radili, o čemu su građani samo pretpostavljali, ali afera "Snimak" je jedan od dokaza kojim se potvrđuje da su građani bili u pravu, je upravo dokaz da je ta brutalna zloupotreba državnih resursa koje ste vi vršili mogla biti zaustavljena samo onakvim zakonom kakav je donijet. Zbog takvog zakona kakav je bio, vi niste osvojili apsolutnu vlast u Podgorici. Došli ste u poziciju da četiri mjeseca se osjećate, na zadovoljstvo kompletne Crne Gore, vrlo nelagodno, jer je to bio pravi put da se naprave prave demokratske promjene i da se mirnim putem dođe do demokratske smjene vlasti, što je naš osnovni cilj. Osnovni cilj Pozitivne Crne Gore je smjena vlasti mirnim putem.

Ovaj zakon je to omogućavao. Mi smo imali koalicioni dogovor sa kolegama iz SDP-a. Vi ste uspjeli da se, nažalost ogromnog broja građana Podgorice, i to velike većine, 53% građana Podgorice, dogovorite neprincipijelno sa Socijaldemokratskom partijom i na taj način zaustavite demokratsku smjenu vlasti i na taj način zaustavite demokratizaciju Crne Gore u njenom daljem evroatlantskom putu. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i Vama.

Možete da se javite za raspravu, ali ne Vi, nego neko od poslanika ukoliko želi.

Kolega Bulatović ima riječ, a nakon njega koleginica Bošnjak. To su dva jedina diskutanta koliko sam ja informisan iz ovog papira koji imam ispred sebe.

Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Dame i gospodo, ako bi pokušao neko da nas ušemi u Zakon o finansiranju političkih stranaka, mi bismo pobjegli od suštine, a suština je sljedeća: Demokratska partija socijalista danas vrši praktično apsolutnu i nekontrolisanu vlast sa najmanjim brojem poslanika otkad postoji ta partija, to je 30, od njenog osnivanja, i to zahvaljujući zloupotrebama državnih resursa, što je otkriveno kroz aferu "Snimak".

Dakle, poenta ove rasprave jeste zaustaviti da jedna vlast funkcioniše, a da nije to izraženo na slobodan i demokratski način i da je to ubjedljiva volja građana. Danas predsjednik Crne Gore sjedi tamo gdje sjedi, na osnovu izborne krađe. Danas u Podgorici stoluje Demokratska partija socijalista na osnovu manjine biračkog tijela, u Nikšiću na osnovu kupovine glasova i političke korupcije.

Sve to se pojavilo u najdramatičnijem vidu nakon pokradenih predsjedničkih izbora kada je došlo do masovnih protesta i kada je duboka politička kriza koja je prijetila da eskalira u destabilizaciju Crne Gore završena političkim dogovorom i kompromisom i između ostalog Demokratskog fronta, prije svega kao najjače grupacije čiji je predsjednik kao nezavisna i vanstranačka ličnost podržan od čitave opozicije, suštinski pobijedio na tim izborima. Zaboravlja se da je tada spriječena eskalacija krize i da smo mi se privremeno vratili u Parlament i uzeli učešće u radu višestranačke radne grupe. Danas, u ovom trenutku, dok svi mi govorimo imamo činjenicu obmane od strane vlasti i Demokratske

partije socijalista i hoćete da nas svodite na paragrafe Zakona o finansiranju političkih stranaka. Neće baš moći to tako. Mi gledamo cjelinu. Lokalni izbori u Herceg Novom se održavaju 14.decembra, a da na tim lokalnim izborima nije implementirana odredbama Zakona o izborima odbornika i poslanika o elektronskoj identifikaciji birača, ili, prosto rečeno, da se spriječi krađa putem takozvanih "fantom" birača, duplog glasanja za šta su majstori policija, Agencija za nacionalnu bezbjednost i štabovi Demokratske partije socijalista. To je poenta čitave priče. I gospodin Đukanović je izmeđuostalog govorio i na tu temu. Kao građanin i kao poslanik sam zabrinut današnjim ponašanjem Demokratske partije socijalista i potpredsjednika Vlade, koji je rekao da za njega Deklaracija POSP-a nije Sveto pismo. Ovaj zakon se naslanja na prethodnu raspravu, jer prethodna rasprava i zakon inauguriraju agenciju koja treba da kontroliše primjenu ovoga zakona, a mi smo dokazali da ta agencija neće biti nezavisna. Biće zavisna od političkih struktura.

Vratiću se ponovo na POSP, koji očigledno nervira neke ljude, gdje je većinom poslanika Evropskog parlamenta koji su jednoglasno, koliko god da ih je bilo, više nego u drugim slučajevima usvojili Deklaraciju u kojoj piše: Primjećuje se sa zabrinutošću da je sprovođenje svih izbora snažno osporavano i poziva crnogorske vlasti da snažno i sistematično unaprijede izborni, zakonodavni i organizacioni okvir.

Dalje, konstatuje da Državna izborna komisija nije uspostavljena na vrijeme za majske izbore, da centralizacija biračkog spiska nije okončana prije decembarskih izbora u Herceg Novom i da su značajne izmjene Zakona o finansiranju političkih partija poništene od strane Ustavnog suda. Značajne, ne značajan broj, nego značajne. Ostaje vrlo problematično kako su poništene. Poništene su zbog toga što Demokratska partija socijalista kad ostane u manjini ovdje instalira svoje mehanizme koje ima sada, nažalost, u Ustavnom sudu. Dakle, na tom sastanku je konstatovano i sljedeće: Da nijesu stvoreni uslovi za implementaciju Zakona o izboru odbornika i poslanika koji se odnose na primjenu elektronske identifikacije birača i u cilju izbjegavanja dalje političke polarizacije između vlasti i opozicije poziva se na potpunu implementaciju zakonskih normi. Mi jesmo polarizovani, mi smo podijeljeni na one koji su spremni da rade demokratski i one koji su spremni da zloupotrebljavaju državne resurse u svoju korist.

Ovdje je već rečeno, i to je rekla Evropska komisija, da vlast mora da implementira zakone. Šta imamo sada? Imamo glasanje onda kada se mora. Kada se ne mora, onda se traže proceduralni razlozi kao što je vezano za ovu Deklaraciju koju je parlamentarni Odbor za stabilizaciju i pridruživanje usvojio. Dakle, Demokratski front uočava da Demokratska partija socijalista želi da opstruira sve vezano za set izbornih zakona, da pokušava i dalje da kontroliše izborni proces kako je to radila i na majskim izborima. Zato smo predložili dva zakona. To su predložili gospođa Bošnjak i gospodin Đukanović vezano za Zakon o državnim službenicima i namještenicima, kao i Zakon o radu, da vidimo da li postoji tu spremnost da razgovaramo oko finalizacije ovoga zakona. Pozivam vlasti da ne nastave sa jednostranim potezima, jer sve ima svoju toleranciju. Jer, ako je ko pokazao spremnost za dijalog i trpeljivost, upravo jeste Demokratski front kao najjača i najorganizovanija politička grupacija u Crnoj Gori. Opoziciona, naravno.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:č

Zahvaljujem.

Komentar predlagača, kolega Simović.

Izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Gospodine Bulatoviću, skoro na kraju našeg današnjeg radnog dana bih ipak zahvalio što danas već treći, četvrti put pominjete POSP. Pominjete tu usvojenu Deklaraciju koja u svom sadržaju ima i 20 preporuka. Zahvaljujem Vam, jer je ovo zbilja dobra prilika da malo, zbog crnogorske javnosti, pojasnimo neke stvari. Nije mi uopšte namjera da sad na kraju pojašnjavam ta proceduralna pitanja, to što je bilo od 14 evropskih parametaraca prisutno tri, pa Vi kažete apsolutno evropski parametarci bili saglasni sa ovim preporukama. Ne želim da komentarišem činjenicu što je od ukupno 28 članova POSP-a koliko broji crnogorska i evropska delegacija bilo prisutno 13. Naprotiv. Iako sam kazao svoj sud tamo u Briselu da smatram da to nije dobro da u evropskom domu u Evropskom parlamentu ne poštujemo pravila, valjda je put ka Evropi upravo poštovanje pravila, posebno onih koji su sami usvojili, to nije sad važno. Želim da pred crnogorskom javnošću da ponovim ono što sam kazao i u Briselu. Od svih 20 preporuka, mi smo saglasni sa 18. Nijesmo saglasni sa dvije preporuke. Nijesmo saglasni i to samo sa drugim stavom preporuke broj šest i nijesmo saglasni sa preporukom broj devet. Nijesmo saglasni sa odnosom kako su pokazali i ta tri prisutna evropska parametarca i članovi crnogorske delegacije koji su glasali za tu preporuku u odnosu prema medijima. Mi smo smatrali da uređivačka politika nije pitanje političara, parametaraca. Da to treba ostaviti uređivačkim timovima, da to treba ostaviti regulatornim tijelima. Smatrali smo da to nije preporuka u evropskom duhu, a posebno se nijesmo mogli složiti sa preporukom broj devet, u kojoj je saopšteno da svi izbori su snažno osporavani, čak i oni, i to sam upozoravao kolege iz Evropskog parlamenta - čuvajte sebe od te preporuke, čak i oni izbori u odnosu na koje su relevantne posmatračke misije ODHIR-a i Savjeta Evrope kazale ocjene kakve su kazale. Izbori su sprovedeni profesionalno, efikasno, obezbjeđen abijent za slobodno izdržavanje volje građana. Upozoravao sam u odnosu na tu preporuku devet i govorio –ajmo neka putokaz budupreporuke Savjeta Evrope i ODHIR-a. Pitam se kome to nije odgovaralo što nijesmo upisali to i u toj preporuci, a posebno mi je zasmetala upravo ta činjenica koja se pominje o Ustavnom sudu.

Gospodine Bulatoviću, nije Ustavni sud oborio značajne izmjene Zakona o finansiranju političkih partija. Ustavni sud je oborio neustavne izmjene.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala.

Kolega Bulatović, komentar. Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Ustavni sud, dame i gospodo, je oborio značajne odredbe Zakona o finansiranju političkih partija. To što je Demokratska partija socijalista izgradila mehanizam da na osnovu ustavnih promjena iskontroliše i Ustavni sud, i Sudski savjet, i Tužilački savjet i da pokušava da uspostavi kontrolu nad Agenciju za borbu protiv korupcije je evidentno i danas je potpuno demaskirano na javnoj sceni. Tamo gdje ostanete u manjini ovdje u ovom Parlamentu, vi tražite dodatne alibi. To je bio Ustavni sud. Ja sam vrlo namjerno danas govorio o POSP-u. Da pokaže se pravo lice Demokratske partije socijalista. Otkada postoji POSP na devet sjednica je Predrag Bulatović je učestvovao. Nikada nije bio veći broj od tri, četiri, pet, nikada šest poslanika Evropskog parlamenta. Veoma često jedan. Kada smo ostajali u

manjini, mi iz opozicije shvatili smo da su te preporuke usaglašene negdje u centru Brisela i da je to njihovo mišljenje.

Dakle, preporuke nije pisao Predrag Bulatović, ni Azra Jasavić. Preporuke je pisao predsjedavajući ovoga tijela iz Evropskog parlamenta gospođa Doc. Možete jedino da sumnjate gospodina Krivokapića da je on učestvovao u ovome. Ja nijesam predsjedavao tim POSP-om, nego je predsjedavala gospođa Doc, a djelimično i gospodin Krivokapić. Nije samo vama smetalo ovo, svi izbori. Pa zar je malo nekih izbora? Zar je malo predsjedničkih izbora koji su nas doveli do ivice velike političke krize, gdje smo samo mudrošću Demokratskog fronta, koji je najdirektnije kao vodeća opoziciona snaga oštećen i naš predsjednički kandidat, odnosno kandidat opozicije, stabilizovali političku krizu. Vi sada pokušavate da uradite nešto što anticipirate za neki budući period.

Gospodine Simoviću, evo kako se brine o slobodi medija, kada je rečeno da se iskazuje zabrinutost zbog pada profesionalnosti, objektivnosti informativnog programa Javnog servisa. Tu se brinete, brinete se za informativni program koji je kritikovan po drugi put u ovim preporukama. Naravno, to je uporište Demokratske partije socijalista. Gospodine potpredsjedniče Skupštine, i oni su imali problema gdje se govorilo o napadima na Vanju Čalović istaknutog aktiviste i borca protiv korupcije i organizovanog kriminala, ali njima je maska bilo ovo. Meni je veoma drago da je danas DPS pokazao svu nervozu zato što je ostao u manjini upravo zato što ne primjenjuje evropske standarde u oblasti ključnoj, a to su izbori i demokratski izbori. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala, kolega Bulatoviću.

Ne znam zbog čega ste to uputili meni. Ja za razliku od Vas nikad nijesam bio u DPS-u.

Hvala. Koleginica Bošnjak. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani građani i građanke Crne Gore,

Slušajući moje kolege iz vlasti, stiče se utisak da mi živimo u jednoj slobodnoj državi, demokratiji i da ovo sve što donesemo ovdje i usvojimo da se to tako i primjenjuje. Ali, naravno, svi znaju da to nije tako i da u ovoj državi postoje takozvani "zaštićeni medvedi" za koje zakon ne važi tako da ja ne sumnjam ma koliko mi dobili dobar tekst nekog zakona, da on može da spriječi ono što radi Demokratska partija socijalista zbog toga što u ovoj državi vlada nesloboda i u ovoj državi pada diktatura, koja je prikrivena. Puna su nam usta demokratije i lijepih riječi, a u suštini iza toga se krije se jedna velika autokratija i diktatura. Ponekad ponešto i izađe vani kao što je sad ovo što je Vlada donijela o zabrani na 50 metara da se ne smije štrajkovati ili građani svoj protest prema radu Vlade i uopšte u Skupštini i ostalim javnim funkcionerima da iskažu govori ustvari koliko ste blizu kraja i koliko diktator polako počinje da gubi kompas. Moram reći da je to veliki auto gol.

Što se tiče Zakona o finansiranju političkih subjekata i finansiranju političkih kampanja, mi smo kao Radna grupa radili intenzivno na ovom zakonu i usaglasili dosta odredbi ovih zakona. Par stvari je bilo na glasanje i nije postignut konzenzum, ali i dalje nemam iluziju da će ovo spriječiti zloupotrebe na koje ste vi spremni.

Govoriću prvo o zloupotrebama državnih resursa. Vi znate da ja imam prilično jasnu retoriku i da se ne libim da prozovem ljude imenom i prezimenom. Ako njih nije sramota da nešto rade, ni mene sramota da njih nazovem i prozovem ko su. Ja sam ovdje na jednoj od sjednica posebnih za poslanička pitanja pitala ministra unutrašnjih poslova kako to ministar Numanović zloupotrebljava službeno auto mijenjajući tokom vikenda registracije i stavljajući takozvane civilne registracije da bi ih koristio u privatne svrhe, pa onda se čak zaboravi pa onu signalizaciju koja je za VIP ličnosti uključi na civilne tabilice. I dobila sam odgovor da je to tačno, ali niko ne reaguje - državni tužilac ne reaguje, niti policija. I vi govorite nama o nekoj demokratiji i o nekim fer izborima. Vi ćete i dalje nastaviti da zloupotrebljavate zato što imamo ne slobode institucije sistema, imamo jedan Ustavni sud koji još uvijek nije odgovorio kakvi će biti ovi izbori, da li je zakon primjenjiv za izbore u Herceg Novom. Svi dobro znamo da namjerno nije se došlo do toga da se realizuju sve odredbe ovog zakona, jer želite da pokušate na istim onim manipulacijama i krađama na kojima ste i u ostalim opštinama dobili vlasti odradite sad na ovim izborima u Herceg Novom. Imamo jednu Državnu izbornu komisiju koju ste, takođe, izglasali trgovinom, nažalost, sa jednom opozicionom političkom partijom, tako i ostale institucije Sistema. Govorim na veliku našu žalost, na neke partijske kalkulacije i sitne fotelje su spremne neke opozicione partije. Ali, izglasali ste to i sad imamo Državnu izbornu komisiju koja nam kaže da je sve regularno. A fino znamo da je sve neregularno, da se ne poštuje odredba koja bi zaštitila nas i dala nam neku mogućnost za koliko toliko fer izbore. Ali jednostavno zbog toga ja ne gajim iluziju da će ovaj zakon išta doprinijeti u tom smislu. Mi smo učestvovali u radu jer ne želimo da blokiramo, jer nećete vi uvijek biti na vlast, a ovi zakoni će i dalje teći jer će biti usvojeni, nadam se. Zbog toga mislim da smo dali neki doprinos, to će negdje ostati zapisano. Ali ovaj zakon koliko god je on negdje na papiru spriječio to da mi nećemo imati u onoj mjeri izraženu partijsku zloupotrebu zapošljavanja tokom izborne kampanje, u međuvremenu, odnosno u ovom vremenu van izbornih kampanja, imamo DPS zapošljavanja i svi građani znaju da ako nemate partijsku knjižicu vladajućih partija, ili ako nemate dobra leđa u smislu nekih rođaćkih veza, da se ne može niko zaposliti. To je, nažalost, razlog što ogroman broj mladih ljudi napušta ovu državu jer ne dozvoljavaju da neko ko je mnogo lošiji od njih njima komaduje. I to je nešto što dovodi i degradira ovu državu i zbog toga smo u ovakvom stanju kakvom jesmo. Zbog toga smo kolega Đukanović i ja da bi spriječili predložili izmjene Zakona o radu i izmjene Zakona o državnim službenicima i namještenicima, da se poštuju kriterijumi, da se ukine diskreciono pravo starješina da mogu sa lica da zaposle koga oni hoće. Smatramo da treba da se poštuje škola, obrazovanje i stručnost, kako bi zaista pravi ljudi došli na prava mjesta. Meni je žao što moram da kažem da se često na odborima stidim ljudi koji predstavljaju Vladu, stidim se njihovog neznanja. Vjerujte je, ali to je rezultat toga zbog toga što birate ljude po partijskoj pripadnosti i ne gledate stručne ljude. I oni su sami zbunjeni, ali očigledno imaju leđa i imaju dovoljno drskosti da budu na pozicijama koje ničim nijesu zaslužili.

Što se tiče našeg Demokratskog fronta, mi ćemo da vidimo, zavisi od ishoda da li će se glasati ova dva zakona koje smo kolega Đukanović i ja predložili i da li ćemo podržati ovaj zakon. Iako smatramo da je ovaj zakon unapređenje, u velikoj mjeri usaglašen, ali smatramo bez ove dopune jer smatram to setom zakona, da ovo postoji besmisleno i otvara mogućnost da možete dalje da radite onako kako ste navikli.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Zahvaljujem, koleginice.

Imate kometar na Vaše izlaganje od strane predstavnika predlagača.

Kolega Simović.

Izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Uvažena koleginica Bošnjak kazala je u svom izlaganju, citiraću "Ne libim se kada saopštavam svoje ocjene o pojedincima". To je legitimno, prihvatam. To je Vaš politički stil i ima svoje određene političke vrijednosti. Ali ono što mene zabrinjava jeste da isti taj princip imate i kada pričate o svojoj državi. Kada dajete karakteristike, ovo se odnosi dijelom na Vas, ali značajnije na grupaciju iz koje dolazite, posebno kada govorite o svojoj državi kad se izmaknete malo od države. To su ocjene koje zbilja zabrinjavaju. Ja mislim da bi bilo najbolje da svi zajedno saopštavamo ocjene koje govore da živimo u svojoj državi koja ima svoju dugu istorijsku tradiciju, u svojoj državi kojoj smo svi zajedno u maju 2006.godine obnovili državnost, da živimo u državi u kojoj svi zajedno težimo da se u njoj ekonomski bolje živi, da se kvalitetnije živi, da svi zajedno živimo u državi u kojoj svi zajedno želimo da unaprijedimo vladavinu prava, da živimo u državi koju svi zajedno želi da dovedemo do evropskih ciljeva, a jedan od mehanizama je usvajanje ovog zakona. Ne tako što će usvajanje zakona za koji sad ste kazali da je dobar, usaglašen, veliki korak naprijed, ali se postavlja ne evropski uslov, ultimatum hoće li biti usvojen tamo neka druga dva zakona. To nije evropski. Takođe, da živimo svi zajedno u državi koju ćemo, siguran sam, veoma brzo dovesti do njenih evroatlantskih ciljeva. Želio sam sa Vama da podijelim razmišljanja, uvažavajući Vaš politički stav da se ne libite kada govorite o pojedincima. Ali, molim Vas da svi zajedno povedemo računa kada govorimo o svojoj državi.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Odgovor na komentar.

BRANKA BOŠNJAK:

Ja smatram, gospodine Simoviću, da sam mnogo veći patriota od Vas, a svoj patriotizam i svoju ljubav prema ovoj državi nosim u sebi i nemam želju, niti potrebu da barjačim sa tim kao što Vi radite. Ja mislim da oni koji imaju potrebu da to stavljaju ispred sebe i stalno pričaju o tome, nešto nije u redu. Da ne kažem da oni drže ruku na srcu, a druga ruka je u džepu građana. Znači, ne vodite računa o javnom interesu i mi imamo mnogo tih patriota te vrste i ja sam vrlo ponosna na to što nijesam jedna od njih i što zaista uredno plaćam sve poreze ovoj državi i poštujem sve i pokušavam da sve što ne valja nazovem pravim imenom, a u želji da se nešto poboljša i da bude bolje svim građanima. Tako da, ako Vi smatrate da je patriotizam to da ne ukažemo na nešto što ne valja i da treba to da se prećuti, to je Vaša percepcija patriotizma. Ja mislim da su velike patriote oni koji zaista prave stvari nazovu pravim imenom i sve što ne valja i odgovorno stanu iza toga, naravno za svoju izgovorenu riječ.

Što se tiče ovih zakona, nijesu to drugi zakoni. Vi odlično znate da se tokom rada na Radnoj grupi ukazala potreba da treba da se mijenjaju i ti zakoni iz razloga što svi znamo da postoji nepotizam, klijentelizam, partijsko zapošljavanje, ali našoj Radnoj grupi od strane

kolegijuma nije data nadležnost da se bavi drugim zakonima. Onda smo se dogovorili da možemo mi koji smo imali tu ideju da donesemo ova dva zakona i mi smatramo da je samo ako se oni usvoje, napravio se taj veliki iskorak naprijed što se tiče zapošljavanja, odnosno zloupotrebe zapošljavanja u partijske svrhe.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Imate još jedan komentar na Vašu diskusiju.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Razumijem potrebu svakog poslanika i pravo svakog poslanika u ovom Parlamentu da predloži izvjesne izmjene i dopune zakona. Razumijem uvažene kolege iz Fronta zašto su imali potrebu da predlože izmjene i dopune Zakona o državnim službenicima i namještenicima i izmjene i dopune Zakona o radu, o kojima ćemo raspravljati odmah nakon ove tačke dnevnog reda. Ali, ne bih se složila sa pravne tačke gledišta sa uvaženom kolegicom Bošnjak, sad ću da Vas parafraziram, izvinite, da su ova dva zakona koje ste predložili u setu sa ovim zakonom. Pravno nijesu u setu sa ovim zakonom, iz razloga što je vaš glavni motiv za predlog ova dva zakona bio zloupotreba u zapošljavanju, a mi smo ovim Zakonom o finansiranju izbornih kampanja upravo članom 33 otklonili svaku zloupotrebu u postupku zapošljavanja. Znači, ovaj zakon gdje je ta zloupotreba u potpunosti otkonjena i gdje zaista svako može da uvidi kako ide postupak zapošljavanja, ne može se posmatrati u setu sa ova dva zakona, niti ova dva zakona u setu sa ovim po ovom pitanju. I zaista ne razumijem čemu to da se uslovljava glasanje o ovom zakonu izglasavanjem ova dva zakona. Znači, ako postoje neke norme koje Vi smatrate, ili bilo ko smatra, možda i meni neke norme ne odgovaraju u ova dva zakona, nije problem da se raspravlja o tim zakonima, da se zaista posmatraju, analiziraju te odredbe zakona, ali da se uslovljava donošenje ovog zakona upravo ovim zakonima u ovom dijelu gdje se ovim zakonom ta zloupotreba potpuno isključuje pravno to nije moguće. E, sada, politički razlozi su nešto drugo. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i Vama.

Želite li odgovor. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Nijesam uopšte pravno ni mislila. Ja sam rekla da je to naš stav, Demokratskog fronta. Znam da to nije vaš stav. Jer, da je vaš stav, vi biste sa nama ušli u proceduru izmjene ova dva zakona. Ali istina je to da je ovim Zakonom o finansiranju političkih partija u vremenu izborne kampanje to poboljšano i riješeno, ali ne uopšte. Mi smo htjeli da to stavimo ne samo za vrijeme izborne kampanje, nego da uopšte onemogućimo što više partijsko zapošljavanje i zapošljavanje po rođačkim vezama. Iz tog razloga smo predložili ova dva zakona, jer mi smatramo da je to set zakona. Ja ne kažem da je pravno to tako i ne kažem da vi stojite iza toga, nego kažem da mi kao Demokratski front, to je naš politički stav i mi se prema tome tako odnosimo jer smatramo da samo u onom segmentu izbornih kampanja, da onda to nije riješeno. Jer je mnogo vremena mimo izbornih kampanja kad postoji ta zloupotreba i političko zapošljavanje. I mislimo da trebamo da mladim ljudima

pošaljemo jednu poruku da će da se cijeni njihovo znanje i njihova diploma, a ne partijska knjižica. Zbog toga smo i predložili ovaj zakon.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Ovim smo zaključili raspravu.

Imate pravo na završnu riječ ako želite da iskoristite. Naravno, bez pominjanja imena.

Kolega Simović zna Poslovnik, dugo je u Parlamentu i vjerovatno će iskoristi završnu riječ na način kako to koristi predlagač. Izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Ne mogu garantovati, aako budem pominjao, pominjaću po dobru. Po našem zajedničkom dobru, a ja mislim da je naše zajedničko dobro što smo pripremili ovakav prijedlog zakona i vjerujući da ćemo činom glasanja, i to punim konsenzusom, dokazati da je to zakon koji je dobro ukupnog našeg društva, zakon koji znači ispunjavanje preporuka naših međunarodnih partnera, zakon koji uređuje, ponavljam, jednu osjetljivu oblast kakva je finansiranje političkih partija i izbornih kampanja. Uostalom, i rasprava danas je pokazala da su svi učesnici u ovoj raspravi dali svoje pozitivne ocjene u odnosu na domete ovoga zakona. Nijesam čuo nijednu sugestiju, primjedbu, protivljenje bilo kojoj normi, koja je sadržana u ovom zakonu.

Bilo je određenih razmišljanja i, evo da ne povrijedim bilo koga, uslovljavanja da će se glasati za taj evropski zakon, za taj zakon koji je u potpunosti usvojio GRECO preporuke, kojeg sada možemo svi zajednički da predstavimo kao naše dobro, ali da će se glasati za taj zakon ako se izglasaju neka druga dva zakona koja, kao što je kazala koleginica Vuksanović, nijesu iz paketa tog zakona. Ali, ostavljajući prostor da sjednemo da zajednički radimo na tim zakonima, da ne povrijedimo već dostignute standarde važećih zakona. Dakle, proces koji, po mom mišljenju, treba da ostane otvoren.

I na samom kraju, ja mislim da je svima nama jasno da ni jednim zakonom, a ni ovim zakonom, ni bilo kojim, ne može se politički gubitnik proglasiti pobjednikom. Ne može ni jedan zakon tradicionalnim gubitnicima obezbijediti pobjedu u susretu sa izbornom voljom građana Crne Gore. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Proceduralno. Izvolite, naravno.

AZRA JASAVIĆ:

Hvala, potpredsjedniče. Set antikorupcijskih zakona podrazumijeva njihovu cjelovitost. I kolege iz Demokratske partije socijalista treba da znaju, Vama se obraćam, da je ključni organ koji će sprovoditi ovaj zakon Agencija za sprječavanje korupcije.

Danas smo imali raspravu o tom zakonu i vidjeli smo vrlo jasno da je intencija Demokratske partije socijalista da ta agencija funkcioniše na način da je oni potpuno kontrolišu. Ako imaju ovdje većinu u Parlamentu da im se izglasa taj zakon, ovaj zakon koji će primjenjivati, pratiti i kontrolisati Agencija za sprječavanje korupcije ne može dobiti podršku, jer je ovo set antikorupcijskih zakona, a ne pojedinačno zakon po zakon. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Koleginice Jasavić, isporučujete na pogrešnu adresu. Imate drugu adresu koja Vam je vjerovatno poznata. Dakle, adresa na koju ste to izručili je zaista pogrešna, ali u dobrom duhu da okončamo današnju raspravu.

Da zahvalimo svim poslanicima i poslanicima na doprinosu da okončamo dvije veoma važne tačke Predlog zakona o sprječavanju korupcije i Predlog zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Da podsjetim da je na zahtjev nekoliko poslaničkih klubova podnošenje amandmana do ponedjeljka u 11 sati na ova dva zakonska teksta. Naravno, nastavićemo raspravu u ponedjeljak o ostalim zakonima koji su iz ovog seta antikorupcijskih zakona.

Dogovorićemo se, bićete obaviješteni na vrijeme o terminu početka rasprave u ponedjeljak. Ali, s obzirom da imamo veoma važan odbor u ponedjeljak u 11 sati, ne očekujte da će to biti prije 12 sati.

Zahvaljujem za pažnju.

08.12.2014.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Uvažena gospodo, uvaženi građani Crne Gore, plenum nastavlja sa radom.

Prelazimo na **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju sukoba interesa**. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Duško Marković, potpredsjednik Vlade i ministar pravde i Svetlana Rajković, generalna direktorica Direktorata za međunarodnu pravnu saradnju i evropske integracije. Pozdravljam ih. Izvjestioci Odbora su Luid Škrelja, Zakonodavnog odbora i Marta Šćepanović, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Ne želi. Znači, znamo sve. Da li izvjestioci odbora žele nešto reći? Ni oni. Onda otvaram raspravu. Prelazimo na prvi krug.

Uvažena koleginica Kovačević će u ime Demokratske partije socijalista. Izvolite koleginice.

ZORICA KOVAČEVIĆ:

Hvala gospodine potpredsjedniče.

Poštovani poslanici, poštovani građani, uvaženi gospodine Markoviću, gospođo Rajković,

Akcionim planom za poglavlje 23, kao i preporukama Evropske komisije iz 2014. godine predviđeno je donošenje izmjena i dopuna Zakona o sprječavanju sukoba interesa i to izmjene koje se odnose na proširenje i kategoriju lica koja su dužna da prijavljuju imovinu, propisivanje članstva javnih funkcionera u upravnim odborima javnih preduzeća, kao i ostala pitanja iz ove oblasti.

Donošenjem izmjena i dopuna Zakona o sprječavanju sukoba interesa u potpunosti će se ispuniti standardi u ovoj oblasti, sprovesti planirane aktivnosti, ispuniti mjere propisane strateškim dokumentima, dok bi se kroz izmjene zakona i efikasan rad komisije vrlo brzo postigao napredak u pregovorima sa Evropskom unijom i Crna Gora bi se vrlo brzo pozicionirala kao primjer zemlje sa dobrom praksom u preventivnoj borbi protiv korupcije. Time bi se u krajnjem dodatno podigao njen međunarodni ugled, unaprijedila regionalna međunarodna saradnja i podstakli evroatlantski integralni procesi. Najbitnije, pojačalo bi se

povjerenje javnosti u rad institucija za preventivnu borbu protiv korupcije. Ovlašćenja komisije treba da doprinesu eliminaciju dosadašnjih limita i poboljšanje efikasnosti preventivnog antikorupcijskog djelovanja u oblasti sprječavanja sukoba interesa i obezbjeđivanje efikasne primjene kaznene politike protiv prekršilaca odredbi ovog zakona. Predlogom zakona u odnosu na prethodni zakon, dopunjena je definicija javnog funkcionera, tako da javni funkcioner po ovom predlogu zakona je izabrano, imenovano ili postavljeno lice u državnom organu, organu državne uprave, pravosudnom organu, organu lokalne samouprave, organu lokalne uprave, nezavisnom tijelu, regulatornom tijelu, javnoj ustanovi, javnom preduzeću i drugom pravnom licu koje vrše javna ovlašćenja, odnosno djelatnosti od javnog interesa ili je u državnom vlasništvu, kao i lice na čiji izbor, imenovanje ili postavljenje organ vlasti daje saglasnost bez obzira na stalnost funkcije, nadoknadu, što je novina. Takođe je Predlogom zakona proširena definicija povezanog lica, tako da je povezano lice srodnik javnog funkcionera u prvoj liniji, pobočnoj do drugog stepena srodstva, bračni i vanbračni supružnik, usvojilac ili usvojenik, član zajedničkog domaćinstva, drugo fizičko i pravno lice sa kojim javni funkcioner uspostavlja ili je uspostavio poslovni odnos.

U drugom poglavlju koji nosi naziv ograničenje u vršenju javnih funkcija novina se odnosi na ograničenje do sada u istom mjesecu javni funkcioner ne može ostvariti prihode u samo jednom radnom tijelu, zatim javni funkcioner koji obavlja poslove u državnoj upravi, organima lokalne samouprave ne može obavljati funkciju poslanika. Takođe se ovim predlogom zakona dodaje da se umjesto dosadašnje zabrane zaključivanja ugovora u javnom preduzeću, ograničenje za organ vlasti u kome javni funkcioner vrši javnu funkciju ne može da zaključi ugovor sa privrednim ili drugim pravnim licem u kome je funkcioner sa njim povezano lice, ima privatni interes.

U trećem poglavlju Predloga zakona izvještaj o prihodima i imovini, novina je obaveza podnošenja izvještaja na zahtjev komisije, kao i naredne dvije godine po prestanku javne funkcije, kako bi se preko ovih izvještaja pratila javna ograničenja po prestanku javne funkcije. Takođe, uvedena je mogućnost da javni funkcioner da saglasnost komisiji za pristup podacima na računima bankarskih i drugih finansijskih institucija koji su zaštićeni bankarskom tajnom koji se daju isključivo za provjere podataka iz izvještaja. Takođe, izmjenama člana 20a predviđeno je da, ukoliko komisija u postupku provjere utvrdi da su imovina i prihodi javnog funkcionera i povezanih lica sa javnim funkcionerima veći u odnosu na realne prihode, javni funkcioner je dužan da na zahtjev komisije u roku od 30 dana dostavi detaljne podatke o osnovama sticanja imovine prihoda.

Na kraju, Predlog zakona za izmjenu i dopunu ovog zakona usaglašen je sa konvencijama Ujedinjenih nacija protiv korupcije, poštovane su preporuke grupe zemalja Savjeta Evrope protiv korupcije i uzete su u obzir preporuke Savjeta Evrope o kodeksima ponašanja za javne funkcionere, kao i iskustva i primjeri dobre prakse evropskih zemalja Slovenije, Hrvatske, Srbije, Njemačke i Mađarske. Ovaj zakon će imati podršku Demokratske partije socijalista koji će ga izglasati.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:
Zahvaljujem kolegginice Kovačević.
Sada ima riječ kolegginica Jonica. Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Hvala potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, predstavnici Ministarstva, poštovani građani,

Svaki put kada donosimo Zakon o sprječavanju sukoba interesa ili kada mijenjamo postojeći, pitam se kakvog ovo smisla više ima. Imajući u vidu što je bilo proklamovano i donošenjem prvog zakona i kakvi su efekti od 2004. godine koji pominjete u obrazloženju, pa do danas u ovome, postavlja se pitanje da li mi samo ovdje ispunjavamo ono što je pusta forma, a do efekata ne stižemo niti ćemo stići na ovakav način. U obrazloženju kažete 2004. godine je prvi put na sveobuhvatan način uređeno pod kojim uslovima i na koji način se vrše javne kontrole nad radom javnih funkcionera sa ciljem sprječavanja sukoba privatnog i javnog interesa. Jesmo li ga kada je to tako sveobuhvatno riješeno 2004. godine spriječili? Nismo. Mijenjali smo ga, donosili smo novi, mijenjamo novi.

Danas opet pitam da li ćemo izmjenom ovog zakona i onim koji će zamijeniti ovaj zakon postići jednu za mene osnovnu stvar, kada je u pitanju ova priča. To je da li ću ja kao javni funkcioner biti praćena na način da se definiše što sam ja od imovine imala na dan kada sam postala funkcioner i što imam danas i koliki su mi bili prihodi u međuvremenu, a koliko mi se povećala imovina. Da li će konačno doći do toga da napravimo paralelu između onoga što je bilo i što jeste sada i između nesrazmjernog povećanja imovine i onoga što je zvanično prikazano u prihodima? Ovdje se pojavljuju neke norme koje ograničavaju zvanične prihode, a nikada zvanični prihodi nisu bili problem nego oni nezvanični. Suština priče ja da ovdje ne vidim opet ništa što će pojačati način nadzora nad onim što se negdje završava na drugačiji posao. Vidim otpor u Ministarstvu da sve ono što je ostavljano nedorečeno i ranije što je ostavljalo prostor da se neke stvari završavaju tako što se i dalje dešava sukob interesa i nastavlja. Jutros smo po pitanju drugog zakona pričali o amandmanima kada je u pitanju Zakon o sprečavanju korupcije, pokušali smo da utičemo na normu koja se tiče poklona, govoreći o tome da se poklonom u smislu ovog zakona ne smatra samo nešto što je bez nadoknade, dakle dato već i što nema srazmjernu nadoknadu. Vi odlično znate što je poznato pričom o fiktivnim poslovima kada je nešto što vrijedi 100.000 da bi bilo pokriveno papirima pa da nije poklon nego kupovina za mnogo manju vrijednost ili bez ikakve vrijednosti, ali samo dokumentom koji se zove ugovor o kupoprodaji pokriva. Jesmo li to pokrili ili nijesmo, a toga je svugdje oko nas suviše. Bio je strašan problem i da se prihvati da se firmama u državnom vlasništvu smatraju one koje imaju 25% kapitala, a ne 33%. Nije značajna razlika u procentu državnog kapitala 8%, ali se priča da se baš u tom rasponu od 25 do 33% nalazi ogroman broj firmi koje iz ovih ili onih razloga nijesu obuhvaćene.

Postojao je otpor da se u povezana lica obuhvate lica koja su politički povezana, a složićemo se da, kada pričamo o sukobu interesa uvijek, osim one lične i rodbinske veze, vrlo često imamo situaciju da upravo politički povezana lica su lica u odnosu na koja se norme ovog zakona krše. I ono što takođe nije definisano ovim zakonom, a na što smo ukazivali prilikom nacрта i javne rasprave na odboru je jedna čudna činjenica, da su na različite načine definisani konflikt interesa jedan koji je meni jako upečatljiv, opet nije našao mjesto u svom zakonu. ...lokalnoj upravi po mom mišljenju ne može biti odbornik, kao što ni službenik u državnoj upravi ne može biti poslanik. Ja sam dobila objašnjenje da bi to bio preveliki obuhvat, i pitala sam gospođu Rajković jednu star.

Primjer dajem, ne mislim zaista bez namjere za konkretnost. Da li vaš šef kabineta može biti poslanik i da li bi možda u slučaju kada vi ovdje branite zakon ta osoba imala konflikt interese i ako nije javni funkcioner. Da li neko ko je zaposlen u lokalnoj upravi ima

konflikt interesa kao odbornik dosledan nekim stvarima? Da li smo ovim zakonom riješili jednu drugu sferu ogromnog prostora za korupciju, a to je priča o planiranju i uređenju prostora? Da li smo sve one koji po raznim odlukama rade planska dokumenta u određenim komisijama unutar određenih firmi po kriterijumima, da i oni prijavljuju imovinu, a ja smatram da je planiranje i uređenje prostora nevjerovatan prostor za korupciju u Crnoj Gori. Odbili smo takođe da proširimo obuhvat lica u odnosu na kojeg se to odnosi, kada je SNP tražio jutros u amandmanima da se to odnosi na fondove. Pričamo o ovom drugom zakonu a u suštini se radi o zakonima koji će jedan drugi zamijeniti. Fondovi su, čini mi se i u ovoj Skupštini u određenom momentu se pokazali kao sporna stavka u načinu funkcionisanja, ali smo odlučili da se to tumači...(Prekid)... a ne da ga precizno prepisemo. To je naš problem. Mi ovdje pišemo neke stvari koje neće suzbiti ništa od onoga što je cilj zakona, jer za ovih 10 godina nije se suzbito ništa od toga. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama kolegice. Ja znam kolege da su šefovi poslaničkih klubova vama prenijeli, ali gledam da neki žele informaciju. Znači ovako oko današnjeg rada. Ova tačka na dnevnom redu će se razmatrati do pet do petnaest, tada je završavamo i prelazi se na glasanje o dijelu autoputa. Kada se to završi onda se nastavlja sa radom, sa Zakonom o radu, zatim Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, zatim Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, zatim o etičkom kodeksu poslanika. Sve noćas radimo, pa bilo do ponoći, s tim što televizijski prenos imamo do 19,30 sati, tako da imate to u vidu, skoncentrišite se efektno u svom dopuštenom vremenu.

U ime Kluba poslanika SDP-a kolega Rastoder. Pa jeste li sad pričali, kolegice? Izvolite kolegice.

SNEŽANA JONICA:

Bez namjere da vas ometam u rukovođenje, ali upravo sad ste rekli nešto što mi proizvodi dilemu, pa mislim da je dobro i zbog kolega i zbog mene da pojasnite. Rekli ste da je poslednja tačka etički kodeks, nijeste rekli da li nacrt ili predlog, jer vi znate da je na dnevnom redu ove Skupštine utvrđen nacrt etičkog kodeksa, da smo u međuvremenu dobili nešto što je dostavljeno u formi predloga. Interesuje me na koji način ćemo danas raditi, o čemu ćemo odlučivati i raspravljati, da li o tekstu nacrta, ili o tekstu predloga. Ne zamjerite, ali čini mi se da je značajno makar zbog nas koji imamo namjeru o tome da diskutujemo.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ja znam da ste vi iskusni poslanik, ali nijeste mogli poentirati na tome. Sve ovo što sam rekao ispred vas je i vi znate da su predlozi zakona, tako da kolegice očito da moram da puno ime i prezime kažem, a ne nadimak samo. Idemo dalje. Znači u vremenu do pet minuta kolega Rastoder, molim vas. Izvolite.

RIFAT RASTODER:

Uvaženi predsjedavajući, dame i gospodo,

Ja vjerujem mnogo kraće od predviđenog vremena, jer s obzirom da smo završili raspravu o Predlogu zakona o sprečavanju korupcije, ovaj zakon se naprosto morao donijeti, jer kao što znate predloženi Zakon o sprečavanju korupcije mijenja se potpuno koncept sprečavanja korupcije, pa i sprečavanja sukoba interesa i trebalo je samo u

međuvremenu čak ili do početka primjene ovog zakona ukoliko ga, naravno, usvojimo 1.januara 2016.godine,ili ukoliko ga ne usvojimo do daljnjeg donijeti one novine koje su zapravo sadržane i u Zakonu o sprečavanju korupcije, koji smo raspravili i iskazali stavove o njima.

Dosta je novina, dosta je novih stvari, već je rečeno o njima, ja samo da iznesem stav Kluba Socijal demokratske partije da ćemo naravno ne samo zbog toga što je neophodno, no i zbog samog sadržaja podržati taj zakon i tako na neki način kompletirati i stvoriti uslove da u ovom međuperiodu do primjene Zakona o sprečavanju korupcije imamo adekvatniju regulativu nego što smo je imali.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala kolega Rastoder na efikasnosti i sadržajnosti. U ime Kluba poslanika Pozitivne Crne Gore Srđan Perić. Čitam što piše, neki put ima logike. Izvolite.

SRĐAN PERIĆ:

Uvaženi potpredsjedniče, potpredsjedniče Vlade, uvažene kolegice i kolege poslanice i poslanici,

Pred nama su izmjene i dopune Zakona o sprečavanju sukoba interesa. Javnosti radi od 2004.godine, ovo je četvrta verzija zakona i u suštini u koliko se usvoje i drugi zakoni moguće je da će taj zakon u Vladi važiti u suštini do 1.januara 2016.godine i ono što stoji u obrazloženju on se donosi suštinski na preporuku od naših kolega iz Evropske unije, a vrlo je jasno kada se čita Izvještaj o Evropskoj komisiji da stanje ovdje nije dobro. Na strani 59 konstatuje da sistem provjere sukoba interesa imovinskih kartona nije efikasan, dalje se konstatuje da sistem provjere za konflikt interesa o imovini nije učinkovit, takođe se konstatuje da su ove izmjene i dopune kasnile u ondosu na jun 2014.godine i ukupno imamo jedan okvir koji govori da se ovaj zakon maltene donosi pod moranjem i da činimo sve da imamo dobro zakonsko rješenje koje nećemo primjenjivati. Tako u ovom među periodu smo imali donošenje drugih zakona koji obesmišljavaju ovaj zakon koji je suštinski antikoruptivan. Biću vrlo konkretan.

Skupština Crne Gore je na ovom jesenjem zasijedanju usvojila Zakon o visokom obrazovanju, koji suštinski obezmišlja odredbe člana 7 ovog zakona, tako se u članu 7 kaže: "Da organ vlasti u kojem javni funkcioner vrši javnu funkciju ne može da zaključi ugovor sa privrednim društvom ili drugim pravnim licem u kojem javni funkconer i sa njim pravno lice ima privatni interes". Zakonom o visokom obrazovanju u članu 67 gdje se definiše finansiranje studenata na privatnim ustanovama uvodimo normu kojom Vlada ustanovljava principe i kriterijume po kojima neki odsjek na privatnom univerzitetu može biti proglašen za studijski program od javnog interesa koji omogućava studentima finansiranje na privatnim ustanovama suštinski, znači to da pare iz budžeta idu ka privatnom univerzitetu. Pazite.

Jedan od vlasnika privatnog univerziteta je premijer. Na tom univerzitetu predaju četiri ministra u Vladi. Ta četiri ministra trebaju mišljenje o tome da li je neki studijski program od javnog interesa ili ne, da bude nepristrasan, i na osnovu toga će neki studijski program biti proglašen za javni interes, drugim riječima, pare iz budžeta naravno, ne direktno nego preko tih studenata će ići ka privatnom univerzitetu, hipotetički, a mi imamo osnova da sumnjamo da će se to i vrlo realno dešavati, to će biti slučaj, možemo vrlo lako imati tu situaciju. Znači, zbog čega ovo, zbog čega potenciram ovaj pristup? Koliko god bio dobar zakon koji

donosimo, ukoliko remetimo ukupan zakonski okvir, ukoliko donosimo zakonska rješenja, koja suštinski su rupe u ovom zakonu, koja razlabavljaju ovaj zakon, mi ćemo imati situaciju da se taj konflikt interesa čak ne može ni konstatovati. Javnosti radi da podsjetimo, da sprečavanje sukoba interesa ima osnovnu namjeru u tome da javni interes bude iznad bilo čijeg pojedinačnog. U ovom konkretnom slučaju koji sam naveo, interes lični ima i premijer i četiri ministra, koji predaju na privatnom univerzitetu, koje oni svojom odlukom trebaju posredno da obezbijede budžetska sredstva. To su zakonski okviri u oblasti antikorupcije koju mi imamo. Dobar zakon na papiru, ne samo da se neće sprovoditi sasvim izvjesno do kraja, nego imamo i slučaj da ga i drugim zakonima obesmišljavamo. Dok god se taj model rada ne promijeni mi ćemo imati ono što imamo sada, to je recimo u maju ove godine saopštenje Komisije za sprečavanje sukoba interesa, koja kaže da je 85 javnih funkcionera prekršilo zakon i da je ta Komisija u suštini nemoćna da bilo šta preduzme, da bi se to stanje promijenilo. Ovim završavam.

Ono što bi nas mnogo više zadovoljilo, da mi imamo, ponavljam, i slabiji zakon koji ćemo primjenjivati do kraja, a ne da imamo jedan tekst koji nije loš, tekst kao sam tekst, a onda da obesmišljavamo ta rješenja drugim zakonima uz lošu primjenu inicijalnog dokumenta, i onda na kraju, šta imamo, sukob interesa koji ne da nije spriječen, nego je čak i favorizovan. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama kolega Periću.

Duga bi bila priča da vam pričam što se u Bundestagu dešava sa mobilnim telefonima poslanika koji ga aktiviraju. Više se ne upotrebljava da znate, ide u jedan mlin. Nijeste samo vi, o, da ste samo vi, ja bih vas tolerisao.

U ime Kluba poslanika Bošnjačke stranke kolega Zoronjić.

Izvolite.

KEMAL ZORONJIĆ:

Hvala potpredsjedniče Raduloviću.

Koleginice i kolege, uvaženi ministre Markoviću, gospođo Rajković, poštovani građani,

Od 2004. godine pa sve do današnjeg dana Crna Gora je zakonski uređivala i unapređivala oblast konflikta interesa nad radom javnih funkcionera. Imajući u vidu nedostatke pojedinih zakonskih odredbi važećeg Zakona o sprečavanju sukoba interesa, ali preporuke Evropske komisije i drugih međunarodnih organizacija ovim Prijedlogom zakona na sveobuhvatan način se pokušavaju urediti pitanja odnosa i ponašanja javnih funkcionera u vršenju javne funkcije.

Ovom prilikom izdvojiću samo neka rješenja za koja smatram da su zaista važna i da su značajne novine u odnosu na postojeću zakonsku regulativu. Naime, uvedena mogućnost da javni funkcioner može dati saglasnost Komisiji za pristup podacima na računima bankarskih i drugih finansijskih institucija za vrijeme dok traju obaveze javnog funkcionera smatram rješenjem koje je moglo biti određenije. Ili je bilo potrebno da se odredi jasno da komisija ima pravo da kontroliše stanje i porijeklo imovine javnog funkcionera kao i sve njegove bankarske transakcije od početka trajanja mandata, ili je pak bilo potrebno ovo pitanje definisati kao u Republici Hrvatskoj, gdje je pravo na bankovnu tajnu dio prava na

privatnost državnih funkcionera, te da bi se kontrolisale njegove transakcije, mora se prethodno obezbijediti sudski nalog.

Što se tiče javnosti podataka, iz Izvještaja javnog funkcionera i članova zajedničkog domaćinstva shodno međunarodnim standardima i presudama Upravnog suda, predloženo je rješenje da su javni svi podaci, osim ličnih podataka, adrese na koje se nalazi nepokretna imovina, i podataka koji se odnose na djecu javnog funkcionera do navršenih 16 godina života, alimentaciju i druga primanja.

Smatram da podatkom o imovini i drugim vrijednostima koji su imala lica prije nego su postali javni funkcioneri, možda ne bi trebalo javno objavljivati, već bi oni bili poznati samo komisiji. Dok bi se prihodi i imovina javnih funkcionera koja bi se stekla za vrijeme obavljanja javne funkcije i javno prikazivala. Nerijetko smo svjedoci da se naslijeđena i stečena imovina prije nego lice postane javni funkcioner, predstavlja ili želi predstaviti kao stečena imovina tokom obavljanja javne funkcije, što može stvoriti lošu sliku javnog funkcionera.

Postojeća zakonska rješenja stvorila su uslove da se izvještaji o приходima i imovini javnih funkcionera u velikom broju dostavljaju i to oko 98%, što nam govori o pozitivnom trendu izvještavanja javnih funkcionera. Smatram da ćemo ovim izmjenama i dopunama stvoriti ne samo proširenje kruga lica koja će biti dužna da prijavljuju imovinu, već vjerujem potpuno izvještavanje javnih funkcionera, te mogućnost njihove kontrole izvještavanja. Kada je u pitanju proširenje lica koja su dužna da dostavljaju Izvještaj, smatram da je bilo potrebno na osnovu određenih istraživanja prepoznati određene oblasti koje su najviše sklone sukobu interesa i korupciji kao što su zdravstvo, policija, sudovi, i tu dodatno po dubini proširiti broj lica koja bi bila obuhvaćena ovim zakonom.

Takođe, bilo je neophodno definisati obaveznost elektronskog izvještavanja javnih funkcionera. S obzirom na informaciju da veliki broj javnih funkcionera i dalje podatke ispisuje ručno, što posebno predstavlja problem za obrađivače u stručnoj službi komisije. To kasnije ima za posledicu neadekvatno objavljivanje podataka na sajtu komisije. Imamo i činjenicu da većina javnih funkcionera čeka poslednji dan da dostavi svoje imovno stanje i da u poslednju nedjelju marta 38% javnih funkcionera dostavlja svoje imovno stanje. Da bi imali što potpunije izvještavanje javnih funkcionera smatram neophodnim da se zakonski definiše ili je potrebno bilo da se zakonski definiše i da komisija dostavlja obrazac izvještavanja sa zakonskim obrazloženjem, elektronskim putem na mejl adresu javnog funkcionera, i to prije isteka roka dostavljanja izvještaja komisiji. Na taj način bi se dodatno povećao procenat izvještavanja, ali i spriječile eventualne nejasnoće oko izvještavanja, jer nam je cilj da se dostavi potpun i tačan izvještaj, a ne sankcionisanje i kažnjavanje. Ovo je inače i bila jedna od preporuka eksperata koji su tražili da se preduzmu svi neophodni koraci kako bi se predstavila i definisala obavezna elektronska forma izjava i elektronsko stanje takvih formi. Na taj način bi javni funkcioneri mogli da popune sve relevantne informacije internetom i podaci bi se automatski čuvali u registru bez ručnog prekućavanja.

Poštovane kolegice i kolege, uvaženi ministre,

Kao krajnji cilj politike upravljanja sprečavanja sukoba interesa treba da bude izgradnja povjerenja javnosti institucija vlasti uz posebnu pažnju ne samo na korupcijske već na reputacijske rizike koje nose situacije potencijalnog i stvarnog sukoba interesa, ali i suzbijanje nepotizma i nemoralnih poteza javnih funkcionera. Potrebno je nastaviti i ohrabrivanje građana u prijavljivanju i razotkrivanju slučajeva sukoba interesa i netačnog prijavljivanja stečene imovine javnog funkcionera. S tom namjerom i željom da damo svoj

doprinos poslanici Bošnjačke stranke će podržati ovaj Prijedlog izmjena i dopuna zakona. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega Zoronjiću.

Potpredsjedniče Markoviću, da li želite da iskomentarišete uvodna izlaganja?

Hvala.

Prelazimo na drugi krug.

U ime DPS-a kolega Vuletić. Izvolite.

MILORAD VULETIĆ:

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući.

Uvažene dame i gospodo poslanici, uvaženi potpredsjedniče Vlade sa saradnicima, poštovani građani,

Dakle, ovih dana predmetom skupštinskih rasprava su svakako zakoni koji imaju i antikorupcijski karakter. Prvo smo razmatrali Zakon o lobiranju, zatim Zakon o sprečavanju korupcije, pa Zakon o finansiranju političkih subjekata, da bi danas na dnevni red došao i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju sukoba interesa.

Ono što je i uvaženi kolega Rastoder napomenuo u svom uvodnom izlaganju, tačno je da smo mi na matičnom odboru, dakle Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu i Odboru za antikorupciju koji je zainteresovani odbor imali prilike da u objedinjenoj raspravi, dakle sa Zakonom o sprečavanju korupcije razmatramo izmjene i dopune ovoga zakona, i zajednički smo konstatovali da se radi o izmjenama i dopunama ovoga zakona koji je prije svega u funkciji primjene budućeg Zakona o sprečavanju korupcije, a koji stupa na snagu tek početkom 2016. godine. Naime, o čemu se radi. Dakle, u 2015. godini određene odredbe koje se predlažu da se izmijene i dopune su potpuno kompatibilne sa Zakonom o sprečavanju korupcije, a njihova je uloga prije svega u tome da se obezbijedi kvalitetno premošćavanje tog hoda u toj godini dana do konstituisanja samostalnog tijela za primjenu Zakona o sprečavanju korupcije, a to je Agencija o sprečavanju korupcije koja u cjelosti preuzima obaveze od Komisije za sprečavanje sukoba interesa koja je taj posao obavljala saglasno Zakonu o sprečavanju sukoba interesa 2004, 2009, 2011. godine.

Dakle, Akcionim planom za poglavlje 23, a saglasno obavezama i preporukama iz Izvještaja o napretku Evropske komisije i drugih međunarodnih organizacija, neophodno je bilo zbog već uočenih nedostataka i nedorečenosti pristupiti izmjenama postojećeg zakona, naročito u pogledu kruga lica, kao što smo čuli koja su dužna da prijavljuju imovinu. Zatim ograničenja članstva javnih funkcionera u upravnim odborima, javnim preduzećima, preciznog ovlašćenja u dijelu provjere izvještaja o imovini i prihodima javnih funkcionera i jasno preciziranje sankcija u slučaju povrede pravila o sprečavanju sukoba interesa. Tako se propisuje da javni funkcioner koji obavlja poslove u državnoj upravi i organima lokalne uprave ne može obavljati funkciju poslanika kao i to da u istom mjesecu može ostvariti prihode samo u jednom radnom tijelu u skladu sa članom 9 ovog zakona. Novina je obaveza podnošenja izvještaja na zahtjev Komisije i naredne dvije godine po prestanku javne funkcije što je regulisano članom 20 i prošireni obim podataka koje izvještaj mora da sadrži.

Takođe, uvedena je i mogućnost da javni funkcioner da saglasnost Komisiji za pristup, kao što smo čuli podacima na računima bankarskih i drugih finansijskih institucija, koje su zaštićeni bankarskom tajnom. Javni su svi podaci iz izvještaja javnog funkcionera i

članova zajedničkog domaćinstva, osim podataka iz člana 21 stav 1, koji propisuje određena ograničenja. Prema novom rješenju, koje se odnosi na postojeći član 36. Odluke Komisije su konačne i protiv njih je moguće pokrenuti jedino upravni spor, čime se ukida dosadašnje pravo komisije, a što je vrlo bitno, da ima legitimitet drugostepenog postupanja po sopstvenim odlukama.

I na kraju, uvodi se i obaveza organa vlasti da najkasnije u roku od 60 dana o preduzetim radnjama i mjerama povodom odluke Komisije obavijesti istu uz pisano obrazloženje. Donošenje dakle ovog zakona, dobrim dijelom se izbjegava usporavanje daljih aktivnosti na unapređenju normativnog, antikoruptivnog okvira, zbog čega isti podržava i predlaže Skupštini da ga usvoji.

Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama gospodine Vuletiću.

U ime DF-a koleginja Kalezić, neka se spremi kolega Nikčević.

Izvolite kolegjinice.

JELISAVA KALEZIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, poštovana Skupštino, poštovani gospodine ministre sa saradnicom i poštovani građani Crne Gore. Možda će ovo za trenutak izgledati kao da nijesam baš koncentrisana, pa počinjem drugu priču, ali ne. Vrlo brzo ćemo se vratiti na poentu.

Naime, Crna Gora nema Zakon o javnom interesu. Javni interes se tumači sa pretpostavljanjem i vrlo rastegljivo. I što je najvažnije vrlo često dolazeći u sukob interesa onoga ko proglašava javni interes. Ja ću navesti dva primjera, potpuno različitih da kažem dimenzija po značaj za građane Crne Gore. Ali, zapravo jednake dimenzije u smislu ograničavanja prava građana. Jedan primjer je ono što nam danas neposredno slijedi, a to je Predlog zakona o autoputu.

Dakle, ovim Predlogom zakona o autoputu, mi na nejasnu pretpostavku šta je to javni interes uvodimo svo stanovništvo Crne Gore u jedan ogroman dug, u jedan neizvjestan dug i što je još gore, sukobljavamo sa Ustavom Crne Gore koji u članu 3 kaže da je teritorija Crne Gore nepovrediva, a u članu 15 kaže da niko ne može stupati u ime države u takve odnose sa drugim državama i organizacijama i međunarodnim organizacijama čime se smanjuje suverenost Crne Gore. Ovo piše u Ustavu. Ja tvrdim da je dobro definisan Zakon o javnom interesu, da bismo vrlo brzo čitanjem takvog zakona ustanovili da nije javni interes Crne Gore, u ovom trenutku i na ovakav način, ulaženje u ogroman dug za izgradnju autoputa u dosta neizvjesnim okolnostima i domaćim i globalnim.

Drugi primjer je sa Žabljaka. Dakle, obratila mi se prije nekoliko godina tada nijesam bila poslanica jedna gospođa učiteljica u penziji. Došla je kod mene jer je dobila informaciju da predajem urbanizam i pitala me šta se može pomoći, jer u opštini su proglasili javnim interesom izgradnju preko njene urbanističke parcele koja je dobijena po, da kažem, zakonu i kuća je izgrađena prije 20 i više godina. Dakle, neko iz opštine bio je jako boleć prema jednom komšiji kome nije na vrijeme obezbijeđen prilaz sa ulice i našli su, čudno da se to desilo u Crnoj Gori, da se proglasi javni interes preko udovičkog. Dakle, to je sinonim za one koji su nejaki, da je bilo Zakona o javnom interesu, ta gospođa ne bi morala da dođe da traži neku stručnu ekspertizu. Moram da se pohvalim, da smo se izborile ona i ja zato da se ta

ulica nekako drugačije riješi kroz plan koji je rađen, ali ponovo ukazujem - to je ogroman raspon, to je raspon od plus bezkonačno do minus bezkonačno, šta se sve događa građanima Crne Gore, zato što nema Zakona o javnom interesu, a onda pitanje kako spriječiti sukob interesa postaje vrlo često irelevantno. Jer gospodin Ivan Brajović, aktuelni ministar u Vladi Crne Gore tvrdi da je sasvim u redu da u svim ovim ovako neprijatnim okolnostima koji su već izloženi u vezi sa predloženim Zakonom o autoputu, da je mnogo bolje rješenje, gdje će iz Budžeta da ode jedno 50 miliona više. Iza ovoga stojim i stručno i kao poslanica i kao građanka da je prije svega potrebno donijeti Zakon o javnom interesu. Konkretnih primjera iz života ljudi ima jako mnogo. Ja sam pomenula neke primjere na koji način se pojavljuje elektroprivreda kao teški siledžija i uzurpator, proglašivši se vrhunskim javnim interesom i tako uzurpira i opštinsko i privatno zemljište i ljudi su bespomoćni. Jeste javni interes da se ima energija, ali ne po cijenu da se od tog javnog interesa nekome pune budžeti, a nekome oduzimaju prava. U tom smislu smatram da neće bog zna šta doprinijeti usvajanje ovog zakona i njegova primjena bez ovog prethodnog. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolegice.

Kolega Nikčević nije trenutno tu, izvolite kolegice Šćepanović, a neka se pripremi kolegica Bošnjak.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Zahvaljujem se potpredsjedniče.

Poštovani potpredsjedniče, poštovani predlagači, kolege poslanici, uvaženi građani Crne Gore,

Razlog za podnošenje ovog predloga zakona, kao što je već rečeno, naporedo sa Zakonom o sprječavanju korupcije je upravo taj, regulisanje do 2016. godine rada Komisije za konflikt interesa i da u tom periodu može ovaj zakon da se primjenjuje.

Naime, što se tiče konkretno ovog predloga zakona, Zakonom o konfliktu interesa iz 2004. godine, prvi put su na sveobuhvatan način regulisani uslovi i način vršenja kontrole nad radom javnih funkcionera u cilju sprječavanja zloupotreba. Kasnije su izmjene bile 2009. i 2011. godine, a sve u cilju unapređenja zakonskih rješenja u ovoj oblasti. Akcioni plan za poglavlje 23 predviđa izmjenju Zakona o sprječavanju sukoba interesa i to je jedan od razloga za predlaganje ovog zakona. Moram da napomenem da je u cilju izrade izmjena i dopuna ovog zakona i realizacija mjera iz Akcionog plana za Poglavlje 23 ministar pravde osnovao radnu grupu u kojoj su, osim eksperata i predstavnika Ministarstva pravde, Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva finansija, takođe bili i predstavnici nevladinih organizacija, Mansa, Cemija i CGO.

Što se tiče konkretnog zakona ove novine koje su predviđene ovim zakonom su potpuno ugrađene u Zakonu o sprječavanju korupcije, o ovom zakonu je već bila rasprava, ali da pomenem samo neke novine iz ovog zakona.

Prije svega u cilju usklađivanja definicije javnog funkcionera sa definicijom iz Konvencije Ujedinjenih nacija, kao i prema preporukama Evropske komisije, postojeći član 3 kojim je definisan javni funkcioner je dopunjen, tako da se dodaje i odrednica "bez obzira na stalnost funkcije i nadoknadu". Takođe je izmijenjen i član 5 jer je proširena definicija "povezanog lica" i "na člana zajedničkog domaćinstva i svako drugo fizičko ili pravno lice sa kojim javni funkcioner uspostavlja ili je uspostavio poslovni odnos", dok je termin "vlasnički

interes" izabran iz razloga preciznosti termin „poklon veće vrijednosti" je zamijenjen riječju "poklon".

Kada se radi o vršenju drugih javnih poslova zadržano je rješenje da javni funkcioner može da bude imenovan ili biran u stalna ili povremena radna tijela koje obrazuje organ vlasti i u tom slučaju, osim kod onih radnih tijela i komisija koje donose odluke, ili učestvuju u donošenju odluka, neće se smatrati vršenjem dvije ili više funkcija. Novina je ograničenje da u istom mjesecu javni funkcioner može ostvariti prihode samo u jednom radnom tijelu.

Pored dosadašnjih redovnih obaveza podnošenja izvještaja, takođe je novina, obaveza podnošenja izvještaja na zahtjev komisije kao i naredne dvije i po godine po prestanku funkcije da javni funkcioneri moraju podnositi izvještaj. Predviđena je i novina da javni funkcioner i povezana lica sa javnim funkcionerom moraju da, ukoliko komisija u postupku provjere utvrdi da ima imovinu veću u odnosu na realne prihode, je dužan da u roku 30 dana dostavi i detaljne podatke o osnovama za sticanje imovine i prihoda i da tu provjeru izvještaja vrši komisija prema godišnjem planu provjere za određeni broj funkcionera i za određenu kategoriju funkcionera. Ono što uvijek pomenem, a i danas ću pomenuti, da su ovim predlogom zakona takođe proširene kaznene odredbe kako za javnog funkcionera, tako i za pravno lice i povećan je raspon novčanih kazni za prekršaje koje učine funkcioneri i javna lica.

U skladu sa ovim što sam rekla, poslanici Demokratske partije socijalista će podržati ovaj zakon. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Zahvaljujem se i vama kolegice Šćepanović.

Riječ ima kolegica Bošnjak, a ako ne bude kolege Nikčevića, neka se pripremi kolega Gošović.

BRANKA BOŠNJAK:

Poštovane građanke i građani Crne Gore, danas je pred nama Predlog o izmjenama Zakona o sprječavanju sukoba interesa. Mišljenja sam da je važeći Zakon, bez ovih izmjena, je u mnogo tome mogao da spriječi sukob interesa da je bilo dobre volje da se to radi kako se radi. Ovo će biti samo jedan od zakona koje donosimo, koji se neće primjenjivati jer ga donosimo radi Evropske unije i ovo je jedna fasada, odnosno šminka koju šaljemo u Evropskoj uniji da smo, što se papirologije tiče, sve završili, ali što se tiče sadržaja, odnosno onoga zbog čega je zakon, toga nigdje nema.

Navešću par primjera, prvo ću se osvrnuti malo na Komisiju. Komisiju još nijesmo izabrali, neko očigledno koči izbor Komisije za konflikt interesa. Inače, u toj Komisiji su, iako zakon propisuje da ne budu članovi koji su partijske ličnosti, ipak se tu radi o svima koji su nekada bili istaknuti partijski činovnici, ili odbornici, znači javni funkcioneri i preko noći su postali nezavisni. Takva jedna komisija nikada neće, vrlo se vodi računa ko čini većinu u toj komisiji, i takva komisija nikada do sada nije štitila javni interes nego u većini slučajeva štitila privatni interes vladajuće većine, a posebno premijera i njegove porodice.

Ono što je meni vrlo diskutabilno u svemu ovome jeste što smo došli do toga da se ne prijavljuje imovina ovih prvih srodnika, odnosno djece pa imamo ogroman broj funkcionera DPS-a koji od jednom su njihova djeca postali i ako imaju 20 godina, imaju po dva, tri stana na svoje ime, čak do te mjere se zloupotrebljavaju sopstvena djeca da mi ne bi na onom imovinskom kartonu vidjeli imovinu ovih zaista pravu imovinu tih funkcionera. Ono

što se može zapaziti da većina u izvršnoj vlasti, i u zakonodavnoj ima takvih, kada se analizira vidi se da nemaju sopstvene automobile. To vam govori o tome da u stvari zloupotrebljava se službeni položaj, koriste se ovi službeni automobili za privatne svrhe pa niko od funkcionera nema potrebu da kupi auto, već vozi državni auto, odnosno vozi se na naš račun za privatne svrhe. Imala sam priliku da vidim da neki trguju tako što pijaca ide kod njih a ne oni na pijacu, pa dođu samo parkiraju se ispred, a onda sve one gospođe sa tezgij idu sa kesama i donose u službena auta kese sa povrćem koje je taj ministar kupio tada. Žao mi je što to nijesam fotografisala. Baš iz razloga što se biraju neki i ovakvi ljudi na čelu komisije mnogi funkcioneri opozicije imaju prigovor savjesti, vjerujte da se osjećamo nekako bez veze da mi svoju imovinu koju sigurno svi prijavimo onako kako treba, prijavljujemo uopšte kad znamo da je potpuno besmisleno i smiješno, jer mala Crna Gora je toliko mala da mi svi znamo šta ko ima i šta je ko imao. A čak i takvi kartoni kakvi su prikazani ako napravite analizu šta su imali kada su došli na prvu poziciju kao funkcioneri i sada vidite enormnu razliku, ali to niko ne ispituje. Ne ispituje Tužilaštvo otkuda nekome od jednom ko nije imao stan, sada tri, četiri stana, kuće, vikendice izdaju se po Kolašinu, jer je to moderno ovih dana posebno za ove funkcionere iz Glavnog grada. Iz tog razloga je potpuno besmisleno i koliko god mi uljepšavali i pravili od ovog zakona nešto što je evropski zakon, kada ne postoji dobra volja i kada ne postoji ono istinski da se realizuje ovaj zakon, mi nećemo nigdje odmaći. Ono što je takodje diskutabilno jeste to što ste ostavili da i dalje odbornici, mislim da je ostalo to, mogu biti članovi upravnih odbora. To je ono da nagradite ove na nižem nivou da oni mogu biti članovi upravnih odbora. Čini mi se da je ostalo, ispravićete me ako griješim, i dalje odbornik može biti član upravnog odbora nekog preduzeća i time nagradjujete njih, pošto oni nijesu profesionalci, već samo primaju naknadu. Ovo mi je vrlo siptomatično što ukazujete, jeste to neki pomak, ali u stvari govori o načinu vašeg razmišljanja. Vi kažete može biti plaćen samo za jedan mjesec u radnoj grupi. Meni je problem što je jedna osoba na pet mjesta, a ne to je li ona sad plaćena na svih pet mjesta, jer mi smo imali taj slučaj na univerzitetu da nam je neko i dekan i član Upravnog odbora, predsjednik, član Savjeta za visoko obrazovanje. Znači, imate konflikte interesa razne, i nije problem u plaćanju, ali vi to iz vašeg rezona razmišljate i može biti plaćen samo za jedan mjesec u jednom radnom tijelu. Mislim da je problem što se isti ljude vrte u niz radnih grupa, u niz odbora, savjeta i pokrili su razna mjesta, a da ne kažem da je vrlo diskutabilno koliko ko od njih uopšte zaslužuje i jednu to poziciju. Pošto mi je isteklo vrijeme, a imala bi dosta nego možda bude komentara pa ću se javiti.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Nema, na žalost, komentara.

Evo komentar od mene, znam da preko interneta možeš hranu nabaviti bio funkcioner ili ne bio funkcioner. Izgleda ne znamo svi internet. Biće struje, kolega Kneževiću, kada bude ova vlast odgovorna, ali da ne zloupotrebljavam ovaj mikrofon.

Izvolite kolega Sekuliću, a neka se pripremi kolega Gošović.

PREDRAG SEKULIĆ:

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče, gospodine potpredsjedniče Vlade sa saradnicima, uvažene kolege,

Dozvolite samo da podsjetim da i ovaj zakon i još nekoliko zakona koji imamo ovih dana na dnevnom redu spadaju u onu grupu kako ih mi nazivamo evropskih zakona, a

rekao bih i zakona koji jasno govore o jednoj jedinoj stvari, a to je da Demokratska partija socijalista ništa ne krije, nemamo nikakav problem niti sa jednim zakonom, niti sa javnim odnosom prema svojim javnim funkcijama sa jedne strane, a sa druge strane uvažene kolege dozvolite da kažemo i to da ove zakone donosim zbog sebe i zbog uređivanja Crne Gore kao modernog demokratskog, evropskog društva, a ne zbog ljudi u Evropskoj uniji ili eventualno zbog nekih štrikova iz Brisela. Naravno, mislim da u jednom dijelu i vi to veoma dobro razumijete, to sam negdje shvatio i kroz priču o ovom zakonu, zato što nijesam čuo pravno relevantne primjedbe na sami tekst zakona. Imamo te političke primjedbe, uvijek kada to čujem od strane kolega iz opozicije bez argumenata, kažem još jedan put dobro je dok je naša opozicija ovakva kakva jeste, jer čini mi se da kada počnete da razumijete procese i počnete da razumijete stvari mislim da ćete onda imati više glasova u Crnoj Gori.

Naravno, konflikt interesa je jasno opredijeljen ovim zakonom, kao što je to bio i nekim ranijim zakonima. Tačno je isto tako da se ... priča o demokratiji i ljudskim pravima i priča o konfliktu interesa, priča o svemu onome što je pitanje odgovornosti javnih funkcionera prema svojoj javnoj funkciji iz dana u dan širi. Čini mi se da nema ničega lošega u tome što imamo nove zakone sa novim ograničenjima i rekao bih da makar iz vladajuće partije, posebno iz Demokratske partije socijalista, ćete uvijek imati sagovornike na ovu temu. Pretpostavljam da bi smo kada bi smo proširili priču, kao što to vi radite, mogli da proširimo priču na to, da li je konflikt interesa kada dio nevladinog sektora vrlo javno finansira dio medija, pa onda ti mediji aplaudiraju, odnosno novinari tih medija aplaudiraju nevladinim organizacijama, a nevladine organizacije tim novinama i onda se stvara privid neke drugačije vrste demokratije od one koja je potrebna Crnoj Gori.

Sa druge strane, takođe, mislim da bi mogli, ako bi proširili priču o konfliktu interesa, mogli govoriti o medijima koji žele da stvaraju i gdje su stvarali političke partije na način koji je zaista neprimjeren u jednom evropskom društvu. Kažem još jedanput, hajde da se vratimo onoj početnoj temi, odnosno da razgovaramo o osnovnim odredbama ovog zakona. Nijesam razumio da imamo pravne primjedbe na ovaj zakon, takođe nijesam razumio da smo imali neke posebne primjedbe na sprovođenje nekih ranijih zakona. Rekao bih još jednom da je dobro što smo učinili zaista veoma jevnim imovinu svih državnih funkcionera sa jedne strane, i sa druge strane ukazuje na njihov povećani senzibilitet ili odgovornost prema javnim funkcijama koje obavljaju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega Sekuliću. Sa Vama se ne slažu mnogi prema ovoj infrastrukturi.

Prvo kolegica Bošnjak, da vidimo o čemu. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Kad kaže kolega Sekulić da oni su svi uredno prijavili i da sve što piše je tako, ostaviću da građani, jer nečiji ste komšija i neko vas zna, ovo kad govorim vama ne mislim lično na Vas, nego uopšte na sve funkcionere, prate nas ljudi, znaju nas i od ranije i od prilike svako može da vidi tu razliku i da li je bilo zloupotrebe i da li se pozicija iskoristila za privatni interes. Ubijedena sam da mnogi znaju to i u odnosu na mene, i u odnosu na vas, i u odnosu na premijera, i ministre i sve, a pare buče. Znete i svi znamo ne može se to tako lako sakriti, posebno u ovom našem društvu, odnosno našoj državi koja ima 600 000 stanovnika, mi znamo i šta ko ruča, šta ko ima na meniju za ručak, a ne ša je ko imao tada, šta ko ima sad. Ono što je meni vrlo simptomatično, jeste to da su svi nešto ministri i ovi

funkcioneri iz vlasti na čelu nekih saveza sportskih i toboš volontiraju. Znam, imali smo tu jednog koji je bio na čelu šahovskog saveza, a dao je izjavu da ne zna da igra šah, a voli šah, pa je na čelu šahovskog saveza bio. Volim i ja da pišem, a nisam pisac.

Hoću da vam kažem i tu se zloupotrebljava stvar i sigurna sam da niko od njih ne volontira, nego je to način što dobro svi znamo, nego nemamo nezavisne institucije, nema tužilaštva pravog, jer svi znamo da se preko sportskih klubova i sportskih saveza pere ogroman novac. Zbog toga su svi funkcioneri DPS-a u ponekom sportskom savezu članovi, možda i zaslužuju, ali vrlo mali broj. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Izvolite kolega Sekulić.

PREDRAG SEKULIĆ:

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče, uvažena kolegice Bošnjak,

Bez obzira što nije meni upućeno nemam nikakav problem niti sa komšilukom niti sa imovinom koju sam stekao ili nisam stekao prethodnih 12 godina baveći se politikom. Sa zadovoljstvom kažem da sam bio istina, jedno kratko vrijeme poslije nezavisnosti u Vladi pokojnog Željka Šturanovića, ministar sporta, nijesam ni u jednom sportskom savezu. Vidite kada krenete u realni život kako sve te vaše premise jedna po jedna padaju. Zaista Vas molim da ne pokušavamo, nije sporno, hajde da pričamo o zakonu, da li je zakon dobar, da li nije, da li postoji mogućnost da neki javni funkcioner i mimo ovog zakona sakrije neku imovinu, na koga i na koji način, hajde to da mijenjamo, ako imate takve sumnje. Molim vas zaista nemojmo da u javnosti stvaramo ovu atmosferu, aha svi su ovo, svi su ono i onda dolazimo u situaciju da treba ako se bavite javnim poslom, javni ste funkcioner, dolazite u situaciju da treba da vam bude neprijatno zato što ste javni funkcioner. Ne, kažem još jedan put, zaista sa ponosim što sam bio u dva navrata i ministar, bio sam poslanik u četiri saziva, nemam nikakav problem niti sa imovinom, niti sa komšilukom, niti sa sportskim savezima, niti sa pranjem novca. Ali ovakvom uopštenom pričom plašim se da sve nas zajedno, i vas i nas, dovedite u nezgodnu situaciju da danas sutra na bilo koji način ne možete da odgovorite, jer će neko sutra da vam kaže ako bilo šta radite u životu, bilo da pišete, kako vi to volite da radite ili ja, sutra će neko da vam kaže nemate pravo, vi ste javni funkcioner, vi ne smijete da se bavite sa tim.

Molim vas još jedan put da pokušamo makar u ovom Parlamentu da ako nemamo neke jače argumente od ove rekla kazala da to ne zloupotrebljavamo. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama kolega Sekuliću.

Za komentar se javio kolega Perić. Izvolite kolega.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvaljujem.

Ono zbog čega sam se javio, jeste ta matrica, gospodine Sekuliću, koju Vi ponavljate je prosto nevjerovatna. Na kraju, prvo opozicija nije bila konkretna. Samo da Vas podsjetim, direktno sam pitao potpredsjednika Vlade da li je ovaj član 7 ovog zakona derogiran članom 67 Zakona o visokom obrazovanju. Nisam dobio nikakav odgovor. Vrlo konkretno pitao, vrlo

je konkretan podatak da je premijer jedan od vlasnika privatnog univerziteta, vrlo je konkretan podatak da četiri univerzitetska profesora predaju na privatni univerzitet i vrlo je konkretan podatak da oni trebaju da ocijene da je neki studijski program od javnog interesa po kom osnovu će u krajnjem završiti novac na fakultetu, odnosno univerzitetu gdje je vlasnik i premijer. To je vrlo konkretno i na to nismo dobili nikakav odgovor.

Vrlo je konkretan i nalaz sistema provjere sukoba interesa imućnih kartona da nije efikasan koji se konstatuje u Izvještaju Evropske komisije, ali upravo vi radite ono što spočitavate opoziciji, vi dajete paušalne ocjene skrećete pažnju, pazite ka kome, ka NVO organizacijama od kojih se dobar dio uopšte ne finansira iz budžeta. Ako hoćete možda i neki nova uđe svani u Crnu Goru na taj način. Ali znate šta je najporaznije u cijeloj ovoj priči? Zemljopis Crne Gore, određena vrsta geografije konflikt interesa. Prošetajte Crnom Gorom, odakle te kuće, vikendice, jahte po Primorju, sa platom od 500 ili 1.000 eura. Prije neki dan ovdje smo imali priču o antikorupciji. Nije nikakav problem, oni ljudi koji imaju imovinski karton koji je stečen na osnovu nekih prihoda razumljivo je da ništa nije sporno. Objasnite vi to, kako neko može da bude zaposlen za platu od 500 do 1.100 ili 1.200 eura i da to stekne u roku od nekoliko godina. Ne kažem da to imate vi, čak sam i siguran da vi nijeste taj primjer, ali izvinite imate izreda takve primjere vrlo konkretne, evo ovdje primjer iz zakona, pitanje na koje nemam odgovor i vi onda govorite o neodređenosti. Govorimo vrlo određeno, ali ovdje je fakat da ova vlast ne želi da se bori sa konfliktom interesa, jer su talovi na sve strane. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala. Izvolite kolega.

PREDRAG SEKULIĆ:

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče, uvaženi kolega Periću,

Da dobijete na konkretno pitanje konkretan odgovor. Znači, nije dovoljno da imate u Vladi četiri profesora fakulteta, zaista mislim da je to dobra Vlada čim ima četiri profesora fakulteta u svom sastavu, da biste vi izglasali da je jedan studijski program od javnog interesa. Vi veoma dobro znate da nije dovoljno da Vlada to izglasa da postoje još neki zakonski uslovi za to. Znači, nije dovoljno da sad neko proglasi taj javni interes u Vladi, nego postoje tačno određeni zakonski uslovi i tu upravo u članovima 66, 67 ovoga zakona. Ja vas molim da to ne zaboravljamo. Nemojte da pojednostavljujemo stvari u ovoj Skupštini zato što ćemo doći u situaciju da i naš posao pojednostavimo do onog nivoa gdje će biti nepodnošljivo i tijesno i nama i vama. Govorim o načinu obavljanja posla, zato što ćete uvijek biti prozivani da ste nečiji partijski poslušnici vojnici i tako dalje. Ako budemo na ovaj način posmatrali zakone i ako ih na ovaj način budemo pojednostavili i ako ih na ovaj način budemo tumačili. Žao mi je što nijeste uzeli ovaj drugi primjer koji sam iznio vezano za medije koji prave političke partije, to bi vam možda bilo mnogo bliže, ali dozvolite i ovo, znači nije problem da neka nevladina organizacija dobije novac sa strane. To je veoma jasno, zakonski regulisano i dobro je da se sa dobrim programima nevladine organizacije pojavljuju u inostranstvu i da neko sa strane finansira njihov rad. Nemam nikakav problem sa tim, čak naprotiv smatram da su nam neke nevladine organizacije, veoma, veoma pomogle u mnogim procesima posebno u procesima donošenje novih zakona, kada govorim o izbornim zakonima, recimo na primjer. Ali je loše kada taj novac bude korišćen za navodno školovanje novinara i poslije imate simbiozu nevladinog sektora i novinara koji

moraju zbog tog novca da slušaju nevladin sektor, odnosno da im prave marketing, besplatan marketing. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega. Još imamo četvero prijavljenih. Ministar na kraju, zastavica vi pada na pet minuta, ne intervenišem, a zahvaliću se ko bude manje od pet minuta. Izvolite kolega Gošoviću, a neka se pripremi kolega Bojović.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Potpredsjedniče Vlade, ministre pravde, gospodine Markoviću, sa saradnicom, kolegicama i kolege, poštovani građani,

Konflikt interesa svakako proizvodi veoma konkretne negativne efekte po društvo, a jedna od njegovih najštetnijih direktnih posljedica jeste korupcija, nepotizam i kronizam. Postojanje konflikta interesa u bilo kojoj državi podriiva povjerenje u cjelokupni pravni sistem i čini ga nedjelotvornim, jer ono što se dešava u stvarnosti, daleko je od onoga što se zakonskom normom htjelo postići. Samim tim, gubi se i povjerenje građana u legitimnost i nepristrasnost vlasti.

Javni poslovi koji se obavljaju u opštem interesu te neprimjereno uplitanje bilo kog drugog interesa sa njima, premisa je na kojim počiva institut sukoba interesa po međunarodnim standardima.

Prijavlivanje prihoda imovine javnog funkcionera treba da komisija i ukupna javnost budu obaviješteni, da li se javna funkcija obavljala časno, nepristrasno, zakonito ili je ona osnov za sticanje i bogaćenja javnog funkcionera, korišćenja funkcije koju obavlja. Predlog je za to dostavljanje tačnih podataka u izvještaju o приходima imovine. Više nego vidni primjeri enormnog bogatstva pojedinih javnih funkcionera sa jedne strane i njihova prijavljena primanja i prijavljena imovina sa druge strane, a da isto ne prate bilo kakve sankcije, dovode do nepovjerenja u ovaj zakonski institut.

Zbog takvih pojava, ne može biti ni govora o podizanju nivoa povjerenja građana u legitimnoj, nepristrasno vršenje javne funkcije, a postojanje sukoba interesa preteča je i korupcije, a korupcija je svakako jedan od najvećih problema sa kojima se susreće crnogorsko društvo.

Korupcija predstavlja suprotnost vladavini prava, predstavlja prijetnju demokratskim vrijednostima, narušava ljudske slobode i prava, usporava ekonomski, kulturni i ukupni moralni prosperitet jednoga društva, a mjere koje treba da obezbijede sprečavanje sukoba javnog i privatnog interesa, propisani su i treba da budu propisane Zakonom o sprečavanju sukoba interesa. Riječ je o zakonu koji je istovremeno i etički i kodeks ponašanja za sve javne funkcionere. Istovremeno, on je dio jednog zakonodavnog okvira antikorupcijskih zakona u Crnoj Gori.

U narednom periodu od Komisije za sprečavanje sukoba interesa očekuju se mjerljivi rezultati u dijelu sprečavanja sukoba interesa, ali je prethodno bilo neophodno osnažiti njene zakonodavne i administrativne kapacitete. I odmah treba reći da ovaj predlog zakona u tom pravcu čini, ipak korak naprijed.

U tom cilju, u narednom periodu trebalo je obezbijediti objedinjenu bazu podataka, brojnih institucija sa bazom podataka koju vodi Komisija za sprčavanje sukoba interesa. Podaci Uprave za nekretnine, Poreske uprave, Uprave za javne nabavke, Komisije za hartije od vrijednosti, Centralne banke Crne Gore i drugih institucija, morale bi biti dostupne

Komisiji za sprečavanje sukoba interesa. I predlog zakona je u tom dijelu pošao korak naprijed, ali odredbama člana 12, pristup podacima na računima bankarskih i drugih institucija definisan na principu dobrovoljnosti. Naime, radi provjere podataka iz izvještaja javni funkcioner može dati saglasnost Komisiji za pristup podacima na računima bankarskih i drugih finansijskih institucija, u skladu sa zakonom kojim se uređuje bankarsko poslovanje. Očigledno da bi drugačije rješenje bilo, suprotno zakonima kojim se uređuje bankarsko poslovanje, odnosno tim ličnim podacima čije objavljivanje i pristup zavisi od saglasnosti onog na kojega se odnose, ali se bar moglo propisati obaveza objavljivanja podataka o javnim funkcionerima koji nijesu dali tu saglasnost za pristup podacima, njihovim računima bankarskim i drugih finansijskih institucija, kako bi i njihova imovina bila sada predmet posebne pažnje i fokusa.

Predlogom zakona mijenja se i značenje izraza povezanog lica i definiše, da je pored srodnika i članova porodičnog domaćinstva povezano lice i drugo fizičko ili pravno lice, sa kojim javni funkcioner uspostavlja ili je uspostavio poslovni odnos, što je svakako značajna izmjena, ali bi bilo neophodno definisati i obavezu javnog funkcionera da u posebnoj rubrici iskaže prihode koje je ostvario javni funkcioner uspostavljanje takvog odnosa sa fizičkim licima, jer je očigledno da se ti poslovni odnosi danas odvijaju daleko od očiju javnosti.

Od 1.januara 2016.godine Agencija za sprečavanje korupcije preuzeće poslove Komisije za sprečavanje sukoba interesa.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega. Izvolite završite.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Ono što se zaista nije smjelo desiti jeste da praktično, danas ne postoji mogućnost praćenja primjene ovog zakona, jer nemamo komisiju za sprečavanje sukoba interesa, to je nešto što je i u nadležnosti ovog Parlamenta i što je kao takvo moralo biti blagovremeno završeno.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vam. Riječ ima kolega Bojović, a neka se pripremi kolega Labudović.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Prije svega želim da kažem da stanje u ovoj oblasti koja se može nazvati sprečavanje sukoba interesa je po meni dovoljan pokazatelj, dovoljna potvrda pristupa Vlade, njene ozbiljnosti i njene odgovornosti, kada je u pitanju borba protiv korupcije u Crnoj Gori.

Dakle, mi raspravljamo o izmjenama Zakona o sprečavanju sukoba interesa u situaciji kada već skoro pola godine Komisija za konflikt interesa, zapravo i ne postoji, odnosno njoj je skoro prije pola godine istekao mandat, nema izbora kao što znamo nove komisije.

Kasni se sa usvajanjem ovog zakona, kao što se kasni i u realizaciji akcionih planova Vlade za poglavlje 23 i 24. Obrazloženja su - usaglašavamo određene zakone sa drugim koje treba donijeti i uvijek se pronalaze određeni izgovori te vrste, međutim činjenica je da se gospodine Markoviću kasni. A osim što se kasni, ja mislim da vi u tom periodu kašnjenja i

te kako vodite računa o svakoj odredbi novog zakona, o svakoj nadležnosti institucija koje želite da formirate, ali ne na način da imate za cilj da one bude nezavisne i efikasne, već na način da opstruirate efikasan rad tih institucija koje želite da formirate. I već smo o tome raspravljali kada je bio Zakon o sprečavanju korupcije na dnevnom redu.

Vi želite da pošaljete poruku da ste na sveobuhvatan i sistemski način pristupili obračunu sa korupcijom, odnosno borbi protiv korupcije. Ja tvrdim da niste i to ću vam ponovo dokazati. Tačno je da će primjena ovog zakona u velikoj mjeri zavisiti od efikasnosti odredbi u Zakonu o sprečavanju korupcije o kome smo raspravljali prije par dana.

Primjena Zakona o sprečavanju sukoba interesa i primjena Zakona o sprečavanju korupcije će zajedno zavisiti od efikasnosti institucije koja bi trebala da ih realizuje. To bi trebalo da bude agencija je li tako? Ključno je pitanje da li će Agencija za sprečavanje korupcije koja je nadležna za realizaciju zakona biti nezavisna institucija. Ovako kako ste vi to predvidjeli u ovom zakonu i Zakonu o sprečavanju korupcije, vi ste ostavili prostor da ona bude politički kontrolisana. Dakle, da ona bude, prije svega, kontrolisana od strane vrha aktuelne vlasti.

Znamo svi dobro da od toga ko će biti direktor Agencije za sprečavanje korupcije koja ima ključne nadležnosti za realizaciju ovih zakona će zavisiti efikasnost prevencije korupcije u Crnoj Gori. Vi ste Zakonom o sprečavanju korupcije ostavili prostor da ta ličnost, direktor Agencije za sprečavanje korupcije bude čovjek po mjeri DPS-a i predsjednika DPS-a Mila Đukanović. Dokazali smo to u više navrata. Podnijeli smo amandmane, vi to dobro znate. Dalje, kakvu imamo situaciju.

Da li slažete gospodine Markoviću da je krajnje loša poruka da javni funkcioneri, odnosno lica za koja je dokazano da su više godina, kršili, grubo kršili Zakon o sprečavanju sukoba interesa, postaju unaprijeđena lica. Jedan je slučaj Vesne Simović - Zvicer, koja je imenovana za člana Sudskog savjeta i još jedan slučaj koji poznajem da ih sada ne nabrajam, a ima ih više je slučaj aktuelnog potpredsjednika Opštine Pljevlja, nekoga ko je tri godine prije toga bio u sukobu interesa i to je dokazano. Je li to dobra poruka ili nije?

Ukazujem takođe na činjenicu, gospodine Markoviću sve dadokažem da vaš pristup nije sveobuhvatan i sistemski, da recimo službenici u javnim nabavkama nijesu u obavezu da dostavljaju svoj izvještaj o imovini i nijesu kontrolisana lica iako oni odlučuju i mogu presudno da odluče o više milionski vrijednim tenderima i postupcima javnih nabavki. Problem sa oblašću zvanom sprečavanje sukoba interesa je u sljedećoj činjenici, što nije omogućena provjera podataka o imovini koja se dostavlja od strane javnih funkcionera. Šta imaju građani, šta ima ova država, šta ima borba protiv korupcije od toga što će neko da dostavi prihod o imovini, ako vi nemate efikasan sistem provjere istinitosti tih podataka.

I na kraju vas pitam, važno je pitanje, jer se radi o tome kako ste vi navodno sistemski, ja tvrdim da niste pristupili ovom problemu. Zbog čega niste inicirali izmjene Zakona o bankama kako bi se omogućio pristup bankarskim računima. I zbog čega niste inicirali izmjene Krivičnog zakonika na način da se inkriminiše, odnosno kao krivično djelo predvidi neosnovano bogaćenje javnih funkcionera? Ja tvrdim da ste vi to namjerno uradili. Je li vama gospodine Markoviću problem da se kao krivično djelo predvidi neosnovano bogaćenje javnih funkcionera? Je li to problem? Dobro bi bilo da nam odgovorite i zašto izbjegavate da primijenite konvenciju Ujedinjenih nacija za borbu protiv korupcije čiji je Crna Gora potpisnik, gdje se propisuje i ta obaveza da države potpisnice u svoje krivično zakonodavstvo unesu i krivično djelo neosnovano bogaćenje javnih funkcionera. Zbog čega to izbjegavate? Objasnite!

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala. Izvolite kolega Labudović i neka se pripremi kolega Bojanić, kao poslednji prijavljeni. Izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče, kolegice i kolege, gospodine ministre, Znao, kada u jednoj zemlji moral padne gotovo do podruma i kad krivična i nemoralna djela poput krađe i laganja više nijesu u toj sferi već se karakterišu kao snalaženje, sposobnost, čak prednost u odnosu na obične smrtnike, onda tu zakoni slabo pomažu.

Iz tog razloga ja neću mnogo o samom zakonu, već hoću da ukažem na jednu dilemu koju bez obzira na sve iskorake koje mi u ovoj oblasti činimo, makar na formalnom planu činimo ostala krajnje nerazjašnjena, a to je po mom dubokom uvjerenju kranje sumnjiva i nedefinisana linija razdvajanja ustavnog prava na privatnost i zakonskog prava da javnost zna. Sad, šta je od to dvoje starije i u kojoj se mjeri opšta norma garantovana, ponavljam, Ustavom može svesti na ovaj način, to po meni čak ni ovaj zakonski predlog nije riješio.

S tim u vezi, hoću da vam postavim pitanje, kome, zapravo javni funkcioner podnosi izvještaj o svom imovnom stanju? Komisiji za sprečavanje konflikta interesa ili javnosti, jer ako ga podnosi komisiji, onda bi bilo red da ti podaci budu sortirani u registru koji vodi komisija i da na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama bude dostupan svakome zainteresovanome, običnom građaninu, drugom poslaniku, novinaru, kome god hoćete ili ako već se u ovoj situaciji komisija postavlja samo kao transmisija između javnog funkcionera, da kažem javnosti i ukoliko podaci direktno onako kako su prijavljeni idu na sajt i samim tim postaju dostupni bilo kome u bilo koje vrijeme i na bilo koji način. Ne čini li vam se gospodine ministre da se i tu otvara polje zloupotreba. Evo neka mi ne zamjere moje bivše kolege polupismeni novinar pročita tamo izvještaj o nečijem imovnom stanju, pa ga iskarikira na način da javni funkcioner koji ni luk jeo ni luk mirisao ispadne lopov ili što je najgore mi smo, ako ništa drugo prihvatajući javnu funkciju, pristali da budemo predmet javnog interesovanja, ali nijesu pristala ni naša djeca ni naše supruge ni naši rođaci, kada uđete u tu sveru onda dolazimo u situaciju da se od toga pravi čitavi vodvilj. Iz tog razloga, mislim gospodine ministre da ste i u ovom zakonu ostali dužni da mnogo jasnije razgraničite tu, kažem, zonu ustavnog prava, zakonskog prava i da ovo vođenje registra kod komisije mnogo ozbiljnije i serioznije uredite na način da ti podaci budu dostupni komisiji, samim tim i da joj pruže mogućnost da uradi sve ono što zakon dozvoljava, provjeru itd.itd., a da do javnosti dopire na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama koji omogućava svakome i ponavljam svakome, da u svakom trenutku dođe do tih podataka i čini sa njima šta mu je volja. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama kolega Labudoviću i kolega Bojanić. Izvolite kolega.

MLADEN BOJANIĆ:

Poštovani potpredsjedniče, poštovani gospodine Markoviću, gospođo Rajković, uvaženi poslanici,

Ja ovu raspravu danas doživljam kao nastavak rasprave koju smo imali prije para dana, vezano za Zakon o sprečavanju korupcije i na žalost ni kod ovog drugog današnjeg zakona, vidim onu istu namjeru da se ispuni forma, ali suština se neće mijenjati. Kada to kažem u prvom redu računam da ništa nećemo sa ova dva zakona ni u ovom današnjim uraditi u pravcu povećanja povjerenja javnosti u institucije koje treba da zaštite od korupcije, odnosno od konflikta interesa.

Mislim da je suština svega ovoga da pokušamo da ubijedimo javnost, odnosno institucije koje se bave ovim stvarima, odnosno koje treba da prate i sprovode ova dva zakona, budu dovoljno jake, nezavisne, profesionalne i da imaju dovoljno integriteta da pokažu javnosti da su aktivne i da će biti pravi borci protiv korupcije i protiv sukoba interesa. Na žalost, ono što ste vi predvidjeli u obrazloženju zakona, a to je očigledno da ćete ići u tom pravcu, to sam već i pomenuo, a evo još jednom da ponovim, mislim da je jako važno, jer vi predviđate da spojite ove dvije institucije u jednu. Taj model bi imao smisla ako bi to vodilo ka nekom efikasnijem radu te institucije, ka povećanju povjerenja u tu instituciju i naravno kada bi imalo za cilj, recimo realizaciju troškova te dvije institucije, odnosno sada kada budemo imali jednu. Međutim, u obrazloženju kažete da ćete da spojite te dvije institucije, da će 17 ili 15 koliko ima, ukupno 32 zaposlena biti u toj novoj agenciji i da ćete dodati još 15 po sistematizaciji i da će biti 42 zaposlena, a pri tom u Zakonu o sprečavanju korupcije piše da će savjet budući koji se bude tek izabrao da donese pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta.

Definitivno vrlo jasno, vi ste to već i donijeli, ja otvoreno sumnjam, odnosno potpuno sam siguran da vi već imate sistematizaciju i siguran sam da imate i direktora koga ćete izabrati, jer ste vrlo uporni i pored toga, a ponoviću što su vaše kolege podržale amandman koji sam ja predložio na Odboru za politički sistem, pravosuđe i javnu upravu, da se ne dozvoli, odnosno da se unaprijed ne daje 30% uvećanje plata ljudima koji će da rade u toj agenciji a da pri tom ona tek za godinu dana treba da se formira.

Potpuno sam svjestan da će oni glasati onako kako ste vi tražili. Promijenit će svoju odluku sa Odbora za politički sistem, na žalost glasaće na plenumu, vrlo vjerovatno, izvjesno, a u korist ovog zakona kojeg ste vi predložili, ali to je takođe još jedan dokaz da je sve nacrtano, da je sve ovo jedan privid, da se vi borite aktivno protiv korupcije, odnosno protiv sukoba interesa, da usvajamo evropske zakone. Bojim se da ostaje balkanska primjena tih zakona i na žalost, ne znam koliko već ima i smisla raspravljati o ovakvim zakonima kada očigledno da u akcionim planovima piše jedno, piše jako lijepo, piše da ste posvećeni borbi protiv svih zala u Crnoj Gori, ali u praksi, u suštini vidimo da se apsolutno ništa time ne mijenja.

Formiraćete jednu agenciju koju ćete na ovaj ili onaj način ponovo vi kontrolisati, koja sa ovim ljudima koji dosada, čast svakome, ali oni njesu pokazali da imaju dovoljno integriteta, stručnosti i profesionalnosti ili kako god da se aktivno uključe u borbu protiv onih stvari za koje su i formirani i to mi apsolutno daje za pravo da od te dvije neefikasne institucije ne možete napraviti jednu efikasnu instituciju. Sve se svodi na formu, suština ostaje ista, bojim se i nepovjerenje i dalje je isto. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i vama, kolega Bojaniću.

Pravo na završnu riječ. Izvolite, potpredsjedniče Markoviću.

DUŠKO MARKOVIĆ:

Hvala gospodine potpredsjedniče,

Na samom početku želim da se zahvalim svim poslanicima koji su uzeli učešće u raspravi i da onako koliko sam to u prilici da sagledam ocijenim da su za kratko vrijeme veoma bili posvećeni rješenjima koja proizilaze, rekao bih, prije svega iz Zakona o sprečavanju korupcije kao sistemskog zakona i ovog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju konflikta interesa, koji treba da u ovom periodu od godinu dana obezbijedi da u ovoj oblasti nastavimo da u oblasti prevencije korupcije, nastavimo implementaciju naših politika. Iz ovih svih diskusija vidi se koliko je ovo kompleksna oblast i koliko je zahtjevna oblast. Neke države, pa mnogo jače države od nas, pa čak i osnivači države, osnivači zemalja Evropske unije nemaju ove zakone niti razmišljaju da ove zakone imaju u svom pravnom sistemu i ako bi željeli da ih imaju, što znači da mi pravimo jedan ozbiljan iskorak. Znači veoma jedna kompleksna materija, zahtjevna materija, jer ona znači život, ona znači funkcionisanje, ona znači politiku, ona negdje odslikava interese i zbog toga je teško doći do rješenja koja će zadovoljiti sve. Zamislite koliko smo mi u Vladi imali problema da dođemo do održivih rješenja kada smo na ovome radili godinu dana i ne sami, nego sa našim evropskim partnerima, komisijom i Savjetom Evrope, ekspertima, kada vi samo za dva ili tri dana imate ovoliko dilema. Nije bila ambicija Vlade da vam ponudimo rješenja za koje ćete glasati nego rješenje o kojem ćemo diskutovati i uz vašu podršku doći do najboljih mogućih rješenja. Znači, vi imate ovdje dva izbora, izbor da podržite naša rješenja ili da kroz ovaj način, konstruktivnu raspravu unaprijedite rješenja do kojih smo došli. 63 amandmana je na Zakon o sprečavanju korupcije, koliko sam informisan sedam, dva na ovaj zakon što znači da su, ipak poslanici bili veoma odgovorni u procesu pripreme za izjašnjavanje o ovom zakonu.

Nema apsolutne istine, nema apsolutne objektivnosti, nema apsolutne nezavisnosti. Ko misli da te nezavisnosti ima onda je on negdje u oblacima, a ne u realnom životu i moramo da se približimo onome što su mogućnosti naše spoznaje, naše svijesti i našeg okruženja. Tu negdje moramo naći mjeru, mjeru naše zakonodavne aktivnosti i našeg zakonodanog potencijala i mi smo to pokušali. Prema tome, da li će ovaj zakon, zakon je ustvari pokušaj najboljeg normativnog sadržaja da definišemo i regulišemo društvene procese. A da li će on biti implementiran zavisi od mnogo faktora, zavisi od opštih, eksternih faktora, zavisi od ličnih, personalnih faktora, zavisi od stanja svijesti.

Opšti faktori su ili generalni faktori su stanje društva, bogatstvo, siromaštvo, uticaj i tako dalje, politički i odgovornost, a stanje svijesti naše personalne sposobnosti. Prema tome, nema formule o tome da će svaki zakon biti primijenljiv i da će njegova implementacija biti dosledna, zbog toga i oni razvijeni i oni nerazvijeni razmišljaju i govore o implementaciji kao ključnom izazovu, ne zbog toga što nemate samo političku volju, nego zbog toga što nemate i sposobnost, personalnu, i zbog toga što nemate nekada zrelost za odgovornošću i zbog toga ovaj zakon će izazivati ovakve dileme i u narednim fazama njegove primjene. I zbog toga je važno da svi to razumijemo i da svi damo doprinos da ova rješenja budu implementirana. Nije doprinos tome da kažete da je Vlada odgovorna, da će u vezi implementacije u zakonu, pa to jednostavno nije tačno. Vlada kao neko ko kreira politiku, predlaže zakone i ovo rješenje je ponudila, a odgovornost je za implementaciju na svima nama. Zašto nema komisije za konflikt interesa? Zašto nije izabrana? Zašto pitate nas, zašto pitate Vladu gospodine Bojoviću? To je vaša odluka. To je vaša obaveza. Znam da postoje problemi, znam da postoje unutrašnja politička neslaganja u Parlamentu oko

pristupa, ali rezriješite ih, to je vaša ustavna obaveza, nije ustavna obaveza Vlade. Mi smo u Vladi dali odgovore na neka rješenja i ako se u Vladi nijesmo svi slagali oko nekih rješenja i na ovom zakonu, ali smo morali izaći sa predlogom.

Drugo. Bilo je veoma dobrih pristupa, meni veoma interesantnih, rekao bih i veoma razumnih. Poslanica Kalezić je govorila o tom problemu utvrđivanje javnog interesa. Mi sada imamo više posebnih zakona da se u različitim sektorima i oblastima javni interesi utvrđuju na osnovu tih ... zakona u posebnim procedurama.

Moguće je da ti posebni zakoni ne daju najbolje modele kada i na koji način se utvrđuje i taj javni interes i kako se on štiti. Moguće da je Zakon o javnom interesu odgovor na ovo o čemu vi kažete. Ja sam imao prilike da čitam više tih zakona, ne čitam, nego sam ih čitao, znam kako se Zakon o imovini utvrđuje, šta je prirodno bogatstvo, šta je dobro od opšteg interesa, šta je dobro u opštoj upotrebi i tako dalje, i sve tamo postoje ta rješenja kako se javni interes štiti i kako se on i valorizuje, ali moguće je da tu imamo zakonodavnih nedostataka i moguće da i o tome treba razmišljati. Ova vaša inicijativa je sasvim objektivna i prihvatljiva.

Drugi veoma interesantan pristup je poslanika Labudovića koji je govorio o ovome i s pravom, potpuno ga podržavam. Poslaniče, ne znam da li to nešto znači za vas, ali više na nivou razmišljanja i posljedica, ali nije pošteno, nije politički odgovorno da mi koji se bavimo javnim životom, unazađujemo naše porodice i potencijal tih porodica, jer još odavno je Marks rekao da je porodica ključni element zdravoga društva. Naše porodice, naša djeca, naši bliski srodnici koji nemaju veze sa politikom, koji nemaju veze sa politikom, trpe ono zbog čega smo mi političari na nepravedan način.

Ja imam prilike da se šalim kada govorim sa mojim prijateljima na tu temu, analiziramo, naravno, kao građanski slobodni ljudi, pa kažemo - dajte da naše porodice zaštitimo ako želimo da se bavimo javnom politikom, da nađemo neki prostor koji nije naseljen i da im omogućimo na tom prostoru gdje nema nekih drugih uticaja, da mogu da završe školu, da mogu da se zaposle, da mogu da privređuju, da mogu da formiraju porodice, itd. jer dok su u našim domaćinstvima, a mi se bavimo javnom politikom, to su žigosani ljudi bez razloga.

Ali, gospodine Labudoviću, imamo zakone, imamo Zakon o slobodnom pristupu informacijama, imamo Zakon o zaštiti tajnih podataka, imamo Zakon o zaštiti ličnih podataka, imamo ustavno načelo koje je implementirano još od starog Rima da niko nije kriv, ne može biti kriv dok ne bude pravosnažno osuđen. Pogledajte svakoga dana na naslovnim stranicama i tekstovima naše štampe, ni jedno to sveto pravilo nije obezbijeđeno. I za to nije odgovorna Vlada ili samo Vladla. Odgovorni smo kao društvo u cjelini.

Još jedan komentar je ovdje bio važan, prozvao me je poslanik Perić a nije me pitao već samo komentarisao - Da li je sukob interesa vezano za utvrđivanje Zakona o visokom obrazovanju, ne znam koji član, u odnosu na ovaj zakon. To je član Zakona o osnovnom obrazovanju koji je ovaj parlament usvojio, ali nisam htio da komentarišem da li tu ima konflikta interesa, jer bih bio neozbiljan kad bih sada uzeo sebi za pravo da izvodim i dajem ocjene u tom smislu, ali bih da je tu, a vjerovatano ćeme čuti, pitao da li je Ustavom zagarantovana privatna i državna svojina. Da li je Ustavom zagarantovano i obezbijeđeno preduzetništvo? Jeste. Da li mi diskriminišemo našu djecu koja su studenti na privatnim fakultetima, našu, nekog od nas ovdje ili vašu djecu koja su na državnim univerzitetima? Da li ja ako moje dijete studira na privatnom fakultetu bilo kojem plaćam doprinose za obrazovanje kao što plaća vaše dijete na državnom fakultetu? Da li ono ima pravo da ima

beneficije po osnovu izdvajanja doprinosa za obrazovanje, zbog toga što je na privatnom fakultetu ili nema? Ja mislim da ima jer mu je to ustavnim pravom zagarantovano.

Prema tome, takav pristup ili politički nije dobar da gradimo društvo u kojem ćemo imati izbalansirani pristup prema onome što su interesi, pa i kroz ono što predlažemo zakonima.

Javne nabavke, samo još ovaj odgovor, pitao me je poslanik Bojović, i završavam. Izvinjavam se, a nisam htio da se javljam.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Samo da vam kažem nešto. Znam da vi volite dinamičnu polemiku i u komentarima poslanika vazda ste odgovarali. Danas nešto, mora da je juče bila dinamična sjednica.

U završnoj riječi se priča o nečemu što je završna riječ, sad ste otišli malo nečemu što je, ali dobro, danas nek ide tako.

DUŠKO MARKOVIĆ:

Slažem se profesore. Nijesam nekorektan prema poslanicima, ali vezano oko Zakona za sprečavanje korupcije bio sam interaktivan u toj diskusiji. Dozvolite da i ja napravim nekad grešku.

Ne, neću da polemishem sa poslanikom Bojovićem, nego da mu kažem da je u pravu. Zakon o javnim nabavkama kao posebni zakon može utvrditi da službenici koji rade u sistemu javnih nabavki su obaveznici podnošenja imovinskog kartona. Kao što smo to uradili za Ministarstvo unutrašnjih poslova, kao što ćemo to uraditi za poresku upravu, za carinsku upravu. Zakon je, ja mislim, još u Parlamentu i ako cijenite, a ja mislim da ste u pravu, da oni treba da budu podnosioci imovinskog kartona, to predložite i intervenišite u zakon, da se to reguliše posebnim zakonom, a ne ovim zakonom. Zahvaljujem se.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

I ja vama gospodine Markoviću, kao i koleginići Rajković na prisustvu.

Konstatujem da je pretres završen. Izjasnićemo se naknadno.

Čekamo predsjednika da pređemo na sljedeću tačku, do tada kratka pauza.

- Pauza -

PREDSEDNİK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Idemo na petu sjednicu koju smo prekinuli zbog autoputa.

Predlog zakona o dopuni Zakona o radu i Predlog zakona o državnim službenicima i namještenicima ćemo razmatrati u objedinjenoj raspavi.

Zakon su podnijeli koleginića Bošnjak i kolega Đukanović.

Izjesticilac odbora je Neven Gošović, želite li riječ?

Hvala Vam kolega Gošoviću.

Izet Bralić. Želite li riječ u ime odbora? Hvala Vam.

Politički sistem, kolega Rastoder. Hvala Vam.

U ime predlagača će se obratiti koleginića Bošnjak. Nemojte svi put pod noge, nije još napravljen autoput.

Samo trentak, koleginiće. Molim vas kolege.

Izvolite koleginiće Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK:

Zahvaljujem.

Poštovani građani i građanke Crne Gore, mišljenja smo da je negativna selekcija kadrova najveći zločin koji ova vlast vrši nad budućim generacijama. Dotakli smo dno po tom pitanju, jer ova vlast je uspostavila neke nove kriterijume po kojima ni znanje, ni diploma, ni prosječna ocjena nijesu bitni. Bitna je samo partijska knjižica vladajućih partija ili rođačke i kumovske veze. To vam sve ankete sprovedene među mladima govore. Možemo biti i Anštajni to ovoj vlasti ništa ne znači, ništa ako niste njihovi i ako niste njima lojalni.

Je li možete da umirite, imam osjećaj kao da pričam ...

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Naravno, kolegince Bošnjak, naravno.

BRANKA BOŠNJAK:

Njihovo neznanje nas skupo košta i zbog takve kadrovske politike je Crna Gora u ovakvom stanju. Samo su pohlepne neznalice mogle uspjeti dovesti ovako lijepu zemlju, sa ovoliko prirodnih bogatstava sa samo nešto više od 600 000 stanovnika da grca u dugovima, bijedi i siromaštvu. Da ne govorim da oni svjesni svog neznanja se ponašaju bahato, drsko i nadmeno i ne žele nikog ko zna više i može bolje u svojoj blizini. Zahvaljujući takvima ogromna armija mladih ljudi napuštala je Crnu Goru, jer ne žele da trpe teror neznanja, umišljenosti, navodnih veličina.

Smatrali smo da konačno treba stati na put tome i favorizovati znanje, diplomu i vratiti vjeru mladim ljudima u prave vrijednosti i iz tog razloga smo predložili Zakon o izmjeni Zakona o službenicima i namještenicima i izmjene, odnosno dopune Zakona o radu. Uveli smo jasne kriterijume i bodovanje i eliminisali takozvano diskreciono pravo stariješine organa, da bez obzira na broj bodova i redosled na rang listi, može izabrati onoga koga on hoće, već se mora poštovati redosled na listi i onaj ko bude imao najviše poena mora biti primljen. Ovim bi se spriječila zloupotreba zapošljavanja u partijske svrhe i osjećaj da ste dužni nekome zato što ste na tom mjestu, a dužan čovjek je neslobodan i ovim izmjenama ćete vi sami biti zaslužni svojim kvalitetima što ste tu gdje jeste. Tako će čuvena antologijska rečenica kolege Jelića iz afere "Snimak", jedan zaposleni četiri glasa otići u zaborav.

Moram ovje da kažem jednu digresiju, ovih dana smo čuli i novu DPS sintagmu ili formulu u režiji Milana Radovića, na žalost nekadašnjeg predsjednika Višeg suda i generalnog sekretara Skupštine, kaže: "Jedna junica šest glasova". Toliko o poštovanju i ljudskom dostojanstvu. Da bi vratili nadu mladima u znanje i obrazovanje, vjeru da će od njihovog truda zavisiti da li će dobiti posao, da se više neće manipulirati njihovom budućnošću zarad nekih partijskih interesa mi smo predložili ove izmjene i smatramo da niko ko misli dobro Crnoj Gori ne može biti protiv. Protiv mogu biti smo oni koji manipulišu ljudskim dušama i oni koji radi ličnih, odnosno partijskih interesa ne vode računa o budućnosti mladih ljudi i budućnosti ove zemlje.

Ovo je pravedno rješenje i apelujem na sve, da zarad pravednije budućnosti i pružanja istih šansi svima podržite ove izmjene. Ovim izmjenama, a zajedno sa izmjenama Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja bi se značajno smanjio manevar za zloupotrebu državnih resursa u partijske svrhe što bi doprinijelo izgradnji povjerenja u izborni proces. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Koleginice Bošnjak ovo je bila riječ predlagača.

Sada ćemo preći na uvodne riječi u ime poslaničkih klubova. Najprije ćemo čuti kolegu Zorana Jelića u ime Kluba Demokratske partije socijalista, a kolega Janko Vučinić u ime Kluba DF-a, izvinjavam se kolega Đukanović.

Izvolite kolega Jeliću.

ZORAN JELIĆ:

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče.

Prije nego što pređem na izlaganje kolegama predlagačima bih postavio sledeće pitanje.

Da li je Socijalni savjet razmatrao ovaj predlog zakona? Ako nije zašto nije, a ako jeste kakva su mišljenja socijalnih partnera. Prije svega mišljenje je poslodavaca i sindikata jer smo dobili negativno mišljenje od strane Vlade na ova vaša dva zakona.

Drugo, da li postoje uporedna rješenja u zemljama okruženja u Zakonu o radu i u zemljama Evropske unije, kao što ste Vi predložili na ova dva zakonska teksta.

Treće, kako se čekanja na evidencije Zavoda za zapošljavanje broji i boduje, da mi to objasnite.

Dakle, u odnosu na rješenja koja su predložena Zakonom o dopunama... (Prekid)

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolega Jeliću da li ćete da čujete odgovor na pitanja?

Da li želite da čujete odgovor na pitanja pa da nastavite?

ZORAN JELIĆ:

Pa, svakako, ako može predstavnik predlagača da odgovori.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Želite li koleginice Bošnjak?

Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Ovako pravo da Vam kažem iz ugla nekog zbog koga i mi mijenjamo ovaj zakon i zbog one vaše čuvene rečenice jedan zaposleni četiri glasa, malo mi je čudno da baš vama da ste se Vi drznuli da baš pitate ali ajde dobro. Što se tiče Socijalnog savjeta mi smo uredno ovo predali Skupštini Crne Gore i predsjedniku Skupštine. Ako je on smatrao da je to neophodno da se Socijalni savjet izjasni ja sam očekivala da oni to urade i ja sam ispoštovala proceduru koju inače imamo kad su predlozi zakona po Ustavu ustvari koju imamo kao poslanici. Što se tiče uporednih rješenja mislim da ne postoje uporedna rješenja ni za aferu snimak niđe na svijet bez u ovoj Crnoj Gori pa na žalost mi moramo da donosimo i neke stvari u koje nijesam sigurna da li ima, ali sigurna sam da se do ove mjere ne zloupotrebljava u partijske svrhe zapošljavanja ni u jednoj zemlji na svijetu.

Što se tiče bodovanja onog čekanja na Zavodu za zapošljavanje to nije novina, mi smo do skoro ja sam rekla kad sam se ja zapošljavala, znam da smo vadili tu potvrdu da se nalazimo na evidenciji Zavoda za zapošljavanje ima ovdje i opcija da se poštuje stručnost i

iskustvo tako da ne znači da prioritet će dobiti oni koji čekaju, ali čekaju na Zavodu za zapošljavanje. Prioritet u ovim našim izmjenama imaju oni koji imaju najveću prosječnu ocjenu i oni koji su u roku diplomirali, odnosno koji nijesu obnavljali godine i to nosi najveći dio poena koji će opridijeliti zapošljavanje. Time ćemo mi ukinuti sve one veze i vezice i partijska zapošljavanja i nepotizam koji je do te mjere uzeo maha da sam ja sa pravom rekla da mislim da je ovo najveći zločin koju vlast čini nad budućim generacijama i uopšte nad budućnošću Crne Gore, jer ovo kako Vi radite uništavate najkvalitetniji kadar koji nam napušta zemlju, i odlazi zbog toga što nije u mogućnosti

Imala sam tri pitanja od strane.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Direktna pitanja, direktan odgovor.

Kolega Jeliću, čuli ste odgovor na vaša pitanja, ja Vas molim da pređete na diskusiju.

ZORAN JELIĆ:

Što se tiče Socijalnog savjeta nije prošao Socijalni savjet i radnički Ustav kako se zove Zakon o radu nije prošao tu instituciju, što znači da ste ...

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Kolega Jeliću ovo je diskusija?

Ne možete, nemate poslovničko pravo imate pravo na diskusiju.

ZORAN JELIĆ:

Dakle, nije prošao Socijalni savjet i očito da ste ovaj zakon uradili na brzinu, osim toga danas kad smo imali sjednicu Odbora za antikorupciju ovaj zakon od strane ambasadora Evropske unije u Crnoj Gori nije pomenut kao antikoruptivni zakon, ni jedan ni drugi. Dakle, u odnosu na rješenja koja su predložena Zakonom o dopuni Zakona o radu smatram da na navedni predlog zakona ne treba prihvatiti iz sledećih razloga. Zakonom o radu koji je donijet 2008.godine izbrisan je institut javnog oglašavanja, slobodnih radnih mjesta putem oglasa, odnosno konkursa kao obavezan način zasnivanja radnog odnosa, jer je predstavljao biznis barijeru. To je urađeno 2008.godine na sjednici Socijalnog savjeta. Ovim zakonskim rješenjem utvrđeno je da prilivanje slobodnih radnih mjesta poslodavac vrši na način i po postupku utvrđenim posebnim zakonom i daje se mogućnost poslodavcu da ako ima potrebu za novim zapošljavanjem putem javnog oglasa, to može učiniti samostalno ili posredstvom Zavoda za zapošljavanje ili posredstvom agencije koja je registovana za poslove posredovanja zapošljavanja. Način i postupak oglašavanja slobodnih radnih mjesta Zavod za zapošljavanje uredio je Zakonom o zapošljavanju i ostvarivanju prava po osnovu nezaposlenosti i po zakonskim aktima koji su donešeni na osnovu ovog zakona.

Dakle, institut javnog oglašavanja, uvažena kolegice Bošnjak, ne postoji u važećem Zakonu o radu tako da ne postoje pravne pretpostavke za propisivanje postupka za provođenje postupka po oglasu, odnosno konkursu što je sadržina vašeg predloga Zakona o radu. Vi želite nešto da normirate što nema u zakonu. To znači ukoliko se usvoji ovakvo zakonsko rješenje koje je predviđeno članom 16 a Predlog zakona o dopuni Zakona o radu narušio bi se koncept Zakona o radu jer razrađuje institut koji ne postoji u postojećem Zakonu o radu. Isto tako treba napraviti razliku između zakonskih rješenja koja predviđa Zakon o državnim službenicima i namještenicima i Zakon o radu u pogledu procedure

prijema u radni odnos. Zakon o radu je opšti propis i on se primjenjuje na sve zaposlene osim na zaposlene za koje je donijet zakon leks specijalis. Kako se na zaposlene u državnim odrganima i lokalnoj samoupravi primjenjuje Zakon o radu u pogledu postupka prijema u radni odnos i javnog oglašavanja slobodnih radnih mjesta, već se primjenjuje Zakon o državnim službenicima i namještenicima kojim je predviđen institut javnog oglašavanja slobodnih radnih mjesta to se često prilikom diskusija to smo vidjeli na Odboru za rad zdrastvo i socijalno staranje ne pravi razlika između ova dva zakona, već se diskutuje kao da se radi o istom zakonskom tekstu.

Zakon o radu je predvidio koji su opšti posebni uslovi za zasnivanje radnog odnosa. Pod opštim uslovima predviđene su godine života, to jeste lice koje se zapošljava da ima navršenih 15 godina i da ima opštu zdrastvenu sposobnost. Posebni uslovi se mogu vrednovati za sva radna mjesta na isti način kako je predloženo u predlogu zakona već se posebni uslovi utvrđuju u odnosu na određeno radno mjesto zavisno od karaktera, složenosti poslova tog radnog mjesta koja predviđaju posebnim zakonom, to jeste drugim propisima i aktom o sistematizaciji kako je to predviđeno u Zakonu o radu koji je na snazi. To znači da lice koje je zainteresovano u prijem u radni odnos na određeno radno mjesto prema važećem Zakonu o radu treba da ispunjava opšte uslove i posebne uslove koji su predviđeni posebnim zakonom, u koliko postoji u toj djelatnosti i posebno uslovi koji su takstativno pobrojani u aktu sistematizacije radnih mjesta. Ti uslovi se odnose na radna mjesta, opis poslova radnog mjesta, vještine, radno iskustvo, vrstu i stepen stručne spreme, odnosno nivo obrazovanja i zanimanja. Ovo tim prije što je svako radno mjesto specifično ima posebne uslove koji su predviđeni aktom o sistematizaciji. Ukoliko bi se usvojio predlog zakona koji ste Vi predložili došlo bi do problema i nemogućnosti njegove primjene jer bi se primjenjivali isti kriterijumi za različita radna mjesta. Isto tako, odredbe iz predloga zakona su nejasne, apstraktne jer kriterijumi koji su predviđeni za lica koja zasnivaju radni odnos nijesu mjerljivi i iste nije moguće primijeniti u praksi.

Dakle, smatram ne prihvatljivim da se usvoji ovakav tekst predloga zakona koji bi bio neprimjenljiv u praksi jer ne postoji kao što sam već naveo zakondski osnov za njegovo donošenje.

I što se tiče uvažena koleginice Bošnjak, Vi želite sa nekim svojim opaskama da meni zabranite slobodu govora, kad kažete tu je poslanik koji je rekao jedan zaposleni četiri glasa. Jasno sam objasnio šta sam u tom smislu mislio. Dalje, uvažena koleginice Bošnjak, ako ste vidjeli Zakon o državnim službenicima i namještenicima da bi se neko zaposlio u državnoj upravi postoji tačno navedeno šta treba da se ispunjava da bi se neko mogao zaposliti, to jeste, popuniti radno mjesto u državnim organima. Dakle, tu moramo imati prije svega da je radno mjesto slobodno. Dalje, da radno mjesto nije popunjeno i drugo da je državni organ za to obezbijedio finansijska sredstva od nadležnog državnog organa. Takođe, sistemi kao što sam malo prije rekao sistem oglasi i konkursa jasno raspoređuje i pravi razliku između ova dva instituta. Veoma je važno. Sa ovim zakonom Vi diskreminišete strance koji bi se zaposlili u državnoj upravi jer imamo u članu zakona da i strani državljani mogu se zaposliti kao strani državljani i lice bez državljanstva može da zasnuje radni odnos u državnim organima kao namještenik pod uslovima utvrđenim posebnim zakonima međunarodnih konvencija. Vi sa ovim predlogom zakona vršite određenu diskriminaciju. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala vam kolega Jeliću.

U ime Kluba Demokratskog fronta kolega Milutin Đukanović, a neka se pripremi kolega Rastoder u ime Kluba SDP-a. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo,

Pred nama se nalaze dva zakona Zakon o dopunama izmjenama Zakona o radu i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima. Pošto, kada je formirana radna grupa za uspostavljanje povjerenja u izborni proces, je jedan od osnovnih zadataka te radne grupe bio da se eliminiše partijsko zapošljavanje i konstatovali smo svi zajedno da Zakon o finansiranju političkih subjekata ne može da eliminiše partijsko zapošljavanje. Zbog toga smo koleginica Branka Bošnjak i ja pristupili izmjenama ovih zakona u nadi da će se na taj način barem zakonski riješiti problem partijskog zapošljavanja, jer mi namjerno kažemo barem zakonski jer poznato je da i ono kad se zakon usvoji da Vlada Crne Gore ne želi da implementira određena zakonska rješenja koja joj ne odgovaraju. Na žalost ovdje smo dobili mišljenje Vlade Crne Gore i ja samo želim, koje se odnosi naravno negativno prema ovim zakonskim rješenjima, ja samo želim da pročitam određene odlomke iz ovog izvještaja.

Vlada saopštava - u sagledavanju navedenih predloga za izmjenu zakona treba poći od cilja koji se želi postići sistemom zapošljavanja u državnim organima, a to je izgradnja kompetentnog i profesionalnog kadra u državnim organima. Dalje, Vlada kaže - Osnovni preduslov ostvarivanja tog cilja treba da bude sistem selekcije kadra koji će najbolje predvidjeti radne sposobnosti svakog kandidata. Takođe se saopštava u tom cilju važećim zakonom prepoznat je sistem zapošljavanja prema zaslugama. Očigledno selekcija i zapošljavanje prema zaslugama odnosi se na partijske aktiviste Demokratske partije socijalista i Socijaldemokratske partije. Šta smo mi željeli ovim zakonom? Mi smo ovim zakonom željeli da se uspostave kriterijumi koji su jednaki za sve. Tačno je, najviše se favorizuje prosječna ocjena i godine studiranja. Želi li neko ovdje da pošalje mladim ljudima poruku da nije važno koliko studirate, da nije važno koju prosječnu ocjenu imate? Da ima imalo osjećaja za pravdu ovi zakoni bi jednoglasno bili usvojeni u ovom Parlamentu.

Na žalost vladajuća struktura je u ovih 25 godina, moram da kažem, doprinijela devastiranju kompletnog sistema vrijednosti u Crnoj Gori. Zato se danas dešava da dobri đaci puni energije, odlični studenti, kad završe fakultet naiđu na zid da se ne mogu zaposliti, a Demokratska partija socijalista to vrlo vješto zloupotrebljava ustvari to je suština njihove predizborne kampanje, nekog zapošljavaju mimo pravila, nekom obećavaju da će biti zaposlen i tako čitavo vrijeme drže određeni nivo tenzije da se u narodu, odnosno kod mladih ljudi stvori razmišljanje, ako nijesam član Demokratske partije socijalista ili Socijaldemokratske partije ja ne mogu dobiti posao. Pretpostavljali smo da Vlada Crne Gore neće dati pozitivno mišljenje za naše zakonske predloge. Ali, ovdje Demokratska partija socijalista ima 30 poslanika, 51 poslanik je do 81. Pozivam ostale poslanike vladajuće strukture da glasaju za ovaj zakon, ukoliko ne glasaju oni neće moći dati logično objašnjenje zbog čega neće to da podrže u suštini priznaće da su oni samo dio Demokratske partije socijalista. Još jednom treba dobro da razmislite koje zakone Vi odbijate. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala i vama kolega Đukanoviću.

Poslanik Rifat Rastoder u ime Kluba Socijaldemokratske partije, a neka se pripremi Srđan Perić.
Izvolite.

RIFAT RASTODER:

Uvaženi predsjedavajući, dame i gospodo. Nezavisno od ovoga što moj kolega Đukanović kaže u interesu SDP-a, ja sam jedan od manjine u odboru koji je glasao za ovaj predlog zakona, odbor na odboru nije imao dovoljnu većinu, odnosno nije dobio većinsku podršku. U Klubu SDP-a su podijeljena mišljenja, ima i podrške još uvijek, ali radi se o tome što smatramo da je veoma važno pitanje, prepoznamo dobru namjeru i dobro bi bilo da se o ovom pitanju s obzirom da je delikatno pitanje važno da se što temeljitije razmijene mišljenja i da vidimo koliko je zaista usaglašen sa ostalim zakonskim sistemskim odredbama iz ove oblasti.

Nakon toga vjerovatno imaćemo i čisti stav kluba, ja sam svoj rekao, ali to ne znači i ne obavezuje ostale kolege i kolegice da tako postupe, s tim što apelujem zaista da se možda pažljivije pogleda i ukoliko bude vremena da vidimo da li je on zaista usaglašen sa ostalim zakonskim sistemskim odredbama da ne bi dolazili u situaciju da nešto usvajamo, a onda da bude neprimjenljivo ili da bude u koliziji sa nekim odredbama.

PREDŠEDAVAJUĆI RIFAT RASTODER:

Zahvaljujem kolega Rastoder.

Kolega Perić ima riječ u ime Kluba Pozitivne Crne Gore i time završavamo krug uvodnih izlaganja. Onda ćemo dati riječ predstavniku predlagača.

Izvolite kolega Periću.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvaljujem.

Mi u Pozitivnoj prepoznamo apsolutno dobru namjeru ovog zakona, radi se o suštinskim nečemu što bi trebalo da obezbijedi jednake šanse i da obezbijedi neka mjerljiva pravila po kojoj bi se ljudi zapošljavali u državnoj upravi, a takođe i u preduzećima gdje je država većinski vlasnik, da kad bih morao da pojednostavim do kraja namjera ovog zakona jeste da se zapošljavanje vrši preko kancelarija Zavoda za zapošljavanje ne preko kancelarije Demokratske partije socijalista. To je u suštini namjera ovog zakona i tu apsolutno ništa nema sporno i negdje bi bilo dobro da idemo u liniju ka liniji uspostavljanja bilo kakvih vrijednosti koje počivaju na jasnim pravilima prilikom zapošljavanja, zbog toga što je nekad i tužno vidjeti koliko generacija studenata izađe da najbolje ostanu na birou rada ili moraju da idu ka drugim obrazovanjima i ka drugim profesijama i da im na kraju po malo i cinično se nudi da recimo profesor ruskog se dokvalifikuje za konobara ili već neko drugo zanimanje. Naravno svako zanimanje jeste časno, ali sa druge strane podvaljujemo ljudima na neki način ne omogućavajući jednake šanse prilikom zapošljavanja. To je svakako u interesu društva. Takođe jeste u interesu društva da imaju integrisano sve ljude u sistem bez obzira na političku pripadnost. Mi smo u ovom dijelu, mi ćemo podržati svakako zakon i mi smo ovdje podnijeli neke amandmane koje bih ja kratko obrazložio zapravo jedan amandman, na jedan i drugi koji su vrlo

Naravno, više smo nego otvoreni za komunikaciju u tom dijelu, i u načelu i u pojedinostima ćemo podržati ovaj zakon da ne bude nikakvih dilema. Ovdje ću obrazložiti

samo zašto smo predložili izmjenu određenog kriterijuma, prije svega prosječne ocjene tokom studiranja, odnosno školovanja da ne bude 70 nego 60 bodova. Razlog je vrlo jednostavan, jer imamo različite kriterijume prilikom školovanja na različitim fakultetima, odnosno visokoškolskim ustanovama. Jednostavno rečeno 9,5 prosjek na jednom univerzitetu nije isto što i 7,5 na drugom, ili možda baš jeste.

Druga stvar koju smo mi smatrali da možda ne bi bilo dobro da se nađe ovdje, dužina studiranja, zato što nekad studenti imaju zaista opravdane razloge zbog kojih studiraju, što mogu biti skopčani sa porodičnim razlozima. Rezultati provjere sposobnosti sa 10 na 25 bodova iz prostog razloga da bi kvalitet se negdje izravnao sa ovim prosjekom o kom smo pričali u predhodnom kriterijumu. Stručni i radni kvaliteti 10 bodova, umjesto dosadašnjih 5, i ono što smo smatrali dobrom odredbom jeste, da vrijeme provedeno na evidenciji Zavoda za zapošljavanje se vrednuje sa 5 bodova, jer ako je neko u jednakim mogućnostima, a mijenja posao, neko prvi put traži posao, neka država da prednost onom ko prvi put počinje. Smatramo da je to bila vrlo dobra namjera zakona. Mi smo ovdje dodali jednu restriktivnu mjeru u odnosu na ove kriterijume, a ona se odnosila na to, da se iz primjene ovih kriterijuma izuzmu ljudi koji se zapošljavaju po procedurama internih oglasa. Naime, nekada u nekoj ustanovi jedno radno mjesto može uslovno rečeno da se gasi, da se aktivira u drugoj, i s druge strane, izuzeli smo od toga i ona radna mjesta koja se zasnivaju javnim konkursom. Uzeo bih primjer, recimo Državne revizorske institucije, i ako biramo senatora prosto bi ga izuzeli iz ovog sistema. Opet kažem, vrlo smo otvoreni da razgovaramo o ovome na odborima i u načelu i u pojedinostima ćemo podržati ovaj zakon i tu nemamo prosto nikakvu dilemu. Uz to na kraju da samo se nadam da ćemo ovim zakonom ako se stekne većina, a nadam se da hoće, da bismo konačno ušli u zonu da ljudi koji završavaju škole, bilo čak i srednja škola da je u pitanju ili fakultet da prosto znaju po kojim kriterijumima se zapošljavaju. Ovo je posebno značajno u oblasti prosvjete, jere prosvjeta na žalost u zadnjih 10-15 godina zaista vrvi od partijskih kadrova. Apsolutno ne znači da svi ljudi koji rade u prosvjeti ne vrijede, daleko od toga, ali je jasno da se za zapošljavanje u prosvjeti mora dobiti zeleno svjetlo iz Demokratske partije socijalista, i s druge strane, to je jasno pokazala i afera "Snimak" kada je visoki funkcioner te stranke sa Cetinja hvalio komunikaciju koju u tom smislu imaju sa Ministarstvom prosvjete. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala kolega Periću.

Bila su to uvodna izlaganja.

Želite li kolegice Bošnjak da odgovorite, da komentarišete uvodna izlaganja?

Želite, izvolite. Je li dovoljno pet minuta? Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Jeste.

Prvo bih htjela da kažem, što se tiče pokušaja da se kaže da ovi zakoni neće biti primjenjivi, da to nije tačno, jer vi znate koliko ozbiljno Zakonodavni odbor Skupštine Crne Gore radi svoj posao. Oni su dobro ovo sve izdetaljisali, pogledali, i dali, i Odbor je dao zeleno svjetlo, a i stručna služba je gledala sve to da li je usklađeno i da se ne kosi negdje sa tim normama. To je samo pokušaj DPS-a da se minimizira značaj ovog zakona i da se pokuša obesmisлити naša ideja za pravednijim zapošljavanjem onih koji se prijavljuju na javne oglase i konkurse. Ovdje nijesam rekla na startu, mi smo predvidjeli ovim Zakonom o radu

da se to odnosi na ova preduzeća gdje je država većinski vlasnik, odnosno gdje se to tako lako može zloupotrijebiti. I ono što je najbitnije, što smo pokušali da, ustvari, što hoćemo da više ne postoji diskreciono pravo bilo kog pojedinca da on može da odredi bez obzira na uspjeh nečiji i na dobijanje određenih poena u nekom konkursu, da kaže, evo ja neću ovoga prvoga nego ću ovoga zadnjega, zato što je to njemu tako palo na pamet, i da neko volšebno obrazloženje koje će naravno da prođe.

Iz tog razloga mi imamo ogroman broj ljudi u državnoj upravi koji ne znaju svoj posao. Vjerujte da se često na odborima stidim neznanja onih koji predlažu, koji dolaze da brane neke zakone. Ja se stidim njihovog neznanja, ali ti ljudi su došli tu po ili partijskoj pripadnosti ili nepotizmom nekim ili klijentilizmom i oni se još osjećaju vrlo moćnim i vrlo su drski, i zato što misle da imaju dobra leđa i da niko im ništa ne može, bez obzira što su negdje, sigurna sam, svjesni svog neznanja, jer obično su drski ljudi takvi koji raguju onda bučno, da bi pokrili to svoje neznanje. Tako da mislim, to spočitavanje nije u skladu sa zakonom i s Ustavom, to ne stoji, jer je ovo prošlo i Odbor zakonodavni i stručnu službu koja je to sve detaljno obrazložila. To što je Vlada dala ovakvo obrazloženje, ovo je Vlada ove vladajuće većine i njoj ne odgovara jer zna da ako bi donijeli ovakav zakon da bi mnoge manipulacije tokom izborne kampanje, a tiču se zapošljavanja, ne bi, odnosno tokom cijelog perioda, ne bi imali puno ovih zavisnih, jer ja kažem, nama je cilj bio da neko na to mjesto dođe zahvaljujući svojim kvalitetima i samim tim je taj neko slobodan, tu je zahvaljujući svojim zaslugama, a ne zahvaljujući dobrim leđima ili DPS knjižici ili SDP knjižici.

Znači, namjera nam je bila da se vrate one vrijednosti koje su nekad postojale u Crnoj Gori i zapošljavanje nekad bilo pravedno. Možda, je i tada bilo negdje, ali u tako zanemarljivoj mjeri nekakvih urgencija, a sada je to postalo pravilo i ne postoji čak ni ono uz dužno poštovanje svih profesija, ali ne može se ni higijeničarka zaposliti da joj se ne provjeri partijska knjižica i lojalnost ili eventualno da je svoja nekome od vladajuće većine.

Za kolegu Perića, samo ću da kažem da mi je drago, imali smo mi dileme tokom pravljenja ovih rješenja. Nije lako izbalansirati odnos bodova, ali smo ponukani nekakvim iskustvom da tamo gdje su postojale te njihove komisije, dešavalo se, da neko ko je brilijantan, znači ima najbolji uspjeh i završio u kratkom roku dobije nula poena pred nekom njihovom komisijom. Nijesu dužni da obrazlože zašto je nula poena na intervjuu, nije im se svidio iz čista mira. Imali smo slučajeve i u samoj Skupštini. Pitanje je ko čini tu komisiju. Iz tog razloga htjeli smo da smanjimo to gdje može individualno da se utiče na, da nečije mišljenje i utisak da rezultat. Da smo mi pravedni, taj bi intervju bio veoma bitan i da oni pravedno razmišljaju ne bi bilo potrebe za izmjenama ovog zakona, jer i dosadašnje rješenje je negdje to provlačilo, ali se ostavila mogućnost diskrecionog prava starješini. Mada u svakom slučaju zahvaljujem, i spremni smo da nađemo zajedničko rješenje na odborima i da nađemo taj najbolji model u bodovanju, odnosno u ovim kriterijumima koliko poena bi koji od ovih kriterijuma nosio. Eto toliko, zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala kolegice Bošnjak.

Kolega Zoran Jelić želi da odgovori na Vaš komentar.

Izvolite.

ZORAN JELIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Evo, ovdje se često govori da je prosječna ocjena taj kriterijum koji treba opredijeliti zapošljavanje. Slažem se. Zakon o stručnom osposobljavanju lica sa visokom školskom spremom je to osnovni kriterijum gdje se visokoškolci raspoređuju na slobodna radna mjesta u Crnoj Gori, i to je jedini kriterijum. Znači, prosječna ocjena. Naravno, to nije radni odnos, to je stručna praksa, ali upravo taj kriterijum je dominantan i drugog kriterijuma ne postoji. U posljednjem krugu ovog ciklusa bilo je prijavljeno preko šest hiljada slobodnih radnih mjesta za visokoškolce. Popunjeno je nešto preko tri hiljade. Ostalo je nepopunjeno tri hiljade slobodnih radnih mjesta kod poslodavaca u Crnoj Gori. I još jednom da pojasnimo.

Dakle, u Zakonu o državnim službenicima i namještenicima odluka o pokretanju postupka za popunu radnog mjesta ide, definisao je član 35, u kojem govori:

Starješina državnog organa može donijeti odluku o pokretanju postupka za popunu radnog mjesta ako je, a postoje tri kriterijuma:

Ako je radno mjesto utvrđeno aktom o sistematizaciji, unutrašnjoj organizaciji, radno mjesto nije popunjeno i da su obezbijedili finansijska sredstva od Ministarstva finansija. Zatim, kako se ocjenjuju kandidati koji su se javili na oglas?

Prvo imamo interni oglas, pa imamo oglas, konkurs zavisi koje je radno mjesto .

To propisuje član 43 gdje se govori da se ispunjavanju uslova oglasa primjenom sljedećih kriterijuma pa kaže stručni ispit i radni kvalitet, rezultati provjere sposobnosti, prosječna ocjena dužina studiranja, odnosno školovanja. Ovo se odnosi na one koji imaju radni odnos, a za pripravnike je sasvim nešto drugo.

I na kraju, član 45 govori o izboru kandidata, kaže vrši se izbor najbolje ocijenjenog kandidata sa liste za izbor, po pravilu. Zatim kaže se, starješina organa može izabrati drugog kandidata sa liste za izbor i dužine u obrazloženju odluke o izboru da navede razloge za takvu odluku. I ono što je veoma bitno uvažena koleginice Bošnjak, vi sa ovim zakonom vršite diskriminaciju, a to je sljedeće.

Da prilikom donošenja Odluke o izboru kandidata mora se voditi računa o srazmjernoj zastupljenosti pripadnika manjinskih naroda ili drugih manjinskih nacionalnih zajednica, o rodnoj balansiranoj zastupljenosti kao i zapošljavanju lica sa invaliditetom. Sa vašim Predlogom zakona ovo ne postoji. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI SULJO MUSTAFIĆ:

Hvala Vam.

Prelazimo na diskusije.

Poslanik Obradović ima riječ, a neka se pripremi poslanik Vučinić.

Izvolite poslaniče Obradoviću.

RADOVAN OBRADOVIĆ:

Zahvaljujem gospodine Mustafiću, uvaženi predlagači, poštovane koleginice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Kada govorimo o ova dva Predloga zakona, zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima, izmjenama i dopunama Zakona o radu moram da istaknem da je ovo samo jedan pokušaj predlagača da naprave pravičan Zakon kako oni kažu prilikom zapošljavanja. Iz kojih razloga, ovo kažem.

Mi imamo Zakon o radu, Zakon o državnim službenicima i namještenicima, propisane odredbe po kojima se neko zapošljava i da bi se zaposlilo određeno lice mora da ispunjava opšte i posebne uslove, odnosno mora da je punoljetno, odnosno poslovno sposobno tj. da

ima 15 godina života, mora da je zdravstveno sposoban, mora da je crnogorski državljanin, mora da krivično nije kažnjavano i od posebnih uslova da ima odgovarajuću školsku spremu, da ima položen odgovarajući stručni ispit, da ima odgovarajuću dužinu radnog iskustva i još zavisno od mjesta gdje se primaju određeni uslovi to je recimo poznavanje stranog jezika, poznavanje rada na računaru itd.

Dalje, starješina je taj koji do sada ima diskreciono pravo koga će da primi u radni odnos bilo to da je starješina u organima uprave organima lokalne uprave itd. ili direktor gdje je većinski vlasnik država preduzeća, kao što je u ovom slučaju. Vi želite dakle da napravite jednu rang listu i da odredite određene kriterijume po kojima treba da se zaposli određeno lice. To su kriterijumi koji su jako nejasni, protivrečni i do kraja nijesu izvedeni. Zbog čega ovo kažem? Vi osim za pripravnike ocjenjujete da treba da dobije onaj kandidat koji ima najbolju ocjenu tokom studiranja usled školovanja do 70 bodova, dalje vezano za njegove stručne kvalitete da ima do 10 bodova, da može do pet bodova dužina čekanja na Zavod za zapošljavanje, dužina studiranja do 10 bodova i za stručne kvalitete i radne kvalitete do 5 bodova. Dakle, neko ko pokaže odličan rezultat u stručnosti, kvalitetima rada samo da dobije do pet bodova. Nejasno je da li dobija jedan ili pet bodova, nejasno je da li određeno lice dobija dva boda ili 70 bodova. Nejasno je dakle, koliko nosi bodova 6, 7, 8, 9, 10 ili 7, 7,5 itd. Nije dakle ni pravično određeno, jer nije isto recimo 7 sa tehničkog fakulteta i 7 sa DIF-a, nije ista diploma sa Univerziteta recimo crnogorskih i sa privatnih fakulteta posebno ako se donese iz Blaca, sa Kosova itd. i to su sve jedne nepreciznosti i nedorečenosti. Dakle imamo do, a nema tačno koliko po tom pitanju. Dalje, od tog principa odustajete kada je u pitanju zapošljavanje lica sa invaliditetom, ako treba da se primi neko vezano za nacionalnu srazmjernost ili rodnu ravnopravnost u tom dijelu i dakle odustajete tu od tog principa.

Na kraju, takođe imate u oblasti zakona jedan član da ukoliko onaj poslodavac ne primi shodno ovom zakonu onog lica koji konkuriše za određeno radno mjesto, da će se novčano kazniti. Šta imamo od toga ako će se novčano samo kazniti. Ostaće da radi onaj ko ga je izabrao poslodavac. Zašto se ne stavi da će ta odluka biti van snage o prijemu u radni odnos itd. Očigledno dakle, dva pokušaja zakona da se uredi na kvalitetniji, na bolji način, ali dalje kažem da se pokuša jer su nedorečeni iz ovih razloga koje sam nepomenuo, nijesu precizni, nijesu pravični. Jer, moje je mišljenje da mi treba da bolje radimo po pitanju odgovornosti uposlenih, da ih kvalitetnije ocjenjujemo. Na kraju godine se ocjenjuju sa odličan, vrlo dobar, dobar, nedovoljan itd. i da funkcionišu oni koji slabije rade. Da se nagrađuju oni koji dobro rade, da idu u određene platne razrede sa većom zaradom, ali takođe da i oni koji ne rade da idu u određene platne razrede sa manjom razradom i naravno da ostaju bez posla oni koji loše rade. U tom pravcu vidim nešto što treba u praksi da se sprovede. A ovo su dakle pokušaji dva zakona koja su skroz neprimjenljiva, nema kriterijuma po kojima se može postupiti po istome...

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega.

Pravo kao predlagač, odgovor na komentar ima kolega Đukanović.

Izvolite kolega.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Samo želim da demantujem neke činjenice, odnosno neke stvari koje su saopštili predstavnici Demokratske partije socijalista.

1. Kad su saopštili da za stručno osposobljavanje isključivo važi prosječna ocjena trebali su da saopšte da stručno osposobljavanje ne znači zasnivanje radnog odnosa. Ali, kako su tu mogli da kažu da je najvažnija prosječna ocjena, tu nije smetalo. Predstavnici Demokratske partije socijalista uporno nalaze mane ovim kriterijumima. Jer, zvanično nijesu uspostavljeni kriterijumi. DPS nema nikakve kriterijume, odnosno Vlada nema nikakve kriterijume, sve se svodi na slobodnu volju starješine određenog organa. Mi smo spremni da razgovaramo o kriterijumima. Mi znamo da nije isto imati prosječnu ocjenu 9 na UDG ili na državnom ili na Oksfordu, to znamo. I tu smo spremni da prihvatimo čak i amandmane i u samoj raspravi na odborima prihvatili smo dio sugestija koleginica Branka Bošnjak i ja smo pretočili u naše amandmane i znači gospodin Perić je predložio amandmane. Spremni smo oko svega da se dogovaramo. Samo nijesmo oko jednog da vlada anarhija koju je proizvela Demokratska partija socijalista. Ko govori istinu to najbolje znaju građani Crne Gore. Glavna referenca za zapošljavanje je danas knjižica Demokratske partije socijalista. To moramo da promijenimo, makar ponavljamo, ponovo ...(Prekid)... jer, iako se usvoji zakonska norma, mi sa Demokratskom partijom socijalista imamo loše iskustvo, ona neće da implementira, odnosno njihova Vlada neće da implementira te zakonske norme. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Za komentar se najavio gospodin Perić.

Izvolite kolega.

SRĐAN PERIĆ:

Zahvaljujem.

Ovdje samo o oponiranju stava gospodinu Obradoviću, samo jednu stvar moramo naglasiti. Ovaj Zakon u suštini bi trebao da znači samo jasna pravila, da postoje neka pravila, jer ih sad nema. Znae kako sad ide ? To i vi i ja znamo. Uprava za kadrove testira neke ljude da li su sposobni za neko zanimanje. Da li imaju kvalifikacije? Uprava kaže da svi oni mogu i dostave spisak i onda svi znamo kako to bude u organu državne uprave. Šta se dogodi? Dobije se naporedo sa tim spiskom i spisak iz Demokratske partije socijalista. Znači, vi imate korpus delikti za ovu tvrdnju, ovo već nije priča napamet i samo da ne bismo obesmišljavali Upravu za kadrove. Znači u tom smislu ovaj zakon ima i te kako smisla, ali ključni je problem taj što vi jednostavno nemate koncept ni na tržištu.

Sa jedne strane u redu je da država ulaže u nekog ko je nov, ne samo na nivou pripravnika, nego i na nivou nekog ko tek počinje da ulazi u posao jedna, dvije, tri godine. Posebno, recimo u pravu, potrebno je deset godina da dobijete dobrog pravnika, to je sasvim u redu. Sa druge strane, da integrišete sve u taj sistem. Na taj način će sve više građana doživljavati Crnu Goru kao svoju državu. Nećemo stvarati podvojenost ni po tom modelu. Ako hoćete ove odredbe zakona su, ako hoćete i socijalno integrišući i ne vidim šta je sporno, šta je odjedanput tu postalo, toliko ste se zabrinuli da sad neće neko kvalitetan doći, a ove koje partija šalje oni su sve ekspert do eksperta. Samo se traže jasna pravila. Mi smo cijenili da se neka pravila mogu unaprijediti, predložite i vi, ali da postoje jasna pravila za sve ista. Nemojte kreativno tumačenje, da vaš direktor iz afere "Snimak" koji je unaprijeđen u neko zvanje, on odlučuje ko je najpodobniji. Sigurno će on odlučiti da onaj ko je partijski najpodobniji bude zapošljen. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama.

Odgovor, kolega Obradović.

Izvolite kolega.

RADOVAN OBRADOVIĆ:

Sležam se sa obojicom vezano za pravičnost postojećeg zakona. U tom dijelu da isto mislim da trebamo unaprijediti određene odredbe postojećih zakona i o državnim službenicima i namještinicima i Zakon o radu. Ovo što ste vi predložili to nije.

Ne može se amandmanski toliko ovaj zakom upravničiti, odnosno dovesti do jedne pravičnosti jer ima dosta nedostataka, o tome se radi. Dakle, treba malo više vremena da se pripremi kvalitetan zakon iz ove oblasti. Rekao sam vam, nemate kriterijume, nemojte da ih postavljate po svaku cijenu i posle sutra da ne možete da ocjenjujete. Šta vam znači do 70 bodova? Je li jedan ili 69 ili 70, na koji način ćete vi to da odradite? Ne može, mora da postoje pravila, mora da postoje kriterijumi, mora da postoji propis po kome se to radi. Da se tačno zna koliko koja ocjena nosi bodova i tako dalje. Velika je to srazmjera, neko da ima visok prosjek, ne znači da će da bude kvalitetniji od nekoga drugoga u odnosu na radne i stručne kvalitete i tako dalje.

Imate dobru namjeru, ali je nijeste izveli pravično, nijeste je do kraja izveli. Ne može se amandmanski sad popraviti, samo je to razlog. Ne da bježimo od nečega drugoga. Zahvaljujem za pažnju.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama.

Prije nego što dam kolegini Jasavić, da vam kažem imao sam jedan sastanak sa četvoro profesora u Bundestagu iz odbora koji se ovim bavi. Otvoren imaju konkurs za inženjere među drugim i izvirše nostrifikaciju i bez ikakvog problema imaju pet hiljada eura. Duša me boli, mnogi su sa ovih prostora tamo pošli. Moramo zadržati najbolje bez obzira za koga oni glasali.

Sad ima koleginica Jasavić riječ.

Izvolite, koleginice, a zatim neka se pripremi koleginica Vuksanović ili koleginica Šćepanović, koja bude tu.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče, poštovane koleginice, poštovane kolege, poštovani građani,

Gete kaže da nema ništa opasnije od neznanja koje postane aktivno. Zadnjih 25 godina imamo naznanje upravo koje je postalo aktivno i to što je neznanje aktivno imamo vrlo loše privatizacije, rapidno padanje ekonomskog rasta, imamo sve veći broj nezaposlenih, neravnomjeran regionalni razvoj i jednu sveopštu pometnju u društvu i sve veće raslojavanje između bogatih i siromašnih pri čemu je jedna mala manjina u ovoj sferi bogatih a sve veći broj građana u sferi ovih jako siromašnih. Ovo se dešava zato što imamo, upravo ono što bi neke moje kolege rekle, imamo na djelu osvetu loših đaka. Loši đaci su dobili priliku da na krilima ab revolucije 1989.godine dođu na vlast. Koliko god da sam imala malo godina tad, bila sam protiv dešavanja naroda, zato što sam znala da će dešavanje

naroda da dovede do toga da oni koji ne znaju vladaju ovom zemljom, a onaj ko ne umije i ne smije ne može da donosi važne društvene odluke, jer ako smijete a ne umijete onda ste samo hrabri, a ako umijete a ne smijete onda ste znavena kukavica. Ono što priznajem kao jedinu moć to je znanje. Znanje se stiče radom, a oni koji su neradom na krilima velikog srpskog nacionalizma došli u poziciju da odlučuju o našim sudbinama su nas doveli u poziciju u koju smo došli.

Ono što želim kratko da kažem jeste da na djelu u Crnoj Gori imamo diskriminaciju kvaliteta, imamo vrlo dobru umreženu mrežu mediokriteta koji diskriminišu kvalitet i to je osnova diskriminacije u crnogorskom društvu, osnovna i suštinska diskriminacija koja postoji u našem društvu je diskriminacija kvaliteta i to se mora zaustaviti. Ono što jeste novi pristup Evropske unije u pregovorima sa nama, tri nova stuba koja se baziraju na vladavini prava, na ekonomskom upravljanju i na reformi javne upravne. Kao što nema jake ekonomije bez vladavine prave koja je preduslov za jaku ekonomiju, tako nema ni jake javne uprave i nije slučajno ovaj treću stub reforme javne uprave postavljen kao pristup za pregovore, nema jake i stručne javne uprave ako ne dođe do profesionalizacije i depolitizacije javne uprave. Mi ćemo to morati kao društvo da uradimo i da kolege koje su predložile upravo idu u korak sa vremenom, ali za vas iz vladajućih struktura, odnosno iz DPS-a prvenstveno, idu mnogo prije vremena. Zašto? Zato što ćete vi doći u poziciju vrlo brzo da imate fakturu iz Evropske komisije, odnosno Evropske unije sa stanovišta profesionalizacije i depolitizacije javne uprave.

Donosi se novi zakon, donijeli smo novi zakon, odnosno ovdje smo raspravljali o njemu, biće i glasanje, Zakon o upravnom postupku. Taj zakon će sam po sebi, po svojoj složenosti, po tome da sada prelazimo na elektronsku upravu, mnoge stvari postaviti na drugačijim osnovama. Sami ćemo morati da se između sebe čistimo sa stanovišta ko zna, ko ne zna. Onaj ko ne zna ne može biti na vrlo važnim pozicijama u javnoj upravi i doći ćemo u poziciju da ćete vi morati pod pritiskom da donosite zakone koji će podrazumijevati objektivizaciju kriterijuma prilikom zapošljavanja i to u stalni radni odnos.

Vi govorite ovdje o stručnom osposobljavanju pripravnika. Niko vam ne spori da je tu ta normativa napravljena kako treba. Zašto tu normativu koju kolege predlažu niste prihvatili i ne razmišljate o njoj da je kao Vlada preložite ili kao vlast, da imamo kvalitetnije i objektivne kriterijume vezano za zapošljavanje. Kao neko ko je bio brilijantan student, kao neko ko je prije roka završio podržaću svaki zakon koji podrazumijeva da će svi oni koji su se radom izborili za svoje mjesto u društvu i na fakultetu i u državnoj upravi čisto radom, a ne nepotizmom ili bilo kakvim drugim vezama političkim dobio adekvatno mjesto u ovom društvu. Na kraju krajeva moramo znati ko je elita a ko nije, ne mogu biti elita oni koji rade u sopstvenom interesu, a potpuno pod noge bacaju interes naroda.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama kolegice.

Sada riječ ima koleginka Vuksanović.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Zahvaljujem uvaženi predsjedavajući, kolege poslanici i poštovani građani Crne Gore,

Pred nama se nalaze izmjene pomenutih zakona koje su predložile kolege iz Demokratskog fronta. Ono na šta sam ukazala u prethodnim izlaganjima kada smo govorili

o Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, jeste, da zaista ne sumnjam u dobru namjeru kolega iz Fronta i tu što su oni htjeli da se postigne sa ovim zakonom, ali ono što sam smatrala, jeste, da ne treba donošenje i glasanje usvajanja Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja uslovljavati ovim zakonima iz razloga što smo mi u Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja jednoglasno prihvatili rješenje sadržano u članu 33 u kojem su u potpunosti otklonjene svaka zloupotreba u postupku zapošljavanja.

Ono što želim da iskažem, moj uvaženi kolega Rastoder je rekao da su oko ovih predloga zakona u našem poslaničkom klubu prisutna različita razmišljanja, s toga ću govoriti u svoje ime kao pravnik, a kakva će konačno odluka biti u okviru kluba to ćemo vidjeti u konačnome kada bude na glasanju. Moje mišljenje je da predlozi zakona nijesu usklađeni sa koncepcijom samih Zakona o državnim službenicima i namještenicima i Zakonom o radu iz razloga što se tim zakonima koji su sistemski potpuno precizira sam postupak izbora i uvažavaju svi kriterijumi prilikom primanja u radni odnos.

Ono što je jako važno jeste, da kada se osvrnemo na Zakon o državnim službenicima i namještenicima, vjerujte da je procedura jako duga i da je zaista jasna i precizna. Znači, jedno je govoriti o normama koje regulišu sve ono što vi ukazujete kao nedostatke, a drugo je, da li će rukovodilac zbog onog termina "izuzetno" da te norme zloupotrebljava i prima kandidate shodno nekim njegovim opredjeljenjima.

Ono što je jako bitno jeste da u članu 37 važećeg Zakona o državnim službenicima i namještenicima tačno je propisano da radna mjesta u državnom organu popunjavaju se na osnovu, prije svega, internog oglasa unutar organa, pa oglasa između državnih organa, javnog oglasa, javnog konkursa. Sve stu to stadijumi koji prvo moraju da prođu oni koji su zaposleni, pa tek ukoliko se oni ne jave onda se ide na javni oglas i javni konkurs. E, kada dođemo do tog momenta, onda se postavlja pitanje popune radnih mjesta, i onda upravo imate kako ide postupak, prije svega se sačinjava lista o kandidatima koji ispunjavaju uslove preko provjere njihovih sposobnosti. Imate testove koji su opšteg karaktera i važe za sve one koji se zapošljavaju u državne organe, a imate i testove koji su posebnog karaktera u zavisnosti od toga u koji državni organ taj kandidat konkuriše za radno mjesto. Nakon toga se vrši ocjenjivanje kandidata u skladu sa članom 43, gdje se cijene slijedeći kriterijumi:

Stručni i radni kvaliteti, rezultate provjere sposobnosti, prosječna ocjena i dužina studiranja, odnosno školovanja. Vi imate da starješina ima izvjesno diskreciono pravo i kaže se da starješina državnog organa izuzetno nakon, znači on ide i sa liste, bira kandidata koji ima najbolje uslove, ali izuzetno kaže od toga, i to je ono zbog čega razumijem vašu dobru namjeru, nakon obavljenog intervjua sa svim kandidatima sa liste za izbor, može izabrati drugog kandidata sa liste za izbor, i dužan je da takvu odluku obrazloži. Znači, svaki kandidat može da traži obrazloženje te konkretne odluke.

Ono što je vrlo bitno jeste sledeći stav, da se mora voditi računa o rodnoj zastupljenosti, o zastupljenosti manjinskih naroda itd, ali ono što je vrlo bitno jeste da su svi ti kriterijumi za prijem u radni odnos zaista propisani zakonom i da su vrlo uski momenti da se zloupotreba učini u tom dijelu.

Ono što ja mogu da istaknem kao neko ko radi na državnom univerzitetu već punih 13 godina jeste, a evo da kažem prvi put, nikada nijesam to isticala javno, ja sam završila Pravni fakultet za tri godine sa prosječnom ocjenom 10 u ono vrijeme bez poništenog ispita. Vjerujte mi da sam zaista uložila veliki trud i rad, ali moramo voditi računa da postoji veliki broj mojih kolega koje sam ja sretala kao moje studente, koji zbog nekih porodičnih

problema nijesu bili u prilici da završe fakultete na vrijeme, i kojima jednostavno nije nekada bila u interesu toliko prosječna ocjena koliko da završe fakultet i da imaju neku srednju ocjenu.

Imate recimo, ljude sa mnogim problemima sa kojima sa ja željela biti upoznata, jer sam željela tim ljudima da pomognem. Čak se dešavalo da su pojedine kolege htjele da odustanu od studiranja i u razgovoru sa mnom, ja sam se ponudila da im pomognem. To su ljudi koji su studirali recimo i sedam do osam godina, imate majke koje su rađale djecu i zasnivale porodicu pa su završavale fakultete sa prosjekom preko 8,5, a imate s druge strane i slučajeve da se pojedinicima gledalo kroz prste, što ne znači da ja urušavam na taj način državni univerzitet. Naravno, svaki od profesora ima pravo da postavi svoje kriterijume po kojima će da ocjenjuje studente. Ali, desilo se u praksi da mnogo bolje rezultate pokažu oni studenti, evo ja kažem, imala sam prosjek 10, koji su imali niži prosjek možda i duži period studiranja zbog nekih obaveza, zbog ekonomskih problema, zbog osnivanja porodice, zbog zdravstvenih problema, nego oni koji su završavali sa visokim prosjekom. Prema tome, sada ću završiti.

Ovdje su jasno postavljeni kriterijumi i mislim da ovi predlozi zakona bez obzira na namjeru koju tumačim kao dobru, nijesu usaglašeni s ovim sistemskim zakonima i da bi onda trebalo možda, ukoliko, možda je trebalo prije svega ovoga povesti neku javnu raspravu i da se na osnovu te javne rasprave tačno utvrde određena pravila, ali mislim da ovdje vrlo malo ima prostora za zloupotrebu. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala Vama koleginiце Vuksanović.

Nekako kao redovni profesor, pa mi ovako prođe to 30-40 godina, pa se sjećam nekih sa 8,5 postadoše redovni profesori, a neki sa 10 pođoše u inostranstvo zato što ovdje nijesu imali uhljebljenje. E to je Crna Gora, na žalost.

Pravo na odgovor, kao predlagač, ima kolega Đukanović. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ:

Gospođo Vuksanović, nijeste Vi otkrili toplu vodu ukoliko ste saopštili da neko ko ima prosječnu ocjenu 8 može da bude bolji radnik od nekog ko ima prosječnu ocjenu 9 - 9,5, ali suština je da se ovdje usvoje pravila koja su i jednaka za sve, a ne da direktorima, odnosno starješinama određenih organa, a evo na primjer u školstvu, najčešće su direktori ljudi koji su završili Fakultet za fizičku kulturu, ne sporim ga, ali ipak je to malo čudno, da se ne prepušta starješinama organa da odlučuju ko je stručan, ko nije. Zar ne zna bolje 30 doktora nauka koji su ispitivali tog studenta od nekog direktora škole koji postavlja testove ili obavlja intervju. Vi saopštavate ovdje kao da je u Crnoj Gori med i mlijeko, postoje pravila. Kako postoje pravila ako po priznanju Vlade imamo 6.000 viška u državnoj administraciji. A kažete, da su stručni, a predstavnici Evropske unije konstatuju nedostatak administrativnih kapaciteta.

Znači, prevedeno imamo višak zaposlenih i imamo neznanje. Pokazalo se znači, da ta pravila koja danas postoje u suštini nijesu pravila nego to je klasična politika. Demokratska partija socijalista i Socijaldemokratska partija preko zapošljavanja, obećavanja dobijaju određeni broj glasova, a pošto su se pokazali mnogi izbori da su rezultati vrlo tijesni, to je u suštini neka odlučujuća prednost koju stiče vladajuća struktura na izborima. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala Vama kolega.

Izvolite kolegkinice.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Apsolutno nijesam mislila da otkrivam bilo kakvu toplu vodu. Samo sam ukazala da Zakon o državnim službenicima i namještenicima jasno propisuje kriterijume, i da ostavlja malo prostora za zloupotrebe. A kada već pominjete šta je rekla Evropska unija po pitanju ovog zakona konkretno, baš je rečeno da je usklađen sa svim standardima Evropske unije. I vjerujte mi, znači ja uporno, administrativni kapaciteti su jedno, imamo, ali pitanja popune radnih mjesta na osnovu prethodnih provjerenih kriterijuma koje sam ja ...

Molim Vas kolega da mi ne dobacujete dok ja govorim.

Znači, ja sam jasno pobrojala sve kriterijume. Mi sada govorimo o jednoj stvari, zakon je jasan i precizan. Jedan od rijetkih koji je usklađen sa svim standardima koje je Evropska unija tražila. Ali, drugo je sada, kako će onaj rukovodilac da tumači primjenjive norme. Znači, on mora ako neće prvoga sa liste, nego će petoga, on mora da obrazloži i sa time da upozna tog kandidata. Pa taj kandidat ima putem suda da se obrati i da traži zaštitu svog prava kojem je povređeno ljudsko pravo.

Znači, mi govorimo o zakonu koji je striktno jasan i potpuno usklađen sa svim standardima, a drugo je, da li će neko od rukovodilaca ovu normu da zloupotrebljava. Vi sa vašim Predlogom zakona sprečavate rukovodioce u tom dijelu, ali praveći diskriminaciju u odnosu na one kolege koje su zbog svojih porodičnih obaveza i mogućih problema odugovlačili studije, a koji su možda kvalitetni. Mi moramo voditi računa i o tim ljudima. A znate li koliko ih je na Pravnom fakultetu bilo takvih? Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolegkinice.

Riječ ima kolega Vučinić, a neka se pripremi kolegkinica Šćepanović.

Izvolite kolega.

JANKO VUČINIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Poštovane kolegkinice i kolege poslanici, poštovani građani,

Pa evo, ja se neću držati striktno ove tačke dnevnog reda i ovog zakona, ali ono što mogu kao neko ko nije stručan što se tiče pravne nauke, da kažem da je nama potrebno da imamo neka pravila koja neće samo rezumjeti pravni stručnjaci, eksperti koji su sa desetakom završavali pravne fakultete nego i obični građani. Ne znam šta bi kome smetalo što u Zakonu o radu je potrebno da stavimo jednu odredbu koja bi se odnosila na zapošljavanje u državnim preduzećima i koja bi bila bodovana. Znači svi ti koji bi konukriali da se zaposle bili bi bodovani po određenim kriterijumima. A to ne odgovara, znam da ne odgovara parlamentarnoj većini ovdje, ne odgovara Vladi Crne Gore, ne odgovara onima koji predstavljaju vlast, odnosno vlasti držice u Crnoj Gori iz razloga što im je ovo jedan od načina prekranja izborne volje građana, jer svi ti mladi ljudi kad završe fakultete, a imamo i hiper produkciju tih fakultetskih diploma oni na neki način moraju da dođu do posla, a

izgleda da jedini način kako se danas u Crnoj Gori dolazi do posla pogotovo kad se zapošljavaju u državnim preduzećima to je da dobiju partijsku knjižicu Demokratske partije socijalista ili Socijaldemokratske partije, što znači da umjesto mladi ljudi da trče za znanjem, da trče za boljim ocjenama oni umjesto da stiču to bolje i veće znanje oni moraju da trče za partijskom knjižicom, odnosno članskom kartom onih partija koje su stvorile takav ambijent u društvu da više znanje ne važi nego su na snazi neke druge vrijednosti.

Bitno je da ne znam ko bi imao šta protiv ovoga zakona jer Vi kada je nešto protiv vaše volje toliko to iskomplikujete tako da prosto kad čovjek gleda sa strane toliko je to vama složeno da gdje će sada da se stavi ta odredba u zakonu, šta će se sve proizvesti, šta će smetati, znači samo hoćete da dođete do izgovora da nešto što vama odgovara, što ne odgovara da bi se i dalje vršila ta politička korupcija i zapošljavalo na taj način da to iskoristite i da to prepravite u vašu korist. Pa evo sada bih se samo nakon ovoga obratio za ove proteste koji su bili u prošloj nedelji, bili su i protesti ispred Skupštine u Podgorici ovdje, bili su i protesti u Rožajama. Poruke sa tih protesta su upućene nama poslanicima da ne usvajamo nešto što se kosi sa interesima radnika i onih koji su zaposleni u javnom sektoru i onih radnika, bivših radnika iz Rožaja koji su danas primorani da tamo protestuju na ulici zbog toga što im je neko ukinuo i ono što su imali zadnje, a to je socijala. I samo da poručim svim tim zaposlenim i bivšim zaposlenima da već kada traže podršku i pomoć od poslanika onda da nas ne stavljaju u isti koš i nas iz opozicije i vas iz pozicije jer smo i ovo danas su se mogli uvjeriti kako i na koji način glasate i da ste ovdje u Parlamentu stvorili jednu glasačku mašineriju koja ne glasa u interesu naroda nego glasa u interesu krupnog kapitala, u interesu tajkunskog mafijaških struktura. Samo da dovršim.

Tako da je očigledno da svi ti sindikati i radnici i bivši radnici koji protestuju da imaju punu podršku, da imaju punu podršku od poslanika iz opozicije, a neka se vidi kako i na koji način postupaju poslanici iz vlasti i kako donose odluke ovdje i kako se usvajaju zakoni koji su protiv interesa građana. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Riječ ima koleginja Šćepanović, a neka se pripremi koleginja Kalezić.

Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Što se tiče današnjeg predloga zakona koje su podnijele kolege iz Demokratskog fronta ja iskreno vjerujem u njihovu dobru namjeru da se, kao što su oni takli u razlozima za donošenje ovog zakona, postigne jednakost, da se postigne vraćanje vjere mladima u jednake mogućnosti zapošljavanja, ali ono što je činjenica je da su ti jednaki uslovi i jasna pravila već obezbijeđeni važećim zakonom, zakonom na čijoj je izradi Ministarstvo unutrašnjih poslova ozbiljno radilo u saradnji sa evropskim partnerima i u čijoj osnovi je takozvani meri sistem. Upravo iz ovog razloga je ovaj zakon i pohvaljen u izvještaju Evropske komisije.

Dakle, u razlozima za predlaganje ovih zakona se pominju mladi ljudi i kroz sve diskusije kolega se takođe pominje razlog za donošenje ovog zakona su mladi ljudi i što je činjenica, ali je i činjenica da se zakon primjenjuje na sve i da je on jednak na sve, tako da to znači da se ovaj zakon moramo voditi računa primjenjuje i na mlade, i na stare, i na ljude srednjih godina i na one sa iskustvom od deset, pet, dvadeset godina, a Vi ste ovdje u

kriterijumima, tačno se vidi da ste imali na umu isključivo mlade ljude. Što se tiče kriterijuma koji su predloženi ovom zakonu ja se zaista moram osvrnuti da su ovi kriterijumi u odnosu na važeći zakon predviđeno je oni su nejasni i ne razumljivi i potpuno stojim iza onoga što je rekao kolega Obradović, jer ne znate na koji način će se utvrditi komisija koja vrši ocjenjivanje, utvrditi do 70 bodova kako je navedeno. Takođe imate i izražavate sumnju u primjenu važećeg zakona, a sami predviđate da komisija vrši ocjenjivanje, pa kada je ta sumnja izražena neko mora da vrši ocjenjivanje. Da li izražavate sumnju i ovu komisiju koja je ostala da se predlaže da je formira organ nadležnosti za upravljanje kadrovima, da li sumnjati u nju da će ona sutra da vrši ova ocjenjivanja po kriterijumu koja ste Vi dali na ovaj način? Neopravdano je zaista dato da se favorizuju lica sa visokom ocjenom u toku studiranja i da se tu daje kandidatu čak 70 bodova od ukupnog broja od sto bodova, a ono što je suštinsko su stručni kvaliteti što i predviđeno važećim zakonom, stručni i radni kvaliteti i rezultati provjere sposobnosti. Neću se ponavljati ,koleginica Vuksanović je potpunu proceduru iz važećeg zakona u odnosu na zapošljavanje u državnim organima već istakla, tako da smatram da je važećim zakonom jasno naznačeno da su najbitniji stručni i radni kvaliteti nečiji jer prosto nema logike da lice sa visokom prosječnom ocjenom i sa samo jednom godinom radnog iskustva bolje poznaje posao na određenom radnom mjestu nego neko lice sa 20 godina radnog iskustva na primjer u toj oblasti.

Šta u slučaju ukoliko je dužina studiranja koja se po vašem predlogu ocjenjuje sa 10 bodova, šta u slučaju ako je dužina studiranja 20 godina, a prosjek je 10 godina, šta u tom slučaju, kako će da se ocjenjuje vrijeme provedeno na evidenciji Zavoda za zapošljavanje? Dakle to su sve neke nedoumice koje će svakako izazvati probleme u praksi. Što se tiče prava starješine organa da sa liste za izbor kandidata, odnosno pet najbolje ocijenjenih kandidata ima pravo da izabere nekoga ko izuzetno, nekoga ko nije prvi na listi moramo naglasiti da kolege prethodno to nijesu naglasile da to može da uradi starješina organa nakon obavljenog intervju sa svim kandidatima sa liste za izbor, dakle nakon obavljenog intervju i da za donošenje takve odluke mora dati dobro obrazložene razloge. Iz tog razloga smatram da ovaj zakon ne bi mogao da se primijeni na adekvatan način i potpuno odudara od koncepta važećeg zakona i od onoga što traži od nas Evropska unija. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama.

Za komentar se javila koleginica Bošnjak. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Pa evo na početku da kažem da ne znam zašto ili nijeste dobro pročitali, ali mislim da jeste jer smo bili zajedno na Zakonodavnom odboru imate u članu 1 gdje se kaže da je način provjere sposobnosti bližeg kriterijumi i način ocjenjivanja kandidata uređuje Vlada na predlog ministarstva. To je ono što treba pod zakonskim aktom da se odredi taj raspon šta znači kad neko ima prosjek, šta znači kad ima sedam, šta znači koliko je godina studiranja i to se tim podzakonskim aktom rješava jer to nije nešto što bi trebalo da bude predmet zakona, a to se lako proporcijom računa. Vi ovdje svi uporno pokušavate da ove izuzetke uvedete u pravila, a tamo gdje je izuzetak postao pravilo što je slučaj sa starješinama organa postao izuzetak pravilo da većina starješina organa ne poštuje listu već bira one koji nijesu na vrhu liste i to je nešto što treba da se ukine bilo kom pojedincu, i nije tačno da

mi ne dajemo, da ne vodimo računa o stručnim i radnim kvalitetima. Vodimo računa o tome i o iskustvu, ali ne možete me ubijediti da ako 30 profesora univerziteta nekoga ocijeni sa visokom ocjenom, ako je taj neko u kratkom periodu završio, žao mi je što koleginica Vuksanović nije tu. Zašto recimo koleginica Vuksanović je dugo čekala na izbor u zvanje baš zbog tih nekih koji nijesu ocijenili njihov kvalitet, pa je ona vrlo kasno izabrana u zvanje docenta iz tog razloga.

Zato što se nekima može da ocjenjuju nepravedno nečiji kvalitet i nije baš zbog ovoga što je izuzetak koji bi trebao da bude izuzetak za starješine postao pravilo zato ovo nije merit sistem i Vi znate da ste i sad vašim koalicionim sporazumima u Podgorici obesmislili postojanje i oglasa i konkurse. Vi ste nama već unaprijed dali imena ko će da se javi na oglas i ko će biti izabran i sad je to u toku i ta imena koja sam pročitala u medijima oni su sad na tim mjestima. Tako da mi pokušavamo partijsko zapošljavanje koje dominatno da ukinemo.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Izvolite koleginice.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ:

Koleginice kad bi smo na takav način razmišljali onda bih ja sad postavila pitanje, da li je taj profesor sa univerziteta na pravi način ocijenio tog studenta, jer se više puta dešavalo da neki studenti koji nemaju dobar prosjek dobiju ocjenu sedam, a neki koji na primer ne znaju konkretno taj dan na ispitu dobiju ocjenu 10, jer imaju sve prethodne ocjene Vi odlično znate da profesori i to gledaju na uneverzitetu, ako ćemo oko toga. Kad smo kod zapošljavanja, gdje pominjete sada koalicioni sporazum, brzo će izaći oglasi u opštini Kolašin gdje ste Vi u koalicioni sa SDPom i SNP-om pa ću Vas pitati onda da li se poštuje koalicioni sporazum ili se poštuje to ili će se poštovati Zakon o državnim službenicima i namještenicima. I da li se Zakon o državnim namještenicima poštovao u Beranama kada su imenovani sekretari sekretarijata. Što se tiče vaše primjedbe za ocjenjivanje kandidata nijeste Vi dobro shvatili važeći zakon. Provjera sposobnosti je jedno, stručni radni kvaliteti su drugo, a prosječne ocjene dužine studiranja treće. Dakle, ovu uredbu na koju Vi računate da će ako se zakon usvoji vaš predlog da se donese, ona se odnosi isključivo na rezultate provjere sposobnosti, a ne na stručne i radne kvalitete niti na način ocjenjivanja prosječne ocjene i dužine studiranja. Tako da pogledajte zakon i vidjećete da sam u pravu. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vama koleginice Vuksanović.

Sada ima riječ koleginica Kalezić kao poslednja prijavljena.

Izvolite koleginice.

JELISAVA KALEZIĆ:

Hvala gospodine potpredsjedniče.

Ja sam se javila sa namjerom da Vas upoznam sa jednim konkretnim slučajem. U raznim oblastima naučnog istraživanja postoji i metoda koja se zove studija slučaja. Dakle, odabiramo karakterističan primjer na kome provjeravamo određene parametre i dolazimo do

zaključka da li treba nešto da se mijenja u metodologiji itd. Ovo je rečeno dovoljno apstraktno, a potpuno jasno da u različitim stručnim oblasitima može da se primijeni jer je univerzalno.

Dakle, za početak ću samo reći, a žao mi je što to moram da kažem, to je moj lični uvid, da najveća muka današnje Crne Gore nije siromaštvo koje je evidentno, nije ekonomska kriza koja je i naša unutrašnja i globalna, da nam je najveća muka duboka kriza povjerenja međusobnog po raznim osnovama. Nije to samo nepovjerenje pozicija- opozicija. Ja eto sticajem okolnosti kao nestranačka ličnost nešto sam da kažem naravno u Demokratskom frontu i to nije nejasno, ali ima mogućnosti da osjećam svakodnevno tu svekoliku krizu, svaki boljitak u tom smislu, zakonska poboljšanja koja idu makar santimetar po santimetar u uspostavljanju povjerenja, u zakon, u sistem, u pravednost, u to da će se odabrati kvalitet svima nam mnogo znači. U tom smislu ovo predloženo poboljšanje postojećeg zakona ima jako mnogo uporišta sa svim dubiozama koje su očigledne, ali molim Vas samo da pređem sad na studiju slučaja. Dakle, budući da ću javno iz skupštinske klupe označiti imenom i prezimenom osobu koju nikad u životu nijesam srela, ali sam se uvjerila u vjerodostojnost slučaja saslušajte me. Dakle, radi se o jednoj mladoj građanki Crne Gore koja je završila pravni fakultet, nakon toga volontirala 22 mjeseca, položila pravosudni i advokatski ispit, dakle to je ipak nešto što je dokaz kvaliteta, a nakon toga se javila na konkurs za sudijskog pripravnika. Dvanaest je primljenih. Ona je po prvoj rang listi bila ,ne držite me za riječ, ali najvjerovatnije peta, dakle u gornjoj polovini liste. Ona nije primljena, dvanaestero je primljeno, a od tih dvanaestoro više od polovine su imali objektivne, mjerljive uslove lošije, između ostalog i kandidati koji su imali ocjenu šest i 59 ili 6 i 84, ona je imala 8 i 17 na osnovnim i deset na specijalističkim studijama. Dakle, na čemu se zasnivala odluka predsjednika Osnovnog suda gospodina Zorana Radovića? Zasnivala se na intervjuu koji je obavio sa njom u kome je ništa nije pitao. Međutim ono što je vrlo neprijatno, neprijatno za sve nas, mogu misliti kako je za tu mladu osobu, to je da je obrazloženo da je to urađeno na osnovu intervjua. Dakle, ona je ušla kod predsjednika suda - dobar dan, kako ste, Vi ste kandidat, u redu završili smo i drugo obrazloženje je bilo Izvještaj o kandidatima Uprave za kadrove koja sa tim kandidatima nije nikad ništa obavila u smislu testiranja i intervjua i tako.

Završavam. Dakle, ovdje se radilo o jednom strahovitom prekršaju, ali znate šta se događa? Gospodin koga sam označila imenom i prezimenom, odbija da primijeni presudu Upravnog suda, pa onda ipak poslije takve odluke komisija revidira stav i poništava konkurs. Gospodin se ne osvrće na Odluku Upravnog suda i čini ponovno izbor istih kandidata, pa onda ponovo ide na tu Odluku tužba Upravnom sudu, pa ponovo i ponovo. Da završim, dakle, ovim se izaziva jedno duboko nepovjerenje do očajanja mladih ljudi koji su spremni da uče i da rade. Ja sam 30 godina bila profesor na Univerzitetu Crne Gore, i zaista mogu da ocijenim u jednočasovnom razgovoru vjerodostojnost toga što mi se saopštava.

E molim vas, sve ovo podržavam što je rečeno, da postoje pravila, da sve, sve, sve, ali ovo je u praksi i to je ...

Hvala kolega što ste imali razumijevanje.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULović:

Hvala kolegice.

Em što nije, nema veze s partijskim, no sam mislio samo o tatinim i maminim sinovima i na univerzitetu koji su bili možda tu za četvorku, trojku, a daleko od petice, pa postadoše redovni profesori. Kad čujem da je taj ili ta postao redovan profesor, to je, ima

jedna podgorička, utrobice mi se prevrću. A ko nam je otišao od Amerike do ne znam đe. Kad nam najbolji odlaze, e muka nama.

Komentar, Bošnjak.

Izvolite, kao predlagač.

BRANKA BOŠNJAK:

Samo sam htjela da kažem da je ovo, upravo ovaj slučaj, i ovo nije jedini slučaj nego ovakvih imamo na hiljade. Iz tog razloga smo i predložili izmjene ovog zakona, jer ovdje se ostavilo predsjedniku suda da on odluči koga će i vidjeli smo kako je odlučio.

Znači, ovo je jedan u nizu slučajeva koji se dešava i što potvrđuje ovo da je "izuzetak" iz onog člana postao pravilo, i baš iz tog razloga ne mogu da vidim i jedan jedini razlog da neko može biti protiv izmjena ovog zakona, a velika je šteta ljudi, i to je genocid na budućim generacijama, da vama, da ne dopustite da se odliju ogromne, odliju se mnogi mladi ljudi koji, takozvani odliv mozgova, napuste našu zemlju, a mi smo školovali ih, uložili pare u njih, i oni su završili sa visokim prosjekom za kratko vrijeme, a sad će benefite od njihovog znanja, njihovog rada imati neka druga država, a ne naša.

Molim vas povedite računa o ovome, jer ovo je osnovni motiv zbog koga mi danas predlažemo izmjene ova dva zakona.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Hoćete li Vi kolegice do dva minuta? Takva su pravila.

JELISAVA KALEZIĆ:

Iskoristiću prosto što smatram da se mi ovdje nijesmo u najvećem broju konfrontirali. Ali se stvarnost konfrontirala sa nama.

Dakle, mi imamo zakon, a on nije dao dobar rezultat, odnosno ima jako mnogo problema u primjeni. Problema ove vrste, kako sam ovdje navela.

Neko je rekao od kolega, čini mi se iz poslaničkog Kluba DPS-a, možda kolega Obradović, da je on za to da se radi novi zakon. Možda je to pravi predlog. Ali, onda da ga doradimo, taj predlog, pa da kažemo, dajte da pravimo analizu jednog broja studija slučaja kao što je ovaj, tako što ćemo uzeti od Upravnog suda, koji su to bili slučajevi, i objektivno sagledati preko nekog od odbora i zajednički napraviti toliko objektivan zakon da možemo da kažemo:

Da, veliki je problem, kriza je sa poslom, kriza je i unutar sistema administrativnog. Znamo da je mnogo ljudi viška. Ali, dajte kad već imamo mogućnost da zaista odaberemo najbolje, jer od kvaliteta će nam svima biti bolje i to nam je obaveza u tom smislu dok se napravi novi zakon. Mislim da je svako poboljšanje dobro došlo kao i ovo što su predložili kolege Bošnjak i Đukanović.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolegice.

Poslednji dopunski prijavljeni je kolega Bojanić.

Uvažavam sve ovo. Znači, imamo još dvije tačke danas da završimo, pa vidite kako ćete s vremenom. Izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče.

I evo, obećavam da neću ni iskoristiti ovih svojih pet minuta, u cilju racionalizacije diskusije i radnog dana danas.

Samo sam htio kratko da dam svoj osvrt na ovu temu. Podžacu ovaj zakon, ne iz razloga što mislim da će ga većina podržati, sve i da hoće, ne vjerujem da će puno promijeniti, ali više sam se javio da kažem jedan paradoks do kojeg je dovela ova vlast vršeći ovako kako vrši vlast dugi niz godina, i potpuno radeći suprotno od onoga što je proklamovala, bar u onom dijelu, da kažem, ekonomske politike koji je meni bliži, i koja evo 20 godina zagovara preduzetništvo, privatnu inicijativu, a oni isti koji to zagovaraju sjede u državnim organima i dobijaju pare iz budžeta, i nije onda čudno što imamo jednu poraznu činjenicu u Crnoj Gori nad kojom se čini mi se niko ne zamisli, čak naprotiv.

Porazna je činjenica da je negdje oko 70% mladih svjesno, odnosno ima namjeru da traži posao po završetku školovanja u državnoj administraciji. I gle čuda, ta državna administracija, odnosno vlast koja kontroliše državnu administraciju je sprovela do savršenstva sistem da onda onom čuvenom formulom - jedan zaposleni - četiri glasa obnavlja svoj kadar, odnosno utiče i zloupotrebljava državne resurse kroz institucije kojima rukovodi da bi obezbjeđivao svoje, na novim izborima ponovo vlast svo vrijeme.

Mislim da gubimo vrijeme i nema potrebe da dokazujemo, to je aksiom koji ne treba više ni dokazivati, da apsolutno ova vlast zloupotrebljava najviše državne resurse po pitanju zaposlenosti, jer je to najvažnija tema. Naravno i najvažnija oblast je pitanje zapošljavanja i naravno, da će grčevito da se bore da ako osjete da će makar malo zakonska regulativa da im utiče da im se ta diskreciona prava smanje, rukovodiocima organa, da bar, pa neka to bio i promil njima smanji uticaj na izbor kadrova, oni će grčevito da se bore protiv toga. Tako da evo, zaključujem time.

Daću podršku zakonu, ali potpuno svjestan da ova vlast sve i da se usvoji ovaj zakon će naći novi model, a tu su majstori da sve na kraju zloupotrijebe u korist njih samih, odnosno na štetu građana Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega Bojaniću.

Pravo na završnu riječ kao predlagač, kolegica Bošnjak.

Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Zahvaljujem se potpredsjedniče.

Pa evo, još jednom ću da apelujem na sve koji danas, odnosno koji ovih dana trebaju da glasaju i da se izjasne o ovom zakonu, da ne smijemo da dozvolimo da umjesto znanja ostavimo u nasleđe generacijama ideju moralne sponzoruše, kao reprezenta uspjeha.

Ovdje kad kažem moralna sponzoruša ne mislim na ženske, nego mislim na muškarce i žene one koji uspijevaju da olako ili po partijskoj knjižici ili po rođaćkim vezama dođu do diplome fakultetske, da dođu olako do posla, da budu olako zbrinuti bez previše truda i znanja, i takva jedna matrica je vrlo opasna i mislim da bi trebali dobro da razmislimo kud će nas ovo dovesti. Imam osjećaj da je trenutno na snazi osveta neznanica, jer negdje otprilike ta moja generacija, sad generacija koja vlada Crnom Gorom, to je otprilike to

godište, tu negdje, i mi odlično znamo ko je kakav đak bio, ko je kakav student bio, i ko je kakvim zaslugama došao do pozicija do kojih je.

I zato još jednom hoću da kažem, da smo ove zakone predložili da bi vratili nadu mladima u znanje i obrazovanje, vjeru da će od njihovog truda zavistiti da li će dobiti posao, da ih na taj način stimulišemo da budu slobodni ljudi, da ne osjećaju da zavise od nekoga ili da su dužni nekome nešto i da više se ne manipuliše njihovom budućnošću za rad nećjih partijskih interesa. Zbog toga mislim da bi za zdravo crnogorsko društvo i za ozdravljenje ovoga, jer čini mi se da je previše trulo u državi Crnoj Gori, neke stvari, a posebno stvari oko zapošljavanja da bi trebali svi da razmislimo i da podržimo ove izmjene kako bi krenuli u neku bolju budućnost i pružili nadu ovim mladim ljudima, da ne dozvolimo da benefite od njihovog znanja imaju neke druge države i da treba da ih iskoristimo, i da nam oni budu taj reper koji će da vodi ovu zemlju naprijed, jer ovi koji su do sada vodili ovu zemlju, znamo svi do čega su doveli. Pogledajte samo sve fabrike. Ni jedna ne radi, pogledajte kakva nam je prosječna plata, pogledajte koliko je nezadovoljnih u državnoj upravi sa minimalnim platama, i da se ne poštuju zakoni koji su potpisani i pogledajte koliko grcamo u dugovima. Znači neznalice su nas dovele do ovoga, jer mi smo bogata zemlja, imamo velike resurse, nemamo mnogo stanovnika i vjerujte da je umjetnost, ali vjerujte da je samo umjetnost neznalica dovela da mi jedva preživljavamo i da imamo skoro 50% stanovništva na ivici gladi, a baš zbog toga što je ovako negativna kadrovska selekcija. Iz tog razloga apelujem na sve da dobro razmisle, da razmisle o budućnosti svoje djece i svojih unuka, kada budu glasali o ovom zakonu. Zahvaljujem.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama.

Konstatujem da je pretres završen, izjasnićemo se naknadno.

Kolege, prelazimo na sledeću tačku dnevnog reda koja nosi naslov Predlog zakona o dopuni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Na Zakonodavnom odboru predlog zakona nije dobio potrebnu većinu, pa je odbor predložio da shodno članom 93 stav 1 Poslovnika Skupštine Crne Gore o postojanju saglasnosti sa Ustavom i pravnim sistemom ovog predloga zakona odluči skupština bez pretresa. Na Kolegijumu predsjednika Skupštine dogovoreno je da ukoliko u izvještaju Zakonodavnog odbora nije navedeno koji je član, odnosno koji su članovi predloga zakona u nesaglasnosti sa Ustavom i pravnim sistemom Skupština se neće izjašnjavati o postojanju saglasnosti sa Ustavom i pravnim sistemom o predlogu zakona. Zbog toga on se našao na dnevnom redu Skupštine na razmatranju plenuma.

Podsjećam da predlog zakona podnijeli poslanici Zoran Jelić, doktor Halil Duković, Zorica Kovačević i Marta Šćepanović. Izvestioci odbora su Emilo Labudović, Zakonodavnog odbora, i Zorica Kovačević, Odbora za zdrastvo rad i socijalno staranja.

Otvaram pretres. Da li jedan od poslanika želi dati dopunsko obrazloženje?

Kolega Jelić. Izvolite.

ZORAN JELIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Dakle, grupa poslanika Demokratske partije socijalista podnijela je Predlog o dopuni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Dakle, ovo je drugi put da u ime predlagača predlažemo da se ova tačka uvrsti u dnevni red. Mi smo sad saopštili stav Zakonodavnog

odbora ja ću saopštiti u ime mojih kolega osnovne stavove u vezi ovog predloga zakona. Dakle, u Zakonu o penzijsko invalidskom osiguranju koji je važeći poslije člana 197 j dodaje se novi član koji glasi - Izuzetno od odredbe člana 17 ovog zakona osiguranik kome je u crnoj metalurgiji Željezare i njenim pogonima prestao radni odnos zbog uvođenje stečaja stiče pravo na starosnu penziju ako ima navršenih 30 godina staža. Na ovaj predlog zakona podnijeli smo amandman u vezi do kada se može ostvariti pravo na starosnu penziju. Predlogu zakona koji smo dali u junu to je bilo da se to pravo može ostvariti do 30.septembra sa amandmanima koji su postali sastavni dio ovog zakona taj rok važi do 1.februara 2015. godine. Ono što još želim da saopštim da za sprovođenje ovog zakona je potrebno nekih 900 hiljada eura kojima bi se obuhvatilo nešto oko 240 radnika koji stiču ovo pravo. Na sjednici odbora koji smo imali jutros Odbora za rad, zdrastvo i socijalno staranje predlagači zakona, moje uvažene kolege podnijeli su amandman koji glasi: Da izuzetno od člana 17 ovog zakona osiguranik može u sektoru metaloprerađivačke industrije, kome je prestao radni odnos zbog uvođenja stečaja, a u tom procesu mu nije isplaćena otpremnina stiče pravo na starosnu penziju ako ima navršenih 30 godina, i ovakav predlog amandmana obzirom da su predlagači zakona podnijeli taj amandman postaje sastavni dio zakona.

To je ono najkraće imajući u vidu vrijeme kao predlagač, jedan od predlagača zakona ono što sam želio da saopštim u vezi ovog zakonskog teksta. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega Jeliću.

Uvodno izlaganje predlagača razumio sam pošto su iz DPS-a da je i otvorena i raspava i da je gospodin Jelić imao i ulogu.

U ime Kluba poslanika DPS-a, zatim ide predstavnik SNP-a gospodin Nišavić. Izvolite.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Hvala gospodine potpredsjedniče, poštovana Skupštino, poštovani građani Crne Gore, a posebno poštovani i obespravljeni radnici sjevera, reći ću nevidljivi jer za ove godine tranzicije vlada vas ili država vidi samo u godinama, u danima izbora i nije mi jasno zašto većina od vas padne na ubjeđivanja i argumente da date glas istima onima koji su Vas doveli do prosjačkog štaba, a briga za sjever, za radnike i građane sjevera ogleda se iz svakog koraka koju preduzima Vlada i vladajuća većina. Briga se vidi i iz izvještaja po strategiji regularnog razvoja za 2013.godinu i izvještaja o državnoj pomoći za 2013.godinu i današnjeg Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju. Zahvaljujući ovim naporima države danas imamo da jenajveća nezaposlenost na sjeveru Crne Gore, recimo Andrijevića 32%, Bijelo Polje 26%, Berane 24% itd. Zbog mlade generacije rekao bih za one koji ne pamte vrijeme prije tranzicije da je nezaposlenost u pojedinim opštinama na sjeveru bila takoreći nepoznata pa je tada i kružila jedna kletva da bogda se kao radnik sa biroa. To je važno za sjever. Briga za sjever se vidi iz izvještaja o državnoj pomoći gdje je za sjever izdvojeno ukupno 0,84% od ukupne državne pomoći. To je dragi građani sjevera manje od jedan posto. Ovim današnjim Predlogom izmjena Zakona o penzijsko invalidskom osiguranja ne samo da se ne izlazi u susret radnicima sa sjevera koji bi trebalo da pod istim uslovima koji sa ovim zakonom predlažu za radnike metalne industrije već se i ovim predlogom krše i ustavna prava, član 19 Ustava Crne Gore da svi imamo pravo na jednaku zaštitu prava i sloboda, zatim zabrana

diskriminacije po bilo kom osnovu član 8. Razumijem ja i vaše obrazloženje koje ste dali podnoseći ove izmjene zakona da se radi o radnicima u sektoru metaloprerađivačke industrije

i činjenici da je taj sektor najviše pogođen ekonomskom krizom što je rezultiralo velikim brojem privrednih društava koji su prošli kroz proces stečaja ili likvidacije i tako dosta radnika ostalo bez posla. Ovim predlogom zakona diskriminišu se radnici velikog broja firmi koji su zbog loše privatizacije i stečaja ostali bez posla. Pokušaću da pomenem samo neke firme, kao što je Vunarski kombinat Bijelo Polje, građevniska radna organizacija Radnik Bijelo Polje, Gornji Ibar, Prva petoljetka, fabrika kristala, Šumsko preduzeće Rožaje, Fabrika mašinskih djelova bjelopoljski Jekon, Vektra Jakić i tako dalje. Ovaj današnji predlog je i ispit Vladi i Skupštini da dokaže da građani i radnici sjevera imaju ista prava kao i ostali radnici i što se tiče isplate otpremnina, rješavanja socijalnog programa, pa i davanja olakšica za ostvarivanje prava na penziju. Prava radnika sa sjevera konstantno se krše, a bez i jedne odgovornosti oni koji to rade, počnimo od stečajnih sudija i drugih koji su cijeli sjever doveli u stečaj, sa srušenim i uništenim fabrikama, a radnike doveli do siromaštva.

Poštovani građani, SNP-e je partija koja se bori da najveći gubitnici procesa tranzicije ostvare svoja prava. Zato je i Socijalistička narodna partija, odnosno klub poslanika dao na trećoj sjednici drugog redovnog zasijedanja povodom razmatranja Izvještaja o realizaciji strategije regionalnog razvoja Crne Gore za 2013.godinu određene zaključke:

1. Vlada Crne Gore i nadležna ministarstva bez odlaganja preduzeće mjere kojima će obezbijediti da se svim radnicima na sjeveru Crne Gore kojima je usled stečaja privrednih društava prestao radni odnos omogućiti ostvarivanje na zakonom zasnovanih prava na isplatu otpremnine, otplatu neisplaćenih zarada, povezivanje radnog staža i drugih potraživanja u skladu sa zakonom.

2. Skupština Crne Gore do kraja jesenjeg zasijedanja 2014.godine razmatraće Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju kako bi se radnicima sa sjevera Crne Gore, kao i invalidima rada druge i treće kategorije, omogućilo ostvarivanje prava na starosnu penziju pod povoljnijim uslovima, kako je to u prethodnom periodu urađeno za zaposlene u aluminijskoj i metalskoj industriji.

Hvala na prekoračenju.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega Nišaviću.

Izvolite kolega Braliću.

IZET BRALIĆ:

Uvažni potpredsjedniče Skupštine, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani,

Ovaj dom je i ranije znao da donosi zakone koje ću nazvati selektivnim. Jedan od predloženih selektivnih zakona je i ovaj koji se danas nalazi pred nama, Predlog zakona o dopuni Zakona o penzijsko invalidskom osiguranju, koji stavlja u nejednak položaj radnike širom Crne Gore. Ne sporim pravo i zasluge i cijenim posebno otežavajuće okolnosti u kojima su radili radnici u metalskoj industriji, ali moramo posmatrati i ustavno pravni okvir u kojem treba da ostvaruju prava svi radnici u Crnoj Gori. Moramo donositi zakone koji će garantovati ustavno pravnu jednakost svih koji žive na teritoriji Crne Gore. Ovaj zakon sigurno, odnosno prijedlog zakona nije jedan od takvih. Mi smo u nekoliko navrata donosili zakone tako koji su stajali u neravnopravan položaj čak radnike iz istog sektora. Jedan od

takvih zakona je bio onaj kada smo dozvolili da u policiji ljudi pođu u penziju pred Novu godinu i nakon Nove godine. Oni koji su pošli pred Novu godinu, odnosno do 31. decembra sa istim radnim stažom, na istom radnom mjestu i danas imaju duplo veće penzije u odnosu na one koji nijesu imali tu sreću, nego su pošli tek od 15. januara.

Sledeći selektivni zakon je onaj koji smo donijeli za radnike Aluminijskog kombinata. Ne mislim da su u nekim povlašćenim uslovima radili radnici na sjeveru, radnici Celuloze, Gornjeg Ibra, u uslovima gdje šest mjeseci su zarađivali i hranili porodice u snijegu i ledu radeći. Zašto donositi zakone ovakve i mislim da ovo nije dobro i Socijaldemokratska partija će pokušati da ovaj zakon izmijeni amandmanski da dovedemo sve radnike u isti položaj. Ukoliko ne budemo to uspjeli mi ćemo biti izričito protiv ovakvih zakonskih rješenja i protiv svakog selektivnog zakona. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega.

Nadam se da neće amandman napraviti da svi pođemo u penziju sa 20 - 30 godina, siguran sam da neće, jer nećemo imati od čega da živimo.

U ime Pozitivne Crne Gore Azra Jasavić.

Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem gospodine potpredsjedniče, poštovane kolegice, poštovane kolege, poštovani građani,

Prvo pitanje za vas predlagače. Imamo inicijalni tekst, vi ste ovdje kompletno izložili šta je prvo bilo na tapetu, nakon toga ste nam rekli da ste imali amandmane, ali ... ovi amandmani vezano za vrijeme, ali želim da mi odgovorite na sledeće pitanje. U osnovnom tekstu imamo da se izuzetno od odredaba člana 17 ovog zakona osiguranik kom je u crnoj metalurgiji Željezara i njeni raniji pogoni prestao radni odnos zbog uvođenja stečaja stiče pravo na starosnu penziju, ako ima navršenih 30 godina staža osiguranja. Danas smo dobili amandman novi koji glasi:

Izuzetno od člana 17 ovog zakona osiguranik kome je u sektoru metaloprerađivačke industrije prestao radni odnos zbog uvođenja stečaja, a u tom procesu mu nije isplaćena otpremnina stiče pravo na starosnu penziju ako ima navršenih 30 godina staža osiguranja.

Hoću da mi odgovorite u čemu se ogledaju ove razlike? Šta je posledica ove norme koje su različito postavljene, slično ali različito? Šta vas je motivisalo da promijenite ovu odredbu, "crna metalurgija Željezare i njeni raniji pogoni" u "metaloprerađivačku industriju"? Željela bih da mi odgovorite šta vas je motivisalo da ovu metaloprerađivačku industriju odvojite od drvne industrije od ostalih grana industrije iz razloga što, uz dužno uvažavanje kolega, gospode i radnika koji su radili u metaloprerađivačkoj industriji, gladnih je svud i to ih je više na sjeveru nego na jugu, ali glad je svuda ista. Za tu glad je zaslužna upravo Demokratska partija socijalista zajedno sa Socijaldemokratskom partijom koja nije bila u stanju da ekonomski dobro upravlja našim resursima. Nije to imalo za posledicu da imamo sad ovakve zakone i mi zbog vaše loše ekonomske politike sada selektivno liječimo probleme, a ako ćemo da rješavamo posledice i da budemo dio rješenja, a ne dio problema nije dobro da imamo ovakav nejednak pristup građanima. Nije dobro zato što na ovaj način vi ustvari šaljete poruku da ste spremni da razjedinjujete radnike koji su radili i sticali najveći benefit i društveno bogatstvo ove zemlje, koje ste vi rasprodavali u netransparentnim

privatizacijama, i prosto negdje ovo stvara osnov da razmišljamo da je diskriminacija, koju negdje njegujete, vaš način vladanja. To je ono što je za nas neprihvatljivo i razmišljamo, koliko god da to košta, da idemo sa amandmanima koji će omogućiti da svim radnicima čija su preduzeća otišla u stečaj, a nije im isplaćena otpremnina, da svi oni stiču pravo na starosnu penziju ako imaju navršenih 30 godina staža osiguranja. Zašto? Zato što negdje fakturu za vaše političke promašaje koji su kasnije rezultirali i ekonomskim promašajima moramo na kraju svi zajedno da platimo, jer ne možemo više birnuti o jugu nego o sjeveru, ne možemo više brinuti o metaloprerađivačkoj industriji nego o drvnoj ili o nekim drugim granama industrije. Često sam u prilici da kontaktiram sa ljudima koji su na rubu životne egzistencije, sada kao poslanik, nekada kao advokat, a prije svega kao građanin ove zemlje i ne izbjegavam kontakt sa tim ljudima, zapravo su mi oni pravi orjentir da vidimo gdje smo kao društvo. Bogami nismo nigdje kao društvo. Ništa nismo postigli da bi veliki broj građana u Crnoj Gori mogao da živi solidno i stabilno i sad se vraćamo na priču ustvari da je elementarna diskriminacija, diskriminacija kvaliteta. Znanje jeste jedina moć koju priznajem i onog časa kada ljudima koji znaju, i umiju, i smiju damo priliku tek tada ćemo imati snažan ekonomski oporavak, tek tada će biti poštena raspodjela društvenog bogatstva i neće biti ovako veliki jaz između bogatih i siromašnih. Stiče se utisak da smo potpuno naopačke okrenuli sistem vrijednosti i da su neznalice na sve spremne, uspjeli da se jako obogate u ovom sistemu u kome vi vladate 25 godina, a da oni koji znaju, a imaju obraza baš i ne stignu da budu vrednovani na pravi način i da njihovo znanje bude valorizovano. Na žalost imamo ogromnu stopu nezaposlenosti i imamo ogroman broj vrlo siromašnih građana u Crnoj Gori i najboljih dokaza za to vam je upravo Opština Rožaje odakle dolazim, gdje sam rođena. Odem često tamo i vidim da je i ta nesrećna socijala koju su građani dobijali sada voljom Demokratske partija socijalista, vjerovatno iz političkih razloga, dovedeni su u poziciju da ti ljudi upravo ni to nemaju, zato što sumnjate vjerovatno da nisu glasali za vas i da vas nijesu podržali. Kako vrijeme ide sve će više ljudi uvidjeti šta vi radite i sve će vas manje podržavati. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i Vama kolegice Jasavić.

Najavljujem još jednog Rožajca, uvaženog kolegu Kalača u ime Bošnjačke stranke. Izvolite kolega.

ALMER KALAČ:

Hvala uvaženi potpredsjedniče Skupštine, uvažena Skupštino, uvaženi građani,

Predloženi zakon pokazuje favorizovanje radnika određenih firmi što je u direktnoj suprotnosti i sa onim dijelom koji se odnosi na ravnomjeran regionalni razvoj. Ove firme koje favorizujete na ovaj način nalaze se u središnjem regionu, tako da sjeverni region kao najnerazvijeniji i južni koji ga i te kako prati i dalje ostaju zapostavljeni.

Možda bi ste trebali odgovoriti zašto zauzimate ovakav stav, jedan diskriminatorski odnos prema radnicima ostalih firmi u Crnoj Gori koji su se našli u istoj situaciji. Ovim zakonom obuhvaćeni su samo radnici u metalskoj industriji. U obrazloženju ovog predloga stoji: "Povoljni uslovi za ostvarivanje prava na penziju od uslova utvrđenih za ostale osiguranike". Da li se ovako prezentovano smatra da su radnici koji su radili u rudnicima, šumama u raznim pogonima imali lakši život te su iz tog razloga izuzeti iz ovog zakona?

Na osnovu čega su radnici u metalskoj industriji u povlašćenom položaju u odnosu na druge? Kao odgovor na to zašto drugi nijesu uključeni, vjerovatno ćete navesti da je u pitanju novac. Sad postavljam pitanje, zašto se nikad taj novac nije odvojio za neku drugu grupaciju radnika, nebitno je da li je to sa sjevera, radnici Gornjeg Ibra, Vunka, da li su to rudari iz nekog rudnika ili su radnici ulcinjske Solane? Zašto za njih nikad nema para da se izdvoji za bilo šta, a stalno ima za dvije, tri iste firme u Crnoj Gori?. Za ostale nema otpremnina, nema penzija, penzija pod povlašćenim uslovima, a očigledno u poslednje vrijeme nema ni materijalnog obezbjeđenja porodica. Da je u ostale firme u Crnoj Gori uloženo ono što se uložilo u ove dvije, tri firme mnogo drugačije bi nam danas stanje izgledalo, ali da se razumijemo ni jednog jedinog trenutka ne želim radnicima metalske industrije uskratiti prava koja njima sleduju ali sam izričito protiv toga da oni budu u povlašćenim uslovima u odnosu na ostale. Apsolutno sam za to da se svi radnici tretiraju na jedan te isti način i naša podrška ovom zakonu zavisiće isključivo od vaše podrške amandmanu kojim je regulisano da ovi uslovi važe za sve radnike u Crnoj Gori koji su u ovakav položaj došli iz istih razloga. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Da li neko od predlagača želi da odgovori? U završnoj riječi, dobro.

Idemo na drugi krug. Prijavio se samo kolega Bojanić.

Izvolite kolega.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem,

Moram reći da je sad Vlada pošla jedan korak naprijed. Do sada smo imali selektivnu primjenu zakona i naravno iz toga je crpila svoju moć odabirajući kako će da primjenjuje zakon, a sada je već prešla na veći stadijum, jedan veći nivo, sada selektivno donosi zakone. Naravno, poštovaćete iste zakone, da ne bi došla u zonu da ne poštuje svoje zakone, ona je pribjegli novoj metodi donosiće zakon onako kako joj kad zatreba. Ovo je jedan klasičan primjer jednog selektivnog donošenja zakona. Kolege su već govorile o dvije stvari, mogućnost regionalnu da tim utiče kako god hoće, i na koga hoće i na koji hoće region. Dakle, onaj neposlušni region možda bude kažnjen da se na njega ne odnosi, a onaj poslušni može drugačije. Takođe, čuli smo da može sektorska selektivna primjena. Nekad sam radio u tekstilnoj industriji, znam da je ta tekstilna industrija najgore bila pogođena krizama i privatizacijama i ostalim, pa se ne sjećam da je niko njima pomogao. Em su najmanje plate primali sve vrijeme i na kraju su otišli u penzije ili nisu ni otišli, nisu ni ostvarili nikakve prihode po tom pitanju, ali eto očigledno im tada nisu trebali, nego su se sad sjetili da se samo Vlada ograniči na metalni sektor ili kako god ga nazvali.

Naravno, jasno je da se samo od straha prema revoltu od tih ljudi ona je pribjegli donošenju ovog zakona i apsolutno tu nema govora niti mogu da vjerujem da je to sad u pitanju solidarnost Vlada, pa sada se Bože moj, zabrinula. Zabrinula se ona da od tog sektora ne krenu neki masovniji protesti kako su i najavljeni, kako je već i bilo i eto brže bolje sjetila se da i taj dio pokuša da zaustavi novim zakonom.

Takođe, još jednu stvar koju nijesu pominjali, da nešto novo kažem. Doći će jedan vrlo opasan presedan ovim zakonom. Koliko ja razumijem ovaj zakon će se odnositi samo na državne kompanije, a šta je sa privatnim? Pitam predlagača, da li će se ovaj zakon

odnositi sutra i na privatne kompanije iz ovog sektora ili ćemo imati opet da se favorizuju ove neke državne koje su kroz takozvanu privatizaciju, kroz stečaj došli u situaciju da ostanu bez radnika, a i to je posebna priča. Privatizacija kroz stečaj kao najgori oblik privatizacije, na kraju nam ostaje da bude jedina privatizacija moguća u ogromnom broju slučajeva i tu da budemo jasni, nema tu govora kroz privatizaciju stečaja o nekom boljem poslovanju tih kompanija i o nekom, kako ste ga često nazvali, novom početku tih kompanija. Kompanije koje pođu u stečaj, odnosno Zakon o stečaju ih prepoznaje, taj proces koji ide isključivo u funkciju povjerenja tih kompanija. Nikakve tu veze nema, niti tu ima interesa obnavljanja proizvodnje, niti briga o zaposlenima, jednostavno stečajni sudija ako će da se drži zakona on mora da brine samo o povjerenicima. Tu nema više nikakve veze o razvoju i govora o razvoju tih kompanija. Naravno, doviđete i nas sve poslanike u situaciju da vi izgleda sad privid neki pravite, da vi brinete o radnicima, a mi Bože moj, sad odjednom pravimo problem svakom predlogu zakona. Pravimo, jer ovim činite selektivnu primjenu, odnosno ne više primjenu zakona nego uvodite poseban neki metod da bukvalno pravite zakone od slučaja do slučaja, naravno sve u cilju da se i dalje održite tu gdje ste pa da sve propadne, ali bitno je da vi zadržite svoje pozicije. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega.

Evo još dvojica kolega žele, ukoliko još neko želi iz vlasti može slobodno da se prijavi, da doprinesu nečemu što je najveći problem Crne Gore, radna mjesta u realnom sektoru. Kad to budemo imali e, tada ćemo biti dobra i bogata država, još kad budemo proizvodili dodatnu vrijednost, blago nama.

Izvolite kolega Labudović, pa zatim kolega Gošović.

EMILO LABUDOVIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, kolegice i kolege,

Kao poslanik se odavno nijesam nalazio u nezgodnijoj situaciji kao što je ova o kojoj večeras raspravljamo. Ako je iko u ovom domu insistirao na odustajanju od prakse selektivnog rešavanja problema bio sam ja. Stalno sam apelovao, stalno sam tražio da se konačno sjedne zajednički, kako god hoćete, ako to Vlada već ne može i neće sama, da se stavi definitivno tačka na tranzicioni period i da se žrtve tranzicionog perioda i divljanja konačno obeštete i da se podvuče crta. Umjesto toga imamo ovo. Šta ovo znači?

Ovo nije zakon koji je selektivan samo kada su u pitanju kategorije radnika. On je selektivan i u okviru same kategorije na koju se odnosi. Prvo, ovo pravo na pripada onima koji su uzeli otpremninu. Ljudi uzeli otpremnine, potrošili ih i sada treba da čekaju još deset, petnaest godina dok ne steknu uslove za starosnu penziju. Takođe, ovo nije norma trajnog karaktera. Onaj ko ovo pravo stekne 2. februara 2015. godine neće moći da ga iskoristi. U okviru te same kategorije ovo nije konzistentan zakon i nije human i nije pravedan. Da već ne govorimo oko podjela na ove i one tim prije što ja, bez obzira što preferiram sjever i njegov razvoj, ne slažem se s time da su ugroženi samo radnici sjevera. Svaki radnik koji je ostao bez posla, gdje god se nalazio, u sred Podgorice, pa evo svaki dan sretamo ove nesrećnike iz Radoja Dakića, iz industrije ležajeva u Kotoru, bilo gdje danas je u nevolji.

Ono što je obaveza ove Skupštine, prije svega mi smo ovdje njihovi predstavnici, nije ni Vlada, ni DPS, ni Emilo Labudović nego svi skupa jeste da nađemo rešenje. Ako smo

mogli da se zadužujemo i zadužili smo se za kurtu i murtu, za sve i svašta, hajde da jednom sjednemo, pa da se zadužimo da te ljude makar zbrinemo na način što ćemo im isplatiti ono što im je država dužna i omogućiti, da, eto, koliko toliko, ako se uopšte u ovoj državi može živjeti od te prosječne penzije, i to pravo steknu. Ovdje se nalazimo pred veoma teškim izborom. Očigledno da predlagač zakona nije spreman da prihvati ove amandmane koji su uslov za prihvatanje tog zakona, jer da je bio spreman drugačije bi ga koncipirao. Šta se dešava? Ako ovi amandmani prođu, predlagač povlači zakon. Šta smo time dobili? Mi jesmo omogućili, pa i toj šaćici, koliko god da ih je, od onih iz Metalca do onih gore u Kolašinu fabrike aluminijskih užadi, pa do možda onih u Bijelom Polju iz 3. januara ili negdje ti ljudi kako tako naslonjeni na ovaj metalski kompleks, makar djelimično riješe svoj problem. S druge strane, ako podržimo ovakav i ovaj zakon, učinili smo do neba i do jada nepravdu prema svima ostalima.

Pravo da vam kažem, vraćam se ponovo na početak, odavno se nijesam nalazio pred težim izborom nego što će biti izjašnjavanje o ovom zakonu. Razmislićemo i kao pojedinci i kao klub i odredićemo se. Ali, još jednom vas molim dajte da prestanemo sa ovim politikantskim uvlačenjem određenim kategorijama i određenim krajevima. Hajde jednom kao ljudi da sjednemo, sve su to naša braća, sve su to naši roditelji, pa nijesu valjda svi naši riješili sve probleme ovoga svijeta. Da jedanput sjednemo i nađemo način i koncept kako da se izađe iz svega ovoga. Ovo ovako više ne ide.

Još jednom, sada se obraćam radnicima Crne Gore, ovo je jedinstvena prilika, poštovani radnici, da se uzmete u pamet i da vidite da ovo ne vodi ničemu. Izađimo na cestu, prisilimo ovu Vladu da debelo razmisli o načinu na koji rešava vaše probleme, pa ako neće i ako ne može, ima valjda neko ko hoće i ko umije. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama kolega Labudoviću.

Kolega Gošović kao poslednji prijavljeni i zaključujem listu.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani,

Sada važeći sistemski zakon kojim se utvrđuje pravo na sticanje starosne penzije, odnosno invalidske, porodične penzije u primjeni je od 1. januara 2004. godine. U međuvremenu, zakon je mijenjan i propisivani su posebni uslovi, povoljniji uslovi za sticanje prava na starosnu penziju. Počelo je 2008. godine, kada su donesene izmjene zakona, kojim izmjenama je predviđeno da zaposlenima u Policiji, Agenciji za nacionalnu bezbjednost, Vojsci Crne Gore, omogućava se pravo na ostvarivanje starosne penzije pod povoljnijim uslovima, ako propisane uslove ispune u periodu od četiri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona kojim su ta prava utvrđena i ta prava su mogla ostvariti do 31. decembra 2012. godine. Zatim je u mjesecu martu 2010. godine ponovo došlo do dopune Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju, kada smo donijeli zakon kojim je propisano da osiguranik stiče pravo na starosnu penziju kada navrši 30 godina staža osiguranja od čega najmanje 20 godina efektivno provedenih na radnim mjestima na kojima se u rudnicima staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem. Ovi uslovi za ostvarivanje starosne penzije za zaposlene u Rudnicima važili su za sve buduće slučajeve bez vremenskog ograničenja. U 2011. godini, tačnije 5. jula, ponovo mijenjamo Zakon o

penzijsko-invalidskom osiguranju propisujući da izuzetno osiguranik stiče pravo na starosnu penziju kada navršši 30 godina staža osiguranja od čega najmanje 20 godina efektivno provedenih na radnim mjestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, s tim da to pravo na starosnu penziju pod ovim uslovima može ostvariti do 31. decembra 2011. godine. Sva ova lica bila su u jednom ravnopravnom položaju u pogledu uslova za sticanje prava na starosnu penziju, bez obzira da li su na naročito tim teškim, opasnim za zdravlje štetnim radnim mjestima, radili u željezarama, proizvodnji aluminijuma, livnicama, kao i na drugim radnim mjestima i u drugim oblastima na kojima se staž osiguranja računao sa uvećanim trajanjem. Međutim, takvo zakonsko rješenje važno je samo za određeni vremenski period do 31. decembra 2011. godine.

Na kraju, 2013. godine ponovo mijenjamo zakon o penzijsko-invalidskom osiguranju propisujući da osiguranik kome je u aluminijskoj industriji prestao radni odnos zbog uvođenja stečaja stiče pravo na starosnu penziju ako ima navršenih 30 godina staža osiguranja. Pravo na starosnu penziju u skladu sa ovim članom mogao se ostvariti do 30. septembra 2013. godine. Sva ova rešenja imala su jedan temporalni karakter izuzev onih zaposlenih koji su radili u rudnicima, dakle odnosile su se samo na pojedine kategorije zaposlenih i važili su za određeni vremenski period.

Takvo rešenje predlaže se i sada podnesenim Predlogom za dopunu zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju, gdje se predlaže da osiguranik kome je u sektoru metaloprerađivačke industrije prestao radni odnos zbog uvođenja stečaja, a u tom procesu mu nije isplaćena otpremnina, stiče pravo na starosnu penziju ako ima navršenih 30 godina staža osiguranja. U ovom dijelu ograničenje da pravo na starosnu penziju pod ovim uslovima ne može ostvariti lice kojem je isplaćena otpremnina. Mislim da ne bi trebalo da predstavlja uslov za ostvarivanje tog prava, iznos te otpremnine je, kao što znamo, 1926 eura, ukoliko je neki osiguranik ostvario pravo na isplatu te otpremnine, to ne bi smjelo da bude razlog, ukoliko se usvoji ovakav predlog zakona, da ne može ostvariti pravo na starosnu penziju pod ovim uslovima. Doveden bi bio u jedan neravnopravan položaj, iz tog razloga koji mu, u suštini, ni u kom slučaju ne rešava njegovo materijalno stanje.

Bili smo apsolutno svjesni da se na ovaj način sistemski ne rešava problem, ali je trebalo za određene kategorije na izuzetno teškim poslovima, štetnim po zdravlje rešavati određene probleme. S pravom je izazvalo nezadovoljstvo radnika ili bivših radnika u drugim kolektivima u Crnoj Gori koji u tako približno istim slučajevima nijesu mogli ostvariti pravo na starosnu penziju. Sada se pojavljuje ovo pitanje kojem svakako treba da posvetimo dužnu pažnju, o čemu je posebno poslanik Emilo Labudović govorio. Mislim da do rasprave zakona u pojedinostima moramo imati one podatke koje je Odbor za rad, zdravstvo i socijalnu zaštitu tražio od nadležnog ministarstva, da dostavi informaciju ovoj Skupštini koliki je broj tih radnika kojima je radni odnos prestao zbog stečaja tih preduzeća i nijesu u mogućnosti da zasnuju radni odnos niti da riješe pitanje penzije i koliki je taj iznos sredstava koji bi bilo neophodno obezbijediti u budžetu da bi pristupili rešavanju ovog problema na jedan sistemski način. Jer, to je očigledno jedini način da kao država izađemo iz ovog problema koji je kao takav i te kako prisutan. Toliko i zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala vam kolega Gošoviću.

Pravo na završnu riječ kolega Jelić. Izvolite, kolega.

ZORAN JELIĆ:

Uvažene kolege, zaista se svima vama zahvaljujem koji ste uzeli učešće u raspravi povodom ovog predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju koji su podnijeli poslanici Demokratske partije socijalista. Pokušaću, gospodine potpredsjedniče, da kratko odgovorim, imajući u vidu raspoloživo vrijeme.

Uvaženi kolega Nišavić je, takođe, u svojoj diskusiji govorio oko državne pomoći za sjever. Potpuno sam saglasan, gospodine Nišaviću, da je državna pomoć koja se dodjeljuje za sjever veoma mala. To smo na Odboru za ekonomiju, budžet i finansije više puta saopštili. Smatramo da ta pomoć treba da bude mnogo veća, izdašnija i, što je veoma važno, da nezaposlenost koja je na sjeveru viša ili veća u odnosu na prosjek Crne Gore treba je drugačije tretirati i to kroz mjere i aktivnosti za podsticaj zapošljavanja, prije svega prema poslodavcima koji, ovo što kaže gospodin Radulović, u realnom sektoru žele zaposliti ljude. Nešto smo slično imali kroz porez na dobit pravnih lica kada smo prošle godine donosili taj zakon, gdje smo željeli tim podsticajima pokušamo otvoriti nova radna mjesta. Ne utiče Zakon o penzijsko-invalidskom osiguranju na povećanje nezaposlenosti. Naprotiv, ako nekoga pošaljete u penziju on više neće biti na evidenciji Zavoda za zapošljavanje.

Što se tiče uvaženog, takođe kolege, Bralića, da su ovo selektivni zakoni za radnike. Namjera nas predlagača jeste upravo da pomognemo radnicima. Dozvoljavam da je možda tzv. selektivni pristup prisutan. Upravo smo podnijeli amandman da čitav jedan sektor ili jednu djelatnost pokrijemo sa ovim zakonom. Upravo želimo pomoći radnicima na koje se ovaj zakon odnosi.

Takođe, ko su preduzeća ili ko su firme na koje se ovaj zakon odnosi? To je pitala uvažena poslanica Jasavić. To su svi oni koji rade u sektoru metaloprerađivačke industrije. To bi bio odgovor i kolegi Bojaniću. Ovdje je kompletan sektor, ovdje nijesmo uzeli privatni ili društveni sektor, znači svi koji rade u toj jednoj djelatnosti.

Kada se govori o privatizacijama, što je uvažena koleginica Jasavić pomenula, želim da saopštim da su te privatizacije urađene u skladu sa važećim zakonskim rješenjima. Da li su one uspješne, to je drugo pitanje. Mi upravo u Komisiji za kontrolu procesa privatizacije ukazujemo na one privatizacije koje se nijesu pokazale u skladu sa ciljevima privatizacije. Tamo gdje smatramo da imamo određenih problema pozivamo nadležne državne organe da ispitaju i, ako ima određenih nezakonitih radnji, da se one procesuiraju. Tu smo, i opozicija, i pozicija, potpuno saglasni.

Što se tiče pitanja i diskusije uvaženog kolege Kalača, ono što sam potencirao na Odboru za ekonomiju, budžet i finansije kada smo razgovarali o ovim predlozima zakona i vašeg amandmana kojeg ćemo sutra razmatrati na Odboru za rad, zdravstvo i socijalno staranje, želim da saopštim sljedeće. Nama, i tu je potpuno u pravu gospodin Gošović, nedostaju podaci od nadležnih državnih institucija koliko je radnika u Crnoj Gori ostalo zbog stečaja, a koji imaju 30 godina radnog iskustva. U ime Odbora sam napisao te dopise. Međutim, dobili smo samo dopis od par institucija. Podaci o kojima oni u svojoj nadležnosti vode računa, nemamo kompletne te podatke. Tu još jednom apelujem, to ćemo vjerovatno na nekoj od sjednica Odbora tražiti da nam se dostave ti podaci, da jednom vidimo koliko je radnika u Crnoj Gori ostalo bez posla, na sjeveru, jugu, centru, zbog stečaja da bismo znali možda u nekoj sledećoj iteraciji napraviti i taj, kako kažete, ... zakon da obuhvatimo sve radnike u Crnoj Gori i da vidimo koliko to košta. To je najbitnije. Jer, ako vodimo računa kao ekonomisti o tome, moramo znati koliko neko zakonsko rješenje koje mi donosimo ovdje u parlamentu košta i koliko će opteretiti Fond penzijsko-invalidskog osiguranja, a samim tim i

budžet. Moramo biti odgovorni upravo prema postojećim penzionerima koji penziju primaju iz ovog fonda.

Pokušao sam i kolegi Bojaniću da odgovorim. Moguće je da imamo selektivan pristup, ali smo se vodili, da tako kažem, nekom analogijom. Ako smo u nekom prethodnom periodu, dajte da pokušamo da pomognemo sada ovim radnicima i da na neki način riješimo taj njihov životni problem. Ne bih se složio sa vama da postoji strah od revolta. Svako može da iskaže svoje protivljenje, neslaganje, bilo da smo mi poslanici ovdje ili drugi građani Crne Gore. Ne bih se složio sa vama da postoji taj strah od revolta.

Uvaženi kolega Labudović, jedan od najaktivnijih članova Odbora za rad, zdravstvo i socijalno staranje je pitao pitanje šta je sa otpremninama onih ljudi koji su dobili. Reći ću vam da je otpremnina institut ili mehanizam sa kojim se ljudi pokušaju, u vremenskom periodu kada ostanu bez posla do traženja ili nalaženja novog posla na neki način, da svoju egzistenciju riješe u tom vremenskom periodu. Neko je uspješan pa to riješi, a neko na žalost nije. Potroši tu otpremninu i onda ostaje opet u nekom određenom problemu.

Uvaženi gospodine Labudoviću, ne bih se složio sa vama da u ovom predlogu zakona postoji politikantstvo. Pokušavamo da riješimo jedan problem na način koji je to moguće riješiti. Možda u nekoj sljedećoj iteraciji, kada dobijemo sve te podatke, predložimo ono što vi kažete, da jednom podvučemo crtu, da riješimo sve radnike. Na kraju krajeva, kao što ste vi više puta saopštili na Odboru, ako se zadužujemo za neke stvari, da ova Skupština kaže - zadužićemo se, to košta toliko i toliko i završićemo taj proces jednom zauvijek. Iako su se pokušavala neka rješenja nalaziti prije preko sindikata, ali to je neka druga priča. Potpuno sam saglasan sa gospodinom Gošovićem da nam nedostaju podaci da bismo mogli sve posložiti, izračunati. Saopštiću kako ste vi to kvalitetno svojevremeno izračunali za jedan Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju, kada ste tražili da se penzije povećaju za iznos koji ste u tom predlogu zakona dali. Zaista, tamo, uz ono obrazloženje u onom finansijskom dijelu je to bilo kvalitetno napravljeno. To bi trebao da bude model kako se u jednom dijelu mogu finansijski iskazi iskazati i kako se to radi na kvalitetan način.

Gospodine potpredsjedniče, vama se obraćam, vi ste na početku korektno citirali i pročitali stav Zakonodavnog odbora, on je tu, kakav je takav je i to ću svakako imati u vidu prilikom ovog glasanja i izjašnjanja. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala. Ova završna riječ je nekako bila po malo kao komentar, pa ću im dati još jedan put završnu riječ, ko želi dva minuta, onda će i predlagač pošto ste javljali inače bi to prećutao, ali...

Izvolite kolega Bojanić, kolega Kalač, onda ćete vi ponovo iskoristiti, ali pravu završnu riječ.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem.

Kao što ste rekli nije po malo bila rasprava, nego podosta, ovo nije bila završna riječ nego su ovo odgovori bili na naša izlaganja. Tako da...

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ajde doprinesite malo da riješimo veliki crnogorski problem, puštite vi mene.

MLADEN BOJANIĆ:

Dobro, razumjeli smo se, izvinjavam se.

Dakle, naravno da je predlagač zakona iskoristio završnu riječ, da polemiše s nama. Tako da zahvaljujem što ste i nama dali riječ, da i mi se uključimo u tu raspravu. Pa ovako, gospodine Jelić je kazao da jeste selektivan, parafraziram, ali treba voditi računa, a vi ste kao odgovoran poslanik i vjerujem imali princip da ipak nemamo dovoljno para za sve. Otprilike tako nešto. Ja bih jako volio da ste se tih principa držali, kad smo govorili o stotinama miliona, a evo da ne idem dalje od sektora ovog o kome se radi u ovom zakonu o metalurškom sektoru. Pa kad ste glasali za onih 100 miliona garancija uludo bačenih para, tad se nijeste pozivali na vašu brigu o budžetskim sredstvima. Nago sad kad ste doveli do takve situacije metalurški sektor, onda ste se sjetili da brinete za radnike. Druga stvar, naravno da vam revolt i briga od da kažem masovnijih demonstracija je pred vratima da kažem i sigurno da brinete. Ne bi Vlada donosila ove zakone, da na 50 m budući demonstranti ne mogu da se primaknu Skupštini, Vladi i Predsjedništvu, a stvarno ne znam zašto Ustavnom sudu. To će morati Ustavni sud da se oglasi, da li su se i oni priključili ili su ih onako kurnguli iz Vlade i njih pri tome, kakve veze ima Ustavni sud sa protestima. Ali evo čućemo. I naravno, ovo za privatne firme, tu ste napisali negdje neku analizu da će biti trošak 900 hiljada ako se usvoji ovaj zakon. Do septembra je puno vremena. Pazita da ove druge firme ne iskoriste ako se ovako bude održalo, pa da pođu svjesno u stečaj ne bi li od države naplatili pare. Postoji ta mogućnost, ali ne vjerujem, ne vjerujem da biste i vi uradili analizu, niti da imate predstave koliko to može da ljudi sjutra pođe u stečaj iz ovog sektora i iz privatnih kompanija, a ne samo iz ovih koje su na žalost preživjele ovakvu, u stvari nijesu preživjele ovu tranziciju, kako ste vi ...Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega.

Izvolite.

ALMER KALAČ:

Hvala potpredsjedniče, uvaženi gospodine Jeliću, neću komentarisati one djelove koje su već komentarisali uvažene kolege poslanici. Osvrnuću se samo na jedan detalj iz vašeg obrazloženja, a to je da ne postoji baza podataka o broju lica koja ispunjavaju uslove za penziju po predloženom zakonu. A ja vas pitam, sad zašto nemamo tu bazu podataka. Imamo broj firmi koje su otišle pod stečaj, imamo broj upošljenih koji je bio u tim firmama, imamo broj onih koji su primili otpremnine i po toj logici jako, lako i brzo se može doći do broja koliki broj lica ispunjava ove uslove. Tako da to ne vidim kao razlog, ako je to razlog, onda vi povucite ovaj Predlog zakona, dajte da sačinimo svi skupa tu bazu podataka, imaćemo realne podatke o broju lica koja ispunjavaju te uslove i na osnovu toga napraviti plan za koji vremenski period i na koji način obuhvati sve te radnike, ali identično bez favorizovanja jednih ili drugih. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega.

Izvolite kolega Labudoviću.

EMILO LABUDOVIĆ:

Gospodine Jeliću, bojim se da ste me pogrešno shvatili, ali prije nego što odgovorim na onu vašu konstataciju kojom ste komentarisali moje izlaganje želim samo kao izvjestilac Zakonodavnog odbora da podsjetim da je razlog neprihvatanja ovog zakona od strane tog odbora njegova očita neustavnost. Ali na žalost nije to samo ovaj, nego i onih prethodni svi zakoni kojima smo parcijalno rješavali određene kategorije radnika i davali im prava koja nijesmo obezbijedili drugima iz iste ili slične kategorije, vrijeđali smo Ustav i ustavnu normu o jednakosti svih pred zakonom, ali ušli smo u to svjesno računajući bolje da se pomogne i petorici, nego nikome. E sad što se tiče otpremnina, znam ja što su otpremnine. Ali, ako je ovaj zakon imao namjeru i vi kao predlagač da riješite problem uvođenjem kategorije da ova prava na pripadaju onima koji su dobili otpremnine. Taj problem, to rješavanje smo sveli na najmanju moguću mjeru. Jer i sami ste rekli da onaj ko je 30 godina proveo u nekoj fabrici koja je otišla u stečaj i dobio par hiljada otpremnine u situaciji kada na tržištu rada nema slobodnog mjesta iz te branše. Šta ja mogao da uradi sa tim parama? Da otvori kiosk negdje? Taman posla.

I još nešto, ostajemo nedorečeni i u samoj toj kategoriji, zamislite nepravde dvojice jarana koji su zajedno došli na posao, ali ovaj kasnio pet dana iz vojske pa se zaposlio samo pet dana kasnije. I 1.februara mu tačno tih pet dana fale da bi stekao ovaj uslov. A sve vrijeme su bili zajedno za istom mašinom, sve živo podnijeli i podijelili zajedno. Koja je tu praksa(Prekid) ... zato izvinjavam se, ili ovo uvedite kao permanentnu kategoriju, pa makar samo za njih ili odustanite pa da svi zajedno sjednemo da ovo riješimo na način kako je ljuski, kako je pošteno. U protivnom imat ćete ovdje pred ovom Skupštinom vrlo brzo desetine i desetine hiljada radnika koji nas neće pitati šta je po Ustavu, a šta nije.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite kolega Nišaviću.

RADOSAV NIŠAVIĆ:

Hvala gospodine potpredsjedniče, gospodine Jeliću, ja znam da penzionisanjem radnika ne povećavamo nezaposlenost, ali nijesam to rekao u tom pravcu, nego u sklopu toga šta je sve vaša politika dovela i kakvi su efekti vaše politike u zadnjih 15 godina konkretno sjevera. Znači, rezultati te politike su da je najveća nezaposlenost sa sjevera znači Andrijevića 32,5%.

Što se tiče državne pomoći upravo i ovim načinom ste, ne vi nego Vlada uplaćivanjem garancija ovim preduzećima kojima sad predlažete, odnosno iz kojih sad su radnici, kojima se predviđa olakšanje za sticanje prava na penziju. Znači, upravo tim firmama ste dali garancije od 70 - 80 miliona, na sjeveru je ostalo 0,84% i drago mi je da su vas čuli radnici širom Crne Gore. Jer, ovim ste uvrijedili i one radnike koji radi takođe po teškim uslovima, radnici u drvnoj industriji, radnici u rudnicima, ne samo radnici koji rade u metalnoj industriji.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala Nišaviću.

Riječ ima kolega Bralić.

IZET BRALIĆ:

Uvaženi gospodine Jeliću, Vi ste se uglavnom složili sa većinom konstatacija koje su se čule ovdje da se radi o selektivnom prijedlogu zakona i to mislim da je dobar korak ka jednoj bazi da moguće postignemo dogovor u narednom periodu oko rješavanja ovih problema.

Ako posmatramo državnu pomoć u prethodne tri godine, vidjet ćemo da iznad 90, od 90 do 94 procenta državne pomoći je išlo opet u firme u centralnom dijelu države. Za ovu godinu konkretno u izvještaju smo dobili podatak da od 100 miliona državne pomoći, 94 opet ide centralnom dijelu države. Ne možemo rješavati problem samo konstatacijama i predlaganjima a ne mijenjati modele, ne možemo posmatrati nijemo činjenicu da iz investicionog razvojnog fonda opet sredstva idu otprilike na ovakav način. U prethodnoj godini se nešto promijenilo i to je dobro. Ali, činjenica da imamo snijeg na sjeveru, sekciju na čišćenje na jugu. Da imamo nezapošljenost na sjeveru, državnu pomoć na jugu, da imamo samo selektivne zakone koji će favorizovati opet određene firme. I samim tim što priznamo neku činjenicu, a ne učinimo ništa ... praksu nećemo riješiti problem. Ali, kažem ponovo da priznanje da se radi o selektivnom zakonu meni daje nadu da ćemo u narednom periodu možda doći do zajedničkog rješenja za sve i da ne ostane gorak ukus. Znači, svi mi koji govorimo o aktivnosti zakona, nijesmo protiv toga da radnici metalske industrije pođu u penziju sa 30 godina. Ali smo za to da sa njima pođu i svi oni drugi radnici u Crnoj Gori ili da ne trošimo sredstva samo za pojedine firme i to uvijek iz godine u godinu se ponavlja. Moramo se uozbiljiti na tom planu. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULović:

Ja znam nešto, pošto sam bio cio život u metalnoj industriji u preradi, da su najbolji majstori od 50 godina. Saberite 30 i 20 - 50, a on ide u penziju.

Izvinjavam se moram da kažem istinu.

Izvolite koleginice Jasavić.

AZRA JASAVIĆ:

Uvaženi gospodine Jeliću, nijeste mi odgovorili na pitanje šta vas je motivisalo da u julu o.g. predložite da ovo pravo imaju radnici koji su bili zaposleni u crnoj metalurgiji, željezara i njeni raniji pogodni, a par mjeseci kasnije, tačnije jutros ste dostavili amandman kojim mijenjate ovu osnovnu normu i to vezujete za metaloprerađivačku industriju u cjelosti. Nijeste mi na to odgovorili.

Mislim da se upravo radi o tome da negdje širite broj ljudi kojima želite da date priliku da koriste ove odredbe. Hoću da kažem da sam ja govorila o netransparentnim privatizacijama i da me raduje to što Komisija za praćenje privatizacije pokreće ta pitanja i da traži od nadležnih organa, koliko sam ja vas razumjela, da se eventualno pokrenu i odgovarajući krivični postupci protiv ljudi koji su radili nezakonite privatizacije. Tako sam vas razumjela, ali ako nijesam u pravu vi me ispravite.

I na kraju smatram da je ovaj zakon zaista selektivan i da on ima za cilj da napravi podjelu među radnicima, da amortizuje djelimično akumulirano nezadovoljstvo ekonomskom situacijom u koju ste nas vi doveli i da akumulira nezadovoljstvo dijela radnika da ne bi bilo tog radničkog jedinstva, to mi liči na to. Ali ja vam predlažem da se na kraju zaista potrudimo se svi zajedno kao ozbiljni ljudi da dođemo do pravih validnih podataka koliko je ljudi ostalo bez posla, koliko ljudi nije dobilo otpremninu, koliko će to Crnu Goru da košta. Da se svi potrudimo, vi vršite vlast, pribavite od nadležnih institucija te podatke. Sjednimo da

zajednički napravimo kvalitetnu analizu i donesemo pravi zakon. Jer, jednako su gladna djeca radnika iz metalostrugarske industrije kao radnika iz drvne industrije i jednako su gladna ona djeca u Kotoru, kao u Nikšiću, kao u Rožajama. I hajde da sjednemo da napravimo dobru analizu, kvalitetnu analizu, da ovo ne bude pitanje djelimičnog gašenja požara, da ovo ne bude pitanje profita ni DPS-a, ni opozicije, ni pozicije, nego da kao ozbiljni i odgovorni ljudi napravimo dobru analizu, da sjednemo kao odgovoran Parlament i da kažemo to ovoliko i ovoliko košta, možemo ili ne možemo, to moramo da uradimo. I to je jedini pravi put, da imamo odgovor na vrlo nezavidnu situaciju u koju se našao veliki broj građana krivicom velikog broja vas i nas. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolegice.

Izvolite.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Nastojću veoma kratko.

Gospodine potpredsjedniče, zaista kao predlagač nijeste me ubijedili u neophodnost da ovo pravo pod ovim uslovima, ostvarivanja prava na starosnu penziju ne treba da ostvare oni osiguranici koji ispunjavaju uslove, a ostvarili su pravo na isplatu otpremnine. Kad kažem pravo na isplatu otpremnine, mislim na onu otpremninu, koju poznaje Zakon o fondu rada od 1.926 eura, koji zaista nijesu mogli predstavljati materijalnu osnovu da neko rješava svoje životne probleme.

I u tom dijelu vas zaista molim da razmislite o jednom ovakvom rješenju, koje nijesam poznavao do sada niti u jednom slučaju izmjene i dopune zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju kao ograničavajući faktor.

A sa druge strane pribavljanje onih podataka o radnicima onih kojima je stečajem prestao radni odnos, a imaju 30 godina radnog staža osiguranja ne može da trpi neko dalje, veće odlaganje, iz prostog razloga što je proteklo zaista puno vremena od kad je Ministarstvo rada moglo da dostavi te podatke i trebalo da dostavi te podatke. Sa druge strane, svim klubovima poslanika su dostavljeni zahtjevi radnika sa sjevera Crne Gore, invalida rada II i III kategorije da Skupština raspravlja o njihovim zahtjevima i njihovim problemima i to je nešto što Skupština kao obavezu treba da izvrši svakako u toku ove godine, po mogućnosti i u toku postupka razmatranja predloga ovog zakona u pojedinostima, jednostavno rješenja koja ne trpe neko dalje odlaganje ukoliko želimo, a želimo svi sigurno da iznađemo načina da ovaj problem riješimo na jedan sistemski način bez obzira na sve poteškoće materijalne prirode koje prate jedno takvo rješenje.

Zahvaljujem se.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Izvolite kolega Jeliću, pravo na pravu završnu riječ.

ZORAN JELIĆ:

Predsjedniče, dakle Vi ste maloprije prekršili Poslovnik. Po kojem to članu Poslovnika, poslije završne riječi dajete riječ kolegama koji su učestvovali u raspravi? Samo da vas podsjetim kolega potpredsjedniče.

Član 96 Poslovnika o radu, koji govori o učešću u pretresu kaže nakon završenog pretresa ima pravo na završnu riječ i tačka. Ne postoji osnov uvaženi gospodine potpredsjedniče, da dajete riječ, ali tumačim to kao jedan kvalitetan doprinos raspravi o jednom veoma važnom zakonu. I nadam se da poslije ove sadašnje završne riječi opet nećete dati odgovore na komentare.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Vjerujte da je ovo pravilo ovdje u Skupštini, jutros je opomenuo potpredsjednika Vlade u vezi toga, a nijesam ni vidio što je toliko bilo loše zato što su svi željeli da na određeni način doprinesu kvalitetu rasprave. Tako da greška mi je bila, ja ne vidim u stvari tu grešku, ili slabo gledam. Nemam pojma. Izvolite.

ZORAN JELIĆ:

Ja sam razumio Vašu namjeru, da ipak raspravimo ovo, ali nema uporište u Poslovniku, jer taj član ne postoji, a ja sam citirao član 96 Poslovnika o radu. I kažem, nadam se da nećete dozvoliti opet da krenemo u komentare.

Dakle, uvaženi kolega Bojanić, nezavisni poslanik, smatram da sve probleme koje imamo treba rješavati kroz institucije sistema kao što su Vlada, parlament, ministarstva itd. Naravno ne sporim pravo da onaj ko nije zadovoljan sa institucijama sistema izadje i iskaže izraze svoje nezadovoljstva, izrazi na drugom mjestu van sistema. Ali vi kao odgovoran ekonomist, to sam imao priliku poznajući vas i prije ulaska u Skupštinu, a i kasnije u Odboru za ekonomiju, budžet i finansije, kao odgovoran ekonomista uvijek ste voljeli da svoje argumente izrazite kroz finansijski iskaz. Tu sam potpuno saglasan sa Vama. Kada donosimo određeni sud, ja i vi kao ekonomisti to radimo na bazi finansijskih iskaza.

Što se tiče uvaženog kolege Kalača, najlakše je povući zakon. Šta smo napravili? Vaš je predlog taj, ne sporim to je demokratsko pravo. Što se tiče uvaženog kolege Labudovića, Vi ste kolega pored toga što ste član Odbora za rad, zdravstvo i socijalno staranje, takođe i član skupštinskog odbora, Zakonodavnog odbora. U izvještaju, koji imam do 21. jula o.g. stoji da ovaj Predlog zakona nije dobio potrebnu većinu, jer je od 11 prisutnih članova Odbora četiri glasalo za, pet je bilo protiv, a dva uzdržana. Pa samim tim ovaj Predlog zakona nije u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom. Na koji to se član poziva ovaj Izvještaj odbora... Ustava. To ne piše u ovom izvještaju. Da li je greška, ne znam. To je potpisano od strane predsjednika tog odbora, a vi ste kao izvjestilac određeni povodom ove tačke dnevnog reda.

Dakle, ne bih se složio sa vama da je upravo zato što ne postoji član Ustava u ovom izvještaju, da je očita ustavna neustavnost kako vi to kažete.

Zašto smo dali 1. februar? Mi smo to stalno pomjerali, pa je bio 30. jul, pa je bio septembar itd. Kako se pomjerala ova tačka dnevnog reda, i kako je ispadala iz dnevnog reda, jer ću vas podsjetiti, uvažene kolege, da smo mi u ovom zakonu trebali da raspravljamo još u julu mjesecu, međutim, ostalo je sedam tačaka gospodine potpredsjedniče koje nijesu ušle u raspravu. Bile su predložene na dnevnom redu, ali nijesmo uspjeli da ih stignemo. Zato smo pomjerali taj rok, i eto, sad je novi rok taj koji je dat od 01. februara.

Uvaženi kolega Nišavić je govorio, naravno, tu smo se saglasili oko državne pomoći za sjever i garancije koje Vlada daje nekom preduzeću su upravo u tome da se podstaknu ta preduzeća kako bi u nekim razvojnim projektima ili u nekim drugim kapitalnim, da tako

kažem, projektima omogućilo im se da nastave da rade i da radnici zadrže svoja radna mjesta i da se širi proizvodnja. Na žalost, dešavalo se da neke garancije nijesu opravdale to, jer je poslodavac morao da krene, recimo u stečaj i likvidaciju.

Dakle, što se tiče ...

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Možemo li malo kondezovano, jer još imam jednu tačku važnu, pa zbog toga.

ZORAN JELIĆ:

Gospodine potpredsjedniče, da ste uvažavali Poslovnik završili bismo, a ovako ste dozvolili da opet, i dozvolite mi sad, jer je bilo zaista sedam mojih uvaženih kolega i želim da im odgovorim na pitanja.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

E sad ću ja Vama da kažem.

Kolega, saslušajte sad.

ZORAN JELIĆ:

Dozvolite mi da završim.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ajde, izvolite.

ZORAN JELIĆ:

Hvala Vam na razumijevanju.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Ne, nego sad ću ja Vama da kažem.

Da ste Vi tumačili po članu 97, jer ste komentarisali sve ovo, onda bi i oni sigurno imali pravo.

ZORAN JELIĆ:

Gospodine potpredsjedniče

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Znači, krajnje sam bio korektan i s jedne i s druge strane da ovo završimo, zato što imamo još jednu mnogo važnu tačku, a imamo ograničen televizijski prenos.

Samo sam rekao, kondezovano.

Znači, sve odogovorite što mislite, ali malo brže. Ništa drugo.

ZORAN JELIĆ:

Gospodine potpredsjedniče,

Dakle, moje je pravo kao poslanika i predlagača zakona, da odgovore na pitanja ostavim na kraju. To sam i uradio, nemojte da me prisiljavate da nešto radim mimo svoje volje.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:
Dobro, u pravu ste Vi, samo idemo dalje. Ajde.

ZORAN JELIĆ:
Dobro, zahvaljujem na razumijevanju.
Dakle, što se tiče ...

Vi ste sa nama, da tako kažem, parlamentarna većina, i dajte modele na bazi održivih ekonomskih parametara gdje ćemo sve ovo, o čemu ste pričali, da riješimo na jedan kvalitetan način na bazi ekonomskog i tu ćete imati apsolutnu podršku, ne samo ove nego i ovih naših uvaženih kolega sa druge strane.

Što se tiče uvažene kolegice Jasavić, zašto smo proširili, da tako kažem, umjesto Željezare i zavisnih preduzeća, stavili smo sektor metaloprerađivačke. Smatram da je na taj način veći obuhvat preduzeća i radnika koji su radili u tim preduzećima, a ostali su bez posla zbog stečaja, da mogu sa ovim zakonom otići u penziju.

Dakle, to je osnovno bilo, da tako kažem, da obuhvatimo jedan kompletan sektor. I slažem se potpuno sa vama da nemamo kvalitetne baze podataka, u ovom slučaju smo ih tražili, i smatram da te baze podataka trebaju da budu osnov za jednu kvalitetnu analizu gdje bismo na osnovu te analize možda pokrenuli i rješavanje problema ovih radnika. Ali, da bismo imali kvalitetnu analizu, potpuno sam saglasan sa vama, moramo imati podatke da vidimo sa čime raspoložemo, koliko to sve košta, koji je to broj radnika, da li je neko u međuvremenu, radnici koji su ostali bez posla otišli u penziju, da li su se u međuvremenu zaposlili, na žalost možda nijesu među živima i tako.

Evo završavam gospodine potpredsjedniče.

Što se tiče uvaženi poslanice Gošoviću, oko termina iz Fonda rada. Potpuno sam saglasan da sa 1.923 eura ne može riješiti egzistencija, ali ovo se ne odnosi na te otpremnine. Ovo se odnosi na otpremnine koje su po osnovu socijalnog programa, gdje su mnogi radnici primali i te kakve otpremnine. Dakle, ovo se odnosi ne na te otpremnine, jer zna se kako se ostvaruju, da tako kažem, otpremnine iz Fonda rada, i koji je to neki budući period imajući u vidu budžetska sredstva za ovu godinu od dva i po miliona. Kad će ti radnici doći na isplatu? Završavam gospodine potpredsjedniče, i hvala na razumijevanju.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:
Hvala i Vama.

Konstatujem da je pretres završen, izjasnićemo se naknadno.

I poslednja tačka dnevnog reda današnjeg rada je,
Predlog etičkog kodeksa poslanika.

Podsjećam da su Predlog etičkog kodeksa podnijele poslanice magistar Branka Tanasijević i doktor Ljiljana Đurašković.

Sve hoću da stignem, pa mi onda jezik prije pameti, a i pamet s godinama.

Kolege, mi smo se na Kolegijumu dogovorili da zbog efikasnosti rada ove dvije uvažene kolegice govore do 10 minuta i na taj način nešto što je bio konsenzus na Kolegijumu, prije toga jedan dugi rad na ovom predlogu, dovedemo nečemu što znači razmatranje na ovom plenumu.

Riječ prvo ima kolegica Branka Tanasijević. Izvolite kolegice.

Gdje to piše?

Izvinjavam se, proceduralno se javlja kolega Gošović. Izvolite.

NEVEN GOŠOVIĆ:

U postupku utvrđivanja dnevnog reda za ovu sjednicu, predsjednik Parlamenta je konstatovao da se u formi Nacrta razmatra etički kodeks poslanika, ako se nešto nije u međuvremenu promijenilo na sjednicama Kolegijuma predsjednika Skupštine. Skupština je konstatovala to u postupku utvrđivanja dnevnog reda, i to na veoma jasan način je to konstatovao predsjednik Parlamenta. Ne znam da li je u međuvremenu došlo do neke promjene u odnosu na takav stav, i da li mi danas razmatramo u formi Nacrta ili Prijedloga etički kodeks?

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Koleginica će to takođe da objasni, ali i ja ću isto. Međutim, bio sam na neka službena putovanja, tako da nijesam prisustvovao tu, ali znam nešto.

Znam da je na Kolegijumu razmatrano ovo kao svaki dokumenat koji je izuzetno važan za rad ili kojeg treba Skupština da donese, tako ono što nije imalo saglasje, a kada je u pitanju i kodeks, kada je u pitanju Poslovnik, tada smo se i dogovorili da on bude donesen uz najveći mogući konsenzus, tada je i to razmatrano na Kolegijumu, i tada su bili prisutni svi članovi svih poslaničkih klubova, i došlo se do neke forme koja je u ovom obliku i predložena da se razmatra na plenumu. Tako sam ja to shvatio i razumio, onoliko koliko sam bio i prisutan.

Možemo li sad dalje?

I Vi ćete proceduralno? Izvolite koleginice.

SNEŽANA JONICA:

Nastavljam ono što je rekao kolega Gošović, a što sam ja danas kad sam Vas pitala za dinamiku rada pokušala da kažem. Znači, u proceduri skupštinskoj imamo dva teksta.

Jedan koji je potpisalo sedam poslanika, koji je bio na dnevnom redu i koji je sa pozicije predloga došao do toga da se prilikom utvrđivanja dnevnog reda utvrdi kao Nacrt.

Imamo predlog koji je u skupštinsku proceduru došao od strane druga dva potpisnika, a ne onih sedam koji su predložili ono što se zove Nacrt u ovom momentu, i što je predato 4. decembra u skupštinsku proceduru, a na dnevnom je redu sjednica koja je utvrđena 25. novembra.

Bila sam u prilici da komuniciram sa predsjednikom Skupštine oko toga, i znam da postoji saglasje s Kolegijuma na tu temu, i ja jednostavno ne mogu kao pravnik da prihvatim, uz svo saglasje na Kolegijumu, da mi možemo nakon što utvrdimo dnevni red zamijeniti dokument koji smo stavili na dnevni red drugim dokumentom. Ako to danas dozvolimo, pitanje je kako će nam se sutra vratiti. Što će se sledeće zamijeniti i sljedeći može da doživi takvo isto iskustvo.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Da li se još ko javlja, pa da odgovorim. Izvolite kolega Danilović.

GORAN DANILOVIĆ:

Samo zbog toga što sam jedan od rijetkih članova Kolegijuma, izuzimajući vas koji ste bili na putu, koji sam sada ovdje, a koji sam se ovim bavio. Da podsjetim javnost i da podsjetim koleginicu Jonicu, nije nikakva polemika nego samo probam da objasnim.

Mi smo imali nešto što je bio predlog, pa smo se ovdje dogovorili da to tretiramo kao nacrt prošli put i ako budemo imali konsenzus, onda taj novi akt bude vraćen i to je učinjeno. Nije predlog onaj, nego je predlog drugačiji konsenzusom utvrđen na Kolegijumu i dogovoreno da ga potpišu dvije osobe, dvije dame, jedna iz parlamentarne većine i druga iz parlamentarne manjine, te stoga mislim da ovih proceduralnih smetnji nema, ne o tome da postoje dva paralelna akta, nego onaj prethodni ne važi, jer smo mi razmatrajući na Kolegijumu došli do, čini nam se prihvatljivijeg teksta, ustvari gore je bilo izvjesno. Svi smo ga podržali kao predstavnici klubova, uz konstataciju da nije najbolji, ali je održivo rješenje, što bi se reklo u tom trenutku i jedini koji možemo raspravljati danas. To je ovaj koji su potpisale dvije kolegice. Tvrdim da on ne može imati proceduralnih nedostataka, jer smo prošli put najavili da onaj vraćemo u formu nacrtu, da ga dogovaramo ili da nam on služi za dogovaranje na Kolegijumu i da ga vraćamo na dnevni red po hitnom, najhitnijem postupku kada budemo imali novi tekst potpisan od novih predlagača. Sve to imamo u ovom trenutku.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega Daniloviću. To sam i htio da kažem, to je, po meni, najvažnija stvar što smo mi došli do nekog velikog i potpunog konsenzusa, nadam se oko jednog izuzetno važnog teksta, tako da možemo da idemo sada na priču o ovom predlogu. Prvo, uvažena poslanica i kolegica Tanasijević. Izvolite.

BRANKA TANASIJEVIĆ:

Hvala potpredsjedniče.

Pošto su ove proceduralne reakcije riješile situacije, bar ja to tako doživljavam, onda mislim da možemo krenuti sa tim da obrazložimo kolegicu Đurašković i ja predlog kodeksa. Ja bih tim povodom htjela da kažem da moderne parlamentarne demokratije sve više pažnje posvećuju stvaranju uspješnog poslovnog ambijenta koji je bitna pretpostavka funkcionalnosti i efikasnosti državnih institucija. Ovakav ambijent se prepoznaje po kulturi međuljudskih odnosa po poslovnoj komunikaciji, po verbalnoj kulturi, kulturi dijaloga na horizontalnoj i vertikalnoj ravni.

Horizontalna ravan podrazumijeva otvorene komunikacione kanale onih koji imaju istu ili sličnu poziciju, dok se vertikalna odnosi na poštovanje hijerarhije i statusa koje pojedinci imaju u okviru institucije.

Uspješna poslovna sredina kao uslov za napredovanje ne može se obezbijediti samo pravnom regulativom, koja po pravilu ne obuhvata svako postupanje državnih funkcionera koje nije u skladu sa javnim interesom ili nije pravično, odnosno čak i kad nešto nije u sukobu sa zakonom, to ne znači da i u tom slučaju ne može postojati odgovornost za loše postupanje.

Poštovanje zakona od strane nosilaca javne vlasti, samo je osnovni standard koji je neophodno dopuniti etičkim standardima. Uvođenje pravila poslovnog ponašanja višestruko je i dugoročno isplativo, jer etična klima jača timski rad, podstiče ambiciju i utiče na pozitivan status institucije u javnosti, zato se u mnogim parlamentarnim sistemima sve veći značaj pridaje moralnom postupanju i društvenoj odgovornosti različitih nosilaca javnih funkcija i javnih službenika na svim nivoima. Sve su to razlozi zbog kojih je profesionalna etika toliko dobila na značaju da se može smatrati suštinom društveno-prihvatljivog ponašanja i bitnim segmentom svakog demokratskog društva.

Sa procesom demokratizacije mijenja se i društvena svijest i pozicija građana, koji sve više očekuju od onih koji ih predstavljaju. Građani Parlament doživljavaju kao svoj najveći predstavnički dom u kome etičke vrijednosti treba da imaju nesumnjivi i nesporni primat. Koliko su one razvijene najbolje se može prepoznati iz ugla posmatrača, sa strane koji ne pripadaju ovom kulturnom modelu, a što je pretpostavka nepristrasnosti i vrijednosne neutralnosti. Oni Parlament Crne Gore doživljavaju kao mjesto u kome postoji zadovoljavajući nivo kulture dijaloga, tako da se često pominje kao pozitivan primjer u regionu koji treba slijediti.

U knjizi Ars retorika, autori su istakli da crnogorska tradicija seže duboko u prošlost sve do plemenskih skupština na kojima su se često nadgovarali, posebno nadareni besjednici. Po njihovim riječima crnogorska Skupština je, ja ću reći kako tada, tako i danas mjesto pristojnog i prestižnog i iako često vrlo oštrog verbalnog sučeljavanja različitih stavova. Međutim, pošto je suprotstavljanje mišljenja i verbalno sukobljavanje suština parlamentarnog djelovanja često se od strane građana Parlament tumači kao mjesto u kome ne postoji poželjan nivo političke kulture, a što se i reflektuje na stepen povjerenja u ovu instituciju. To je posebno karakteristično za situacije kada dolazi do eskalacije emocija, kada se prekorače standardi verbalne kulture, a koji su uspostavljeni i Poslovníkom Skupštine Crne Gore. To su incidenti koji skreću pažnju, koji se povremeno dešavaju, ali oni nijesu dominantna slika Parlamenta Crne Gore, kao institucije.

Da bi se uticalo na ovakve situacije, da bi se povećao politički kredibilitet i stepen povjerenja javnosti u djelotvornost i pravednost Parlamenta kao institucije, Skupština Crne Gore je u martu 2013.godine donijela Akcioni plan za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge kojim je predviđeno donošenje etičkog kodeksa. Cilj donošenja ovakvog dokumenta je uspostavljanje etičkih standarda koji doprinose stvaranju pozitivne poslovne atmosfere i prestižnosti funkcije, podižu nivo profesionalizma u politici, štite reputaciju poslanika i Parlamenta kao institucije i omogućavaju građanima da imaju bolji uvid i realniju sliku o načinu rada i načinu ponašanja javnih funkcionera.

Predlogom etičkog kodeksa precizirani su pravila i principi ponašanja koje nosioci javnih funkcija moraju poštovati, objektivnost, odgovornost, uzajamno poštovanje i uvažavanje i poštovanje ugleda Skupštine. Princip uzajamnog poštovanja i uvažavanja kao jedan od ključnih principa obavezuje poslanika da sa najvećom pažnjom i osjećajem vlastite odgovornosti poštuje ličnost svakog pojedinca i Skupštinu, izbjegavajući svaki postupak koji može narušiti njihov integritet i dostojanstvo. Poslanik je dužan da u komunikaciji sa drugim poslanicima, drugim licima i javnošću postupa sa uvažavanjem i poštovanjem, izbjegavajući izraze koji mogu uvrijediti ili omalovažiti drugo lice ili grupu, poštujući na taj način jednaka prava svih u pogledu političkog opredeljenja, nacije, pola i tako dalje. Takođe, poslanik u vršenju svoje funkcije ima pravo na zaštitu od ponašanja koje predstavlja ili ima za cilj povredu njegove ličnosti i dostojanstva.

Pored principa i pravila ponašanja u vršenju poslaničke funkcije, predlogom etičkog kodeksa je preciziran i nadzor nad primjenom i praćenjem i poštovanja kodeksa, odnosi sa javnošću, prijava o povredi kodeksa, postupak po prijavi i tako dalje.

Kada se analizira kao cjelovi dokument, može se zaključiti da misija etičkog kodeksa nije da sudi i kažnjava, kako se to često misli i interpretira u javnosti, već da se izgrade, odnosno unaprijede odnosi povjerenja između predstavnika građana i sa građanima.

Svako drugo tumačenje smatram da je pogrešno i obesmisliilo bi donošenje ovakvog akta, naročito iz razloga što norme i mjere za povredu kodeksa nije propisao nama niko sa

strane da bi uredio pravila ponašanja unutar Parlamenta i na neki način doveo u red ili disciplinovao poslanike. To smo uradili sami mi, to su uradili poslanici, da bi unaprijedili sopstveno djelovanje. Odnosno, etički kodeks nije zakon koji za nepoštovanje propisuje pravnu sankciju, već je posebni načelni pravni dokument od značaja u kome se navode principi i vrijednosti koje poslanici treba da poštuju i kojima treba da teže. Ovaj model etičkog kodeksa, kakav smo mi predložili koriste države, odnosno parlamenti koji imaju poslovnik o radu. Ovakav etički kodeks treba da bude, a on smatram da jeste, jasan, jednostavan, konkretan, i relevantan dokument, koji prvenstveno poziva na savjest i na moralnu odgovornost. Dakle, u njegovoj osnovi je moral kao odrednica koja prvenstveno zavisi od predispozicije i ličnog profila, zato se može, osobe nijesu partijski već ljudski profilisane. Moral nije privilegija bilo koje partije, već privilegija pojedinaca koji se bez prinude podržavaju pravila ponašanja. O tome je Đerđ Konrad rekao da čovjek u svojoj partiji može naći svoje političke ili svoje partijske prijatelje, ali je mnogo bitnije da ih nađe u ljudskoj partiji, odnosno u partiji koja se zove čovječanstvo. Ovo je naročito važno u kulturnim modelima kakav je crnogorski u kome moralna norma ima veću težinu od pravne, jer se za prekršaj moralne norme odgovara pred sobom, pred sopstvenom savješću i pred građanima. Pravnu normu čovjek mora da poštuje, a moralnu treba da poštuje i to je velika razlika, odnosno poštovanje moralne norme je stvar ličnog opredjeljenja i odluka svakog pojedinca. Tim povodom predlogom kodeksa u dijelu koji se odnosi na pravila ponašanja u vršenju poslaničke funkcije u članu 8 između ostalog se precizira da poslanik ima obavezu da se ponaša na način dostojan poslanika, vodi računa o načelima profesionalne etike i opšte kulture dajući na taj način pozitivan primjer javnosti. Vrlo je bitno da poslanik bude persona osoba od kredibiliteta da ga slijede drugi, jer ćemo onda nekada u budućem periodu sigurno imati kvalitetne predstavnike i intelektualce države Crne Gore u ovom domu.

Iz svega prethodno rečenog može se zaključiti da usvajanje etičkog kodeksa je od izuzetnog značaja za Skupštinu, ali i za građane Crne Gore. To je dodatni kontrolni mehanizam koji prvenstveno treba da ima preventivni karakter i promovise visoke standarde ponašanja, kvalitetno obavljanje preuzete dužnosti, rješavanje problema na otvoren i pošten način, uvažavanje drugih i preuzimanje odgovornosti za sopstveno postupanje. U njegovom donošenju treba da učestvuju predstavnici svih partija koji će kroz dijaloge i kompromis sami urediti etički sistem na osnovu kojeg će djelovati u javnosti i na taj način poslati jasnu poruku da žele da urede pravila parlametarnog ponašanja.

I za kraj, imam obavezu da postupim u skladu sa kodeksom o kome govorimo. U tom smislu želim da kažem da je radna grupa koja je radila na izradi etičkog kodeksa svoj posao obavila profesionalno i politički i ljudski korektno upravo onako kako to zahtijeva ovaj dokument. Nastojala je da tekst kodeksa bude kvalitetan, da bude usaglašen sa Ustavom, zakonima Crne Gore, evropskom i međunarodnom praksom u ovoj oblasti. Verzija koja je dobila formu predloga o kojoj danas raspravljamo rezultat je potrebe predstavnika poslaničkih klubova za postizanje kompromisa, što smatram da je od značaja, jer je konsenzus za donošenje ovog akta u potpunosti saglasnosti sa njegovom suštinom. Prihvatanje predloženih rješenja od strane svih poslaničkih klubova ustvari je garant uspostavljenog dijaloga i pouzdan pokazatelj spremnosti Skupštine Crne Gore, na primjenu i poštovanje predviđenih rješenja. Zato smatram i očekujem da jedan ovakav dokument dobije potpunu podršku Skupštine Crne Gore. Po ugledu na Evropski parlament, etički kodeks bi trebalo da potpišu svi poslanici, potpisivanje svečane izjave i na taj način postanu

promoteri etičkog ponašanja kojima je važan sopstveni ugled, ugled drugih poslanika, Skupštine kao institucije i što je najvažnije ugled građana Crne Gore koje mi ovdje predstavljamo. Hvala lijepa.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala i vama kolegice Tanasijević.

Koleginica Đurašković.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ:

Hvala lijepo potpredsjedniče, poštovani građani, poštovane kolegice i kolege,

Svi mi koji smo imali veliku čast da pređemo prag ovog visokog doma unijeli smo u njega svoj etički kod, svoje dostojanstvo i savjest, svoj moral i slobodu, svoje vrline i mane, svoje običaje i navike, svoju odgovornost i poštovanje. Moralne vrijednosti su uvijek lične vrijednosti, samo čovjek kao slobodno biće koje je odgovorno za svoja djela i svoje stavove, za svoja htjenja i nastojanja, za svoju ljubav i mržnju, svoju radost i svoju tugu, samo čovjek može biti moralno dobar ili zao. Odgovornost prema javnosti i politički kredibilitet Demokratskog fronta je bio vodilja da Demokratski front učestvuje u radu radne grupe za izradu etičkog kodeksa poslanika. Neki će reći da je predlog kodeksa mogao biti bolji i širi, da je mogao obraditi još tema i dublje kao što su teme protiv korupcije i pitanja sukoba interesa poslanika, ali zato postoje posebni zakoni. Etički kodeks nije zakon da nalaže već je skup principa i pravila koja upućuju na dužnosti i ponašanje. Radna grupa sastavljena od predstavnika sedam poslaničkih klubova, predano je radila i napravila predlog kodeksa koji od nas očekuju i građani i međunarodna zajednica.

Poštovani građani, danas po prvi put u svojoj istoriji Crnogorski parlament razmatra predlog etičkog kodeksa. Radi objašnjenja predloženih rješenja naglašavam da predlog etičkog kodeksa poslanika ima devet poglavlja, opšte odredbe koje se odnose na predmet etičkog kodeksa i cilj etičkog kodeksa, drugo - etički principi i pravila, treće - pravila ponašanja u vršenju poslaničke funkcije, četvrto - odnosi sa javnošću, peto - nadzor nad nepoštovanjem kodeksa, šesto - prijava o povredi kodeksa i postupak po prijavi, sedmo - javnost kodeksa, osmo i deveto poglavlje prelazne i završne odredbe. Cilj kodeksa je očuvanje, afirmacija i unapređenje dostojanstva i ugleda poslanika Skupštine Crne Gore kao i jačanje povjerenja građana prema Skupštini. Nadzor za primjenom praćenja poštovanja kodeksa je u nadležnosti Odbora za ljudska prava i slobode, zamjenik predsjednika odobraziva na sjednicu odbor i predlaže dnevni red sa aktima koji se odnose na povredu kodeksa. Odbor je dužan da vodi evidenciju o svim aktivnostima i sačini godišnji izvještaj o radu. Skupština može jednom godišnje da razmatra izvještaj odbora. Postupak povrede kodeksa se pokreće prijavom koja mora sadržati ime i prezime podnosioca prijave, kontakt adresu i svojeručni potpis, prijavu o povredi odredaba kodeksa može podnijeti predsjedavajući Skupštine, svaki poslanik u Skupštini, Kolegijum, predsjednik kluba poslanika i poslanik kojeg on ovlasti. Prijava se podnosi odboru u pisanoj formi sa obrazloženjem kojim se ukazuje na eventualnu obradu kodeksa. Podnosilac prijave dužan je da uz obrazloženu prijavu dostavi pisane i druge dokaze. Anonimna prijava će se smatrati neurednom. U postupku se mora održati rasprava na kojoj poslanik protiv koga je podnesena prijava ima pravo da iznese svoje viđenje navedenih činjenica i okolnosti u prijavi. Odbor može pozvati na raspravu i eventualne svjedoke ako je to u interesu utvrđivanja činjeničnog stanja. U slučaju da odbor utvrdi da su navodi podnosioca prijave ne

osnovani, a sačinjeni su u cilju političke diskreditacije poslanika podnosiocu prijave će se izreći mjera javna opomena ili udaljenje sa sjednice.

Odbor je obavezan da odluči u roku od trideset dana od dana podnošenja prijave protiv odluke kojom je izrečena mjera o povredi kodeksa poslanik može uložiti žalbu Kolegijumu predsjednika Skupštine. Rok za odlučivanje po žalbi je trideset dana. Za nepoštovanje kodeksa mogu se izreći mjere opomena, javna opomena i udaljenje sa sjednice za lakše povrede kodeksa izriče se mjera opomena. Za teže povrede kodeksa izriče se mjera javna opomena ili udaljenje sa sjednice Skupštine, odnosno njenog radnog tijela. Kodeks se objavljuje na internet stranici Skupštine. Odluka odbora objavljuje se na internet stranici Skupštine u trajanju od 30 dana. Ovaj kodeks se odnosi na javne funkcionere koji su zaposleni u Skupštini.

Poštovane kolege, glasajte po svojoj savjesti. Hvala lijepa.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolegice Đurašković.

Evo se javlja kolegica Jonica za raspravu, jednoglasno smo se dogovorili na Kolegijumu, svi šefovi poslaničkih klubova da ovakva procedura bude. Ukoliko se to ne poštuje niti kolegijum, niti predsjednik, niti šefovi pojedinih poslaničkih klubova ja ću dati svima ko god želi u ime poslaničkog kluba do pet minuta.

U ime DPS-a da li neko želi?

Izvolite kolega do pet minuta.

Idemo redom, znači prva rasprava, u prvom krugu.

To je najjači poslanički klub. Izvolite.

HALIL DUKOVIĆ:

Biću vrlo kratak, samo nekoliko dilema koje sam imao u vezi donošenja ovog kodeksa, ali ću reći u početku da ću apsolutno podržati ovaj kodeks, i smatram da je to nešto dobro i nešto pozitivno što se dešava u ovom Parlamentu.

Imajući u vidu činjenicu da je dato u sprovođenje Odboru za ljudska prava i slobode, reći ću samo da ćemo biti u prilici da mijenjamo Poslovnik, da ćemo morati ustavari mijenjati Poslovnik Skupštine Crne Gore, jer ću reći da je članom 49 Poslovnika Skupštine Crne Gore gdje se govori o Administrativnom odboru rečeno, da se donosi bliže, da Administrativni odbor donosi bliže propise kojima se uređuju pojedina pitanja ostvarivanja prava i dužnosti poslanika i funkcionera koje bira ili imenuje Skupština. Mislim da je ovo bio dokaz da bi trebalo da se sprovođenje kodeksa da jednom drugom odboru, ali poštujući dogovor koji ipak mora biti nešto iznad sveg onog što piše, prihvatam da to bude i Odbor za ljudska prava i slobode. Ali, činjenica stoji da ćemo morati na osnovu toga da mijenjamo i Poslovnik Skupštine Crne Gore.

Naravno, nijedan akt, nijedan zakon nije ni Sveto Pismo, pa nije ni kodeks i vjerujem da će tokom primjene doći do njegovog još možda i boljeg uobličavanja. Samo sam nekoliko stvari koje sam vidio u ovom kodeksu, ukazaću na njih, a vjerujem da ćemo tokom primjene ovog kodeksa ipak doći možda i do boljih rješenja, jer opet kažem, nije ni ovo Sveto Pismo, a da se ne može mijenjati. U članu 7 recimo, lice koje ima pravo učešća u raspravi, predstavnici Vlade, civilnog sektora itd, imaju pravo da prisustvuju sjednicama i sjednicama radnog tijela, dužno je da vodi računa da svojim ponašanjem ne povrijedi ugled Skupštine.

Znači, oni su dužni da poštuju ovaj kodeks, ali nema nikakvih sankcija niti znamo šta možemo u vezi sankcionisanja istih uraditi.

Druga stvar, u lakše povrede kodeksa uvršteno je neopravdano odsustvovanje sa sjednica Skupštine i radnih tijela, ja mislim da je opravdano. Dokaz je pogledati danas, večeras ustvari ovdje u ovoj Skupštini i vidjeti da to treba. Međutim, ono što možda nedostaje ovom kodeksu jeste koliko tih lakših povreda može poslanik da uradi i koliko ima pravo, može li bezgranično raditi. Ima stvari za poboljšanje ovog teksta, ali mislim da se to može i nakon usvajanja, opet kažem, nije Sveto Pismo, ja podržavam donošenje ovog kodeksa. Vjerujem da će Odbor za ljudska prava i slobode, iako je u njegovoj nadležnosti, ovo kvalitetno odraditi s tim što moramo voditi računa i o službi Odbora, jer ovdje se podnosi i godišnji izvještaj. Da li treba povećati kapacitete Odbora što se stručne službe tiče Odbora za ljudska prava. Zahvaljujem, i kažem da apsolutno podržavam donošenje ovog kodeksa.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega Dukoviću.

Mislim da se već uveliko priprema zakon o Skupštini i zakon o Vladi. Čak je bilo u jednoj varijanti i razmišljanje o tome da se bar kada su u pitanju evropske integracije i definiše odnos Vlade i Skupštine Crne Gore prema ovom značajnom pitanju, tako da kako idemo od kodeksa preko Poslovnika, pa onda se penjemo na zakon. Znači, da je i važnost tog dokumenta i validnija i kvalitetnija.

Razumio sam da ste htjeli proceduralno koleginice Vuksanović. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Zahvaljujem, uvaženi predsjedavajući.

Uvažene kolege, poštovani građani Crne Gore,

Kao što smo već upoznati iz prethodnih diskusija, mi smo učestvovali u radu ovog etičkog kodeksa i njegovom donošenju i sačinjavanju pravnih normi i usklađivanju sa principima Evrope u jednoj radnoj grupi koja je vjerno radila otprilike dva mjeseca.

Zaista, svi smo pristupili na jedan korektan način analizi svih ovih pravnih normi i došli do jednog rješenja koje možemo reći da u nekim odstupanjima predstavljaju značajan konsenzus. Poštovaću odluku Kolegijuma, predsjednika Skupštine Crne Gore, i naravno, neću uzeti diskusiju, ali ono što bih željela da istaknem jeste, da sam iznenađena činjenicom da su uvažene koleginice Tanasijević i Đurašković potpisale nešto što dosta odskače od onoga što smo se mi konsezusom usaglasile i ne zamjeram im na tome, niti ću da raspravljam koje su to norme, jer bi to već vodilo raspravi, ali naprosto iznenađena sam zašto barem prije potpisivanja ovoga mi ostali iz radne grupe koji smo zaista korektno radili nijesmo bili obaviješteni o ovome.

Znači, apsolutno ću poštovati stav moje partije po pitanju ovog etičkog kodeksa. Smatram da postoje neke norme koje su bile kvalitetne. Postoje razlozi svih predstavnika koji su smatrali da to ne treba da stoji, i ja ću se saglasiti sa time, ali su nas koleginice makar mogle obavijestiti, jer ovo što je ovdje ostupa od onoga što je konsezusom izglasano, odnosno donijeto u toj radnoj grupi. Samo mi je to neka zamjerka, jer mislim da to nije korektno. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Da odgovorim.

Znam da je šef poslaničke grupe DF živo komunicirao sa predstavnicom DF i sa poslaničkim klubom. Zašto to nije bilo kod vas, ja ne znam.

Ne znam, to vi vidite u vašem poslaničkom klubu.

Pa, možda nijesam razumio.

Jesam, razumio sam dobro, zato što ste rekli nešto što uopšte ne stoji. Zato što smo imali nekoliko sjednica Kolegijuma i znam da su prekidane te sjednice da bi se iskomuniciralo sa članovima koji su radili u prethodnoj radnoj grupi. Da li dobro, da li ne, nije dobro, i kako to unaprijediti, kako doći do punog konsenzusa. Tako da ne znam zašto je vaš kritički odnos prema dvije kolegice, ali to je vaše pravo. I njima ću takođe dati pravo da kroz, proceduralno. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Zahvaljujem.

Ja sam prisustvovala jednoj sjednici Kolegijuma kada sam mijenjala mog uvaženog šefa Kluba poslanika Banovića i tada je ukazano od strane kolege Danilovića koje su to primjedbe i zaista je postignut taj dogovor da se usaglasimo oko etičkog kodeksa, i da se onda iznese na samom plenumu.

Ono što ja samo zamjeram jeste, da su kolegice Tanasijević i Đurašković ovo potpisale, ove predloge, znači, one stoje iza toga. Ne znam da li je njima to neko sugerisao ili nije, čitam ko je potpisao.

Znači, samo o tome, Vi ste potpisali ovo, je li tako? A nas konkretno o tome niko nije obavijestio.

Znači, ovdje su potpisi dvije kolegice. Stvarno mi je to sporno, da nijesmo obaviještene o tome.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala.

Izvolite, prvo kolegica Tanasijević, minut, a onda kolegica Đurašković.

BRANKA TANASIJEVIĆ:

Kao neko ko se ovoliko godina koliko smo u Parlamentu trudio da uvijek ima adekvatnu terminologiju kada se obraća kolegama poslanicama, ni sada neću komentarisati riječ "nekorektno", reći ću da ste neobaviješteni. Znači, na ovaj prvi dio vam neću odgovoriti.

Mi smo uradili nacrt kodeksa i rekla sam koliko je posvećeno radna grupa radila na tom dokumentu, i da smo samo oko člana 18, ostale su samo alternative a sve ostalo je usaglašeno. Taj nacrt, odnosno taj predlog je pretvoren u formu nacrta onako kako je to obrazložio i kolega iz DF. Šta se onda desilo? Kolegijum je odgovarao za svako dalje dešavanje.

Vi ste izrekli jednu rečenicu - Ja ću se pridržavati odluke Kolegijuma.

I ja se kolegice u ovom momentu pridržavam samo odluke Kolegijuma.

Ko je odredio da kolegica Tanasijević bude potpisnik, to ja ne znam. Rečeno je da je odluka Kolegijuma, jedno iz pozicije, jedno iz opozicije.

Da ste vi potpisnik, ja bih samo smatrala da imam obavezu manje, i smatrala bih da biste Vi, sad ću ja reći Vama, da korektno ste uradili svoj dio posla. Tako da mi je jako žao, da kad nemate potpunu informaciju, dajete kvalifikative. To ne priliči našoj komunikaciji, odnosno pogotovo ne atmosferi radne grupe, jer smo došli bili do konsezusa.

Dalje, izrekli ste još jednu kvalifikaciju -
Ako je postignut konsenzus, ja ga prihvatam.

A ja lično smatram da konsenzus koji je postigao Kolegijum obavezuje sve nas da glasamo za ovo zakonsko rješenje. Mi možemo da reagujemo, da nam se dopada ili ne neko rješenje.

Lično smatram da su bila neka rješenja koja sam smatrala da su bolja nego što su u ovom predlog, ali ako je Kolegijum koji čine predstavnici svih klubova i koji je, izvinite i po kodeksu neki drugostepeni organ, donio ono što je potpuni konsenzus, to prihvatam. Kažem, jako mi je žao da komunikacija ne bude na visokom nivou.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolegkinice Tanasijević. Izvolite kolegkinice Đurašković pa da idemo dalje. Dobro. U ime DF-a kolega Danilović.
Izvolite kolega.

GORAN DANILOVIĆ.

Gospodine potpredsjedniče, uvaženi građani, ako nas neko u ovom trenutku prati, kolegkinice i kolege,

Dužan sam na početku da se zahvalim kolegkinici Ljilji Đurašković na ogromnom strpljenju koje je imala sa nama iz svog kluba tokom pisanja ovog etičkog kodeksa i njenih propusta nema. Sa naše strane je zamoljena da potpiše i predlog koji smo usaglasili na Kolegijumu, to je tačno, hvala joj što je i na to pristala. Recimo, ja i kolegkinica Ljilja smo možda imali i malo drugačiji odnos prema kodeksu, ali ovo je mjera mogućeg kodeksa u ovom trenutku.

Da se dogovorimo da se međusobno ne omalovažavamo zbog viška ili manjka hrabrosti. Nije ovdje problem u kodeksu, mi smo se dogovorili da stavimo norme na papir i da budemo vaspitani ljudi. Ko je bio do sad biće i u buduće, ko nije bio do sad dobiće ukor pa još jedan, pa još jedan, pa koliko hoćete. Nemojte da svedemo i nemojte da govorimo sebi u lice neistinu. Problem na to, Bože jesmo li dobili pravi kodeks, je li moglo više? Nijesmo dobili najbolji, mogli smo više da smo zaslužili više i da možemo više. Sami smo tražili da se prave kompromisi, jer ne možete u zemlji u kojoj ništa ne funkcioniše, uvažene kolegkinice i kolege, ili slabo šta funkcioniše tražiti da funkcioniše kodeks po pravilima parlamentarne većine. Kad bismo imali neki sud časti, nepristrasno tijelo, tražio bih da se uvedu kazne rigorozne, najstrožije za ovu ili onu povredu. Tražio sam da se neke maknu zbog toga da bi smo i vas zaštitili. Kako bi se vi sutra glasali da se, recimo, osudim zbog toga što sam rekao riječ viška, a da vi ne osudite one koji su uradili djelo i djelo viška i nikad nijesu odgovarali?

U Crnoj Gori, u ovom Parlamentu je mnogo više kulture nego je u javnom životu, a volio bih da je obrnuto, dajem vam riječ. Volio bih da smo mi najnevaspitaniji dio ovoga društva, da se u cijeloj našoj zajednici vodi računa o manirima, da nam se ljudi ne ubijaju i samoubijaju svakog dana, da imamo mnogo manje drugih problema i da nam je sve stalo u poštovanje ili ne poštovanje etičkog kodeksa. Poslanici, reći ću nešto rizikujući da se zamjerim onima koji ne vole ni pomisao na poslanike, su i dobri kakvi su nam drugi funkcioneri, kakvi su nam drugi državni organi. Evo pozivam da ovaj skromni dokument, kompromis između dokumenata usvoji Vlada, da ga obznani, da vidimo na koji način oni funkcionišu, kako se oni međusobno uvažavaju, kako poštuju građanina, kako poštuju

onoga do kojega im je stalo. Ne bi marilo da postoji nešto ovako i za Univerzitet Crne Gore, pa ne bi imali lakrdiju koju imamo ovih dana da se na onakav način prvo bira, potom razrešava, a onaj koji je izabran odmah misli da je broj jedan i da mu može biti sve pa pokaže svoje pravo lice.

Dakle, kolegice i kolege, mislim da smo uradili nešto malo više nego što smo imali. Vjerujem da je nekima od vas žao što nismo dobili kodeks koji bi možda mogao da posluži za kakve vitezove okruglog stola, ali ljepši i bolji kodeksi su pripali ljepšima i boljima, a ovaj je jedva i nas zapao. Molim vas da to uzmete u obzir. Sebe držim vama ravnima i ne mislim da je snaga naše argumentacije u snazi normi koje smo bili pripremili za kodeks. Nemojte da vam objašnjavamo mi iz opozicije kako ustvari branimo i sebe i vas, prije svega, od vas. Dao bih vam na raspolaganje da osudite i procijenite svaki moj morali prestup kad se ne bih plašio ustvari da bi ste vi ušli u rizik da povučete i potez više, jer kažu kad nekome daš vlast tek vidiš kakav je čovjek, a kad nekome daš pravo da ti moralno presuđuje onda je to vrlo opasno. Posebno je opasno kad se o moralnim prestupima glasa. Zbog toga su ove naše norme blage, ali moralno obavezujuće. Najteže je poštovani poštovati ono na šta nijeste obavezni. U životu je uvijek tako. Najteže je poštovati moralni kodeks. Jeste da to nije baš rastegljiva stvar, ali vučem se cijelog života za jednom normom koju sam probao da branim i u diplomskom radu, a to je da radim onako kako bi maksima moje volje postala princip sveopšteg zakonodavstva. Promijenite amandmanima ako vam je ovo malo, samo stanite iza toga što ćete da promijenite. Stanite ispred ili iza te promjene. Ne bi bilo loše da oni koji hoće strože norme budu strožiji i prema sebi, pa će onda oni lako raskrstiti sa nama.

Suštinski, dužan sam ponovo na kraju kao i na početku još jednom da se zahvalim Ljiljani. Ona je možda željela da nas s pravom i malo više disciplinuje, ali je prihvatila ono da je bolje da imamo prosječno dobar dogovor, nego genijalnu pojedinost, jer nas ta genijalna pojedinost evo 25 godina skupo košta.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolega.

Koleginica Vuksanović se javila za komentar i ako znamo da nije takva praksa. Danas hoću da budem tolerantan i predložio sam kolegici diskusiju, ne želi nego komentar.

Izvolite, kolegice.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Već sam rekla da neću za diskusiju, ono što je odluka Kolegijuma, poštovaću odluku Kolegijum i stav moje partije.

Slažem se sa svime što je uvaženi kolega Danilović rekao. Zaista ono što je on rekao, ne treba nas opozicija da spašava, jer od svih nas zavisi kako ćemo se ponašati. Ako neko ima ugrađene etičke i moralne principe on će se ponašati u skladu sa njima, postojao etički kodeks ili ne.

Ono na šta želim da ukažem jeste da je za mene potpuno obavještenje informacije ono što vidim na papiru, ali sam se, naravno, ogradila ako je to sugerisano sa strane, ogradila sam se i jasno sam to podvukla. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Izvolite kolega.

GORAN DANILOVIĆ:

Koleginice Vuksanović, obavezan sam, čuvali ste vi i moje dostojanstvo da i ja čuvam vaše, da vam samo naznačim jednu stvar. Do skora sam vjerovao uglavnom onome što piše na papiru. Mislim da ponekad treba vjerovati i ponečemu drugome. Bolje bi mi bilo, recimo, pred izbore u Podgorici da sam vjerovao glasinama nego onome što je pisalo na papiru. Koštalo me to, ali vi znate odlično, vas nije. Tako je kad vjerujem onome što piše na papiru, a trebao sam kao i Vi što mi sad rekoste, da vjerujem onim ugrađenim normama duboko u sebi, pa ne bih bio prevaren.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Sa godinama ćete naučiti gospodine Daniloviću da ima i nešto što znači podmetnuti papir, s godinama. Kad budete na moje dane.

U ime SNP-a koleginica Jonica.

Hoćete li komentar? Noćas idemo bez pravila, ali nemamo ni televizijski prenos. Izvolite.

MARIJA ČATOVIĆ:

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolege,

Zaista bih iskoristila priliku, jer vidim da ovdje počinje hvaljenje. Zaista bih se zahvalila našoj kolegici iz DPS-a koja je, takođe, sa kolegicom Ljiljanom uradila ovo što je uradila i napravila ono što je traženo od njih na kraju, a napravili su u početku jednu odličnu verziju, čija je verzija poslije konsenzusom skraćena i svi su je prihvatili. Mislim da je to nešto što je ok. Zaista im se zahvaljujem jer su sa puno truda, normalno uz našu saglasnost, to i uradile. Obije su to uradile. Moram samo još jedan mali, kratki komentar. Od nas zavisi, niko nas ne štiti, ni pozicija ni opozicija, nas, ni mi vas nego od nas i našeg kućnog vaspitanja zavisi kakvi ćemo biti i kako ćemo predstaviti građane i kako ćemo se ponašati. Hvala.

PREDŠEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolegice Čatović.

Kao što sam već najavio, u ime SNP-a, koleginica Jonica. Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Hvala vam potpredsjedniče što ste mi konačno dali riječ.

Žao mi je što moram da kažem da je ovo loš put za donošenje etičkog kodeksa poslanika, jer način na koji smo došli do njega derogira ono što je cilj kodeksa definisan u članu 2, a to je podizanje ugleda poslanika Skupštine Crne Gore i jačanje povjerenja građana prema Skupštini.

Ono što sam, gledajući tekst nacrtu i tekst predloga, prvo zapazila je da je iz teksta nacrtu nestala norma poštovanje propisa, kojom se obavezuju poslanici da će se u vršenju svoje funkcije pridržavati Ustava, zakona, Poslovnika i kodeksa. Sada mi je potpuno jasno, jer mislim da grubljeg kršenja Poslovnika od načina na koji je ovaj etički kodeks stavljen na dnevni red, ovaj tekst uvršten i načina na koji je definisano kako će se o njemu diskutovati, da o njemu diskutuju samo dva predlagača i niko više nije bivalo skoro. Mislim da to nije dobar put. Smatram da je način na koji smo radili u radnoj grupi i način na koji smo

pokušavali da definišemo nekakav nivo koji je prihvatljiv svima kako bismo i primjenu etičkog kodeksa doveli do toga da bude prihvatljiva svima i da na taj način doprinesemo jačanju ugleda parlamenta, poremetili onim što je nastupilo posle toga.

Meni je žao što moram da kažem da ono što se čulo ovdje nije tačno jer konsenzusa o ovome nema. Konsenzusa nema, pa makar ja bila jedini poslanik u Skupštini Crne Gore koji neće glasati. Upoznata sam u komunikaciji sa predsjednikom Skupštine da je od našeg šefa Kluba upoznat da neće imati baš potpuno pozitivan stav Kluba SNP-a. Ali, moja je obaveza, makar u odnosu na ono što mi Ustav daje za pravo da glasam po ličnom uvjerenju, da ne glasam nešto u šta ne vjerujem. E, ja u ovo ne vjerujem. Jer, ne mogu da vjerujem u tekst u kojem umjesto norme kojom smo definisali da o primjeni etičkog kodeksa odlučuje etički odbor koji treba da bude novo tijelo rasterećeno svih hipoteka bilo kojeg radnog tijela u ovoj Skupštini u prošlosti i koje bi bilo sastavljeno na način da ima tačno pola predstavnika vlasti, pola predstavnika opozicije, da se niko ne nadglašava i preglasava u tom radnom tijelu nego da pokušamo onako kako se to rijetko dešava kada imamo pet ili šest dovedemo do toga da imamo isto mišljenje svih ili da nemamo odluku i da na taj način dovedemo sebe da makar u primjeni etičkih standarda imamo zajednički stav ili da ga nemamo, nijesmo došli do toga.

Umjesto takvog rješenja koje je značilo uzdizanje određenog nivoa kvaliteta rada u ovoj Skupštini damo rešenja da to radi Odbor za ljudska prava i slobode. Odbor za ljudska prava i slobode ima većinu u vlasti u Odboru, stvara mi nepovjerenje da će neko u jednom trenutku kao što su koleginice kada su im rekli iz partije potpisale predlog, nakon onoga što smo mi zaokružili na radnoj grupi, uvažavam činjenicu da je svako ispunjavao obavezu prema svojoj partiji. Da ja dopunim ono što je rekla koleginica Vuksanović. Razumijemo razloge zbog kojeg ste potpisale, loše sam se osjećala samo kada sam vidjela predlog, a da prethodno ni od jedne od vas dvije nisam dobila informaciju mi smo ovo potpisale jer je tako bilo dogovoreno na Kolegijumu. Moj je osjećaj loš, možda sam ja predimenzionirala onaj osjećaj koji smo stvorili i namjeru koju smo imali kada smo radili u radnoj grupi. I, razumijem, nemamo svi odnos prema hijerarhiji isti. Pokušavam jednostavno da sačuvam ono što radim u određenom radnom tijelu, bez obzira na to da li mi je neko nešto poslije toga rekao da moram da uradim.

Ono što je problem, Odbor za ljudska prava je izmjenama poslovnika prošli put opet jednim konsezusom na Kolegijumu dobio u zaduženje da radi na prestavkama i pritužbama. Šta se desilo sa tom nadležnošću? Zloupotrebljena je pogrešnim tumačenjem Poslovnika i Odbor je pretvoren u kurirsku službu, prema ombudsmanu nikad nije primijenjena nadležnost i onda smo ih častili. Ja sam član tog odbora, da ne bude da imam problema s tim, ali smatram da je to zadnji odbor u ovom momentu koji ima kapaciteta u Skupštini i kredibiliteta da radi ovaj posao. Smatram da određivanjem ovog odbora u suštini želimo da derogiramo priču o etičkom kodeksu poslanika, jer ja drugačije ne mogu da razumijem odluku koju smo donijeli.

Još jedna stvar na koju želim da ukažem. Jedan amandman sam podnijela, drugi ću, dozvolili vi to ili ne, podnijeti ujutro jer mi ne pada na pamet noćas posle ove rasprave da ga pišem. Prenijeću samo normu koja je bila naš predlog o paritetu u etičkom odboru umjesto Odbora za ljudska prava da ostanem dosledna onome što sam predlagala u radnoj grupi. Amandman koji ste dobili na klupama tiče se nečega što sam opet iz korektnosti prema kolegama napisala u radnoj grupi i rekla neka ide, pored etičkog kodeksa, da ne remetim koncept rada da se oko ovoga dogovorimo, a ja ću ovo dodatno poslati da ne bude da ovo

poremeti konsenzus. Radi se o normi koju sam nakon stručne rasprave u javnosti o tome je li to suprotno Ustavu ili ne formulisala na način da poslanik koji napusti ili bude isključen iz .. (Prekid)... nakon toga ne podnese ostavku na poslaničku funkciju, poštujući izbornu volju građana, postupa suprotno osnovnim etičkim načelima i standardima. Smatram da ćemo, u suštini, izjašnjavajući se oko ovog amandmana koji sam poslala, pokazati šta mi mislimo o etičkim standardima i načelima i da li se u svim prilikama jednako prema tome odnosimo, jer smo kada smo imali ovakve situacije na lokalnom nivou i u Andrijevici i u Nikšiću, i u Budvi, i u Podgorici osuđivali, a danas ako ne budemo bili spremni da osudimo makar na nivou etičkih i moralnih standarda ovakvu situaciju, govori o tome da smo bili licemjerni kada smo ih osuđivali kada nam je smetalo pojedinačno ili partiji. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Hvala kolegice.

I posljednja, uz vašu završnu riječ. Izvolite, kolegice Jasavić. Rekao sam u ime klubova to moje tumačenje.

AZRA JASAVIĆ:

Zahvaljujem.

Poštovani potpredsjedniče, poštovane kolegice, poštovane kolege, poštovani građani, mada prenosa nema, ali važno da o ovom važnom pitanju razgovaramo na način kako smo krenuli. Želim da se zahvalim uvaženoj kolegici Tanasijević, kao i uvaženoj kolegici Đurašković na vrlo kvalitetnim uvodnim izlaganjima. Želim da se zahvalim kolegici Jonici što je otvorila ova vrlo važna pitanja, jer nijesam imala priliku da budem u radnoj grupi i žao mi je zbog toga, nije me niko oko toga nešto puno konsultovao, a voljela bih da sam imala priliku da učestvujem u radu te radne grupe kao neko ko se dugo godina bavio pravom, a i kao neko ko je cijelog svog života držao do estetike i do etike, jer to ide jedno sa drugim, estetika i etika. Zapravo želim da kažem da sve govori o nama. Zapravo naše misli proizvode naše riječi, a naše riječi naša djela i veoma često riječi ne prate djela nego pokušavamo da se predstavimo mnogo bolje nego što jesmo, zapravo vrijeme najbolje pokaže ko smo i što smo.

Želim kratko da kažem i oko etičke vertikale one u nama. Imali mi etički kodeks ili ne, etiku ili imate u sebi ili nemate. Prosto ako imate u sebi, ako imate tu etičku vertikalu, to ljudsko u sebi, to vaspitanje o kome govori gospođa Čatović vam omogućava da sačuvate čovjeka u sebi. Ako sačuvate čovjeka u sebi, u stanju ste da sačuvate druge. Mi možemo politički da se razlikujemo, ali kao ljudi moramo da se poštujemo. To nijednog momenta ne smijemo da zaboravimo.

Na kraju, završavam ovim, uvaženi gospodine Raduloviću, najteža borba je borba sa sobom. Ko pobijedi sebe, pobijedio je sve ostale, pobijedio je cijeli svijet. Nije suština da pobijedite cijeli svijet, da mu odmognete nego je suština da pobijedite sebe, da pomognete drugima. Onaj ko nije u stanju da pobijedi sebe da bi omogućio da pomogne drugome nije bogami ni za poslanika, a ni za najobičnijeg funkcionera ili službenika. Tako da je ovaj etički kodeks dobrodošao, mi ćemo ga podržati. Interesantni će biti amandmani kolegice Jonice, mislim da ćemo ih podržati. Govore upravo o ovim važnim pitanjima koja podrazumijevaju integritet poslanika i poštovanje kroz lični integritet i integritet ovog doma, jer ne zaboravimo, mi predstavljamo građane ove zemlje. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Završna riječ. Izvolite.

Tu smo se već dogovorili. Ja sam napravio prekršaj što sam u ime poslaničkih klubova, ako nijesam danas bio tolerantan prema svemu ovome, ja ne znam. Ne možete zato što postoji određeni dogovor, ako želite izvolite. Morate onda formirati, morate poštovati ustanovu, morate poštovati njene institucije, morate poštovati njena dokumenta i morate formirati klub, da bi imali. Ne morate, pa nemojte. (Razgovor s mjesta). Ovo će mi biti poslednji put što neću striktno da poštujem ono što je na Kolegijumu i ono što je Poslovník. Vjerujte mi. Izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem.

Ne bih oduzimao puno vremena, ali znajući da će da dođe na kraju do ovog amandmana da se sve svede na ovaj amandman koji je predložila koleginica Jonica, strpljivo sam čekao da dobijem riječ, s obzirom da se, naravno na osnovu toga će se otvoriti neka rasprava i ja lično ću da kažem da ću vrlo rado da podržim ovaj amandman, vrlo rado, iz jednog prostog razloga. Valjda ću biti u prilici, s obzirom da ovdje se kaže da treba da se dokaže da neko krši ovaj etički kodeks, s tim što je zadržao mandat, a navodno je isključen ili je razriješen ili je napustio tu partiju, vazda ću biti u prilici, da bar zbog ovoga dođem u posjed nekih dokumenata, odnosno odluka, rješenja, zaključaka, što god koje niko nije vidio, koji ne postoje i bar da tako uspijem da saznam pa sve i pod nekim rizikom da ću ovdje biti proglašen da radim suprotno osnovnim etičkim načelima dođem do nekih dokumenata za koje, ja sam apsolutno siguran da su mimo zakona, mimo Statuta, mimo akata donešeni. Niti su ih ona tijela donijela koja su mogla da ih donesu, tako da ću podržati ovaj amandman sa voljom da dođe konačno i to na dnevni red da negdje javnost sazna šta i kako, što su se donosila dokumenta vezano oko razriješenja, isključenja, šta god unutar stranaka. Inače, smatram da ovaj amandman zadire već u neka druga prava zakona u osnovi i da ne bi ni trebao da se nađe u etičkom kodeksu, ali da ne bi to bilo drugačije, kao mnogo što šta je zloupotrijebljeno, ja ću to podržati. Jedino što ne znam, objasniće mi koleginica Jonica, vjerovatno da li je lakša ili teža povreda etičkog, da li je recimo sada ste otvorili pitanje i to mi jednu dilemu otvara s obzirom da ste rekli da ćete glasati suprotno vašem klubu, da li je to nepoštovanje volje građana kada glasate suprotno nego vaš klub, nego vaša partija. Otvaramo hiljadu pitanja, ponavljam, podržaću ovaj amandman iz ovog jedinog razloga da konačno dođem, vidim neka dokumenta da li uopšte postoje, a tek da vidim kako su i zašto, ko ih je donio, kada, na osnovu čega, koji organi, šta su obrazloženja i da vidimo o čemu se radi i ja i javnost. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Koleginica Tanasijević, pravo na završnu riječ, ukoliko se još neko ne javi. Barem imam pravo prema Vama i bliskosti, jer sam već iz te grupacije da kažem.

BRANKA TANASIJEVIĆ:

Hvala vam najljepša potpredsjedniče. Ja bih htjela da se zahvalim svim učesnicima u raspravi, vrlo su mi prijale određene diskusije i na kraju jako mi je drago što su neke nesuglasice oko tehničkih stvari prevaziđene, i gdje se shvatilo da koleginica Ljilja Đurašković i ja nijesmo birale da budemo potpisnice nego smo od Kolegijuma određene da

potpišemo ovakav dokument. Uradila sam to sa zadovoljstvom, kao što sam sa zadovoljstvom bila i član radne grupe u kojoj sam radila na jedan krajnje korektan način, makar u ljudskom, političkom i profesionalnom smislu, i mislim da je svako od nas dao veliki doprinos ko je radio u toj radnoj grupi.

Mnogo mi se dopalo što je koleginica rekla da joj ne pominjem ime da ne izazivam ono što je urađeno kada je poslanik Jelić govorio u završnoj riječi, što je pomenula da različitost treba da postoji. Naravno, nije cilj ovog etičkog kodeksa da približi ljude u političkom smislu, nego da ih približi u ljudskom smislu, jer ja inače različitost ne tumačim, tumačim ga kao bogatstvo, a ne kao prokletstvo i ne treba da imamo uniforman stav niti konfekcijsko mišljenje, nego svako od nas treba da ima politički stav, ali ne da bude isključiv u mišljenju i da tvrdi da ono što govori je 100% u pravu. Sad sam se sjetila jedne anegnote koja se veže za Jevrejina ispod Portakarpatija koja glasi: "Ako čovjek tvrdi da je 55% u pravu to je dobro, ako tvrdi da je 65% u pravu to je odlično, ako tvrdi da je 75% u pravu to je sjajno, ali ako tvrdi da je 100% u pravu, a da pritom ne želi da čuje tuđe mišljenje, radi se o nekome sa izgrađenim kompleksom superiornosti". Nemam tih problem i mislim da poslanici treba da komuniciraju kako sam rekla i na horizontalnoj i na vertikalnoj ravni, na korektan način i da se približe stavovi. Mi ne smijemo imati barijere kada je u pitanju napredak Crne Gore i mislim da je napredovao u velikom smislu Parlament kada je to u pitanju, jer ja kao neko ko ima dug poslanički staž mogu da tvrdim da je konsenzus u ovom domu gotovo bio nezamisliv. A sada kada su više vrijednosti u pitanju i te kako se postiže da konsenzusom, odnosno bezrezervno usvojimo određena rješenja. Pomenuli ste, takođe da moral zavisi od naše moralne jednačine, od našeg ličnog profila ili kako Imanuel Kant kaže: "U kritici praktičnog uma, zvjezdano nebo nad nama moralni zakon u nama. Zvjezdano nebo nad nama nam govori koliko smo beznačajni u svemiru, ali moralni zakon u nama nam govori da je svako od nas ličnost koja je vrijedna osoba persona, koja ima pravo na kredibilitet, pravo na ljudsko dostojanstvo" i ovaj kodeks je nastao u smislu da se to ljudsko dostojanstvo i sačuva u ovom domu.

Takođe, čovjek kada napravi prekršaj moralne norme, a pored moralne norme imamo običajnu i pravnu normu. Običajnu može da poštuje, moralnu treba da poštuje, a pravnu mora da poštuje i u tome je velika razlika. Međutim, u kulturnim modelima kakav je crnogorski, mnogo teže pada moralna sankcija, nego što pada pravna, jer čovjek se pred državom rehabilituje onog momenta kada završi kaznu, da li je to novčana, kazna zatvora i tako dalje, ali rehabilitovati se pred sobom i ući u proces resocijalizacije u moralnom smislu to je najveća tegoba koja čovjeka može snaći, jer se prekršaj moralne norme teško podnosi. Kada neko napravi moralni prekršaj to se dugo pamti i vrlo teško zaboravlja na našim prostorima i iz tog razloga etički kodeks na neki način daje smjernice, kako ljudi u preventivnom smislu treba da se ponašaju da ne bi imali probleme sa sobom, jer su moralni filteri svakog od nas različiti i najteže je čovjeku da izađe sam sa sobom na kraj, kada napravi prekršaj, odnosno kada napravi moralnu sankciju, jer niko mu ne može suditi tako žestoto, kao što može čovjek sam. Uostalom, imamo ljude kojima je samo važno da dokažu pred državom da nijesu krivi, nijesu oni baš visokom moralnog profila, a imate i onih koji nijesu pred državom krivi, ali sude se. Vi znate da se desi nekada nehotice da čovjek napravi pravni prekršaj, da napravi saobraćajni udes, ne tereti ga niko, ali tereti on sebe što je naudio drugome.

Ja smatram da svi mi ovdje treba da se razvijamo u pravcu da postanemo persone, da vratimo dignitet Parlamentu, jer kad postoji nekultura dijaloga u jednom domu i kada se

dešavaju incidentne situacije građani ... povjerenja u nas. Mi nijesmo onda više njihovi reprezentivi i nijesmo modeli za identifikaciju, jer oni žele da se poistovjete sa onim ko je dostojanstven i ko ih predstavlja na takav način. Ja sam misiju kodeksa doživljela tako i nadam se da bez obzira na određene manjkavosti on će se mijenjati u hodu kako se mijenja i vrijeme i naša svijest, nije on dokument na koji se ne može uticati, ali ja ga i u ovoj formi smatram da je dobro, ja ovo smatram svečanim činom, ja sam se osjećala vrlo zadovoljno. Imala sam čast da budem u radnoj grupi koja je radila na izradi kodeksa, tako da pozivam vas da usvojimo ovaj etički kodeks, da li ćemo ga usaglasiti ili ne, zaista bih najviše voljela potpuno nepristrasno od pripadnosti da se ovakav dokument usvoji potpunim konsenzusom u Parlamentu Crne Gore, jer će poslati dobru sliku o nama da smo mi pravila svog ponašanja dobro uredili. Hvala lijepa.

PREDSEDAVAJUĆI BRANKO RADULOVIĆ:

Zahvaljujem se kolegici Tanasijević.

Izjasnićemo se naknadno. Ovo što se danas desilo kolegi prenijeću na Kolegijum. Ukoliko ne poštujuete svog šefa poslaničkog kluba, smijenite ga.

Ono što će biti na kolegijumu dogovor, ono će se poštovati i ovdje. Jer, ja da improvizujem stvari i da to ide negdje što je već postalo neracionalno, to nije u redu.

Sjutra nastavljamo u 10 sati nastavkom pete sjednice, u pojedinostima.

Poslije toga će ići tačka dnevnog reda - Izvješćaj Vrhovnog državnog tužioca.

Prijatno.

09.12.2014.

PREDSEDNİK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Poštovani poslanici 25. saziva Skupštine Crne Gore, poštovane kolege iz albanskih partija, drago mi je da vas vidim zajedno, nastavljamo sa **5. sednicom**, tzv. evropskom sednicom, kako smo je radno nazvali, jer zakoni koji su na dnevnom redu su dio zakona kojima ispunjavamo naše zakonske preuslove za dalje ključne prioritete u evropskim integracijama.

Prvi je Zakon o sprječavanju korupcije. Utvrđujemo ga u načelu, većinom glasova svih poslanika i stavljam na glasanje taj Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Prva tačka sa 5. sednice. Kolege, nemojte da radimo ono što rade mnogi parlamenti, a to je da nekad od oružja a sada od telefona razoružavamo kada ulazite. Prema tome, molim vas da bar vaše audio kapacitete smanjite na nulu.

Glasalo je 68 poslanika - 54 za, 6 protiv, 8 uzdržanih. Konstatujem da smo ga utvrdili u načelu.

Na Predlog je bilo 93 amandmana, i to Zakonodavni odbor 3 amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona. Je li u redu, kolega Šaboviću? Hvala Vam. Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu 6 amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona. Hvala, kolega Rastoder.

Poslanica Šćepanović 1 amandman od kojeg je odustala. Hvala, kolegici Šćepanović.

Poslanici Rastoder i Šabović 1 amandman o kojem treba glasati. Hvala obojici.

Poslanici: Knežević, Bojović, Predrag Bulatović 13 amandmana, o kojima treba glasati.

Poslanici: Radunović i Labudović 2 amandmana, od kojih amandman 2 je sastavni dio Predloga zakona, a o amandmanu 1 treba glasati. Hvala, kolega Labudoviću.

Poslanica Bošnjak i poslanik Vasiljević 14 amandmana od kojih su amandmani 3, 4, 8 i 10 i amandmani 5 i 7 (u izmijenjenoj formulaciji) sastavni dio Predloga zakona, a o amandmanima 1, 2, 6, 9, 11, 12, 13, 14 treba glasati. Hvala vam.

Poslanici Kaluđerović i Gojković 6 amandmana o kojima treba glasati. Hvala, kolega Kaluđeroviću.

Poslanica Jonica 6 amandmana o kojima treba glasati. Hvala, kolegice Jonica.

Poslanici: Pajović, Jasavić, Tuptionja i Perić 7 amandmana o kojima treba glasati.

Poslanici: Jasavić, Pajović i Perić 1 amandman o kojem treba glasati. To je dodatno neki vaš amandman.

Poslanici Jasavić i Perić 19 amandmana, od kojih su amandmani 11 i 16 sastavni dio Predloga zakona, a o ostalima treba glasati.

Poslanik Aprcović 1 amandman, koji mislim da je predlagač prihvatio.

Poslanik Bojanić 2 amandmana o kojima treba glasati i poslanik Abazović 11 amandmana o kojima treba glasati.

Kolege Bojanić i Abazović nijesu tu pa ne mogu potvrditi da li sam dobro dobio podatke.

Idemo na amandmane o kojima treba glasati.

Kolega Miliću, izvolite.

SRĐAN MILIĆ:

Gospodine predsjedniče Parlamenta, ne znam, s obzirom na broj amandmana koji su podnijeti na ovaj predlog zakona, da li je kontaktiran predlagač ovog akta i da li, s obzirom da su svi ovi amandmani prošli odbore i raspravljano o njima i mi ćemo glasati o amandmanima koje predlagač nije usvojio, nije prihvatio i nakon toga možemo da govorimo o jednom ozbiljnom aktu, vjerovatno će parlamentarna većina pratiti ono što je njihov potpredsjednik Vlade i njihov ministar predložio, pozivamo se na jedinstvo u borbi protiv korupcije, imamo dosta tih interesantnih tekstova širom naših medija, je bilo ko kontaktirao predlagača. Hoće li da povuče ovaj predlog zakona, ili će da u međuvremenu vidi da makar najznačajniji dio ovih amandmana, čini mi se da najveći dio amandmana je podnijela opozicija sa željom da taj akt bude zaista u duhu onoga što su preporuke i POSP-a i što se nalazi u Progress reportu, da svi zajedno ovdje se pogledamo i da kažemo - hoćemo li mi da pratimo ono što su preporuke POSP-a i Progress reporta ili ćemo da glasamo shodno onome što je neko napravio prije ovih akata. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vama.

Vjerovatno će biti prihvaćeno još nešto amandmana u proceduru, a predstavnik predlagača je tu i nijesam dobio informaciju da želi da povuče Predlog zakona, tako da mi idemo u našu proceduru. Što bude više prihvaćeno amandmana, vjerovatno će zakon biti i bolji. Mi više nemamo odredbe u Poslovniku, nekada je davno postajala odredba da o nekom procentu amandmana ako se promijeni osnova zakona, ali glasamo zato u načelu. U načelu je prihvaćen. Evo, da napravimo pauzu da se podijeli ovaj materijal. Zaboravljamo da

postoje ta tri nivoa glasanja - u načelu da bi se znalo da je osnovni koncept zakona privhaćen; po amandmanima da bi se popravilo nešto i u cjelini da se vidi da li je to održivo kao koncept, kada se spoji ono prvo i ono drugo. Ta tri nivoa glasanja nijesu slučajna. Od brzine evropskih integracija mi smo malo izgubili metodologiju i idemo više na formu.

Izvolite, kolega Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče Skupštine.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, predstavnice predlagača,

Možda bi jedno od rješenja bilo, u skladu sa Poslovnikom, da Predlog zakona na koji je podniet ovoliki broj amandmana, 110 članova, sa 70, 80 amandmana, vratimo u formu nacrt. To je ono što Poslovnik omogućava i da taj nacrt u nekom vremenu, koje je pred nama u narednih desetak dana, razmotrimo i da eventualno pokušamo da do kraja godine usaglasimo ova rješenja. Dakle, potpuno čista poslovnička odredba koja nam to omogućava. Mislim da ta odredba štiti ovaj dom od nečega što je sada veoma teško razjasniti o čemu se izjašnjavamo, a štiti svakako i predstavnika predlagača da se kroz amandmanske izmjene ako ih bude mnogo ovdje, dodje do teksta koji nije bio intencija njihova. Toliko.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Kao što znate, vlasnik Predloga je predlagač. On ga može u svakom trenutku povući i predložiti čak izmjenu da predje u nacrt, ali takve signale još uvijek nemamo. Vidjećemo šta će da bude kroz amandmansku proceduru i hoćemo li doći do nekog rezultata.

Idemo na prvi amandman poslanika Rastodera i Šabovića.

Kolega, Rastoder, izvolite.

RIFAT RASTODER:

Kolege iz Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu znaju da smo mi podnijeli amandman koji je podrazumijevao promjenu sastava komisije koja vrši pripremu liste kandidata koji će biti članovi Komisije za izbor direktora Agencije. U zakonu je, kao što znate, predviđeno da ovu komisiju čine predstavnik Vlade, predstavnik Skupštine iz opozicije, predstavnik sudstva, predstavnik Univerziteta i predstavnik nevladine organizacije. Mi smo cijenili da, prije svega, Skupština treba da ima predstavnika i iz parlamentarne većine i iz opozicije i da ona bude na prvom mjestu s obzirom da je na neki način riječ o parlamentarnom sistemu i važnosti Parlamenta.

Drugo, cijenili smo da od ostalih treba biti još i predstavnik Vlade, predstavnik tužilaštva i predstavnik nevladine organizacije. Smatrali smo da umjesto sudstva uputnije je da to bude predstavnik Tužilaštva, jer je Tužilaštvo neposredno vezano za krivično gonjenje počinitelja korupcije i da je bliže problematici, te da po tom osnovu možda bi uputnije bilo da predstavnik Tužilaštva bude tu. Na sjednici Odbora u raspravi prihvatili smo sugestije i modifikovali ovaj naš amandman i on sada, većinom članova Odbora je prihvaćena modifikacija, dame i gospodo, ovako izgleda: "Komisija ima pet članova, i to - dva predstavnika Skupštine Crne Gore, jedan iz reda parlamentarne većine, jedan iz reda parlamentarne opozicije i po jedan predstavnik sudskog i tužilačkog savjeta i nevladinih organizacija". To je taj član u modifikovanom obliku. Čini mi se da je ovo sastav koji je

adekvatniji suštini obaveza koje treba komisija da završi i ne vidim razloga da ne bude neprihvaćen od strane predlagača, jer predlagač ipak nije iskonsultovao dovoljno i evo ne znam da li ima novijih informacija što se tiče predlagača. Ali, apelujem da glasate za ovakav predlog. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Stavljam na glasanje predlog amandmana kolega Rastodera i Šabovića. Izvolite. Hvala vam. Glasalo je 65 poslanika - 48 za, 8 protiv, 9 uzdržanih. Konstatujem da je amandman prihvaćen.

Idemo na 13 amandmana kolege Kneževića, Bojovića i Bulatovića.

Koliko vam treba vremena i hoćete li svi?

Hoće li jedan govoriti o svim amandmanima? U redu.

Kolega Bojović pa kolega Bulatović.

Izvolite, kolega Bojoviću.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, imam pitanje da li da krenemo sa prvim amandmanom, pa da ide glasanje, ili da...

Obrazložiću prvih sedam amandmana koje smo podnijeli, a poslije će toga moje kolege, pa ću ponovo uzeti riječ.

Osnovni motiv predlaganja amandmana od strane kolega Kneževića, Bulatovića i mene je bio da se obezbijedi efikasnost u primjeni ovog zakona i djelotvornost rada Agencije za sprječavanje korupcije. Dakle, da se obezbijedi nezavisnost Agencije koja bi trebalo da vodi proces antikoruptivnih aktivnosti, da se obezbijedi odgovornost direktora Agencije za sprječavanje korupcije, da se obezbijedi transparentnost, odnosno javnost rada te agencije i da se ojača pozicija Skupštine.

Na samom početku moram da kažem da predloženim Zakonom o sprječavanju korupcije ništa od toga nije obezbijeđeno.

Zbog izostanka rezultata u borbi protiv korupcije, kao što znamo, moguće je da se Crnoj Gori desi i blokada evropskog puta, a za građane možda i još gore, da zbog nedostatka rezultata u borbi protiv korupcije imamo uništenu privredu, a najveći broj građana je dovede na ivicu egzistencije. Zbog toga smatramo da je veoma važno da se ovi amandmani koje predlažemo uzmu kao veoma ozbiljni, sa stanovišta unapređenja efikasnosti ili obezbjeđivanja efikasnosti rada ključne institucije, odnosno Agencije za sprječavanje korupcije i obezbjeđivanje efikasnosti primjene ovog zakona.

Prva dva amandmana se odnose na isto, predložili smo da se proširi dejstvo ovog zakona o sprječavanju korupcije, na način što bi se javni funkcioner koji podliježe odredbama Zakona o sprječavanju korupcije smatralo i lice koje država delegira u državnom preduzeću u kojem ima vlasništvo i ispod 33%. Dakle, predloženim zakonom je predviđeno da se ovim zakonom o sprječavanju korupcije isključivo tretiraju lica koja su delegirana od strane Vlade, odnosno države u preduzećima gdje država ima vlasništvo iznad 33%. Mi smatramo da, tamo gdje država ima vlasništvo 5%, 10%, 15%, sva lica koja su delegirana od strane Vlade se mogu smatrati javnim funkcionerom i treba da podliježu odredbama ovog zakona.

Smatrali smo da je neprimjereno da se ostavi samo da ovim zakonom podliježu lica koja učestvuju kao delegirana od strane Vlade u državnim preduzećima gdje država ima vlasništvo samo iznad 33% učešća.

Amandman 3 - "Javni funkcioner je dužan da u izvještaju navede tačne i potpune podatke", dodali smo "pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću". Ovo je veoma važan amandman zbog toga što smo imali i od strane Američke ambasade i od strane Evropske komisije u posljednjem izvještaju o napretku, a imamo i u Konvenciji Ujedinjenih nacija o borbi protiv korupcije, sugestiju ili preporuku Crnoj Gori, koja bi trebala za Crnu Goru valjda da bude obavezujuća, da se kao krivično djelo odredi neosnovano bogaćenje javnih funkcionera i da se jednostavno krivična odgovornost predvidi u slučajevima da određeno lice, odnosno javni funkcioner ne dostavi tačne podatke u svom izvještaju o imovini. Smisao prijavljivanja imovine se gubi ako se ne propišu krivične sankcije i ako se ne utvrđuje krivična odgovornost, zbog čega smo mi stavili da se dostavljaju podaci ali pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću.

Amandman 4 ima za cilj da se unaprijedi efikasnost primjene ovog zakona i postizanja rezultata, zbog čega smo tražili da javni funkcioner bude u obavezi, radi provjere podataka iz izvještaja, da saglasnost Agenciji za sprječavanje korupcije da ima pristup bankarskim podacima, njegovim bankarskim računima. U predloženom zakonu u članu 24 kaže se da javni funkcioner može da da saglasnost Agencije da mu pristupi bankarskim podacima, a mi tražimo da to bude obaveza javnog funkcionera kako bi se efikasnije, djelotvornije borili protiv visoke korupcije i prikrivanja nelegalno stečene imovine.

Amandman 5 - ovim amandmanom se predvidjeli da rezultat provjera koje vrši Agencija ne smije ostati tajna, da to treba da bude objavljeno. Jednostavno smatramo da javnost treba da zna kakvi su rezultati provjere tačnosti podataka u izvještaju o imovini koju će da vrši ova agencija, a ne da se bilo šta prikriva ili zataškava.

Amandman 6 - predvidjeli smo da lica koja prijavljuju korupciju imaju pravo na zaštitu i u slučaju kada se nad njima primjenjuju radnje koje se smatraju mobingom.

Amandman 7 - u slučaju izbora člana Savjeta predloženo je zakonom, za člana Savjeta za Agencije ne može biti izabrano lice koje je u posljednjih 10 godina obavljalo ili obavlja funkciju u političkoj partiji. Mi smo predložili da se izmijeni i da se stavi - u parlamentarnoj političkoj partiji, zbog toga što smatramo da partije koje participiraju u Parlamentu imaju objektivno političku, moć odlučivanja i da članovi, pripadnici, funkcioneri tih parlamentarnih partija ne mogu biti članovi savjeta agencije. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Bojoviću. Kolega Bulatović.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Gospodine predsjedniče Skupštine,

Prije nego što obrazložim ovaj amandman 8 koji se odnosi, po mom mišljenju, na najvažniji dio zakona, to je član 85, stav 3, to je ta komisija iz koje sve proizilazi, uz saglasnost gospodina Mandića, koji zastupa jedan stav da je politika amandmana u Skupštini, kad se opozicije tiče, uzaludan posao. Ja bih volio da bude to demantovano glasanjem za neki od amandmana koji je važan. Za ovaj sigurno neće i, gospođu Rajković, Vama je sistem koji ste imali maloprije srušen. Vi ste uporišnu tačku za ovo rješenje Vlade, a ustanite pa recite da nijesam u pravu, nalazili u činjenici da moraju da budu zastupljene tri

grane: vlasti Vlada, Skupština i Sudstvo. Maloprije je parlamentarna većina izglasala raspad tog sistema. Uporišna tačka za odbranu ovog člana je pala i ovaj zakon nema smisla i vaša čitava teorija nema smisla. Evo o čemu se radi.

Vlada je predložila da komisija koja bira savjet agencije, a taj savjet agencije bira direktora koji ima neograničena ovlašćenja da je čine: predstavnik Vlade, predstavnik opozicije, Sudski savjet, Univerzitet i predstavnik NVO. Maloprije je izglasano da Vlade nema, da ima vlasti i opozicije, što ja nemam ništa protiv da Vlada ne bude tu, ali je pao sistem Vladin. Predlog koji smo mi dali je bio predlog za razgovor. Podrazumijevao je da tu komisiju od pet članova čine: tri člana iz Skupštine, dva iz reda opozicije i jedan iz reda vlasti, predstavnik nevladinog sektora i zajednički predlog Advokatske komore udruženja pravnika. Zajednički predlog iz jednog jedinog razloga je usaglašavanje između njih, biće toliko javno da ne može negdje tamo da se odluči kada imate jednu instituciju na osnovu odluke jednog čovjeka. Nadalje smo predložili, ne slučano nego namjerno, za predstavnike opozicije je kandidatura valjana kada iza nje stane potpisima više od polovine ukupnog broja poslanika opozicije i isto tako za kandidata vlasti.

Nema naprosto smisla da se glasa o ovome, jer je prije izglasana druga varijanta. Naravno, ja ću da tražim da se glasa i dobiće ako se odbije, punu verifikaciju stav gospodina Mandića da mi uzaludno dajemo amandmane. O čemu se radi. Zašto smo mi ovo učinili. Ova agencija ima velike nadležnosti u primjeni zloupotrebe državnih resursa, odnosno Zakona o finansiranju političkih stranaka, ima nadležnosti vezano Zakon o lobiranju, ima nadležnosti vezano za poziciju zviždača, ima mnogo nadležnosti vezano za pitanje borbe i sprječavanje korupcije. Sve izvire iz ove komisije, sve se prebacu Skupštini i logično je da Skupština treba da ima odgovarajući uticaj. Mi imamo iz našeg ugla, neka bude iz moga ugla, da smo ustavnim promjenama ostvarili potpunu dominaciju jedne političke partije i nad Ustavnim sudom, Tužilačkim savjetom i Sudskim savjetom. Sada ćemo stvoriti pretpostavke ovakvim amandmanom koji je usvojen potpunu političku dominaciju kada se formira agencija jedne političke partije ili Vlade ili vlasti, što nije intencija. Naravno, ako to ostane tako, ja ću se zalagati da Klub poslanika Demokratskog fronta, bez obzira na ostala rješenja, glasa protiv Zakona o sprječavanju korupcije, a mogli smo, gospodine predsjedniče, bez zakazivanja nove sjednice, pretvaranja u nacrt da napravimo pauzu i da pokušamo da se dogovorimo oko ovih pitanja. Očigledno Vlada nije to željela i ja smatram da se za ovaj ključni amandman glasa kada za to dođe vrijeme. Ima još odredaba vezano za poziciju same Skupštine, jer treba znati da Skupština dobija od Vlade, od Nacionalne komisije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala koja nije ništa uradila od svog formiranja da se protiv toga bori, prebacu nama, odnosno Parlamentu ili nekom novom sazivu Parlamenta veoma značajnu stvar, a kida mu jednu jedinu mogućnost za svoju poziciju. Mi imamo i neke test amandmane koji su glatko odbijeni, da vidimo da li je neophodno da ovaj plenum u borbi protiv korupcije makar vodi raspravu i da ima mogućnost da ako taj direktor ne radi kako treba, da se otvori proces laganije smjene a težeg izbora. Naravno, to ću obrazložiti kasnije. Završio sam amandman broj osam. Gospodin Bojović će dalje.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Sami ste rekli da je došlo do poboljšanja tog člana o strukturi komisije. Prihvatanjem predloga kolega Rastodera i Šabovića i evidentno je da je tu poboljšana pozicija Parlamenta, da je jedan tužilac prema sudstu jedan nevladin sektor. Suštinski parlament ima

dva, na javni sektor jedan to je tri i iz druge dvije grane vlasti, jer tužilaštvo jeste izvršna vlast. Jedan iz izvršne vlasti, to je tužilaštvo, jedan iz sudske vlasti, to je sud, tako da je to struktura od pet. Poboljšanje jeste nema dileme, ali evo da Vas čujem pošto smatrate ovo bitnim elementom da bi ste glasali za zakon. Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Pozicija Vlade je bila tri grane vlasti i pozivala se na mišljenje Evropske komisije koju mi nijesmo vidjeli. Vjerujemo na riječ. Ja ne vjerujem. Ovo je čisto čitanje našega dogovora. Nema međunarodnih standarda. Intencija jeste da ne postoji komotna situacija u kojoj bilo koja vlast, pa sutra i da Demokratski front bude u vlasti može da utiče na izbor. Ovdje vlast može. Zna se šta se uradili. Ovdje se Vlada zamijenila parlamentarnom većinom. To se golim okom se vidi i Tužilački savjet je zamijenio Univerzitet, koji je pod kontrolom jedne političke partije. I nijeste ništa uradili. Moje je da kažem da možete da tumačite da je napravljen iskorak. Ne. Ovo je bitno drugačije. Tri predstavnika Skupštine, dva iz opozicije, jedan iz vlasti, zajednički predlog Advokatske komore i Udruženja pravnika zajednički predlog da bi to učinila javnost i ostaje nevladin sektor. Nevladin sektor je neupitan. Ne mora da znači da je ovo dobro. Ovo je bila ponuda za dijalog. Dijalog je napravljen između manje koalicionog partnera i Vlade, to je dijalog unutar vlasti. Savršeno je jasno da se ne želi i ova poluga dati. Zna se, gospodine predsjedniče, ovo stupa na snagu 1. januara 2016. godine. U međuvremenu će sve ovo da radi jedna sterilna Uprava za antikorupciju i Komisija za sprječavanje sukoba interesa i naredna godina je potrošena godina što se ovoga tiče. Mi govorimo o nečemu što će doći za dvije godine. Nijeste spremni ni to da uradite.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Koliko sam shvatio, to je osnovni motiv moga kratkog zastoja, da postoji mogućnost u slučaju dogovora da opozicija glasa ovaj zakon, ako sam dobro shvatio kolegu Bulatovića. Da li možemo oko toga amandmana otvoriti još jedan krug dogovora, koji ne bi morao da zaustavi ostali dio rada, da se predstavnici vlasti i opozicije povuku i ako je uslov da se glasa za ovaj amandman, da vidimo možemo li se dogovoriti da dobijemo konsenzus oko ovog zakona u Parlamentu. Bilo bi vrlo važno. Dodatni razgovor neće štetiti dok traje amandmanska procedura. Da vidimo da se porazgovara još jedanput.

Kolega Bulatoviću, da se Vi, kolega Simović i kolega Rastoder nađete i porazgovarate o sastavu komisije. Postoji još amandmana i o njima ćemo glasati redom.

U redu. Mislim da smo neđe malo bliže nego što izgleda u ovom trenutku da dogovaramo tu stvar. Ne bi bilo zgoreg da porazgovarate bez obaveza, što kažu. U redu. Hvala vam na pomoći. Kolega Simoviću, kolega Bulatoviću i Rastoder možete se naći. Porazgovarajte dok traje amandmanska procedura da vidimo možemo li komisiju konstituisati do nivoa koji će imati opštu prihvatljivost.

Izvolite, kolega Bojoviću.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Radi javnosti i radi onih koji prate proces borbe protiv korupcije, ako se uopšte u Crnoj Gori može govoriti o tome, je važno da kažemo još jedno, da je osnovna intencija naših amandmana bila da se eliminišu iz ovog zakona one odredbe koje omogućavaju opstrukciju borbe protiv korupcije, marginalizaciju Skupštine i zataškavanje korupcije.

Amandman 9 koji smo podnijeli ima upravo za cilj da odredbu kojom se marginalizuje Parlament izmijeni, odnosno da je eliminiše. Predložili smo da Savjet agencije predlaže Skupštini Crne Gore strategije i akcione planove za borbu protiv korupcije na usvajanje. Važećim ovim predlogom zakona, koji je Vlada ovdje dostavila, ostavlja se mogućnost Vladi Crne Gore da usvaja i donosi akcione planove i strategije za borbu protiv korupcije, a znamo dobro da se ovim zakonom prenosi značajna odgovornost, ako ne i najznačajnija odgovornost na Parlament, koji bira Savjet agencije. Dakle, smatrali smo neophodnim da se Skupštini obezbijedi da konačno usvaja nove strategije i akcione planove za borbu protiv korupcije kako bi bila stvarni akter ove borbe. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala. Možemo li preći na glasanje? Izvolite. Amandman 10.
Kolega Bulatoviću, izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Izvinite. Naše primjedbe su koncipirane na ovaj način i u ovom broju iz jednog jedinog razloga. Vi znate, gospodine predsjedniče, da je dva puta POSP zaključio da mora normativno da se pozicionira uloga Odbora za antikorupciju. Ja nijesam privatno tamo, to je protiv mojoj volji. Ja sam ispoštovao neke odnose unutar Demokratskog fronta da prihvatim to da radim. Mi za poziciju Odbora za odbranu i bezbjednost imamo poseban Zakon o parlamentarnom nadzoru i poznato je da taj odbor vodi predsjednike iz vlasti. Predsjednik Odbora za antikorupciju je iz reda opozicije. Odnos u ovom trenutku između vlasti i opozicije je 8:5 najnepovoljniji odnos na štetu opozicije. Mi smo probali i ovim i drugim amandmanima da u nedostatku zakona, posebno koji će pozicionirati ulogu Skupštine i matičnog odbora, koji će sutra da vodi neko drugi ili možda za mjesec dana neko drugi da vodi, da ima svoje mjesto. Ovaj amandman je prost. Mi predlažemo da se u članu 91 poslije stavova 6-9 dodaju dva nova stava i da kažemo da prije izbora kandidati za direktora agencije dužni su da pred nadležnim odborom obrazlože program i mišljenje o kandidatima za direktora agencije nadležni odbor dostavlja savjetu agencije i Skupštini Crne Gore.

Direktor policije, direktor ANB-a ne samo što obrazlažu program, nego i dolaze da daju posebni izvještaj. Ovdje se ne tretira mogućnost davanja posebnih izvještaja. Meni je jasno da i kroz i te odredbe se želi što više konfuzije napraviti i to direktno od strane Vlade. Ne od gospođe Rajković, nego od gospodina Duška Markovića, koji prelazi sa mjesta resorno zaduženog za borbu protiv korupcije da koordinira tajnim službama. Očigledno da je važnije to pitanje, nego da se bavimo tim stvarima. Ovo je test i još nekoliko ima test amandmana da vidimo da li mi želimo kao Skupština da poboljšamo našu poziciju.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam. Kolega Bojović, amandman 11.

VLADISLAV BOJOVIĆ:

Predvidjeli smo obavezu direktora agencije da Odboru za antikorupciju, nadležnom odboru Parlamenta podnosi izvještaj o aktivnostima. To nije bilo predviđeno u predlogom zakona. Predvidjeli smo da nadležni odbor je dužan da obavi raspravu o izvještaju iz stava 2 najkasnije do 1. marta, pravovremeno, a ne kao što se to dešava u ovom Parlamentu da izvještaje za prethodnu godinu obavljamo na kraju sljedeće godine i tako dalje.

Amandman 12, željeli smo da reagujemo na činjenicu da je u predloženom zakonu otežana mogućnost smjenjivosti direktora agencije kao ključne figure u agenciji, jer se za to, po predlogu zakona, traži većina četiri od pet. Mi smo predložili da odluku o razrješenju direktora agencije donosi većina tri od pet, dakle, ne da otežavamo, već da olakšamo mogućnost smjene direktora ako on ne radi posao kako treba. I moj kolega Bulatović će obrazložiti još i amandman 13. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Valjda je tu sistem čist. Većina koja bira i većina koja razrješava. Izvolite.

PEDRAG BULATOVIĆ:

Gospodine predsjedniče Skupštine,

Princip je potpuno čist. Vi ste potpuno u pravu, ali je koncipiran zakon tako da vladajuća partija ili vlast će obezbijediti izbor direktora agencije i obezbijediće njegovu nesmenjivost kako god on radio i pri tome će spriječiti sve mogućnosti da on na relevantan način biti prisutan na plenumu izuzev oko godišnjeg izvještaja.

Poštovani građani Crne Gore, Slobodan Leković je godinama podnosio izvještaj o radu Komisije za sprječavanje sukoba interesa i šta se jedanput godišnje desilo. Ništa. I ovo se svodi upravo na to, na jedno tijelo koje je neefikasno.

Amandman 13 predlaže da se mijenjaju naslovi da bude – strategija, akcioni planovi i izvještaji agencije. Bilo je u nacrtu da se na Skupštini usvajaju i strategije o borbi protiv korupcije organizovanog kriminala, strategije koju predlaže ta agencija i mi samo smatramo da to treba da se razmatra ovdje na Skupštini Crne Gore, da je direktor dužan na zahtjev nadležnog odbora ili Skupštine da dostavlja posebne izvještaje. Obrazloženje se naprosto podrazumijeva. Zna li, gospodine predsjedniče Skupštine, kako se podrazumijeva? U Zakonu o parlamentarnom nadzoru jedan član Odbora za odbranu i bezbjednost može svakome da zatraži informaciju i on je dužan da da. Ministar unutrašnjih poslova je dužan da da informaciju. Direktor Agencije za nacionalnu bezbjednost nije dužan. Po tom zakonu jeste, ali ima u Zakonu o Agenciji za nacionalnu bezbjednost mora parlamentarna većina da donese odluku da bi od njega zatražili jednu informaciju koja je iz naše nadležnosti. Ovdje nema ništa što se podrazumijeva. Što god nije jasno zapisano, toga nema i mi jednostavno smatramo da Skupština mora da do kraja kalendarske godine u decembru razmatra strategije i planove i ono što planira da radi direktor Agencije i da to verifikuje za narednu godinu. To je neki skandalozan zahtjev, ali i ovo je test amandman da li smo mi spremni, suština je, da imamo raspravu od tri sata jednom u godini ovdje pred licem crnogorske javnosti vezano za to. Nemamo. Ni rezoluciju o evropskim integracijama, gdje ministar za evropske integracije je dužan da dođe ovdje jedanput u toku godine, mi smo zaboravili, dva puta, evo me Branko Radulović, prvi potpredsjednik, ispravlja, i to smo zaboravili. Tako da je poenta ovdje da se ojača pozicija Skupštine. Završili smo. Izvinite.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ne možemo sve iznormirati. Mnoge stvari se u demokratijama, pogotovo među političkom elitom, podrazumijevaju. Ja ne znam slučaj u drugim zemljama koje se zovu demokratskim da pod optužbama za korupciju možete da vršite funkciju. Jer, optužbe za korupciju nijesu privatne tužbe, nego tužbe državnog organa. U toj situaciji vi možete raspustiti tužilaštvo ili političara koji je pod optužbom za korupciju da više ne vrši funkciju, ali

to nigdje ne piše, ali se podrazumijeva. Tako da u demokratiji je nezamislivo da nastavljate da vršite poslove zbog kojih ste optuženi za teška krivična djela, ali to nigdje ne piše. Međutim, demokratija upravo kroz to pokazuje koliko ima duboke korijene u nekom društvu i nije to potrebno normirati ni u Njemačkoj, čak ni u Hrvatskoj, ako kod nas će izgleda biti potrebno i to normirati. Tako da razumijem vašu potrebu za dodatnim normiranjima, ali to neće riješiti problem ako mi svi zajedno nemamo jedan obrazac ponašanja koji je elementarna demokratska kultura, da ne kažem nešto više od toga.

Možemo ići na glasanje? Izvolite.

Uvijek je bolje da obrazložite pa da se glasa. Vi se htjeli ovako inkontinuum da idemo sa vašim obrazloženjem pa ćemo ići na glasanje. Apsolutna većina se traži, jer se zakon usvaja apsolutnom većinom.

Amandman 1 kolega Bojovića, Bulatovića i Kneževića. Izvolite. Mislim da se svako vlasništvo mora prijaviti. Precizira se tip vlasništva. Hvala vam.

Glasala su 63 poslanika - 30 za, 31 protiv, dva uzdržana. Konstatujem da amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 2. Isto je tip vlasništva u procentima. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 64 poslanika - 30 za, 30 protiv, četiri uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 3, da se izjave daju pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 63 poslanika - 34 za, 28 protiv i jedan uzdržan. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 4. Radi se o saglasnosti na provjeru bankarskih računa funkcionera. Kolege traže da bude obaveza davanje saglasnosti. Izvolite. Za, protiv, uzdržani?

Hvala vam. Glasala su 63 poslanika - 29 za, 25 protiv, devet uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 5. Ako sam dobro po redosljedu, radi se o tome da rezultati i provjere podataka izvještaja budu dostupni javnosti. Izvolite.

Hvala vam, kolege i kolegice. Glasala su 63 poslanika - 31 za, 30 protiv, dva uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 6 je zaštita zviždača i od mobinga. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 60 poslanika - 29 za, 28 protiv, tri uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 7 odnosi se na političke subjekte, da se odnosi samo na parlamentarne partije, a ne na druge partije koje nijesu imale efektivan politički život, ako tako mogu reći. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 59 poslanika - 26 za, 31 protiv, dva uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 8. Amandman kojim smo pokušali da se dogovaramo. Već je drugačiji taj član, prihvatanjem stava kolege iz SDP-a, a čuli ste kolegu Bulatovića oko tog amandmana. Imao je šire obrazloženje oko strukture komisije. Izvolite. Otvaram glasanje.

Hvala vam. Glasalo je 66 poslanika - 30 za, 33 protiv, tri uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 9, da se Skupštini predlažu strategije i akcioni planovi za borbu protiv korupcije. Da to ne radi Vlada, nego Skupština. Amandman 9 kolega Bulatovića, Kneževića i Bojovića. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 63 poslanika - 31 za, 27 protiv, pet uzdržanih. Konstatujem da amandman devet nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 10, da pred Odborom direktor Agencije predloži svoj program prije izbora. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika - 30 za, 27 protiv, jedan uzdržan. Amandman je dobio većinu, ali nije dovoljna.

Amandman 11, o podnošenju izvještaja jedanput u toku godine pred nadležnim odborom. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 63 poslanika - 32 za, 30 protiv, jedan uzdržan. Amandman je dobio većinu, ali nedovoljnu i nije usvojen.

Amandman 12, o načinu razrješavanja direktora Agencije. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 66 poslanika - 30 za, 32 protiv, četiri uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 13. Ako se ne varam, završni amandman kolege Bulatovića, Kneževića i Bojovića - strategija i akcioni planovi izvještaja agencije i tako dalje. Ima tri, četiri, pet stavova. Za, protiv, uzdržani? Izvolite. Hvala vam.

Hvala vam. Glasao je 61 poslanik - 29 za, 24 protiv, osam uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Idemo dalje u amandmansku proceduru. Samo izvolite, kolega Bulatoviću.

PREDRAG BULATOVIĆ:

Amandman 8. To je ostalo da se usaglašava, je li tako? Mislim da nijeste glasali. Jeste? U redu, htio sam da tražim da se glasa.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Glasali smo jer ste vidjeli da nema nikakve želje, odnosno da ima želje, ali nema rada na tome. Neću reći da nije bilo želje, ali rada vidio sam da nema. Ako će to riješiti problem, spreman sam da poništim glasanje. Hvala.

Idemo na amandmane kolega Radunovića i Labudovića. Izvolite.

EMILO LABUDOVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče.

Kolege i kolege, bez obzira što je moj brat i prijatelj Andrija nebrojeno puta bio u pravu kada je govorio o uzaludnosti posla davanja amandmana u ovom domu, pokušaću da, s obzirom da kolege Radunovića nema, ubijedim ovu drugu stranu u nešto što je, prije svega, logično. Kažu da je logika početak mudrosti, nažalost, nije i njen kraj, pogotovo ne ovdje gdje mudrost ne stanuje već volja partije dobre volje. Kada su u dobroj volji, onda je sve u redu. Kada nijesu, Biblija ovdje ne bi prošla.

Mi smo, naime, predložili da se u članu 8 briše stav 2 iz razloga što smatramo, prije svega, moralnim, a onda i zakonskim obavezom da izjavu o postojanju konflikta interesa podnose i poslanici i odbornici. Nebrojeno puta se pokazalo, naročito kada su u pitanju lokalne uprave, gdje se donose strateški planovi razvoja, generalni planovi, urbanistički planovi, da se odbornici koji su istovremeno građani jer imaju odgovarajući interes i o tom interesu odlučuju u parlamentu. To se, nažalost, dešava i ovdje. Dešavalo se i dešava se. Činjenica je da u kodeksu koji ćemo uskoro usvojiti piše da poslanik ne bi trebalo da postupa na taj način. Ali, znate kako, ima situacija kada je „pita skuplja od tepsije“ i kada se

vrlo lako preskoči i kodeks i zakon itd. Stoga, smatram, prije svega, logičnim, poštenim i zakonskim da se uvede obaveza da i poslanici i odbornici daju izjavu o postojanju sukoba interesa kada se nalaze pred određenim odlučivanjem i u određenoj situaciji. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam. Čuli ste obrazloženje. Amandman kolege Labudovića i Radunovića. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 66 poslanika - 32 za, 27 protiv, sedam uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Idemo na osam amandmana kolegice Bošnjak i kolege Vasiljevića. Pretpostavljam da ćete Vi, kolegice Bošnjak. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Prvo, usvojeno je šest amandmana, ustvari u modifikovanom obliku, a neki onako kako su i predloženi. Pa, eto taj mali doprinos poboljšanju, ali mi je žao što moje kolege nemaju sreću da i njihove usvoje jer bi vjerovatno tekst bio značajan.

Amandman 1 se odnosi na član 44 i stav 1, gdje se riječi "ima opravdanog razloga da" brišu, to je naš predlog. Opravdanost prijave je veoma široka kategorija i zavisi od tumačenja pravnog lica kojem je prijava podnijeta ili agenciji i ova odrednica u predloženom zakonu predstavlja ogroman manipulativni prostor za buduće odbacivanje prijave ili uskraćivanje zaštite zviždača ukoliko se procijeni da oni nije imao opravdane razloge da sumnja u ugrožavanje javnog interesa. Zbog toga smo smatrali da ove riječi treba brisati iz ove norme kako ne bismo ostavljali prostor za manipulacije. To je prvi amandman. Ja bih da odmah glasamo.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Mislim da je to mnogo bolje. Onda moram da čitam svaki amandman da ga obrazložem da bi ljudi znali do kraja o čemu se izjašnjavaju. Čuli ste amandman kolegice Bošnjak. Izvolite. Zaštita.

Hvala vam. Glasalo je 57 poslanika - 30 za, 22 protiv, pet uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Izvolite, kolegice Bošnjak. Amandman 2.

BRANKA BOŠNJAK:

Amandman 2 se odnosi na više članova, na riječi u svim tim članovima, riječi "javnog interesa koje upućuju na postojanje korupcije" zamijene riječima "javnog interesa, korupcije ili drugog krivičnog djela". Predloženim rješenjem ostavlja se šire polje prijave za zviždače. Inače, svi ovi amandmani se odnose na ovu kategoriju zaštite zviždača, uključujući povrede zakona koje se odnose na bezbjednost i zdravlje ljudi. Osim toga, dosadašnje rješenje javni interes koji upućuje na postojanje korupcije nije dovoljno jasan i može se tumačiti samo kao djelo od javnog interesa koje povezuju sa korupcijom.

Ovim našim predlogom ostavlja se jedna veća širina i za to ukoliko dođe do povrede zakona, ili, recimo, kada se odnosi na bezbjednost zdravlja ljudi vjerovatno bi se neko javio, u Beranama bismo znali ko je kriv, da ostane ova mogućnost. To je amandman 2. Ova sintagma u svim članovima gdje se pominje, mi smatramo da treba zamijeniti riječima "javnog interesa, korupcije ili drugog krivičnog djela".

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Čuli ste amandman kolegice Bošnjak, njen amandman 2. Izvolite. Za, protiv, uzdržani?

Hvala vam. Glasalo je 60 poslanika - 28 za, 30 protiv, dva uzdržana. Konstatujem da amandman nije dobio potrebnu većinu.

Sada je na redu vaš amandman 6, kolegice.

Kroz amandmane opozicija postaje ozbiljna vlast. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Amandman 6. U članu 58 stav 1 mijenja se i glasi - Agencija štiti zviždača koji sumnja u ugrožavanje javnog interesa, korupciju ili drugo krivično djelo i koji tu sumnju prijavi i da se stav 2 briše. Ovim amandmanom pokušava se izbjeći tumačenje termina „opravdani razlozi i dobre namjere“, što su pokušaji da se zaštita zviždača obesmisli. Naime, ko je taj koji utvrđuje da li je zviždač imao opravdane razloge da podnese prijavu, a onda da li je to uradio u dobroj namjeri, pa se tek onda stiču uslovi da se zviždaču obezbijedi zaštita od odmazde. Mislim da to ne treba ostavljati. Jer, ako se zviždač odlučio za ovaj korak, on sigurno ima dobre namjere i ima osnovanu sumnju za nešto. Posebno zbog toga što ako je lažno prijavljivanje, može da se goni preko organa krivičnog gonjenja. Tako da mislim da mu se ne isplati da lažno prijavljuje i onda mu se još doda ovo da mogu da ga otpuste sa posla. U tom smislu, mislim da bi trebali prihvatiti ovaj amandman. Takođe, stav 2 koji je prisutan u zakonu destimuliše zviždače da prijavljuju ugrožavanje javnog interesa, jer agenciji daje mogućnost da dodatno uskrati zaštitu zviždačima ako procijeni da tzv. dobre namjere ne postoje i da to nije ugrožavanje javnog interesa. Mislim, u svakom slučaju, da i to treba izbrisati. Na taj način bi se ostvarila prava zaštita i negdje bi se stimulisali da prijavljuju.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Njegova familija će sigurno misliti da nijesu dobre namjere prema familiji imajući u vidu što ga čeka.

Izvolite. Stavljam na glasanje amandman 6 kolegice Bošnjak. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika - 29 za, 29 protiv. Egal i nedovoljna većina.

Amandman 9 kolegice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK:

Amandman 9, da se ovaj rok promijeni od osam dana i zamijeni rokom od 30 dana, odnosno predloženim amandmanom želi se ostaviti duži rok za dopunu nepotpunog zahtjeva zviždača. Jer, zviždaču treba ostaviti duži rok da dopuni zahtjev, jer većina građana u Crnoj Gori ne posjeduje adekvatno pravno znanje i vjerovatno većini i treba usluga pravnog savjetnika ili advokata. Smatram da je ovaj rok od osam dana kratak i treba ostaviti 30 dana. To je amandman 9.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam. Čuli ste amandman 9 kolegice Bošnjak. Rok za zviždača da upodobi svoju prijavu. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 60 poslanika - 31 za, 28 protiv, jedan uzdržan. Amandman je dobio većinu, ali ne dovoljnu.

Idemo na amandman 11 kolegice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK:

Amandman 11. U članu 68 dodaje se novi stav koji glasi - U postupku pred sudom Agencija je dužna pružiti svu neophodnu pravnu pomoć zviždaču kako bi u roku i na pravno valjan način ostvario pravo na zaštitu iz stava 1 ovog člana.

Naime, predloženim rješenjem propisuje se obaveza agencije da pruži pravnu pomoć zviždaču kako bi zaštitu svojih prava ostvario pred sudom kada već nema nadležnosti da mu direktno pomogne i zaustavi radnje koje se protiv njega vode do okončanja postupka.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolegice Bošnjak.

Izvolite, čuli ste obrazloženje. Sve zaštita zviždača. Nezgoda je prevod na naš jezik, jer kod nas kaže - „Sviraj ti, mi idemo po svome“. Tako da bismo morali naći neku bolju formulaciju.

Hvala vam. Glasao je 61 poslanik - 31 za, 29 protiv, jedan uzdržan. Amandman je dobio većinu, ali ne dovoljnu većinu.

Amandman 12 kolegice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK:

Ovim amandmanom se propisuje obaveza vlasti, privrednog društva i drugog pravnog lica i preduzetnika da uvijek nagradi zviždača zahvaljujući kome je otklonjeno ugrožavanje javnog interesa, a ne da ima diskreciono samo pravo da odlučuje da li će to uraditi ili neće. Izgleda da se u ovoj našoj državi zviždači dodatno omalovažavaju i materijalno iscrpljuju. Imali smo priliku da sada za Ibrahima Čikića vidimo u onoj presudi. Mislim da je besmisleno, ali prosto sam morala i to da kažem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Mijenjaju se vremena.

Amandman 12 na glasanju. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika - 30 za, 27 protiv, jedan uzdržan. Opet, kolegice, imate većinu, ali nedovoljnu.

Amandman 13.

BRANKA BOŠNJAK:

Ovim amandmanom želi se ostaviti veći raspon moguće nagrade za zviždače, u zavisnosti od iznosa ostvarenih prihoda organa vlasti, privrednog društva, drugog pravnog lica, odnosno preduzetnika. Tu je raspon do 10%, a predlogom je bio manji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolegice Bošnjak.

Amandman 13 na glasanju.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika - 28 za, 30 protiv, nije bilo uzdržanih. Amandman nije dobio većinu.

I četrnaesti vaš amandman. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK:

Amandman 14. Propisuje se da se protiv odluke organa vlasti, privrednog društva, drugog pravnog lica ili preduzetnika izjavljuje žalba agenciji, a ne da se direktno ide na sudski postupak. Umjesto toga, tek u trećem stepenu ide se na sudski postupak i to upravni spor protiv odluka agencije, čime se obezbjeđuje žalbeni i sudski postupak, što dodatno olakšava procedure za zviždača. Takođe, smatrali smo da rok za isplatu nagrade zviždaču bude od 30 dana, da je to sasvim dovoljan period da se odluka sprovede jer je šest mjeseci previše dug rok i nema potrebe da se, ukoliko je zviždač zaslužio nagradu, odugovlači i čeka šest mjeseci. Mislimo da je vrijeme od 30 dana dovoljno.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Amandman 14, čuli ste obrazloženje. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika - 28 za, 30 protiv, nije bilo uzdržanih. Amandman 14 nije dobio potrebnu većinu.

Idemo na set amandmana kolega Kaluđerovića i Gojkovića. To je šest amandmana. /Upadica/ Izbori su izbori.

VELIZAR KALUĐEROVIĆ:

Jeste, gospodine predsjedniče, recite amandmani Obrada Gojkovića i Velizara Kaluđerovića. Pozdravljam kolegu Gojkovića koji je danas u Herceg Novom na značajnim poslovima.

Da počnem statistikom. Od 90 i nešto amandmana kojim je „napadnut“ tekst Predloga zakona o sprječavanju korupcije, 81 amandman su podnijeli poslanici opozicije, dva poslanici parlamentarne većine, a ostala dva skupština radna tijela. Ovih šest amandmana, nije mi ni malo neprijatno da to javno saopštim, čak naprotiv, koje smo potpisali kolega Gojković i ja inicirali su i u najvećoj mjeri osmislili kolege iz nevladine organizacije MANS. Pri tome, imajmo na umu da je njihov predstavnik bio stalno uključen u rad ekspertskeg tima Vlade koji je radio na tekstu pripreme verzije Zakona o sprječavanju korupcije. Sve ovo što činimo pokazuje, čini mi se, potpuno ovim podacima da je s razlogom pokazan izuzetno značajan interes, da je učinjen veliki napor da se predloženi tekst zakona koji je predložila Vlada poboljša. To potpuno slijedi logiku i ocjene da je korupcija najveći problem sa kojim se suočava crnogorsko društvo i ovo su naši naponi i skromni doprinos da zakonodavni okvir u okviru kojeg ćemo se ubuduće boriti protiv korupcije mnogo kvalitetnije, efikasnije, djelotvornije bude što bolji.

Naš prvi amandman je intervencija na član 28 i on ima pretenziju da unaprijedi rješenje i da da rješenje kada Agencija za sprječavanje korupcije nije dužna da da mišljenje, a istovremeno da u ostalim slučajevima osim onih kada nije dužna mora da daje mišljenje i dostavlja ga nadležnim organima. Brže ću završiti, jer vidim, nažalost, sudbinu amandmana. Mislim da se može lako pratiti, kolege su ranije dobile tekst naših amandmana.

Drugi amandman je intervencija na član 29 Predloga zakona, kojim je Vlada predložila povjerljivost postupka davanja mišljenja da li je javni funkcioner u konfliktu interesa. Naprotiv, mi smatramo i ovim amandmanom predlažemo rješenje da taj postupak mora biti otvoren, da je agencija dužna da na svom sajtu i na drugi način to učini javnim, a samo izuzetno ako je u pitanju javni interes može se obezbijediti određeni stepen povjerljivosti.

Treći amandman se odnosi na izmjenu člana 35 kojim se dopunjuju rješenja koja jasno čine obavezu da se pojačava ovlašćenje agencije da može da pristupi svim podacima i informacijama drugih nadležnih organa koji su značajni za njen rad i odlučivanje.

Četvrti amandman je intervencija na član 5, da se poslije člana 35 doda novi član kojim se jasno precizira da su svi nadležni organi koji vode određene evidencije dužni da agenciji dostave određene podatke.

Peti amandman je intervencija na član 36 Predloga zakona i u suštini ide ka tome da se utvrđuje obaveza i ovlašćenje službenicima da sprovedu ispitni postupak kada ocijene da je to neophodno da bi se što kvalitetnije utvrdilo činjenično stanje.

I posljednji šesti amandman je intervencija na član 38 na način da se on dopuni normom da izuzetno kada postoji javni interes i kada je konkretni javni funkcioner zainteresovan, rok za odlučivanje agencije može biti ne onih uobičajenih 15, nego i kraće, odnosno 48 sati. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vama.

Amandman kolege Kaluđerovića i Gojkovića koji je pristigao. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 58 poslanika - 27 za, 29 protiv, dva uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 2 kolega Kaluđerovića i Gojkovića.

Hvala vam. Glasao je 61 poslanik - 28 za, 33 protiv, nije bilo uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 3 kolega iz SNP-a.

Hvala vam. Glasalo je 56 poslanika - 28 za, 28 protiv, nije bilo uzdržanih. Opet je egal, ali nema većine.

Amandman 5 kolega Gojkovića i Kaluđerovića.

Hvala vam. Glasalo je 60 poslanika - 29 za, 30 protiv, jedan uzdržan. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Preskočio sam amandman 4, pa njega sada glasamo. Amandman 4 kolega Kaluđerovića i Gojkovića.

Hvala vam. Glasalo je 59 poslanika - 29 za, 30 protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 6 kolega Kaluđerovića i Gojkovića. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 61 poslanik, 30 za, 31 protiv, nije bilo uzdržanih. Ni ovaj amandman nije dobio potrebnu većinu.

Koleginice Jonica, imate šest amandmana. Hoćete li da glasamo poslije svakog? Vi volite da to objedinjeno odradimo. U redu. Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Da pomognemo racionalnosti.

Amandman 1 odnosi se na definiciju javnog funkcionera u smislu ovog zakona. Predložila sam da ono što je već definisano u članu 3 proširimo tako što ćemo propisati da tu spadaju i lica koja su izabrana, imenovana ili postavljena u državnim fondovima. Vjerujem da će sve kolege poslanici razumjeti zašto naglašavam državne fondove. Predlagači su rekli da se to podrazumijeva. Naučila sam da u praksi makar Komisije za konflikt interesa, svako podrazumijevanje je značilo duge postupke da se dokaže je li to tako ili ovako. Zato

smatram da je bilo korisno da se precizira da se odnosi na državne fondove. S druge strane, dopunila da se odnosi i na lica za čiji izbor i imenovanje ili postavljenje organ vlasti daje saglasnost ili ga određuje, misleći na vršioce dužnosti za koje se kaže da oni ne postoje u zakonu, a ja kažem i svi znamo da postoje u praksi i da dok god postoje u praksi treba i na njih da se odnosi upravo ova definicija javnog funkcionera ili da potpadaju pod uticaj, odnosno pod primjenu ovog zakona.

Amandmanom 2 predložila sam da se državnim vlasništvom, u smislu ovog zakona, smatra pravno lice u kojem postoji državno vlasništvo ono u kojem imamo 25%, a ne 33% državnog kapitala. Bilo je priče o tome da je to ona ili ova razlika, u procentima je 8%. Po mojim informacijama, radi se o jako značajnom obuhvatu pravnih lica koji su u tom rasponu između 25 i 33%, a valjda nam je interes da svugdje gdje postoji državno vlasništvo gdje može da dođe upravo do onoga što je cilj donošenja ovog zakona, obuhvatimo mogućnost nadzora kroz primjenu ovog zakona. Iz tih razloga, insistirala sam da to bude 25%, a ne 33%. Obratila sam se određenim državnim organima u pokušaju da dobijem konkretan podatak o kojem broju pravnih lica se radi, baš u ovom specifičnom rasponu od 25% do 33%. Nijesam dobila precizan podatak. Ono što je pogled na registar Privrednog suda i još ponešto govori o tome da mislim da sam pogodila pravi procenat, a vidjećemo kako će kolege glasati o tome i ima li problema baš da se taj prostor pokrije.

Amandmanom 3 predložila sam da kod povezanih lica dodamo da se to odnosi ne samo na ona lica sa kojima je neko uspostavio poslovni odnos već i lični i politički odnos. Složićete se svi sa mnom da je politički odnos u ovim okolnostima u odnosu na koje i donosimo zakon kako bi sprječavali korupciju nekad mnogo bitniji od ovih drugih odnosa. Čini mi se da tek tada kompletiramo ovu normu i definišemo je na način da ima efekat kakav se priziva ili napominje kroz donošenje ovog zakona.

Amandmanom 4 predložila sam da se u normi kojom se propisuje šta je poklon definiše da se to ne odnosi samo na poklon, dakle, nešto što je nekome dato bez nadoknade, nego i bez odgovarajuće, odnosno srazmjerne nadoknade. Složićemo se da u pravnom sistemu postoje fiktivni pravni poslovi, ali i da nije bilo pravnih posljedica u najvećem broju slučajeva za takve fiktivne pravne poslove, da je nešto što je u suštini bilo poklon kroz ugovore o kupoprodaji pokrivano kroz višestruko manje iznose i na drugačiji način, a ne sjećam da je bilo posljedica po takve stvari iako smo svjesni da ih imamo u okruženju. Na ovaj način, kroz ovakvu normu bi ono što je nekome dato bez odgovarajuće, odnosno srazmjerne nadoknade, takođe, spadalo pod poklonom i moralo bi se prijavljivati i potpadati pod sve ono što je definisano zakonom.

Amandman 5 ponavlja, ali u članu 6 odnos procenta državnog ili opštinskog kapitala 25% umjesto 33%.

Amandmanom 6 sam pokušala da zahtjev za inspekcijски nadzor dodam kao dodatnu mogućnost ... agencije, ali i obavezu organa kojem se agencija obratila da podnese Izvještaj o sprovedenom nadzoru ukoliko ga izvrši. Čini mi se da se na taj način kompletira kapacitet primjene zakona sa aspekta agencije ako je namjera da agencija zakon primjenjuje. Naglašavam, zaista, čini mi se važnost amandmana 1, 3 i 4, poklon procenat vlasništva i jedan ovo oko fondova i oko vršilaca društva. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:
Hvala Vam.

Čuli ste obrazloženje, dosta truda kao i u prethodnim amandmanima. Čak i vrlo sofisticiranog pristupa. Izvolite.

Amandman 1 kolegice Jonice.

Hvala vam. Glasalo je 50 poslanika - 26 za, 16 protiv i osam uzdržanih. Amandman je dobio potrebnu, ali nedovoljnu većinu.

Amandman 2, 25% državnog vlasništva. Izvolite, za, protiv i uzdržani.

Hvala vam. Glasalo je 55 poslanika - 26 za, 22 protiv i sedam uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 3 kolegice Jonice, lobiranje, ako se ne varam, i politički odnosi, koji su nekad jači od porodičnih odnosa u Crnoj Gori. Svi misle da smo mi dosta konzervativno društvo, mi smo vrlo proaktivno. Prešli smo iz tog plemenskog u partijsko.

Hvala vam. Glasala su 54 poslanika - 23 za, 20 protiv i 11 uzdržanih. Konstatujem da amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 4, ako se ne varam, fiktivni ugovori. Izvolite. Već postoji u Zakonu o lobiraju jedan dio toga.

Hvala vam. Glasala su 54 poslanika - 25 za, 21 protiv i osam uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 5 kolegice Jonice opet je vezan za procenat u vlasništvu. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 52 poslanika - 23 za, 22 protiv i sedam uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Posljednji amandman u ovom setu kolegice Jonice je amandman 6. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 51 poslanik - 24 za, 19 protiv i osam uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Idemo na set od sedam amandmana poslanika Pajovića, poslanice Jasavić i poslanika Tuponje i Perića. Izvolite, kolegice Jasavić.

Drugi potpisuje, a vi pišete izgleda.

AZRA JASAVIĆ:

Pišemo svi zajedno, kao što radimo svi zajedno.

Zahvaljujem predsjedniče.

Poštovane kolegice, poštovane kolege, poštovani građani, poštovana gospođu Rajković, i nažalost odsutni gospodine Markoviću, jer se njemu hoću isključivo obraćati, jer je on odgovoran što zakon ne valja.

Baš je on odgovoran, politički odgovoran. Zato ću njega prozivati, znam da Vi radite svoj posao i poštujem to što Vi radite. Ono što radi gospodin Marković ne poštujem, jer to se ne podudara sa onim što ja, kao predsjednik opozicije, želim. To je potpuno razumljivo da se razlikujemo.

Samo kratko želim da kažem, kažu da propuštena ili prezreni blagoslov u životu se može vratiti kao prokletstvo. Propuštena prilika u politici se može vratiti kao bumerang. Svi pravimo svoje izbore i svi odgovaramo za ono šta biramo i po tome se i razlikujemo. Poštujemo naše različitosti. Toliko o onome što vjerujem da smo mogli, a nijesmo bili dovoljno brzi da odreagujemo kako treba, da završimo neke norme iz ovog zakona kvalitetnije, nego što će one biti kada se zakon konačno izglasa.

Da predem na amandmane. Predlog zakona o sprječavanju i suzbijanju korupcije. Mi predlažemo da se ovaj zakon ne zove samo Zakon o sprječavanju već i zakon o suzbijanju

korupcije, iz razloga što smatramo da riječi su "suzbijanje" i "sprječavanje" sveobuhvatnije i računamo da je to mnogo bolji naziva za zakon.

Amandman 2 takođe ...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Želite li ipak da sve podnesete?

AZRA JASAVIĆ:

Ne, zato što ništa prihvatiti nećete, a da gubimo vrijeme na to što se ovdje poigravamo sa amandmanima opozicije ne želim. Ali želim da kažem ono što mislim, jer zbog toga sam u poziciji da se dobro osjećam - bar kad mogu da kažem ljudima šta mislim.

U članu 1 predloga zakona poslije riječi "sprječavanje" dodaje se riječ "suzbijanje" zbog istih razloga koje sam navela.

U amandmanu 3 tražili smo da Agencija utvrđuje realne prihode funkcionera, na način koji sama odredi i da odmah po utvrđivanju načina realnih prihoda funkcionera dužna je da o tome obavijesti javnost.

Član 85, stav 3 je ključni član zakona i mislim da smo svi imali tu fokus i bili su dobri amandmani kolege iz Demokratskog fronta, konkretno kolege Bulatovića. Bili su dobri i amandmani kolege Rastodera i mislim da smo tu negdje morali da nađemo kompromis. Zato što je ovo ključna tačka i gospodin Marković je odgovoran, isključivo je on odgovoran i vrh Demokratske partije socijalista zato što ovaj zakon neće biti efikasan i djelotvoran da se vodi ozbiljna borba protiv korupcije i organizovanog kriminala, posebno protiv korupcije. Ovo iz razloga što ste vi kompletan koncept zakona postavili tako da ova komisija o kojoj svi ovdje govorimo bude, maltene, kontrolisana od DPS-a.

U članu 85 vi ste predvidjeli da ova komisija utvrđuje listu blagovremenih prijava i drugu listu koju dostavlja svih pet članova Savjeta, koju dostavlja odboru i u tom slučaju se matični odbor pojavljuje kao kurir od komisije prema Skupštini. To je prosto nedopustivo i za to je odgovoran gospodin Duško Marković i vrh Demokratske partije socijalista koji smatra da mi treba da glasamo za ovo. Zaista vam za ovakav zakon ne mogu glasati, jer je on poražavajuće loših rješenja i mi fingiramo borbu protiv korupcije sa ovakvim normama. Sada imamo i loše norme. Sada nemamo samo lošu primjenu zakona, nego imamo loše norme. Ono što ste uradili sa Sudskim savjetom, to radite ovdje sad sa ovom komisiom i ovim savjetom. To će se vidjeti u neefikasnom radu ove agencije.

Ne zaboravimo da ova agencija vrši ključne poslove vezane za Zakon o lobiranju i za Zakon o sprječavanju konflikta interesa, za Zakon o finansiranju političkih partija i za druge zakone. Očekujete da budemo ravnodušni. Pa ne možemo biti ravnodušni, jer nema napretka u poglavljima 23 i 24 ukoliko se normativno dobro ne postavi ovaj zakon i ukoliko se ta dobra norma kasnije ne primijeni. U tom grmu leži zec. Zato smo trebali da nađemo konsenzus. Morali smo da se dogovorimo, ali vi niste bili spremni da čujete naše amandmane. Mi smo predložili da imamo dva člana komisije iz redova Skupštine i po jednog predstavnika iz reda opozicije, jednog predstavnika iz reda vlasti, predstavnika iz reda nevladine organizacije, koje su u svom radu imale najveći broj projekata iz oblasti antikorupcije ili zaštite ljudskih prava o čemu nevladine organizacije dostavljaju poseban Izvještaj o radu.

Vi ste nama ovdje prebacili kao Skupštini da mi vršimo vrlo važan posao vezano za izbor ove komisije, a na način koji je, za mene, smiješan, pa biranje članova Savjeta, opet

jedan nepristojan način, za mene, koja se istinski već 25 godina otkako sam u profesiji bavim onim što su evropske tekovine. Kao volonter u nevladinim organizacijama, kao advokat u zaštiti ljudskih prava i sloboda, kao poslanik danas, ne mogu da vam prihvatim ovakve odluke. O tome smo govorili i na odborima. Nama ste dali kao Skupštini da sve to kao nešto organizujemo, a ustvari nijeste nam dali nikakva ovlašćenja. Gospodin Marković je trebao on danas tu da bude, da se njemu lično obratim, da njemu kažem da ne može ovako više da fingira pregovaračke procese sa Evropskom unijom, jer građani Crne Gore hoće benefite od tih pregovora i oni ih imaju. Imaju ih svakim danom i svjedok sam da ih imaju 15 godina od kako smo počeli da pričamo o nekim stvarima koje se zovu evropske tekovine. Znam, nekada kroz nevladin sektor, danas i kroz pregovarački proces. Ovako to neće moći da ide. Ne želim da pomijem klauzulu balansa. Neću da u svojoj zemlji pomislim da može da se desi tako nešto.

Predložili smo takođe da Savjet bude profesionalno nadzorno tijelo agencije. Zašto vi nećete Savjet za profesionalno tijelo? Znam zašto nećete. Znam zašto neće gospodin Marković, ne Vi. Gospodin Duško Marković neće da ima profesionalni Savjet zato što mu je mnogo lakše da kontroliše jednog direktora, nego što će kontrolisati kompletan Savjet. Mi smo predložili da Savjet ima tri člana. To je sasvim dovoljno. Sve oblasti iz agencije bi se pokrivala sa ova tri člana ako bi oni radili profesionalno. Šta ste vi uradili? Vi idete na to da oni rade za nekih 360 eura. Ko će da vam radi ozbiljan posao za 360 eura? Stavili ste pet članova. Zbog čega pet članova Savjeta? Kome vi ovdje prodajete maglu? Nama ne možete da prodate maglu. Mi više tu maglu niti ćemo da vidimo i hoćemo da raspršimo. Šta se dešava? Vi kažete pet članova Savjeta, volonteri, direktor profesionalan i meni ovdje gospodin Marković, zato mi je žao što danas nije tu, daje smiješno obrazloženje, neutemeljeno, tvrdeći, na način kako on to zna da radi vrlo inteligentno, uvjerljivo, ali meni nedovoljno argumentovano. Ne može profesionalni savjet i profesionalni direktor. Može, jer to može u Agenciji za zaštitu ličnih podataka, imamo tu zakon. Vrlo sam pažljivo upoređivala i taj zakon i zakon ovaj koji imate u predlogu. I to je izvodljivo i prepoznato u našem pravnom sistemu. Profesionalni savjet, profesionalni direktor, podjela nadležnosti. Zašto da ne? Dvostepenost o kojoj je govorila gospođa Bošnjak. Pa onda tek upravni postupak. Nego vi hoćete da se ismijavate s nama, a mi to prepoznavamo i mi vam to nećemo dozvoliti. Naši amandmani su tu da kažu šta ima opozicija da vam kaže. Mi smo ti koji kontrolišu šta vi radite, mi smo ti koji imaju kvaliteta da guramo pregovarački proces u kvalitetnom pravcu i mi smo ti da javno kažemo šta vi radite.

Šta smo predložili? Predložili smo da se, dobro, plata predsjednika i članova Savjeta je manje važna. Predložili smo takođe da prijavljivanje imovine ili davanje lažnih podataka o imovini bude krivično djelo. Vi ste nama ovdje rekli da je to neprihvatljivo zato što je to materija Krivičnog zakonika. Pa to je materija Krivičnog zakonika i u Srbiji. Mi nijesmo ovdje izmislili nikakvu toplu vodu. Srbija ima ovo rješenje. Zašto ga mi ne bismo imali? Vaši argumenti, argumenti Duška Markovića, da je ovo...

O, dobrodošli, gospodine Markoviću. Dobro došli. Mi o vuku, vuk na vrata. Sjajno, evo vuka na vrata.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:
Pa nijeste ga baš opisali kao vuka.

AZRA JASAVIĆ:

Gospodine Markoviću, evo upravo, neprijavlivanje imovine ili davanje lažnih podataka o imovini, Vaše obrazloženje je da je to materija Krivičnog zakonika. Ali, Srbija ima isto Krivični zakonik, pa je to stavila u svoj zakon. Zašto mi to ne bismo uradili? Zbog čega? Objasnite nam. Bilo bi lijepo da čuje kompletna crnogorska javnost.

Završavam ovim, gospodine predsjedniče, nije jasno građanima Crne Gore kako vi sa 1.200 eura plate imate ogromnu imovinu. Ušla sam u politiku i prvi put u životu u politici sam podigla kredit. Ja nikada u životu nijesam podigla kredit. To je finansijski saldo političkih poštenih ljudi. Vi podižete državne kredite da ne biste morali da podižete lične. Boga mi ćete morati da podižete i lične kredite i moraćete da nam objasnite kako ste se bogatili i kako ste sticali imovinu i kako imate kule i gradove, stanove, ne znam šta sve, jahte, živite luksuzno od ove plate koju mi primamo, od 1.200 eura. Sramota je da to pred građanima kažem koji žive na rubu egzistencije. Ne možete imati ono što imate i morate nam objasniti kako ste se bogatili. To je ono što crnogorski građani hoće da čuju, jer ne želim da budem zastupnik svih, ali mogu govoriti u ime onih koji su pošteno sticali svoj kapital. Objasnite nam kako ste zaradili silne pare. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala. Primjećujem da moć ovog Parlamenta čudnovato raste. Kažemo gospodin Gojković je u Herceg Novom, za par sekundi gospodin Gojković u klupama. Kažemo, nema potpredsjednika Markovića. Za par minuta potpredsjednik Marković u Parlamentu. Dobro je kad nam je zakonodavna vlast tako moćna.

Idemo na glasanje amandmana kolegice Jasavić.

Amandman 1 kolegice Jasavić. Promjena naziva zakona, mada sa stanovišta opozicije ovaj naslov je bolji, jer sprječavanje znači da već postoji. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 52 poslanika - 22 za, 28 protiv i dva uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Drugi amandman je iste prirode. Izvolite. Promjena naziva. Amandman 2 kolegice Jasavić.

Pozdraviću naše svakodnevne goste, jer svaki dan je, kolega, hvala na pomoći. Svakog dana je jedna škola u crnogorskom Parlamentu tako da mi je drago i da je danas. Pozdravljam ih. To je projekat Demokratska radionica, kao što znate. Prošlo je već preko pet hiljada djece kroz Parlament iz škola u Crnoj Gori.

Da zaključimo glasanje o amandmanu 2 kolegice Jasavić.

Glasalo je 56 poslanika - 24 za, 29 protiv i tri uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 3 kolegice Jasavić. O utvrđivanju realnih prihoda funkcionera. Izvolite. Ova deca vas gledaju. Pazite kako glasate.

Hvala vam. Glasala su 54 poslanika - 21 za, 28 protiv i pet uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 4 se odnosi na sastav komisije. Izvolite, već nekoliko amandmana se time bavilo.

Hvala vam. Glasalo je 55 poslanika - 21 za, 30 protiv i četiri uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 5 odnosi se Savjet kao profesionalno tijelo. Dajem samo ključne riječi. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 56 poslanika - 23 za, 30 protiv i tri uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 6 je razrada amandmana 5 o visinama zarada. Izvolite. Ne bi bio moguće primjenljiv u slučaju usvajanja bez prethodne stvari.

Hvala vam. Glasala su 52 poslanika - 18 za, 30 protiv i četiri uzdržana. Konstatujem da amandman nije dobio potrebnu većinu.

Prije nego što pređemo na amandmane poslanika Pajovića i Perića, dao sam i ja pogrešnu informaciju. Prošlo je 12 hiljada djece kroz Parlament kroz program Demokratska radionica iz škola u Crnoj Gori. Tako da taj naš program jedan od najuspješnijih poslova koje radimo ovdje.

Idemo na amandman kolegice Jasavić, Pajovića i Perića. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Ovaj amandman podrazumijeva da se u članu 85, stav 6 briše, da kandidat za člana komisije iz nevladine komisije može biti lice koje je predloženo od strane najvećeg broja nevladinih organizacija, iz razloga što smo imali amandman Odbora za politički sistem koji je to možda bolje odradio od ovog mog amandmana. Svakako glasaću za taj amandman, ali neću povući moj zato što želim da kažem opet to šta je osmislio gospodin Marković.

Gospodin Marković je osmislio, sa vrhom DPS-a, da je kancelarija za saradnju sa nevladinim organizacijama ta koja je involvirana u proces izbora tog podobnog kandidata iz nevladinih organizacija. Predložila sam zajedno sa kolegama da se stav 8 u članu 85 briše. I naš Odbor za politički sistem je predložio tu mnogo kvalitetniji amandman. Vjerovano da je on postao sastavni dio zakona. Tako da u tom dijelu nema potrebe da dalje elaboriram, a zahvaljujući konstruktivnoj raspravi na odboru imali smo priliku da se ta norma popravi, tako da možete glasati svi za moj amandman.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Jedino kolega Marković ne može glasati za Vaš amandman, može ga samo prihvatiti. Amandman kolegice Jasavić i kolega Pajovića i Perića na glasanju je. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 54 poslanika - 21 za, 24 protiv i devet uzdržanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Koleginica Jasavić i kolega Perić imaju novih 17 amandmana.

Izvolite, kolegice Jasavić.

AZRA JASAVIĆ:

Amandman 1 povlačim.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Povlačite jedan.

AZRA JASAVIĆ:

Da bi bilo lakše DPS-u.

Amandman 2 da glasamo, samo da obrazložim. U članu 9 stav 2 mijenja se sa dva nova stava. Ovim amandmanom propisuje se da ukoliko javni funkcioner obavlja posao u radnoj grupi koja ima za cilj izradu ili praćenje i sprovođenje propisa ili politike to se ne smatra drugom javnom funkcijom. Ipak, ukoliko se radi o članstvu u tijelu koje javnom

funkcioneru daje dodatna prava ili obaveze, to članstvo bi se smatralo drugom javnom funkcijom. Na primjer, Savjet za privatizaciju u kojem funkcioneri imaju nova ovlašćenja, prava i obaveze i za članstvo dobijaju naknade ne tretira se kao druga javna funkcija, a moralo bi.

Amandman 3 povlačim.

Amandman 4. Ovim amandmanom izmjenama predložene odredbe iz liste osoba koje mogu biti predsjednici ili članovi organa uprave ili nadzornih organa javnih preduzeća, ustanova ili drugih pravnih lica uklonjen je odbornik, imajući u vidu da odbornička funkcija nije stalna i da se za nju ne dobija adekvatna nadoknada. Sa druge strane, u listu osoba koje ne mogu da obavljaju dodatnu funkciju uključuju se pomoćnici i sekretari u ministarstvima, savjetnici najviših državnih funkcionera, predsjednici opština i njihovi zamjenici i sekretari sekretarijata u opštinama koje funkciju obavljaju profesionalno i za odgovarajući naknadu. Dakle, radi se o licima koja su po prirodi posla na svojim funkcijama veoma opterećeni radnim obavezama, pa ne mogu imati dovoljno vremena i kapaciteta da se posvete zaštiti državnog kapitala u organima upravljanja, što je dosadašnja praksa pokazala.

Umjesto da organe upravljanja biraju profesionalnom osnovu, lica koja mogu da na adekvatan način štite državne interese u organima upravljanja, do sada su organe birali srednji nivoi javnih funkcionera izvršne vlasti kako bi im se omogućilo da stiču dodatne finansijske nadoknade. Iako imamo ovu odredbu da nema nadoknada, predlažmo da se usvoji ovaj amandman, jer poslije više od dvije decenije u Crnoj Gori će se obezbijediti da u organima upravljanja državnih preduzeća budu lica koja mogu profesionalno da se posvete razvoju tih preduzeća, a ne lica kojima će to služiti kao dodatni vid zarade. Odnosno, ovdje ne može biti profesionalno jer nema one naknade.

Amandman 5 povlačim, odnosno drugi stav amandmana 5, a prvi stav ostaje - Ukoliko javni funkcioner ne podnese ostavku u roku propisanom u stavu 1 ovog člana, agencija će u roku od sedam dana pred nadležnim državnim organom pokrenuti postupak za utvrđivanje ništavosti odluke kojom je taj funkcioner izabran, imenovan ili postavljen na funkciju, a ovaj stav 2 povlačim, jer ste vi u pravu.

Povlačim i amandman 6.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Amandman 5 povlačite?

AZRA JASAVIĆ:

Djelimično, drugi stav.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Drugi stav.

AZRA JASAVIĆ:

Amandman 6 povlačim, jer je vaše obrazloženje bilo potpuno utemeljeno.

Amandman 7 predlažem da se glasa. Ovo je grupa amandmana gdje je ministarstvo nadležno da donese propise, koje će primjenjivati Agencija, shodno Zakonu o držanoj upravi, ali mislim da te propise treba da donosi Agencija, jer će ona biti samostalan organ. Predlažem da se glasa i usvoji amandman sedam.

Amandman 8 je vezan za taj amandman.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:
Amandmani 7 i 8 ostaju?

AZRA JASAVIĆ:
Da ostaju.

Amandman 9. Član 23, stav 3, alineja 3 mijenja se i glasi da na zahtjev Agencije u roku od 30 dana prijema zahtjeva se dostavlja Izvještaj. Nepotrebno je precizirati u kojim slučajevima Agencija može zatražiti podnošenje izvještaja od strane javnog funkcionera iz razloga što je potrebno ostaviti širinu Agenciji da istražuje nepravilnosti, bilo po službeno dužnosti, bilo po prijavi od strane trećeg lica. Bez obzira na vaše dobro objašnjenje, ostajem pri ovom amandmanu pa neka poslanici glasaju.

Amandman 10 povlačim.

Amandman 11 ste usvojili. Vi usvajate samo beningne amandmane. To što je beningno vi usvojite, a ovo što dira suštinu stvari i kad je čak Marković tu, ne možete. Pa dobro. Opet je izašao.

Amandman 12. Ovom odredbom uvodi se obaveza javnim funkcionerima da daju saglasnost Agenciji za pristup podacima na računima bankarskih i drugih finansijskih institucija. To je ono o čemu su govorile kolege. Ne može se dozvoliti da javni funkcioneri sami odlučuju o tome da li će dozvoliti Agenciji pristup računima i to u trenutku kada agencija protiv njih vodi postupak.

Amandman 13. To je isti sadržaj. Taražimo da propisuje Agencija pravila o svom ponašanju i postupanju a ne Ministarstvo.

Amandman 14. Provjeru podataka iz izvještaja vrši Agencije i on je dostupan javnosti.

Amandman 15 povlačim.

Amandman 16. To je rok duži od 8 dana, rok se zamjenjuje na duže od 15 dana. Da li je ovo prihvaćeno? Ok, prihvaćeno je.

Amandman 17. To je ono o čemu je govorio i kolega Bojović. Da se izjašnjenjem iz stava 1 ovog člana daje pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću. To ćemo da glasamo.

I amandman 18.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:
Amandman 18. U proceduri je.

AZRA JASAVIĆ:
Ovaj povlačim.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:
Amandman 18 se povlači.
Amandman 19.

AZRA JASAVIĆ:
Amandman 19.

Ne, ovo ostaje. Savjet ima tri člana iz razloga koje sam obrazložila. Nema potrebe da Savjet ima pet članova. To je to. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala. To je jedan od suštinskih Vaših amandmana.

Idemo redom.

Amandman 1 je povučen. Amandman 2 glasamo. Izvolite.

Koleginice Jasavić, ispravite me ako neko povlačenje ili glasanje promašim.

Hvala vam. Glasala su 53 poslanika - 25 za, 26 protiv, dva uzdržana. Amandman 2 nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 3 ste povukli.

Amandman 4 koleginice Jasavić i kolega Perića i Pajovića.

Amandman 4.

Hvala vam. Glasalo je 50 poslanika - 23 za, 27 protiv, nije bilo uzdržanih. Amandman 4 nije dobio potrebnu većinu.

U amandmanu 5 ste povukli stav 2. Glasa se stav 1.

Glasamo amandman 5, ali samo stav 1. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 53 poslanika - 24 za, 27 protiv, dva uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 6 ste povukli, ali zato glasamo amandman 7.

Izvolite, amandman 7 koleginice.

Hvala vam. Glasao je 51 poslanik - 22 za, 28 protiv, jedan uzdržan. Amandman 7 nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 8 kolega iz Pozitivne Crne Gore.

Hvala vam. Glasala su 53 poslanika - 23 za, 29 protiv, jedan uzdržan. Amandman 8 nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 9 poslanika Pozitivne.

Hvala vam. Glasalo je 50 poslanika - 21 za, 28 protiv, jedan uzdržan. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 10 ste povukli.

Amandman 12 glasamo.

Izvolite. Dobio je podršku 11 od predlagača.

Hvala vam. Glasala su 52 poslanika - 24 za, 29 protiv, nije bilo uzdržanih. Amandman 12 nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 13 koleginice Jasavić. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 51 poslanik - 23 za, 27 protiv, jedan uzdržan. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 14 koleginice Jasavić.

Hvala vam. 54 poslanika je uzelo učešće u glasanju - 24 za, 29 protiv, jedan uzdržan. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Od amandmana 15 ste odustali.

Amandman 17 je na glasanju. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 47 poslanika - 23 za, 21 protiv, tri uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Od amandmana 18 ste odustali.

Glasamo amandman 19. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 51 poslanik - 21 za, 30 protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da amandman 19 nije dobio potrebnu većinu.

Idemo na dva amandmana poslanika Bojanića.

Izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem, poštovani predsjedniče.

Amandman 1 odnosi se na član 95 finansiranja Agencije. Sad moram da priznam da mi je malo nejasno što se ovdje dešava, jer ja sam predložio amandman koji je, da kažem, djelimično prihvaćen, i nijesam prihvatio tu modifikovanu formu, a onda je Odbor za politički sistem ovdje predložio kao svoj taj moj amandman, dodajući taj stav koji je bio u prvoj verziji. Malo mi je to sve nejasno, ali evo objasniću o čemu se radi.

Amandman sam radio i vezan je za finansiranje Agencije po uzoru kako smo radili u radnoj grupi, kako smo donijeli Predlog zakona o finansiranju Državne revizorske institucije. Da vas podsjetim da je takva verzija zakona prihvaćena od svih poslanika. Primijenio sam takav model za finansiranje, jer manje-više se radi o sličnoj stvari iz budžeta, a treba da se obezbijedi najveća moguća nezavisnost toga tijela. S obzirom da po Ustavu Vlada ima pravo da predlaže budžet, bez obzira što ja mislio o Vladi, ona ima ustavno pravo, tako da smo to i predložili amandmanom. Nacrt budžeta, agencija, odnosno radno tijelo skupštinsko predlaže Nacrt Vladi, a Vlada to naravno vraća kroz budžet Skupštini i Skupština uvijek ima na kraju zadnju riječ da odluči o tome da li prihvata ili ne.

Ono što je tražio predlagač, što je insistirao da ostane, a ja se nijesam usaglasio je da minimalna sredstva za iznos ove agencije budu na nivou 0,2% tekućeg budžeta. Mislim da je to presedan, osim Radiotelevizije koju ne možemo uporediti sa ovim, da nijedna budžetska jedinica nema mogućnost da ograniči, odnosno da kaže neki minimalni iznos budžeta koji će ići na njeno finansiranje. Tako da ne vidim zašto bi ovoj agenciji unaprijed definisali minimalni iznos sredstava. Bez obzira na svu važnost njenu, pustimo je da radi, pa ćemo da vidimo koliko zaslužuju sredstava iz budžeta. Ovako unaprijed da nešto definišemo, ne vidim razlog za to.

Ali, evo da vidimo i ovo da pojasnimo što se sad dešava, glasamo za cijeli moj amandman, a vjerovatno onda i za odbore, je li bez ovog stava ili kako?

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Odbor je, amandmani su prihvaćeni od predlagača. Tako da ćemo glasati samo Vaš.

MLADEN BOJANIĆ:

Da pojasnim, glasamo za moj amandman koji ustvari ima ovaj stav, koji je izuzeo taj stav, da bude jasno. Dakle, moj amandman ne uključuje, ne daje pravo nikome pa ni agenciji da unaprijed u budžetu definiše minimalan iznos sredstava. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Glasamo Vaš amandman 1.

Izvolite. Za, protiv, uzdržani?

Imaćemo sukob zakona ako se nešto tako desi, je onda budžet ... jedan zakon, ovo je drugi zakon, i to je ...

Nemoguće je ograničiti budžetsko pravo Parlamenta. Nemoguće ga je ograničiti, tako da je ta norma vjerovatno i neustavna po tom konceptu, jer je to nemoguće. To je izvorno pravo Parlamenta i Parlament je nastao na budžetskom pravu. To je bila prva nadležnost Parlamenta, budžetsko pravo. Tako da je to pravno nemoguće. Izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Zahvaljujem.

Dakle, drugi amandman ...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Da konstatujem glasanje.

Glasalo je 55 poslanika - 29 za, 23 protiv, tri uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Ne znam kako je to prošlo Ustavni odbor. Biće spora oko toga.

Izvolite.

MLADEN BOJANIĆ:

Drugi amandman odnosi se na član 96 zakona i u njemu sam predložio da se izbrišu stavovi 2 i 3. Stav 2 glasi u predlogu zakona - Zaposleni u Agenciji imaju mjesečni dodatak na zaradu u iznosu od 30%. Stav 2 - Direktor Agencije ima pravo na zaradu u visini koja je određena za Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore.

Prvo da kažem da je predlog amandmana, ovdje kažu u izvještaju, većinom glasova usvojen na Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu, a ja mislim da je bilo, koliko se sjećam, jednoglasno. Tako da su svi glasali za ovaj amandman. Da vidimo da li će se danas nešto promijeniti. To sam obrazložio time zašto ovo tražim. Prvo što mislim da nemamo pravo da nikoga izdvajamo da bude ravnopravniji od drugih službenika.

Drugo, radi se o agenciji koja još nije počela da radi. Dajmo joj prostora da se dokaže svojim aktivnostima, pa ćemo im onda povećavati plate. Imamo mogućnost kao Skupština.

Dalje, ja ne mislim da je motiv tim ljudima da sutra rade za par stotina eura više, jer ako im je isključivi motiv novac, onda se postavlja pitanje, da li se sa druge strane, odnosno od onih koji treba da kontrolišu, da li oni imaju prostora da im daju duplo veću nadoknadu da ih ne bi dirali. Mislim da na kraju krajeva sve to treba riješiti jednim sistemskim zakonom. Ovo nije prvi put da se dešava da se pojedinačni zakoni rješavaju pitanja plata određenih agencija i regulatora. Mislim da kao i za sve državne službenike treba jednim zakonom koji se priprema, Zakonom o zaradama državnih službenika i namještenika, to regulisati za sve. Tako da evo, očekujem da vidim da li je bilo promjene mišljenja, da li je neko uticao. Gospodin Marković je javno rekao na raspravi da će braniti sve stavove i da će pokušati da promijeni mišljenje. Tako da vidim da li se nešto desilo. Da li su ostali pri svom stavu, sa Odbora za politički sistem ili je u međuvremenu nešto promijenjeno. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Na glasanje je amandman kolege Bojanića.

Izvolite. Amandman 2.

Hvala vam. Glasala su 54 poslanika - 28 za, 23 protiv, tri uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandmani kolege Abazovića. On nije tu. 11 amandmana, moramo ih glasati sve. Idemo, amandman 1 kolege Abazovića.

Treba li da čitam amandmane? Voljan sam da pomognem ako mogu.

Hvala vam. Glasalo je 50 poslanika - 26 za, 22 protiv, dva uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 2 kolege Abazovića.

Hvala vam, glasalo je 47 poslanika - 22 za, 23 protiv, dva uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 3, javni službenik i javni službenici, širi opseg. Nekako mi neprijatno da glasamo a da baš nijesmo čuli ni riječ o tome.

Izvolite, odnosi se na opseg javnih službenika. Suštinski su to amandmani koji smo već čuli, ali evo, u raznim formama do sada.

Hvala vam. Glasala su 52 poslanika - 26 za, 23 protiv, tri uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 4 se odnosi na objavljivanje podataka. Mislim da je to kolega Bojović, takođe, predlagao u svojim amandmanima. Izvolite.

Hvala vam. Pardon, nastavljamo glasanje.

Ponavljamo glasanje. Izvinite.

Moraćemo glasati još jedanput za amandman 4 kolege Abazovića. Tehnička je greška.

Hvala vam. Glasalo je 49 poslanika - 23 za, 24 protiv, dva uzdržana. Amandman 4 nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 5 je, kao i amandman koleginice Jasavić, da Savjet ima tri člana. Izvinite što konstatujem podudarnost. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 50 poslanika - 21 za, 24 protiv, pet uzdržanih. Amandman 5 nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 6 je i delegati kongresa uključeni u ova isključenja. Znači, širi se opseg funkcionera i delegata na kongresima partije. To je amandman 6 kolege Abazovića.

Hvala vam. Glasalo je 48 poslanika - 22 za, 25 protiv, jedan uzdržani. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 7, način izbora članova Savjeta itd.

Izvolite. Predložio je da se čitav član mijenja.

Hvala vam. Glasala su 52 poslanika - 22 za, 27 protiv, tri uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 8 kolege Abazovića. Traži 2/3 većinu za izbor članova Savjeta. Malo neustavni mehanizam, ali ...Izvolite.

Dugo u Rimskom pravu je važio princip forma data esse rei. Mislili su da će kroz formu riješiti suštinu.

Hvala vam. Glasalo je 54 poslanika - 23 za, 28 protiv, tri uzdržana. Amandman nije dobio većinu. Nadam se da će kod nas ta zabluda kraće trajati nego u Rimu. Trajala je čitav vijek.

Amandman 9 kolege Abazovića. Pravo člana Savjeta da pokrene postupak.

Hvala vam. Glasala su 53 poslanika - 23 za, 27 protiv, tri uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 10 kolege Abazovića.

Takođe o Savjetu, ali da vam ne prepričavam.

Hvala vam. Glasalo je 55 poslanika - 26 za, 26 protiv, tri uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 11 kolege Abazovića.

Hvala vam. Glasao je 51 poslanik - 23 za, 26 protiv, dva uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman kolege Aprcovića, kao što sam konstatovao, je prihvaćen od strane predlagača. Možemo glasati zakon u cjelini.

Možemo li? Nema potrebe.

Stavljam Predlog zakona u cjelini na glasanje sa amandmanima koji su prihvaćeni.

Izvolite. Ostaviću ga otvorenim, neću ga zaustavljati.

Hvala vam. Glasalo je 70 poslanika - 42 za, 28 protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da smo Zakon usvojili.

Idemo dalje na **spriječavanje sukoba interesa**.

Predlagač je isti, prvo ga moramo otvoriti u načelu. Svi poslanici moraju da daju podršku načelu da bismo išli dalje u proceduru.

Otvaram glasanje za Predlog zakona u načelu.

Ovdje nema mnogo amandmana tako da ćemo ići lakše sad kroz proceduru.

Izvolite.

U načelu Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju sukoba interesa.

Poništavam glasanje.

Možemo li resetovati sistem? Resetujte, pa da krenemo.

Izgleda da smo u sukobu interesa sa kompjuterima.

Izvinite dok dobijemo signal.

Ne moramo čekati, glasaćemo aklamacijom. Nijesmo toliko van vremena, dok se ne popravi elektronika dići ćemo ruku.

Stavljam na glasanje Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju sukoba interesa u načelu. Potreban je 41 poslanik.

Izvolite. Za, protiv, uzdržani?

Koleginice, izbrojite. Jeste li uspjeli?

Ovaj blok je bio pun, minus jedan i ovdje su glasala tri. 41.

Hvala vam, 41 poslanik je za.

Ko je protiv?

Evo, da se vratimo malo u stare tehnike glasanja.

Glasalo je - 12 protiv, 41 za, osam uzdržanih. Konstatujem da smo utvrdili Predlog zakona u načelu.

Idemo na amandmane.

Bilo je šest amandmana. Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu tri amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona. Je li tako, kolega Šaboviću? Hvala.

Kolega Šehović i Jelić, jedan amandman o kojem treba glasati. Je li tako, kolega Jeliću?

Čudo da vaši amandmani nijesu prošli.

Poslanik Abazović, jedan amandman o kojem treba glasati i koleginica Jonica, jedan amandman o kojem treba glasati.

Hvala, koleginice Jonica.

Idemo na amandmane Šehovića i Jelića.

Koalicioni amandman, ko ga obrazlaže? Šehović. Izvolite.

DAMIR ŠEHOVIĆ:

Amandman je manje-više tehničke prirode i vezan je samo za potpunije definisanje koristi kako kasnije kod tumačenja zakona ne bi bilo nedoumica šta se pod tim pojmom podrazumijeva. Tako da vjerujem da će biti prihvaćen od strane kolega poslanika zato što unapređuje sam tekst i eliminiše moguće pogrešno tumačenje zakona. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Šehoviću.

Glasamo amandman kolege Šehovića i Jelića, preciziranje. Predlagač ga nije prihvatio.

Izvolite. Za, protiv, uzdržani?

Izvolite. Ko je za? Samo malo, znači, oba bloka su ...

Koliko je bilo u ovom bloku? 18 i ovdje su svih pet, dva, četiri, šest. Ima, ja sam 41. 40 i moj je 41.

Amandman je prihvaćen.

Idemo na amandman poslanika Abazovića.

Ako je 41 za, možete, ali dovoljna je većina.

Htio sam da vas pošteditim da se predajete, da dižete ruku u vis. 41 dovoljna većina, tako da nije potrebno, ali izvolite.

Ko je protiv? Niko.

Ne protiv je. Izvolite, kolegice. Pomognite koleginci da lakše izračuna.

Protiv je osam.

Brzo računajte, svaka čast.

Uzdržani.

Kolega Stanišić je 15.

I s opozicijom, samo ne protiv potpredsjednika. To je zaključak. Hvala vam.

Kao što sam konstatovao, dobili smo potrebnu većinu, a bilo je 12 protiv, osam uzdržanih, 41 za. Hvala vam.

Amandman poslanika Abazovića. On nije tu.

Glasamo amandman poslanika Abazovića.

Izvolite. Ko je za?

Samo malo, izvinite, zadržite ruke, nije lako sve pobrojati bez treninga. 23 za.

Idemo dalje. Ko je protiv?

Moramo brojati i protiv, jer nema dovoljne većine. 29 protiv.

Četiri uzdržana. Konstatujem da amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman kolegice Jonice. Izvolite.

SNEŽANA JONICA:

Moj amandman na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sukobu interesa odnosi se na normu kojom se definiše ograničenje u vršenju javnih funkcija. Predlažem da službenik u lokalnoj upravi ne može obavljati funkciju odbornika. To je nešto što je u statutima određenih opštinama postojalo i potpuno je logično. U zakonu je samo propisano da javni funkcioner koji radi lokalnoj upravi ne može obavljati funkciju odbornika. Međutim, apsurd je, jer i službenici u lokalnoj upravi pripremaju dokumente, učestvuju u

primjeni odluka koje donosi Skupština opštine i u toj situaciji bi bili makar u konfliktu interesa kada odlučuju o izvještaju o radu predsjednika opštine i lokalne uprave, ali i o nizu drugih dokumenata gdje mogu biti potencijalni obrađivači ili autori.

Dakle, radi se o klasičnom konfliktu interesa i nije mi jasno zašto ovo nije propisano već bilo zakonom, ali evo prilike da to ukažem. Činjenica da na ovakav način nije precizno definisano, ali ja u taj dio nijesam htjela da ulazim, pa neka svima nama, da na državnom nivou imamo isti nivo priče, da javni funkcioner koji radi u državnoj upravi ne može biti poslanik. U zakonu je ostalo da javni funkcioner koji radi u državnoj upravi ne može biti poslanik, ali ne da službenik ne može biti poslanik. Ja sam u raspravi ministra pitala da li njegov šef kabineta može biti poslanik i nemati konflikt interesa, dala sam jedan od mogućih primjera, ali taj dio ostavljam svima nama da razmislimo da li to ima smisla i vraćam se na ovo što sam konkretno predložila jer sam sa tim suočavamo često. To je da odbornik ne može biti službenik u lokalnoj upravi i mislim da je apsurd ne prihvatiti ovakvo rješenje.

I nemam izjašnjenje Vlade, jer nijesmo imali odbor pa bi dobro bilo pošto su tu da se izjasne.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Čuli ste obrazloženje kolegice Jonice.

Ko je za njen amandman? Izvolite.

23 i moj 24. za.

Ko je protiv? Protiv je jedan, dva, ja ne gledam prema Vladi kako glasa. Prema tome, moraćete sjesti ovamo kad ovako glasamo, dva. Ne gledam prema Vladi kada se glasa.

24 za, dva protiv i 28 uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Idemo na glasanje zakona u cjelini. Zakon o sprječavanju izmjena i dopuna Zakona o sprječavanju konflikta interesa. Glasamo ga u cjelini.

Izvolite. 42 za. Mnogo lakše glasamo na izborima nego u Parlamentu, ali veća je dužnost glasati u Parlamentu. 42 za, 23 protiv i dva uzdržana. Konstatujem da smo usvojili predlog zakona u cjelini.

Dajem pauzu dok se ne resetuje tehnika. Dovoljno će biti pet, šest minuta i onda ćemo nastaviti.

/Pauza/

Poštovani poslanici 25. saziva, nastavljamo petu sednicu.

Pred nama je Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja. Jedan od zakona kojim smo se dugo bavili u ovom Parlamentu i jedan od bitnih elemenata za uspostavljanje djelova povjerenja u izborni proces. Da bismo išli u pojedinostima, moramo ga utvrditi u načelu, glasovima većine u ovom Parlamentu.

Možemo li glasati?

Glasamo u načelu. Za, protiv, uzdržani? Provjerićemo da li sistem funkcioniše. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 53 poslanika - 43 za, četiri protiv, šest uzdržanih. Zakon je utvrđen u načelu.

Imali smo 14 amandmana: Zakonodavni odbor, osam amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona.

Hvala, kolega Šaboviću.
Poslanici Dragičević i Mustafić, jedan amandman o kojem treba glasati.
Hvala, kolegice Ljerka.
Poslanici Damjanović i Gošović, pet amandmana o kojima treba glasati.
Hvala, kolega Gošoviću.
Idemo na obrazlaganje amandmana.
Kolegice Dragičević, kolega Mustafić nije tu, pa ćete morati Vi. Izvolite.

LJERKA DRAGIČEVIĆ:

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče.
Uvažena Skupštino, uvaženi građani,
Moj amandman se odnosi na Zakon o finansiranju političkih partija i to u članu 11 Prijedloga zakona o finansiranju političkih subjekata izbornih kampanja u stavu 1 – „0,5“ briše se i zamjenjuje sa 0,6. U članu 11, stav 2 – „1“ briše se i zamjenjuje sa 1,1% i u članu 11, stav 3 – „1%“ briše se i zamjenjuje sa 1,1.

Moje obrazloženje je to da finansijska sredstva koja se za političke subjekte izdvajaju iz Budžeta za redovan rad političkih subjekata i do sada su bili izuzetno mala, posebno za manje političke subjekte. Da bi se svi politički subjekti izjednačili i metnuli u istu ravan, bar što se sredstava tiče, predlažemo gospodin Mustafić i ja povećanje budžetskih sredstava na državnom i opštinskom nivou.

Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Kada smo bili u Briselu, imali smo dio rasprave na ovu temu i mislim da tu mora doći do promjene koncepta u vašem pravcu kako ste predložili. Jača podrška države političkim subjektima koji su ključni element političkog sistema za stabilnost političkog sistema je ključna antikorupcijska mjera. Jer se već vidi da je zavisnost od kompanija i donatora sa strane bitan element konflikta interesa i uticaja na javne politike.

U konsultacijama sa Klubovima poslanika, ovdje postoji većina. Takoreći, skoro su svi klubovi poslanika su za ovu mjeru, ali vidim da nijesu svi u sali. Tako da bih odložio glasanje o ovome amandmanu, jer izjašnjenje svih političkih subjekata osim moguće jednog je za ove amandmane, a nijesu svi poslanici tu tako da bih sačekao da se okupi realna većina. Nema ni protiv, ima samo uzdržanih. /Upadica/ 41, sačekaćemo izjašnjenje o vašem amandmanu da se okupe i kolege SNP-a i Pozitivne Crne Gore.

Ako možete dati tehničku podršku samo, da ne čekamo većinu.

Amandmani pet poslanika Gošovića i Damjanovića. Izvolite.

Kolega Damjanoviću, koliko treba? Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

... gospodin Gošović obrazložiti.

Dakle, zamoliću vas da se i o ovim amandmanima ne izjašnjavamo, jer defakto se odnose na istu materiju. Kolege, da se čujemo. Vjerujte, bitno je svima vama ovdje.

Amandmanom 1 smo kolega Gošović i ja predložili sljedeće - da ukoliko organ lokalne uprave ne prenese sredstva političkom subjektu do 5. u mjesecu za prethodni

mjesec, politički subjekat ima pravo da u dodatnom roku podnese zahtjev za prenos od strane Ministarstva. I Ministarstvo će prenijeti potraživana sredstva.

Naime, organi lokalne uprave u ovom trenutku duguju političkim partijama vjerovatno više od milion evra. Organi lokalne uprave duguju po osnovu poreza, doprinosa i ostalih dugova oko 135 miliona evra. I taj će se dug vjerovatno rješavati u troglu organi lokalne samouprave, Vlada, odnosno ta preduzeća koja su zadužena na lokalnom nivou. Ovaj dug lokalnih samouprava je defakto nenaplativ. Imate lokalnih samouprava gdje se već po godinu, dvije duguje političkim partijama i gdje se političke partije dovode u neizdrživo stanje i ne mogu da rade, da funkcionišu.

Konkretno, Socijalističkoj narodnoj partiji Crne Gore lokalne uprave duguju oko 130, 140 hiljada evra u ovom trenutku. Mi od toga više od pola vratimo u budžet, kroz poreze i doprinose koje plaćamo za zaposlene. Pretpostavljam da je to i kod ostalih partija i ovo je pokušaj moj i kolege Gošovića da se to što lokalne uprave ne završavaju, a nemaju zakonske sankcije, niti im iko to može narediti, jednostavno definiše da to rade država i da se država naknadno od tih lokalnih samouprava, svojim mehanizmima odnosa naplati.

Amandman 5 je sličan, jer smo tražili da se doda u prelaznoj odredbi član, da se do sada obračunata sredstva koja se duguju partijama u roku od 30 dana isplate sa državnog budžeta. Dakle, radi se o ovoj sumi koju sam pomenuo. Ovaj zakon koji su podnijeli poslanici većine, iako je radna grupa radila u sastavu koji je oslikavao kompletan spektar Parlamenta, je, po mom mišljenju, invalidan i predstavlja samo šminku za Evropu ukoliko se ova ključna odredba kojom nas država i lokalne uprave guše, a zna se ko je u većini lokalnih uprava vlast, to je DPS, ukoliko se ova odredba ne prihvati. Zajedno naravno sa odredbom kolegice Dragičević. I ja naravno pozivam Klub poslanika SNP-a da ne glasamo za ovakav Predlog zakona ukoliko ne prođu amandmani kolegice Dragičević i kolege Mustafića i amandmani koje smo mi predložili. Pozivam i ostale kolege da ne dajui podršci nečemu što je šminka i predstava za Evropu, a što ustvari legitimiše izbore koji će biti u Herceg Novom, koji su, po mom mišljenju, nelegitimni i legitimiše nešto što je obesmišljavanje finansiranja partija, jer nas jednostavno tjera da ne možemo da funkcionišemo ni u lokalnim sredinama gdje jesmo, a ni ovdje na nivou države.

Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Kolega Gošović.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Naš amandman 2 odnosi se na odredbe člana 33, stav 1 Predloga zakona kojima su uređena pitanja zapošljavanja i angažovanja zaposlenih lica. Riječ je o odredbi kojom se uređuje da državni organi, organi državne uprave, organi lokalne samouprave, lokalne uprave, javnih preduzeća i državnih fondova mogu u vremenu od raspisivanja do održavanja izbora izuzetno zaposliti lica na određeno vrijeme, pod uslovima na transparentnost i način kako se predviđa tim i tim članom. Međutim, taj izuzetak treba da bude definisan u odnosu na neko osnovno pravilo i u tom dijelu smo i razgovarali na Zakonodavnom odboru da treba naći odgovarajuće rješenje. U tom smislu, ovaj predloženi amandman je i pravno-tehničkog karaktera, ali i dopunjuje smisao same norme. Tako da očekujem da treba da zasluži i

podršku predlagača zakona, jer je u duhu ono o čemu smo raspravljali i na Zakonodavnom odboru.

Amandman 3 odnosi se na odredbe člana 55, stav 1 Predloga zakona, kojim su utvrđene novčane kazne od 200 eura do 2.000 eura za prekršaj koji počini odgovorno lice u držanom organu, organu lokalne uprave, javnom preduzeću, javnoj ustanovi, državnom fondu itd. ukoliko počini određene prekršaje propisane ovim zakonom. Amandmanom se predlaže da ovaj najniži iznos od 200 eura, propisan ovim članom, bude određen iznos od 500 eura. Jer je taj iznos primjeren težini prekršaja koje se sankcionišu odredbama člana 55 Predloga ovog zakona. U tom smislu je takođe bila primjedba na Zakonodavnom odboru.

I amandman 4 odnosi se na odredbe člana 62, stav 2 Predloga zakona, kojim je propisano da danom početka rada Agencija će preuzeti svu dokumentaciju koja se odnosi na finansiranje političkih subjekata od strane Državne izborne komisije. Međutim, nije predviđeno da će preuzeti i zaposlene u državnoj izbornoj komisiji, koji su obavljali poslove iz nadležnosti Agencije. Amandman predlaže i takvu obavezu Agenciji. Ona je apsolutno identična i takva rješenja postoje u Zakonu za sprječavanje korupcije, kada je u pitanju preuzimanje poslova od strane Agencije, kada je u pitanju Komisija za sprječavanje sukoba interesa i Uprava za antikorupcijsku inicijativu, gdje Agencija takođe pored predmeta dokumentacije preuzima i poslove koje su obavljali ti zaposleni iz nadležnosti te Agencije. Nema razloga da i zaposleni u Državnoj izbornoj komisiji nemaju isti pravno-radni status i budu zaštićeni u tom dijelu, kao i drugi organi koji su obavljali poslove iz nadležnosti Agencije. Mislim da predlagači zbog brzine i kratkog roka od kada su podneseni ovi amandmani nijesu bili u prilici da se izjasne u odnosu na predložene amandmane. Ako su bili u mogućnosti da sagledaju predložene amandmane, bilo svakako cjelishodno da čujemo i njihovo mišljenje prije samog glasanja.

Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Malo zamora, ali radili smo neke operativne stvari.

Ipak ćemo moći da glasamo za neke naše uobičajene tehničke dogovore.

Amandman kolegice Dragičević.

Stavljam na glasanje amandman kolegice Dragičević i kolege Mustafića.

Za, protiv, uzdržani? 41 je potrebna većina.

Hvala vam. Glasala su 54 poslanika - 53 za, nije bilo protiv, jedan uzdržani. Konstatujem da je amandman prihvaćen.

Idemo na amandmane kolega Damjanovića i Gošovića.

Hoćete da glasamo za vaše amandmane?

Kolega Damjanoviću. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ.

Podsjećam ponovo, amandmanima 1 i 5 se definiše nešto što će biti džabe ako ga ne definišemo i ovo malo glasanja oko amandmana će biti džabe, jer nam gro lokalnih samouprava ne isplaćuje ono što pripada svim političkim partijama, i iz vlasti i iz manjine. Govorim sad o svima. Ovaj nivo duga je ogroman i on onemogućava normalan rad partija u lokalnim samoupravama. Namjera amandmana 1 i 5 je da se ukoliko to lokalne samouprave ne urade po zakonu, a nemamo sankcija za te lokalne samouprave, ta obaveza izmiri od

strane države i Vlade, a da Vlada mehanizmima svojih odnosa sa lokalnim samoupravama zaduži te lokalne samouprave. Ustavno je, kolega Simoviću, jer je ovo lex specialis koji donosimo za finansiranje političkih partija. Ovim Zakonom smo inače derogirali ili stavili van snage niza drugih zakona, pa valjda možemo i ovu normu da definišemo. Dakle, da ne bi to zavisilo od gradonačelnika bilo kojega i od njegove volje. Dakle, u gro opština danas u Crnoj Gori partije nemaju redovno finansiranje. Ovo je pokušaj da to prebacimo na teret države, jer država ima mehanizme da te lokalne samouprave natjera, odnosno da se naplati od njih u odnosu na ovo što će platiti partijama. Ništa drugo.

Toliko hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Da glasamo. Kolega Damjanović insistira na amandmanima 1 i 5. Što bi, rekli ostvarena prava pa da ih realizujemo.

Stavljam na glasanje amandman 1 kolege Gošovića i Damjanovića.

Izvolite. Za, protiv, uzdržani?

Hvala vam. Glasalo je 70 poslanika - 42 za, 26 protiv i dva uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Kolega Damjanoviću, hoćete li odustati od drugih 2, 3, 4, da bismo glasali 5?

Kolega Damjanović odustaje od amandmana 2, 3, 4 da bismo glasali 5.

Možemo li tako da bismo došli do nekog šireg dogovora?

Glasamo amandman 5.

Amandman 5 glasamo kolega iz SNP-a.

Hvala vam. Glasalo je 70 poslanika - 41 za, 26 protiv, tri uzdržana. Konstatujem da je amandman prihvaćen.

Imamo da amandmane 2, 3 i 4. Kolega Gošoviću, vaši amandmani suštinski.

Izvolite. Amandman 2 kolega iz SNP-a.

Hvala vam. Glasalo je 60 poslanika - 31 za, 27 protiv, dva uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 3 kolega iz SNP-a.

Hvala vam. Glasalo je 60 poslanika - 31 za, 26 protiv, tri uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

I amandman 4 kolega Gošovića i Damjanovića.

Hvala vam. Glasala su 52 poslanika - 27 za, 31 protiv, dva uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Kolege iz DPS-a predlažu da odložimo glasanje. Možemo da nastavimo da radimo, a obavite dogovore.

U cjelini da odložimo glasanje o ovom zakonu zbog nekih dodatnih političkih dogovora.

Idemo na Predlog zakona o dopuni Zakona o radu.

Izvolite. Utvrđujemo ga u načelu. Potreban je 41 poslanik.

Predlog zakona o dopunama Zakona o radu. Izvolite.

Mogu li zaključiti glasanje?

Hvala vam. Glasalo je 69 poslanika - 38 za, 29 protiv, dva uzdržana. Zakon nije dobio potrebnu većinu u načelu i rasprava neće ići u pojedinostima.

Tačka pet - **Predlog zakona o izmjenama Zakona o državnim službenicima i namještenicima.**

Glasamo ga u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 68 poslanika - 34 za, 31 protiv, tri uzdržana. Konstatujem da ni ovaj zakon nijesmo utvrdili u načelu i u pojedinostima ne možemo raspravljati.

Tačka šest sa pete šednice - Predlog zakona o dopuni Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju.

Je li zakon povučen iz procedure?

Molim vas da neko ustane od predlagača.

Volim da čujem, da ostane u stenogramu.

Izvolite, gospodine Jeliću.

ZORAN JELIĆ:

Zakon je povučen iz procedure.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega Jeliću.

Kolega Vučiniću, Izvolite.

JANKO VUČINIĆ:

Predsjedniče, evo zbog važnosti ovoga zakona, iščekivali jedan veliki broj građana koji je ostao bez posla, ostao bez osnovnih sredstava za egzistenciju, trebali smo da čujemo od predlagača zakona zbog čega je povukao iz procedure ovaj zakon. Ja mogu da kažem moje mišljenje jutros što je bilo na Odboru i kako je povučen taj zakon. Izgleda da se očekivalo sve ovo vrijeme od predlagača da taj zakon o penzionisanju, koji se odnosio na bivše radnike Željezare, a onda je proširen amandmanski na radnike iz metalske struke, da se traži izgovor kod opozicije, jer su oni koji su predlagali taj zakon očekivali da ćemo mi iz opozicije amandmanski djelovati, ili na neki drugi način kritički se osvrnuti prema tom zakonu. Međutim, kad se to nije dogodilo, onda se ostvario dogovor između poslanika koji pripadaju partijama, koji čine ovdje parlamentarnu većinu i zbog amandmana koji su podnijeli poslanici iz Socijaldemokratske partije, odnosno poslanici iz Bošnjačke partije. Taj zakon je povučen iz procedure. Samo hoću da kažem da je ovo jedna igra i da su prevareni oni kojima je bilo obećano da će biti penzionisani. Oni koji su predlagali taj zakon, prevarili su radnike Željezare i radnike Metalca. Samo, dozvolite mi, a oni koji su podnijeli amandman onemogućili su da se penzionišu radnici iz metalske struke. A evo ...

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Vučiniću, ne mogu biti dva puta krivi za različitu stvar.

JANKO VUČINIĆ:

Želim još ovo da kažem, da sam ja, odnosno Demokratski front, na prethodnim sjednicama dva puta smo predlagali zakon kojim bi bili obuhvaćeni svi radnici koji su izgubili posao zbog uvođenja stečaja u tim preduzećima, ali nije bilo volje od onih koji su danas podnijeli amandmane.

Odmah poslije toga što je povučen ovaj zakon iz procedure sam pokrenuo inicijativu za potpisivanje novog zakona, odnosno starog zakona i na prvoj sjednici da se stavi na dnevni red da bi razmatrali taj zakon za penzionisanje svih radnika koji su ostali zbog stečaja bez posla. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Dao sam Vam duže obrazloženje.... ovima koje ste prozvali redom.
Kolegi Jeliću, kolegi Banoviću i kolegi Kalaču.

ZORAN JELIĆ:

Gospodine predsjedniče,

Poslanici Demokratske partije socijalista predložili su ovaj zakon još u junu. Suština ovog zakona je da su svi oni koji su zaposleni u metalurgiji, tj. Željezari i njenim ranijim pogonima, a ostali su bez posla zbog stečaja, stiču pravo na privremenu penziju. Rok je bio do tada do 30. septembra i mi smo amandmanima taj rok produžili do 1. februara. Amandmanima koje su podnijeli kolege iz Demokratske partije socijalista koji su predlagači ovog zakona željeli smo da proširimo ta preduzeća na koja se odnosi ovaj zakon i to smo uradili sa amandmanom koji je prihvaćen i postao sastavni dio zakona, a odnosio se na čitav sektor metalno-prerađivačke industrije. Na taj način smo željeli da obuhvatimo svu metalnu industriju u Crnoj Gori.

Dakle, za radnike koji su ostali bez posla zbog stečaja i za taj iznos tih radnika, obezbijeđeno.... hiljada eura u budžetu i ovaj zakon ovakav je bio potpuno održiv, što se tiče Fonda penzijsko-invalidskog osiguranja i uopšte Budžeta Crne Gore. Dakle, sa ovim Predlogom zakona koji je podnijela Demokratska partija socijalista penzionisali bi se svi radnici Metalca, Željezare, Trećeg januara, FEP-a, Fabrike užadi u Kolašinu i slično. Čitav metalni sektor. Međutim, poslanici koji su podnijeli amandmane proširili su to na sve radnike na nivou Crne Gore, što smatram da ima određenih nedostataka. Prije svega ne zna se koji je to broj radnika, koliko to košta i koji je to iznos na godišnjem nivou potrebno obezbijediti u Fondu penzijsko-invalidskog osiguranja. Kao odgovorni poslanici, kao ljudi koji vode računa o penzionerima u Crnoj Gori smatramo da bi se ovakvim amandmanima koje su podnijele naše kolege ugrozio čitav sistem penzijsko-invalidskog osiguranja. Kako ne bismo doveli u pitanje funkcionisanje Fonda penzijsko-invalidskog osiguranja, predlagači zakona su povukli taj amandman. Ja sam na Odboru kao predsjednik Odbora molio kolege koji su podnijeli ove amandmane da povuku amandmane kako bismo u ovoj iteraciji, da tako kažem, završili sa radnicima iz metalnog sektora. Međutim, nijesam naišao na razumijevanje i da bismo spasili da tako kažem budžet Fonda penzijsko-invalidskog osiguranja, ja sam u ime predlagača podnio zakon. To je prava istina. To sam saopštio i na Odboru za rad, zdravstvo i socijalno staranje.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam na objašnjenju.

Kolega Banoviću, izvolite.

BORISLAV BANOVIĆ:

Hvala, predsjedniče. Javljam se prvenstveno da pojasnim kolegama poslanicima i javnosti u čemu se sastojao amandman Socijaldemokratske partije. Tim amandmanom smo željeli da izjednačimo sve radnike u Crnoj Gori. Da izjednačimo sve zaposlene u Crnoj Gori u njihovim pravima pod jednakim uslovima i pod jednakim okolnostima, kojima su njihove firme ili došli u situaciju da su bez plata i bez posla. Vrlo često se, nažalost, i u ovoj

skupštini, nažalost, i mojom rukom, pretpostavljam u nekim situacijama, glasala i davala prednost jednoj grupaciji radnika ili pojedinim firmama, ili radnicima iz jednih firmi, a masa onih drugih, velika većina onih drugih nijesu imali za to isto pravo. Što se nas tiče iz Socijaldemokratske partije i što se mene tiče lično, tome je došao kraj. Dakle, od sada će biti svi pod jednakim uslovima i u jednakim okolnostima i pred pravom i pred zakonima koji će se ovdje donositi. Dakle, i radnici u Gornjem Ibru koji su za nekim strugom gutali prašinu 30 godina, ili u kartonaži Cetinje gdje su takođe gutali prašinu od kartona 30 godina, imaće, što se nas tiče, jednako pravo kao radnici Metalca, ili Tep-a, ili Fep-a, ili bilo koje druge industrijske grane.

Dakle, to hoćemo da izjednačimo koliko se može. A naravno, da vidimo koje su okolnosti i koliko se može, koji su to uslovi, ali ubuduće nećemo imati izdvojenih, onih koji imaju više prava od drugih. Ta prava ne znam da li će biti ubuduće i novca dovoljno za sve, ali tražimo da prava budu jednaka za sve. Hvala.

PREDSEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Od tog našeg crnogorskog nadgornjavanja čiji je predlog važnija su dva elementa. Imati prvi od preduslova, a to je novac za isplatu tih penzija. Naš deficit u penzionom fondu je oko 200 miliona, koliko se sjećam, svake godine i to je problem koji treba riješiti. I odnos zaposlenih i penzionera se primiče - 1:1. U onom teškom i opasnom komunizmu odnos je bio 3:1 u korist, naravno, onih koji rade. Tri su radila a jedan je bio izdržavan.

Izvolite.

Kolega Kalač se javio za riječ.

ALMER KALAČ:

Hvala Vam, predsjedniče Skupštine.

Ja bih dao kratko pojašnjenje. Neću se osvrtni na onaj dio komentara o raznim dilovima, raznim tajnim dogovorima i teorijama zavjere, već na suštinu svog amandmana, odnosno amandmana koji su predložili poslanici Bošnjačke stranke. U suštini, on je sličan sa amandmanom koji su predložili poslanici Socijaldemokratske partije, a to je da svi radnici u Crnoj Gori budu ravnopravni pred zakonom.

I ovog puta je bilo favorizovanje radnika, jedne, dvije ili tri firme iz metalske industrije, često puta kažemo teške, ali očigledno je predlagač zakona shvatio da su njima teški uslovi rada zato što su u teškoj industriji, a svima ostalima život je lagan i ovim amandmanom smo htjeli da damo ista prava svima, da niko ne bude povlašćen i da niko ne bude marginalizovan.

Od predlagača zakona nijesmo naišli na razumijevanje. Jedan od mojih predloga je bio da ne bude ulaganje u jednu te istu firmu. Hajde da riješimo problem prvo radnika u drvoprerađi. Ne moraju to uvijek biti isključivo radnici metalske industrije, što nije naravno prihvaćeno, neka to budu radnici ulcinjske Solane, ni to nije prihvaćeno.

Ja ne želim da bilo kome od ovih radnika, kako radnicima sa sjevera tako i radnicima u metalnoj industriji uskratim njihova prava. Ali, moramo stati na kraj tome da je određena grupacija uvijek u povlašćenom položaju. Iz tog razloga predložili smo amandman.

Takođe sam predlagaču zakona predložio da privremeno povuče taj zakon iz procedure, jer je kazao da nemamo podataka o broju radnika. Imamo broj firmi koje su otišle pod stečaj, imamo broj radnika koji su u penziji i lagano smo mogli doći do broja radnika

kojima treba izaći u susret. Kako nije bilo volje ni za to, naravno da sam istrajao u svom amandmanu. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Još jedan detalj, možda je nekome sitan, a meni postaje krupan. Ne pravi se ovdje to zbog radnika, pa neko voli više metalce od šumara, nego je ovo, da ne bih upotrijebio riječ investitori, nijesu investitori, nego je ovo dijeljenje po privatizatorima, ne po radnicima. Tako da napravimo i tu grešku.

Ove distinkcije nijesu zbog radnika, nego zbog privatizatora. Prava riječ je privatizator, više riječ "investitor" ne mogu da koristim. Jezik je živa kategorija, kao što vidite.

Izvolite, možemo li ovako? Kolega Gošoviću, izvolite Vi.

NEVEN GOŠOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedniče.

Mi u SNP-u nijesmo podnosili amandmane na Predlog zakona koji je bio predmet rasprave na ovoj sjednici. Zaista razumijemo razloge podnošenja amandmana sa aspekta poštovanja ustavnog principa jednakosti i ravnopravnosti, ali povlačenjem predloga ovoga zakona mi smo došli u jednu situaciju da ovo pitanje, pitanje stvaranja povoljnih uslova za ostvarivanje prava na starosnu penziju neće moći da ostvare ni zaposleni u metaloprerađivačkoj industriji, niti u drugim kolektivima koji su očekivali takvu mogućnost.

Jednostavno, vjerovali smo da ćemo naći vremena, naći mogućnosti da Ministarstvo rada i socijalnog staranja izvrši svoju obavezu ... odbor za rad zahtijevao još prije nekoliko mjeseci da se dostave podaci o radnicima u Crnoj Gori, koji su zbog stečaja ostali bez posla, a imaju preko 30 godina staža da bi se vidio iznos tih sredstava i način rješavanja tog pitanja. To nije urađeno. Klubovima poslanika ove skupštine zahtjeve za raspravljavanje njihovih, da tako kažem, problema, životnih problema, podnijeli su i bivši radnici sa sjevera Crne Gore, invalidi rada II i III kategorije, sa sjevera Crne Gore, takođe, invalidi rada II i III kategorije iz Nikšića, konkretno predsjednik te organizacije invalida rada II i III kategorije, gospodin Jovo Nikić.

U skupštinskoj proceduri je i Predlog zakona o izmjenama zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju vezano za povoljnije uslove sticanja prava na penziju vojnih invalida od I do VI grupe. Jednostavno je ogroman broj tih problema, tih zahtjeva, tih pitanja za koje se očekuje odgovor. Hoću da kažem, predsjedniče, imam jednu obavezu, a to je mi smo dostavili Predlog zaključaka na Izvještaj o regionalnom razvoju Crne Gore i zahtijevaćemo od ove skupštine da tim pitanjima posveti punu pažnju u ovoj godini. Dakle, da budu predmet razmatranja, jer je to bio i zahtjev onih čija su pitanja u pravu. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Ovo nije rasprava, ovo je završeno, jer Zakon je povučen iz procedure. Ja sam dao riječ samo onima koji su direktno prozvani od kolege Vučinića.

Ja sam dao riječ onima koje je kolega Vučinić prozvao direktno po klubovima i dao sam riječ i to je bilo logično. On je iskoristio tu priliku da prozove druge i oni su dobili riječ. Tačno, i tu bih završio. Kolega Gošović nije bio ni spomenut. Dao sam riječ jer predstavlja značajan klub. Slažem se, ali ponavljam, ovo je najmanje područje za političko

nadgornjavanje. Ovo je područje za jedan široki konsenzus kad imamo realne podatke. Ponavljam, minus 200 miliona je u penzionom fondu. Usporedba, čitav zdravstveni fond fali u penzionom fondu svake godine. To nije nešto što će se skloniti pri ovakvom rastu GDP-a. Znači, to je fiks koji moramo znati.

Drugi fiks je koji moramo znati da su svi građani radnici ove zemlje jednaki u tom pravu, uz neke izuzetke, ali to su mali izuzeci. Ovdje govorimo o osnovnoj postavci. Svi imaju inicijative. Vidjeli smo, kolege iz DF imaju inicijative, kolege iz SNP imaju inicijative, kolege iz vlasti imaju inicijative u toj oblasti. Dajte, šedite i dogovarajte se što je realno. Hoće li danas neko saopštiti - ja više volim radnike od drugih, može biti značajno, samo je bitno kako naći novac i naći pravičnost u svemu tome. I dajte oko toga pokušajmo naći gdje je taj model da se to pitanje realno premoštava. Osim pravičnosti da dođemo i do održivosti. Nije isključeno da je i to mogućnost, ali evo i ta usporedba. Kolega Medojević je spomenuo da ćemo za četiri godine pojesti taj auto-put dugovima za penzije. Taj auto-put vrijedi samo četiri godine deficita u penzijama. U redu, pet. Govorim vam kolika je veličina tog duga, koliko je velik taj dug.

Evo da čujemo i onako je povukao zakon i da završimo o toj priči.

Dajte, kolega Simoviću, proceduralno koleginci Jasavić, pa ćete Vi. Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Ja se ne bih složila sa Vama, gospodine Krivokapiću, jer ste rekli da su svi radnici izjednačeni po pitanju privatizacije i privatizatora. Rekli ste da se ovdje selekcija pravi po privatizatorima, to ste rekli prije, a sada ste u jednom dijelu rekli da su svi građani jednaki, moraju biti.

Želim da Vas ispravim da kažem da čak ni oni radnici koji su u Kombinatoru aluminijskuma proglašeni tehnološkim viškom od istog privatizatora nijesu jednaki. Zašto nijesu jednaki? Želim da upoznam crnogorsku javnost da osam radnika Kombinatora aluminijskuma koji su se prijavili da dobiju otpremninu nijesu dobili otpremninu iako je kompletna procedura ispoštovana. Osam radnika i njihovih porodica niti imaju otpremninu, niti imaju penziju. Oni su diskriminirani u odnosu na sve ostale i ja sam kao poslanik u ime tih građana zatražila od Ministarstva ekonomije da mi dostavi odgovore i očekujem da mi se dostavi odgovor. Tražim da ova Skupština zaista te radnike na kvalitetan način zaštiti jer su oni diskriminirani upravo od ovog privatizatora. To je nešto što jeste zabrinjavajuće i zato sam morala da se javim jer želim da upoznam crnogorsku javnost da ni ti radnici u KAP-u nijesu svi jednaki. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Registrujem riječ, znači "privatizator".

Izvolite, kolega. A nemojte, molim Vas.

Izvolite. Izvinite, kolega Simoviću.

Da čujemo

EMILO LABUDOVIĆ:

Gospodine predsjedniče, pozivam se na član 50 Poslovnika Skupštine Crne Gore i lično tražim od Vas odgovor.

S obzirom da ste kao partija na jedan krajnje neprimjeren način pokušali da riješite ovo što mi tražimo da se riješi godinama, a to je da amandmanom riješite sudbinu 30 hiljada

radnika u Crnoj Gori, i da ste tim amandmanom došli na pozicije koje ova strana traži već duži niz godina, samo hoću da Vas pitam - Da li se konačno u ovom parlamentu stvorila dovoljna kritična masa raspoloženja da se pitanje radnika koji su žrtve tranzicije riješi sistemski bez obzira na sve ove dubioze u Fondu penzijsko-invalidskog osiguranja, ili će oni morati da dođu pred Skupštinu da oni to riješe mimo nas?

Nemojte, molim vas, da se povlačimo i fingiramo ovdje pristrasnost jednoj ili drugoj strani kroz amandmane. Ili sjedimo pa da donesemo zakon, ili će doći oni pa će oni uzeti zakon u svoje ruke.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala, kolega.

Kolega Labudoviću, ja sam nešto slično rekao na drugačiji način. Da se dogovaramo oko toga.

Kolega Simoviću, izvolite. I završavamo.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Mogao bih i ja da se javim proceduralno, ali to ne činim. Ja mislim da je zbilja ovo za sve prisutne poslanike bila idealna prilika da proceduralno reaguju, jer smo već pola sata otvorili raspravu o zakonu koji je povučen iz procedure. Ali ne smeta ponekad i proceduralna greška i generalna ako greška otvara neku temu, ako ta otvorena tema vodi ka rješavanju određenog problema, onda je dobro i tu grešku napraviti.

Ja mislim da je dobro što predsjednik parlamenta danas napravio tu proceduralnu grešku i mi svi zajedno sa njim, što smo otvorili ovu jednu socijalno bolnu temu u Crnoj Gori. Ja sam siguran da je poslije rasprave koja se čula u ovoj ne proceduralnoj, ali životnoj raspravi, predlagač bio potpuno u pravu što je povukao zakon, potpuno u pravu, jer valjda nam je sada svima jasno da treba težiti ka rješenju koje će biti i pravno i ekonomski održivo. Šta je ideja predlagača bila. Ideja predlagača je bila da predloži zakon koji ima i svoju, da kažem, djelimičnu pravednost, ali ima sigurno održivost i imao je sektorski pristup. Nije imao bilo kakav regionalni pristup, imao je isključivo sektorski pristup, pristup metalske industrije i želju da se završi već nešto što je započeto, da se finalizuje taj sektor i da pređemo svi zajedno u drugi sektor. Moguće da to nije bio dobar put. Mi i dalje smatramo da bi sa time ovaj veliki problem o kojem danas pričamo smanjili za taj broj radnika koji su trebali danas da dobiju određenu satisfakciju, kao što treba da dobiju satisfakciju i svi oni radnici o kojima je govorio i kolega Kalač i o kojima je govorio kolega Banović.

Ja potpuno razumijem predlaga što je danas na odboru povukao ovaj zakon. Dobro je što smo otvorili ovu temu, ali nije dobro što se ova tema želi politizovati, a mislim da je danas bilo određenih politikantskih tonova koji na račun socijalne tegobe mnogih radnika žele da uberu koji politički poen. Mi ne želimo političke poene, mi želimo rješenje ovoga problema.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Nemojte. Evo ja ću Vam pomoći.

GORAN DANILOVIĆ:

... da se igramo gluvih telefona cijelo vrijeme, izvinjavam se javnosti zbog ovog žargona koji mi upade u trenutku dok sam uključio mikrofon.

Samo vi nama saopštite, pošto ja imam dobru koncentraciju, ali možda u ovom naporu, tri, četiri sata radimo i popustim malo - Koliko je predlagača, jesu li saglasni, precizno, ko je povukao predlog? Ništa više ne tražim od vas.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Dovoljno je da jedan predlagač povuče predlog.

GORAN DANILOVIĆ:

Ko je onda povukao predlog? Samo nam recite ime. Nijesmo dobili. Ko je povukao predlog?

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Evo, sad ću Vam reći. Evo daću.

Kolega Jeliću, pročitajte Vi dok ja, pomognite da izađemo, da ubrzamo postupak. Ja nemam papir, ali volio bih da ga imam.

Kolega Jelić je povukao, evo pomognite mi, kolegice. Dovoljno je jedan da povuče predlog, predlog više nije aktivan.

GORAN DANILOVIĆ:

Onda ću ja da pročitam, gospodine predsjedniče.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala na pomoći.

GORAN DANILOVIĆ:

Poslanici kolega Zoran Jelić, Halil Duković, kolegice Zorica Kovačević i kolegice Marta Šćepanović su povukli predlog.

Ja sam samo to tražio. Hvala lijepo.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Završavamo ovu tačku.

Idemo na sljedeću tačku. Ovo je bilo proceduralno, napokon.

Predlog etičkog kodeksa tačka 7. Etički kodeks. Glasamo ga.

Podnijeti su amandmani na Predlog etičkog kodeksa. On nije zakon da se glasa u načelu, iako to neko misli jer nam je napisao ovdje, ali ne glasa se u načelu.

Idemo na amandmane odmah. Imamo dva amandmana poslanika Andrije Popovića, dva amandmana kolegice Jonice. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Hvala, predsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, Javljam se proceduralno. Možda nijeste registrovali, mi smo dovedeni u paradoksalnu situaciju i ja tražim razjašnjenje.

Imamo dva prijedloga, dakle, Prijedlog etičkog kodeksa poslanika koji je ušao u proceduru 25. novembra, koji je radila radna grupa u sastavu: potpredsjednik Skupštine gospodin Suljo Mustafić, poslanici: Branka Tanasijević, Ljiljana Đurašković, Snežana Jonica, Draginja Vuksanović, Dritan Abazović, Andrija Popović, ovlašćeni predstavnici poslaničkih klubova.

Pojavio se drugi Prijedlog etičkog kodeksa poslanika koji su potpisali poslanice Branka Tanasijević, Ljiljana Đurašković. Ušao u skupštinsku proceduru 4.12. Mi moramo znati o čemu ćemo se ovdje danas izjašnjavati.

Dakle, svi predstavnici ovih poslaničkih klubova su bili ovlašćeni, tako da je ovdje devalviran rad. Na neki način ova grupa od sedam predstavnika poslaničkih klubova su poniženi. Samo da kažem tu stvar da ovaj prijedlog koji su sastavili ovlašćeni predstavnici klubova ima 32 člana. 13 članova je izmijenjeno ili ukinuto. Ovaj drugi, neko reče, koji je ušao može se reći čak i kao "kukavičje jaje", ima 28 članova, tako da prvo moramo razjasniti i ja sam pogriješio što sam dao amandmane na ovaj drugi predlog.

Prvo da vidimo pojašnjenje još jedno. Znamo svi, ja sam učestvovao na kolegijumu kad se ovo dešavalo. Dakle, niđe nema nadležnost kolegijuma da može da promijeni, ukine, bilo koji akt koji uđe u Skupštinu. Član 26 Poslovnika, gospodine predsjedniče, ja mislim u 3 sata ujutru da Vas probude znate ga na pamet.

Praktično, kolegijum je postao politburo i mi moramo sada prvo da razjasnimo o čemu se mi sada ovdje izjašnjavamo. Nije lijepo zato što se radi o etičkom kodeksu poslanika. Naravno to bi trebalo konsenzusom svih da se usvoji. Mislim da su prva verzija, druga verzija korektno napravljene, ali ovo proceduralno potpuno je sve promašeno. Toliko. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Gospodine Popoviću, ne bih Vam mnogo oponirao, jer puno elemenata koje ste Vi iznijeli ima svog osnova, ali želja je bila vrlo jasna i dobronamjerna. Da se postigne što širi dogovor sa težnjom do konsenzusa oko etičkog kodeksa. I zato je kolegijum uzeo u obavezu da radi tehničke stvari, a nije predlagač kolegijum nego poslanici i to dio onih koji su radili na etičkom kodeksu. Imali smo mali vremenski period da se usaglašavamo da bismo došli do tog bitnog elementa za dio naših evropskih integracija, a to je za otvaranje poglavlja u decembru za Crnu Goru, da budem precizan do kraja u tom dijelu. Zato smo išli ubrzanim hodom koji je, najavio sam kad smo tačku uvrstili u dnevni red, ima manjkavosti ali smo političkim dogovorom pokušali da ih prevaziđemo. Zato kažem da ste u mnogo čemu u pravu.

U proceduri je samo ovaj koji ste podnijeli amandmane na njega, koji ste nabrojali poštovane kolegice koje su ga predložile, tako da je samo taj u proceduri i o njemu ćemo se izjašnjavati, jer rekli ste sami, to je naše uređenje odnosa, a oko toga postoji širi dogovor, ako tako mogu reći. Eto to je objašnjenje. Znam da ima svoje manjkavosti, ali je u dobroj namjeri da ovaj posao završimo i da postignemo što širi dogovor.

Hoćete li sad o vašim amandmanima?

ANDRIJA POPOVIĆ:

Iako moram reći da ne može biti širi dogovor od predstavnika svih sedam klubova, od toga ne postoji širi dogovor, ovlašćenih, ali, pretpostavljam da će to biti usamljeni glas u pustinji, tako da je besmisleno pričati više na tu temu.

Amandman 1 - Nadzor nad primjenom i praćenjem poštovanja kodeksa je u nadležnosti Odbora za etička pitanja, u daljem tekstu Odbor. Odbor se formira u skladu sa Poslovnikom Skupštine Crne Gore. Mandat predsjednika Odbora traje godinu dana. Istekom mandata predsjednika Odbora bira se novi predsjednik po principu rotacije.

Obrazloženje: Podsjećam da su svi poslanički klubovi u Skupštini Crne Gore koji su pripremili Nacrt etičkog kodeksa poslanika konsenzusom tražili osnivanje posebnog odbora za etička pitanja, što nije slučaj u ovom važećem prijedlogu koji je došao.

Skupština Crne Gore bi kao odgovor na nedostatak povjerenja od strane građana trebala da oformi poseban odbor koji bi se bavio etičkim pitanjima poslanika. Znači i sami, istraživanja koja su juče objavljena jeste da trenutno povjerenje u Skupštinu Crne Gore ima otprilike 40% građana.

Po mnogim istraživanjima, parlament je institucija sa nezavidnim statusom u našem društvu. Imidž parlamenta, način kako građani parlament kao najveći predstavnički dom vide ovu instituciju, što ona predstavlja za njih i način komunikacije i povjerenja među njima čine jedan cjelovit skup odnosa.

Ukoliko građani dominantno nemaju povjerenja u Parlament, gubi se smisao predstavnika partije. Vlast postaje nelegitimna i otvara se mogućnost i procesi za put ka autoritarnim režimima, ili ka slomu poretka i anarhiji.

Parlament će imati dostojanstvo onda kad građani budu smatrali da je to ustanova vrijedna poštovanja, kad poslanici u njemu budu najbolji među najboljima u društvu i možda ono što je najbitnije, kad građani budu vjerovali u to da Parlament radi u njihovom interesu. Jasno definisani etički standardi i sistemi za sprovođenje tih standarda mogu pomoći u obnavljanju povjerenja. Zbog svega ovoga je izuzetno važno da se poseban odbor bavi etičkim kodeksom poslanika, a ne da to bude još jedna od nadležnosti nekog od postojećih odbora.

Da pređem na amandman 2. U članu 20 poslije riječi "mjera i javna opomena", dodaje se "sankcija, novčana kazna". U istom članu dodaje se novi stav koji glasi: "Novčana kazna se može izreći jednokratno u visini do 30% mjesečne nadoknade koju prima poslanik. Sredstva koja se prikupe primjenom ovog člana biće opredijeljena u dobrotvorne svrhe".

Obrazloženje: Etički kodeks poslanika treba da bude svima jasan, tako da obezbjeđuje okvir za istragu, disciplinsku akciju i kažnjavanje i da budu tačno nabrojana prava i obaveze onih koji ih moraju poštovati. Da bi se popravio imidž Parlamenta i povratilo povjerenje građana u njega, sankcije za kršenje etičkih pravila moraju biti rigoroznije.

U prvom prijedlogu je ovo postojalo. U drugom je ovo izbrisano, na neki način je nadomješteno nekim drugim stavom, ali mislim da mora biti svima jasno da imamo u etičkom kodeksu i disciplinsku mjeru koja znači novčano kažnjavanje i da će se ta sredstva opredjeljivati u humanitarne svrhe. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Možete, izvolite. Čak i morate.

BRANKA TANASIJEVIĆ:

Hvala Vam najljepša.

Ja bih samo htjela kratko da se osvrnem na ovo o čemu je govorio poslanik Popović. Prvo na amandman 1. Iz predloženog amandmana samo stav 1 je dobio podršku radne grupe. Činjenica bezuslovno. Nijedan ostali stav nije bezrezervno podržan. Zato moram reći

da mi je zadovoljstvo što je amandman koji ste predložili ustvari jedna od alternativa iz nacrtu etičkog kodeksa koji smo predložili potpredsjednik Mustafić i ja. Ona se odnosila na član 18 Nacrta koji je i jedini član oko koga radna grupa nije postigla konsenzus.

Tri sjednice radne grupe smo posvetili usaglašavanju oko ovog člana, ali nijesmo u tome uspjeli. Ja i sada vjerujem da je to dobro rješenje, ali činjenica je da nije imalo podršku radne grupe. Nije imalo ni Vašu podršku. I zato sam počastvovana da ste Vi preuzeli tekst potpuno amandmana koji sam ja predložila i procesuirali ga kao amandman vaš, Liberalne partije.

Meni je jako žao što nije podržan na radnoj grupi, jer da je dobio to rješenje, bezrezervnu podršku, bez obzira čak i na stav moje partije, ja bih ga bezrezervno podržala. Međutim, to se nije desilo. Ovaj je član promijenjen od strane kolegijuma Skupštine Crne Gore. Ja imam informaciju da je bezrezervno podržan i da je oko njega postignut konsenzus da nadležni odbor bude Odbor za ljudska prava.

Još jednom napominjem, bolje rješenje je ono koje sad vi nudite, a koje smo ustvari ponudili poslanik Mustafić i ja. Ono se čak nalazi i u obrazloženju Nacrta etičkog kodeksa. Prema tome, ja samo mogu da kažem, a Vi to znate kao član radne grupe, da sam svo vrijeme rada u grupi insistirala na konsenzusu, jer je to suština etičkog kodeksa. Ja bih se neprijatno osjećala da bilo ko od nas danas čak bude uzdržan. Jer, mi uređujemo sami svoja pravila, mi smo stvorili zabludu kod javnosti da su nam ta pravila nametnuta i da neko želi nas da disciplinuje, da nam sudi, da nas kažnjava. To nije suština etičkog kodeksa. On nas upozorava da budemo moralni ljudi, da se ponašamo na korektan način, on ima preventivni karakter i u tome njegova suština. Toliko sam htjela da kažem vezano za amandman 1. Amandman 2 ste u pravu. On je dobio bezrezervnu podršku radne grupe. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Drago mi je što sam Vam dao riječ.

A mislim da je džentlmenski bolje ovaj put, zbog etičnosti čitavog procesa. Daću vam riječ, nije ovo sugestija da Vam neću dati samo dobronamjieran savjet.

Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Poštovana poslanice Tanasijević, Vi znate da ste Vi meni veoma dragi kao osoba, ali ovo je apsolutna neistina. Dakle, svih sedam predstavnika odbora, ovdje su svi, su tražili da to vodi poseban Odbor za etička pitanja. Ko je taj ko to nije tražio? Dakle, moj amandman se tiče toga da smo svi tražili da to bude Odbor za etička pitanja bez izuzetka. A na toj sjednici o kojoj ste Vi govorili, to je jedna od osam na kojoj ja nijesam bio prisutan, i o tome se nijesam izjasnio. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Možete, ali malo je zamjena identiteta ode ko je zašto bio.

BRANKA TANASIJEVIĆ:

Čisto radi objašnjenja. Ja ne protivurječim tome da je oko stava 1 postignuta potpuna saglasnost i ja sam to u svom izlaganju saopštila. Ali svi ostali stavovi nijesu uaglašeni, odnosno dobili su podršku, samo dva člana su glasala, potpredsjednik Mustafić i ja. Vi

nijeste glasali za to i bili ste na toj sjednici. Rekli ste, bila je ponuda koji su ostali članovi Radne grupe, to je paritet to je ko će predsjedavati odborom itd. A ovo kompletno onako kako ste Vi pročitali smo ponudili poslanik Mustafić i ja i to se nalazi u obrazloženju teksta nacрта. Uzmite tekst nacрта koji smo nas sedam potpisali i naći ćete to rješenje. Potpisali smo potpredsjednik Mustafić i ja jednu varijantu, drugu svi ostali članovi Radne grupe. Vi ste ostali neutralni i rekli ste - Ne želim, puno je rješenja, ne mogu da se sad izjašnjavam. Znači, ovo su Vaše riječi, članovi Radne grupe su tu. Vi ste meni takođe drag čovjek i smatram Vas korektnim poslanikom. Ali, vjerujte, da kad govorimo o etičkom kodeksu, ja moram postupiti na ovaj način.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Stavljam na glasanje amandman 1 kolege Popovića. Izvolite.

Ja bih molio da izbjegavamo ovo protiv, nego da se uzdržavamo ako možemo, kad se ne slažemo oko kodeksta.

Hvala vam. Glasalo je 55 poslanika - 11 za, 43 uzdržana, nešto je bilo greškom protiv. Izvolite.

Amandman 2 kolege Popovića. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 57 poslanika - 9 za, nije bilo protiv, 48 je bilo uzdržanih.

Koleginica Jonica je imala dva amandmana, ali nije tu.

Glasamo amandman 1 koleginice Jonice. Izvolite.

Da završimo glasanje pa ću Vam dati riječ.

Evo, kolega, prekidam glasanje.

Kolega Bojanić traži prije glasanja proceduralno.

MLADEN BOJANIĆ:

Ja se izvinjavam, ali može mene lično da dotiče ovaj amandman ukoliko se usvoji. Naročito na nas troje, četvoro i ja ovo govorim u svoje lično ime. Dakle, ne uzimajući u obzir ostale, ne znam šta je njihov stav i ja bih ga pročitao da znate o čemu se radi. Pa evo ja ću ga pročitati zbog javnosti.

Poslanik koji napusti ili bude isključen iz partije sa čini izborne liste izabran, a nakon toga podnese ostavku na poslaničku funkciju, poštujući izbornu volju građana postupa suprotno osnovnim etičkim načelima i standardima. Ja neću ulaziti u to da li je ovo u suprotnosti da se zakonom ili ustavom, hoću da kažem da ću da podržim ovaj amandman i hoću da vas ohrabrim da ga podržite, iz jednog prostog razloga. Ukoliko ga usvojite, onda bi ko smatra da je prekršen etički kodekst, trebao da podnese prijavu i da dostavi dokaze. Ti bi dokazi morali da sadrže odluke o razrješenju stranačko isključenje i ja pošto sam u prilici da već od davno ne mogu da dođem do tih odluka, ja bih volio da se to otvori i pred javnosti da vidimo te odluke. Da vidimo ko ih je donio, kako, koliko su legitimne i da meni pomognete. Tako da vas ohrabrujem jer bi ste glasanjem za ovaj amandman meni dali priliku da i ja vidim odluke svojih bivših stranačkih drugara. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Amandman 1 koleginice Jonice. Čuli ste specifičan ugao na problem.

Većina su narandžasti svakako kod ovog amandmana.

Hvala vam. Glasalo je 55 poslanika - pet za, osim protiv, 42 uzdržana. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Amandman 2 koleginice Jonice. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 54 poslanika - devet za, šest protiv, 39 održanih. Amandman nije dobio potrebnu većinu.

Glasamo etnički kodeks poslanika.

Izvolite. Za, protiv, uzdržani?

Hvala vam. Glasalo je 67 poslanika - 61 za, nije bilo protiv, šest uzdržanih. Konstatujem da smo usvojili Etički kodeks poslanika ovog doma.

Hoćemo li se vratiti na Zakon o finansiranju političkih partija?

Svakako, kolega. Predsjedniče Kluba poslanika Demokratskog fronta, da budem precizan.

GORAN DANILOVIĆ:

Dakle, uvažene koleginice i kolege, gospodine predsjedniče,

Procedura nije zloupotreba, nego pojašnjenje. Nadam se da će te Vi razumjeti potrebu da to uradimo jer se sada vraćamo na finansiranje političkih partija. Dakle, na zakon koji smo jednom usvojili, dobili zato aplauz međunarodne zajednice u kontekstu seta izbornih zakona. Onda je to oborio Ustavni sud, pa smo krenuli u novi krug dogovaranja i u najkraćem, bez namjere da pravim ovdje sada cijelo podsjećanje, samo kratko kako sam i obećao, opet krenuli da napravimo Zakon o finansiranju političkih partija i da se trudimo da ne bude neustavan pošto je naš Ustavni sud vrlo osjetljiv kada je u pitanju povreda prava i svaka neustavnost je negdje duboko zapretana u formu i naravno riješeni da usvojimo makar još jedan ili dva zakona kojim bismo nadomjestili ono što smo sa najboljom namjerom željeli proći put kad smo usvajali Zakon o finansiranju političkih partija. Dogodilo se da je Demokratski front, rekao bih i opozicija ostala u toj radnoj grupi novoj u potpunoj manjini. Mi željni, spremni da podržimo ipak u krajnjem Zakon o finansiranju političkih partija iako on nije blizu onoga što smo mi od njega očekivali. Ovdje je bilo nekakvog amandmanskog izjašnjavanja maloprije pa smo negdje nešto podržavali kolegama iz manjinskih partija. I ranije smo to radili, posjećam kolege iz manjinskih partija, da su naše predloge predstavljali kao svoje i mi smo bili vrlo zadovoljni time. Ali, nije čak uspjela da prođe ni načelo. Ponavljam kolegama iz DPS-a, hoćete da se dogovaramo, oborili ste nam dva predloga zakona, od kojih ni jedan ni drugi nije neustavan, koji traži jasnu normu prilikom zapošljavanja, koji traži da nema protekcije ne samo u izbornom, nego i neizbornom vrijeme. Nijeste željeli ni da eventualno amandmanski to popravite, nego ste ga srušili na nivou načela i sad očekujete od nas zbog toga što smo pokazali dobru volju za Zakon o finansiranju političkih partija da ga podržimo. Naš odgovor je - ne. Ne može tako. Imamo jednu rečenicu koju volimo da kažemo - preuzmite odgovornost. Imali ste ovdje kompletnu jedinstvenu volju da ako pravimo kompromis, i mi vama izađemo u susret. Za tu jedinstvenu volju ja vam ne garantujem. Ja ne mogu da vam garantujem zbog toga što moram da poštujem ovo što je radilo dvoje mojih kolega. Ne mislim da su htjeli da pribave korist opoziciji apsolutno, ubjeđujem vas da to nijesmo imali namjeru. Samo smo željeli poštene i fer uslove prilikom zapošljavanja i to bi bio jedan opet mali paket, ali dostojan da danas podignemo svi ruke, napravimo kompromis i idemo dalje. Ovako, čini mi se, da kompromisa nema i samo vas o tome obavještavam. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:
Kolega Simoviću, izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ:

... obavještenju tom kojem dajete ukupnoj crnogorskoj javnosti. I ne samo crnogorskoj javnosti, nego šalžete poruku našim evropskim partnerima. Ovaj put vi ne želite da podržite ovaj zakon koji je utemeljen na evropskim principima, standardima. Ne želite da podržite zakon koji je do kraja usvojio sve greco preporuke, dakle, savjetodavnog tijela Savjeta Evrope, ali ja bih rekao - od vas ništa novo, standardno: ne. Sa te bande je i do sad dolazilo to - ne i izgleda u kontinuitetu nastavljate sa takvim pristupom. Ono što želim samo da primijetim je da vi i dalje sa sjetom se sjećate Zakona o finansiranju političkih partija koji Ustavni sud proglasio neustavnim. Umjesto sa grižom savjesti i tu grižu savjesti da osjećaju svi oni koji su učestvovali u izradi toga zakona, i autori, i koautori, i oni koji su dali većinu ovome Parlamentu.

U međuvremenu promijenila su se razmišljanja i shvatilo se da je taj zakon bio neustavan. I bio je neustavan u 20 normi od ukupno 22 norme koliko je brojao taj zakon. Pozivate se na činjenicu da je međunarodna zajednica dala aplauz tom neustavnom zakonu. Odnos Evropske komisije prema tom neustavnom zakonu jasno je upisan u Izvještaju Evropske komisije za 2014. godinu. Pročitajte ga i vidjećete da u njemu piše da eksperti koje je angažovala Evropska komisija nijesu dali podršku za te neustavne norme. To je činjenica. To je bio aplauz koji ste dobili od Evropske komisije, odnosno neustavni zakon. Nijeste kazali ne kada ste usvajali danas amandmane koji znače povećanje prihoda po osnovu finansiranja političkih partija iz budžeta. Legitimno, ali ja mislim da ta činjenica i činjenica da je prošlo još par amandmana koje ste vi zdušno podržali, a protiv kojih smo mi bili protiv, iz razloga što ti članovi su takođe neustavni voljom određenih poslanika u ovom Parlamentu i nijesu komplementarni sa ostatkom pravnog sistema u Crnoj Gori. Ne može se utjerivati dug od strane Ministarstva finansija, a dug biti porijeklom od strane lokalnih samouprava. To nije u skladu ni sa Evropskom konvencijom o lokalnim samoupravama. To nije u skladu sa pravnim sistemom Crne Gore. Ali neka bude, mi ćemo glasati za ovaj zakon vjerujući da Crna Gora dobija jedan moderan zakon, zakon koji će biti u skladu sa svim greco preporukama, zakon koji će značiti novi iskorak u odnosu na ono što je regulisanje ovako osjetljive oblasti kakvo je finansiranje političkih partija i izbornih subjekata. Da, kolega Pavloviću. Nema potrebe da mi pravite bilo kakve grimase. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Možemo li glasati ili još ima procedure?

Rasprava je završena po ovom zakonu. Samo da glasamo.

Savjest nikad nije procedura.

Izvolite.

AZRA JASAVIĆ:

Predsjedniče, pitanje savjesti jeste pitanje suštine, nije pitanje procedure. Ali, kad se već pokreće ovdje pitanje griže savjesti, za one koji su pripremali i predlagali Zakon o finansiranju političkih partija, koje je proglasio Ustavni sud neustavnim, samo želim da kažem da križu savjest treba da imaju oni koji krađu izbore zloupotrebom državnih resursa,

a ne oni koji predlažu zakone koji sprječavaju krađu izbora kroz zloupotrebu državnih resursa, na način što se pare svih nas troše za potrebe Demokratske partije socijalista. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Ovo je bilo manje od minuta.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Iznenadio me je kolega Simović time što je preuzeo ulogu i to unaprijed Ustavnog suda. Ja ovo shvatam na sljedeći način. Vi ćete naravno da neke žalbe Ustavnom sudu nakon ovoga dajete i Vi sada vršite direktan pritisak na Ustavni sud. I sad neki zna Ustavni sud, svi oni tamo koliko ih imamo, sedam, devet, nebitno je, sad neka znaju, govorim kao država, sad neka me dobro čuju, ukoliko sad budu glasali protiv tih ustavnih normi koje će da ospori Klub poslanika DPS-a što je najavio kolega Simović, vršeći pritisak na Ustavni sud, nek se zna da je to onda najgori politički sud u svim državama u Evropi - taj naš Ustavni sud od ovog momenta. Vi ste sada ovdje bukvalno najavili šta Ustavni sud treba da radi. E da vidimo, kolega Simoviću, hoće li Vas poslušati. Izvinjavam se.

Što se tiče merituma, ovo je lex specijalis. Mi sa ovim zakonom sami uređujemo kako se finansiramo. Ko će za koga plaćati autonomno je pravo ovog zakona, kolega Simoviću. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Nemojte samo neko da pomisli, nadam se da nema nikakvog osnova, da nije Ustavni nego statutarni sud, da sudi po statutima partijama.

Kolega Simoviću, izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ:

Nemam namjeru da polemishem sa kolegom Damjanovićem, ipak me je prozvao, ali nije problem što je pomenuo mene, nego je čini mi se veći problem što je pomenuo jednu instituciju kakav je Ustavni sud Crne Gore i instituciju države Crne Gore na jedan neprimjeren način. Oni tamo i koliko ih je - to je jedan odnos neprimjeren prema bilo kojoj instituciji, a posebno prema instituciji kakav je Ustavni sud Crne Gore. To želim da konstatujem.

Drugo, kolega Damjanoviću, Vi ste upravo u Vašem javljanju demonstrirali kako se prijeti toj instituciji koju ne uvažavate, saopštavajući ako bi kojim slučajem oborili ono što smo mi kazali, određene članove, da imamo razmišljanja, da razmišljamo, da mislimo da nije kompatibilno sa pravnim sistemom, valjda to ima pravo jedan poslanik da saopšti. Ali, onaj poslanik koji poštuje odluku Ustavnog suda bilo kakva ona da bude, slagali se sa mišljenjem tog poslanika ili ne. Ali Vi ste, kolega Damjanoviću, sa neprimjerenim tonom obraćanja prema jednoj važnoj instituciji i sa jednom neobičnom energijom, koja vjerovatno traje već desetak dana. Ne popušta ta energija koja se nije ispoljila i eksponirala tamo možda gdje je bila Vaša ambicija. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Koleginica Vuksanović, pa glasanje.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Zahvaljujem, uvaženi predsjedniče.

Uvažene kolege poslanici, poštovani građani Crne Gore, Blago je reći da sam iznenađena ovim što sam danas ovdje čula, obzirom na činjenicu da sam predsjedavala ovom Radnom grupom. Upravo želim da se obratim crnogorskoj javnosti, kako je tekao tok rada ove Radne grupe kratko, obzirom na činjenicu da je rad ove Radne grupe bio zatvoren za javnost, a da smo nakon svake sjednice naravno ukoliko su mediji bili zainteresovani za to davali izjave. Mi smo pred našu Radnu grupu dobili... Ja ne mogu da se koncentrišem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Možete, ali moraju da Vas ispoštuju.

Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ:

Znači, Kolegijum predsjednika Skupštine Crne Gore pred našu Radnu grupu postavio je jasne zadatke.

Prvi zadatak je donošenje, odnosno rad na predlogu Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i drugo oko predsjedavanja odbora koji će pratiti sprovođenje tog izbornog zakonodavstva. Kada govorimo o zadatku, koji je pred nas postavio kolegijum predsjednika Skupštine u čijem radu, kao što vam je poznato, učestvuju svi šefovi klubova, naravno predsjednik Skupštine Crne Gore i potpredsjednici, mi smo taj zadatak odradili na sljedeći način. U preko 90% odredaba Radna grupa je postigla konsenzus. To je pod jedan. Pod dva, najspornija je bila oblast koja se tiče ograničenja prilikom zapošljavanja. I u tom dijelu jednoglasno smo, izuzev uvaženog kolege Gošovića koji zbog partijskih obaveza tad nije prisustvovao sastanku, kako je već ukazao, Radne grupe, podržali normu koja sprječava svaki vid zloupotrebe u postupku procedure zapošljavanja. I svako se prema toj normi može upoznati sa samim postupkom zapošljavanja. Znači, ako posmatramo rad Radne grupe na onom zadatku koji je pred nas postavio Kolegijum predsjednika, mi smo se usaglasili u preko 90% odredaba, a jednoglasno smo podržali normu koja sprječava bilo kakav vid zloupotrebe prilikom zapošljavanja.

Ne sumnjam u vašu dobru namjeru za dva predloga zakona, ali nije korektno da se glasanje o ovom zakonu uslovljava glasanjem dva zakona koji su, uzgred rečeno, pravno u potpunosti neusaglašeni sa sistemskim zakonima koji su trenutno važeći u ovoj državi. Znači, još jednom ću radi javnosti da ponovim, volim da ponovim, Radna grupa je Zakon o finansiranju političkih stranaka, tj. predlog tog zakona usaglasila u preko 90% odredaba. Čak se sa tim saglasio i NVO sektor koji je učestvovao u radu te Radne grupe, a te zloupotrebame u zapošljavanju o kojima vi govorite mi smo otklonili ovim predlogom zakona. Znači, nije korektno uslovljavati. A možemo mi da raspravljamo da li ovi zakoni imaju manjkavosti ili ne, da li možemo da ih mijenjamo i dopunjavamo. Ali, u ovom kontekstu ne možete govoriti o tome. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala.

Ona je vodila radnu grupu.

Stavljam na glasanje Predlog zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 64 poslanika - 43 za, šest protiv, 15 uzdržanih. Konstatujem da smo usvojili zakon.

Prije prelaska na Zakon o lobiranju, da obavimo neke izmjene u našim odborima da bi mogli da rade.

Znači, imamo zamjene u nekoliko odbora, da bi mogli naši odbori da rade, da to obavimo ako možemo ubrzano. U Odboru za međunarodne odnose i iseljenike, u Odboru za evropske integracije, u Odboru za ljudska prava i slobode, u Odboru za zdravstvo, rad i socijalnog staranje, u Odboru za antikorupciju i Administrativnom odboru.

Hoćemo li da glasamo pojedinačno, jer se radi o našem dogovoru da se to uradi? Ništa više.

Možemo li šest zamjena da obavimo jednim glasanjem?

Da li neko ima prigovor po Poslovniku? Ne bi trebalo, ali po političkom dogovoru možemo. Nema spora.

Hvala vam na pomoći da ubrzamo rad.

Znači, u Odboru za međunarodne odnose biraju se Jasmin Sutović i Darko Pajović, a razrješava se Milutin Simović. To ćete rado glasati. Bilo je popunjeno jedno mjesto i jedno prazno.

U Odboru za evropske integracije dolazi Maja Čatović. U odboru za ljudska prava i slobode razrješava se Milutin Đukanović, a dolazi Zoran Miljanić. U Odboru za zdravstvo, rad i socijalno staranje bira se Jasmin Sutović. U Odboru za antikorupciju razrješavaju se Andrija Mandić i Milutin Simović, a biraju se Maja Čatović i Zoran Miljanić. Ranije smo razrješavali. U Administrativnom odboru je Danijela-Danka Marković.

Možemo li glasati ove odluke zajedno?

Stavljam na glasanje Predlog odluka o izmjenama u našim odborima.

Za, protiv, uzdržani?

Hvala vam. Glasala su 63 poslanika - svi su bili za. Konstatujem da su izvršene izmjene u odborima jednoglasno.

Hvala na pomoći.